Noua toleranță

O NOUĂ MIȘCARE CULTURALĂ AMENINȚĂ SĂ NE SPELE CREIERELE. DEFINITIV

JOSH McDOWELL & BOB HOSTETLER

Digitized by Isaurius

Noua toleranță

JOSH McDOWELL & BOB HOSTETLER

Lui Dave Bellis,
a cărui prietenie nu poate fi prețuită destul,
ale cărui daruri nu pot fi îndeajuns respectate

Editura AQUA FORTE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
HOSTETLER, BOB
Noua Toleranţă, Josh McDowell şi Bob Hostetler,
trad. Natan Mladin , Cluj-Napoca; Aqua Forte, 2006
180 p; 21 cm
ISBN (10) 973-7758-21-8 ISBN (13) 978-973-7758-21-7

I. McDowell, Josh
II. Mladin, Natan (trad.)

23

Editată şi distribuită de:
Editura AQUA FORTE
Of.P. 12 C.P. 805
Cluj-Napoca
www.aquaforte.com, e-mail: comenzi@aquaforte.com

Traducerea: Natan Mladin

Lectura: Dumitru Dorian
Grafica copertei: Alex Rotea
Editor: Voicu Bojan

© 2005 pentru prezenta ediţie: Operation Mobilisation Greater Europe Publishing şi Editura Aqua Forte, Cluj.

Originally published in English under the Title:
The New Tolerance by Josh McDowell and Bob Hostetler
© 1998 by Tyndale House Publishers, Inc., Carol Stream, IL 60188, USA

© 2006 by Operation Mobilisation Greater Europe for the Romanian edition. Translated by permission. All rights reserved.

MULŢUMIRI

Am dori să amintim, plini de gratitudine, următoarele persoane:

Steve Brown din Ontario, Canada, care a lucrat împreună cu mine (Josh) ca stagiar mai bine de un an, pentru munca sa amplă de cercetare şi de strângere a informaţiei şi a surselor, pentru ingenioasa lui analiză a postmodernismului şi a efectelor sale asupra culturii de astăzi.

Dr. David Ferguson, care a analizat mesajul central al cărţii şi care ne-a oferit sugestii valoroase.

Kathi Mills, pentru felul în care a folosit datele ce au rezultat în urma cercetării pentru a înjgheba prima formă a cărţii. Intuiţiile ei, abilitatea de a oferi ilustraţii practice şi munca de a împărţi documentaţia în capitole bine drămuite ne-au fost de mare folos în crearea manuscrisului final.

Beth Strawhun, pentru eforturile ei de cercetare.

Dave Bellis, agentul meu (Josh) şi coordonatorul departamentului de dezvoltare a resurselor adunate mai bine de douăzeci şi unu de ani, pentru ajutorul dat în dezvoltarea structurii cărţii şi pentru participarea la brainstorming-ul legat de mesajul cărţii şi pentru parteneriatul în scopul păstrării unui mesaj bine focalizat.

Ron Beers şi Ken Peterson de la Tyndale House Publishers, pentru încurajările şi dedicarea lor. În timpul scrierii cărţii, ne-am dat seama cât de important este să avem alături de noi oameni precum cei de la Tyndale House Publishers.

1 O AMENINŢARE CRESCÂNDĂ

Creaturile Borg. Pe jumătate om, pe jumătate maşină. O specie extrem de evoluată de prădători. Îşi atacă fără milă victimele şi le asimilează în „Colectiv", grupul cu o singură minte în care orice gând individual, acţiune personală sau personalitate dispar.

Creaturile Borg nu coexistă cu alte forme de viaţă sau cu alte culturi. Distrug orice indivizi sau lumi inferioare pe care le întâlnesc, iar ceea ce rămâne, asimilează. Nu au conştiinţă. Nu au moralitate. Şi nu se vor opri până nu vor fi distrus sau asimilat pe toţi duşmanii lor.

Creaturile Borg sunt, desigur, fictive – ingenioasă plăsmuire a minţilor dindărătul serialului *Star Trek*. Dar Borg au un corespondent în cultura contemporană. Foarte probabil, ţi-au infestat deja comunitatea, şcoala şi chiar copiii. S-ar putea să fi început să lovească deja în credinţa şi viaţa ta de mărturie. Dar dacă n-au făcut-o încă, oricând ar putea începe să influenţeze şi să-i contamineze pe cei mai dragi dintre ai tăi. Şi nu vor avea odihnă până nu vor obţine asimilarea totală a ta şi a familiei tale. Această ameninţare din viaţa reală se numeşte „noua toleranţă", două cuvinte simple ce descriu o doctrină modernă complexă.

NOUA TOLERANŢĂ

Pentru multă vreme, am crezut că ştiu ce vor să spună oamenii atunci când folosesc cuvântul *toleranţă*. Dar am ajuns să înţeleg că între ceea ce însemna mai demult cuvântul şi ceea ce a ajuns să însemne astăzi există o distanţă colosală.

Doctrina toleranţei propagată astăzi (ceea ce, de aici încolo, voi numi „noua toleranţă") trece mult dincolo de definiţia dicţionarului Webster, care descrie *toleranţa* astfel: „a recunoaşte şi a respecta credinţele, opiniile şi practicile altora etc, fără a le împărtăşi" şi „a îndura sau a suporta [ceva sau pe cineva pe care nu îl agreezi în mod

special]".[1] Dar cuvântul nu mai înseamnă, nici nu mai promovează aceasta, cel puţin pentru majoritatea oamenilor şi instituţiilor care îl folosesc... şi în special în cazul studenţilor.

Iar *noua* toleranţă presupune o serioasă ameninţare pentru tine, pentru familia ta, după cum vom vedea şi în cazul Monicăi şi a fiicei ei, Sherry.[2]

STILURI DE VIAŢĂ DIFERITE

Monica a fost crescută într-o familie de necredincioşi, dar iubitoare, în care se impuneau reguli şi parametri destul de stricţi. Fiind o elevă bună şi, potrivit părinţilor ei, o „fetiţă cuminte", Monica a luat drumul facultăţii la vârsta de 18 ani. A obţinut note mari, s-a implicat în activităţi lăudabile în cadrul campusului şi şi-a vizitat părinţii cu consecvenţă, în fiecare vacanţă. Apoi, în ultimul ei an de şcoală a locuit în aceeaşi cameră cu o creştină entuziastă, care, cu răbdare, a răspuns nenumăratelor întrebări puse de Monica, până când, într-o vineri după-masa, Monica şi-a încredinţat viaţa lui Isus Hristos. A început să se implice în activităţile unei biserici din împrejurimi unde, la scurt timp, a întâlnit un tânăr creştin de mare ţinută, care se numea Jack. La un an după aceasta, le-a prezentat-o părinţilor pe prima lor nepoată, Sherry. Viaţa nu putea fi mai luminoasă.

Dar când Sherry a ajuns la vârsta adolescenţei, lucrurile au început să se schimbe. La început, semnele au fost discrete, dar în cele din urmă Monica şi Jack au fost nevoiţi să recunoască faptul că fiica lor respingea multe dintre valorile cultivate în căminul lor. Au fost îndureraţi, dar au continuat să se roage pentru Sherry, sperând şi crezând că „va depăşi momentul" şi se va întoarce la lucrurile cu care a fost învăţată de ei. Au fost totuşi liniştiţi să ştie că, în ciuda diferenţelor de opinie, nu s-a lăsat atrasă în consumul de droguri sau de alcool, aşa cum se întâmpla cu mulţi dintre apropiaţii ei. Sherry a absolvit liceul cu merite deosebite şi s-a îndreptat spre aceeaşi facultate urmată mai demult de mama sa. Acolo l-a întâlnit pe Tony.

„O să ţi se pară grozav, mamă!" le-a spus Sherry în prima ei vizită de la începerea facultăţii. „E aşa de dulce – ca să nu-ţi mai spun cât de genial este. La orice curs e primul. Toţi îl respectă. Şi să vezi cum se poartă cu mine: ca şi cu o regină!"

Monica a zâmbit. „Mă bucur tare mult pentru tine. Deci când îl întâlnim şi noi?"

„Păi, noi speram să fim amândoi aici de Crăciun. Sigur, nu pentru toată vacanţa de două săptămâni. Vrem să petrecem o parte din ea şi cu părinţii lui. Dar suficient de mult ca să vă cunoaşteţi".

„Excelentă idee, iubito! Eu şi cu tata ne-am bucura mult de tot. Doar să ne anunţi înainte când anume veniţi, ca să ştiu să am camera de oaspeţi pregătită".

Sherry şovăi. „Sigur, mamă. Deşi...". Trase adânc aer în piept. „Păi, ştii, chiar crezi că e nevoie de camera musafirilor? Eu mă gândeam să stăm amândoi în camera mea".

Monica făcu ochii mari. „Nu fi prostuţă, dragă. Cum să faci asta? N-ar fi deloc potrivit".

„Da, eram sigură că ai să spui asta", răspunse Sherry. „I-am explicat lui Tony cum vedeţi voi lucrurile astea, dar i-am promis că am să vorbesc oricum cu voi. Însă nu-ţi fă griji. O să vă respectăm şi o să dormim în camere separate cât timp vom sta aici".

Inima Monicăi bătea cu putere, ca nişte tobe zgomotoase. „Cât timp staţi cu noi?! Cum adică, doar cât staţi cu noi? Îmi spui cumva că aveţi de gând să dormiţi împreună când nu sunteţi la noi în casă?"

„Păi, deja dormim aşa, mamă", îi explică Sherry cu răbdare. „Ne iubim. Doar nu te aştepţi să..."

Monica o întrerupse. „Mă aştept să respecţi valorile morale cu care te-am deprins de când erai mică".

„Dar le respect, mamă", răspunse Sherry. „Tocmai de aceea am fost de acord să dormim în camere separate cât timp stăm cu voi. Dar acasă la Tony sau la şcoală, sigur, e altceva".

Monica începu să dea din cap. „Vrei să-mi spui că părinţii lui Tony nu sunt deranjaţi de faptul că voi doi dormiţi împreună în casa lor?"

„Nu, mamă. Deloc! La urma urmei, nu toată lumea are aceleaşi opinii şi convingeri ca tine cu privire la subiectul ăsta".

Monica nu înceta să îşi clatine capul. „Ştiu lucrul ăsta", spuse în timp ce îşi ştergea o lacrimă de pe obraz. „Dar cel puţin tu am crezut că le ai".

Sherry se ridică de pe balansoar, mutându-se lângă mama sa, pe canapea. „Mamă, în multe privinţe am aceleaşi puncte de vedere ca şi tine. Tu şi tata m-aţi învăţat multe. Dar tu ştii bine, există unele lucruri în care eu trebuie să decid de una singură, aşa cum ştiu eu. Pentru tine şi tata, faptul de a locui împreună înainte de căsătorie a fost şi rămâne ceva nepermis. Dar eu văd lucrurile alt fel. Asta

încerc să te fac să înţelegi. Tu ai sistemul tău de valori şi eu îl am pe al meu. Faptul că nu sunt identice nu înseamnă că unul e cel bun şi corect, iar celălalt e greşit. De asemenea, asta nu înseamnă că nu ne putem respecta reciproc opiniile. De fapt, aici e toată problema. Trebuie să respectăm şi să preţuim sistemele de valori diferite – al tău, al meu, al oricui altcuiva – exact aşa cum îl respectăm şi îl preţuim pe al nostru. Orice altă atitudine ar fi intolerantă. N-avem voie să îi forţăm pe alţii să accepte sistemul nostru de valori. Pur şi simplu nu e corect. Te rog încearcă să înţelegi lucrurile astea!"

Monica abia îşi înăbuşea un suspin adânc. „Nu ştiu ce să zic, scumpa mea. Pur şi simplu nu ştiu!"

O IMENSĂ PRĂPASTIE

Sherry era deja victima noii toleranţe. Iar biata ei mamă era complet bulversată de gândirea şi... modul de viaţă al fetei sale. Şi tocmai aceasta este prăpastia pe care noua toleranţă o sapă între foarte mulţi părinţi şi copii, o prăpastie în faţa căreia mulţi nu pot face altceva decât să îşi clatine încet şi trist capul, întrebându-se unde au greşit în educaţia pe care au dat-o copiilor lor (această „prăpastie" va fi explicată pe larg în capitolul 2).

Însă pericolele noii toleranţe nu încetează aici. Chiar dacă apropiaţii tăi nu se lasă vrăjiţi la auzul primului ei cântec de sirenă, noua toleranţă continuă să aibă multe implicaţii primejdioase pentru tine, familia şi biserica ta. Te va expune unor critici severe. S-ar putea să te poarte prin săli de tribunal, unde să dai socoteală în faţa legii. S-ar putea chiar să te coste locul de muncă.

Luaţi aminte la cazul lui Jerrold Warner. Acesta, profesor la Colegiul Arizona Western din Scottsdale, Arizona, primea anual cuvinte elogioase pentru munca sa; asta până când s-a implicat în Uniunea Studenţilor Creştini în cadrul campusului. Cu toate acestea, după ce, prin afişe, a anunţat întreg campusul despre vizionarea unei casete intitulate *American Peril* (Pericol american) în cadrul unei întâlniri a Uniunii (USC), şeful de catedră al facultăţii în care activa Warner a cerut imediata dezlipire a afişelor înainte ca evenimentul să aibă loc. Pe lângă aceasta, Warner a fost informat că nu i se mai permite să găzduiască întâlniri ale Uniunii în clasa lui fără a avea în prealabil permisiunea vicepreşedintelui, în ciuda faptului că alte facultăţi organizau periodic întâlniri de club – după cum Warner mai făcuse – fără acea permisiune.

Problemele lui Warner nu s-au încheiat aici. În martie 1995, profesorul a fost înştiinţat că reînnoirea contractului său de muncă nu mai era posibilă. Cu alte cuvinte, era dat afară.

„Înainte de a fi identificat cu Uniunea Studenţilor Creştini", spunea James Mueller, un avocat specializat în apărarea libertăţii religioase, „evaluările domnului Warner, ca angajat, erau deosebit de favorabile şi dumnealui era evaluat de către angajator cu 'peste aşteptări'. Faptul că nu i-a mai fost înnoit contractul se pare că e direct legat de susţinerea şi sponsorizarea Uniunii".[3]

De ce oare un profesor îşi pierde funcţia doar pentru că susţine o organizaţie creştină? Răspuns: o nouă definiţie a toleranţei.

Sau gândiţi-vă la cazul lui Beverly Schnell. Acesta căuta un chiriaş care să o ajute să îşi repare şi să îşi restaureze casa veche de o sută de ani, în schimbul unei chirii mai mici. Ca şi creştină, ea spera să poată oferi slujba tot unui creştin demn de încredere şi matur. Aşa că a întocmit un anunţ în care căuta „un meşter creştin".

Anunţul ei a stârnit oficialităţile guvernamentale, care au reacţionat foarte rapid. Anunţul său banal, au decretat ei, era „un caz tipic de discriminare sexuală şi religioasă". În loc să plătească cel mult şase, opt dolari, din cauza amenzilor şi a taxelor impuse de birocraţia statului, anunţul a avut pe eticheta de preţ suma de opt mii de dolari.[4]

Însă această nouă definiţie a toleranţei nu doar că presupune o posibilă ameninţare pentru tine, dar îi expune şi pe copiii tăi pericolului şi suferinţei. S-ar putea să te întrebi cum se poate ca întâmplările povestite mai jos să aibă drept cauză tocmai „toleranţa", deoarece mult mai evident e că au de a face cu intoleranţa. Dar ele sunt în strânsă legătură cu apariţia şi întemeierea noii toleranţe.

Shannon Berry, elev în clasa întâi la Şcoala Primară Bayshore din Bradenton, Florida, a vorbit într-o pauză cu un coleg de clasă despre credinţa în Isus Hristos pe care o împărtăşeau. Învăţătoarea, auzind conversaţia, i-a tras pe amândoi deoparte şi i-a mustrat, spunându-le că „nu aveau voie să vorbească despre Isus la şcoală".[5]

Un incident asemănător s-a petrecut în Selkirk, New York, când învăţătoarea de la o clasă a treia nu i-a permis unei eleve să citească Biblia în timpul ei liber. Fetiţei care plângea i s-a spus să nu mai aducă acea carte interzisă la şcoală.[6]

Raymond Raines, din clasa a patra, a făcut greşeala de a-şi pleca uşor capul pentru a şopti o rugăciune în tăcere, înainte de a lua prânzul. Acel mic gest a fost urmat de o vizită la biroul directorului,

unde Raymond a fost înştiinţat că, dacă mai e văzut încă o dată că se roagă, chiar şi în tăcere, va fi pedepsit.[7]

Asemenea experienţe nu se limitează la copiii mici, nici la cei din şcolile primare. O fată de paisprezece ani a dat de bucluc la ora de istorie, în şcoala parohială pe care o frecventa. Elevii aveau de elaborat o constituţie pentru o ţară fictivă. Discuţia s-a transformat în dezbatere aprinsă atunci când, politicos, fata a obiectat la ideea că o constituţie include libertatea preferinţelor sexuale şi a susţinut cu tărie că preferinţele sexuale nu meritau o menţiune specială în constituţie. Aproape instantaneu, un coleg a izbucnit spunându-i: „Eşti o bigotă!". Profesorul a intervenit atunci ca să prevină alte insulte, dar rana fusese deja produsă; părinţii fetei au trebuit să o ajute să depăşească momentul în care fusese pe nedrept etichetată astfel de colegul ei.[8]

Cu câţiva ani în urmă, am întrebat-o pe fiica mea, Katie, dacă îi e frică de porecle sau etichete pe care ar putea să le primească la şcoală. Am fost surprins să îi aud răspunsul. Mi-a spus pe loc că îi e frică să fie numită „intolerantă". Această etichetă a fost suficientă ca să stârnească frica în inima de adolescentă a fetei mele.

Credincioşi creştini din America de Nord şi de pretutindeni, care au copii şi adolescenţi se confruntă cu astfel de situaţii şi sunt supuşi în mod frecvent unor astfel de tratamente. De ce? Din cauza noilor interpretări ale toleranţei.

Nu doar tu şi familia sunteţi expuşi, ci şi biserica ta se va confrunta (dacă nu s-a confruntat deja) cu ostilitatea crescândă şi persecuţia ce se nasc în urma acestei teribile ameninţări.

Un oraş din statul Illinois a emis un ordin prin care au fost interzise întâlnirile care adunau mai mult de trei persoane o dată (aici erau incluse orele particulare, bisericile-casă, studiile biblice, grupurile de rugăciune).[9]

Pastorul unei biserici din Pennsylvania a fost ameninţat că va fi dat în judecată de către un fost membru ce fusese exclus din biserică din cauză că era homosexual.[10]

O altă biserică din statul Pennsylvania a primit o înştiinţare prin care era anunţată că proprietatea sa urma să fie vândută prin licitaţie publică pentru a fi plătite taxele şcolii. Biserica şi-a pierdut statutul de instituţie neplătitoare de taxe în 1994, în urma unei decizii a consiliului municipal de a anula scutirea de taxe a tuturor bisericilor şi organizaţiilor non-profit protestante.[11]

Aceste lucruri nu se întâmplă doar în vremea de acum. În lunile şi anii care urmează astfel de lucruri se vor întâmpla şi mai des,

implicând şi mai multă vehemenţă. Toate acestea din cauza noii definiţii a *toleranţei*.

SCHIMBĂRI CULTURALE DE RĂU AUGUR

În timp ce citiţi aceste rânduri, societatea din care faceţi parte este supusă unei schimbări culturale ce poate fi etichetată drept cea mai vijelioasă şi mai întunecată din istoria omenirii, o schimbare pe care autorul Dennis McCallum o numeşte „metamorfoza culturală ce transformă fiecare aspect al vieţii de zi cu zi, răspândindu-se prin intermediul educaţiei, cinematografiei, televiziunii şi a altor forme de media".[12] Avem de a face cu o schimbare de o asemenea amploare, încât implicaţiile ei sunt deconcertante. Lucrul cel mai înfricoşător rămâne totuşi ignoranţa şi pasivitatea celor mai mulţi dintre creştini. Drept urmare, s-ar prea putea ca în viitorul nu chiar atât de îndepărtat să ne trezim într-o cultură ce e nu numai nereceptivă, ci şi ostilă în mod făţiş faţă de Biserica şi Evanghelia lui Isus Hristos. O cultură în care cei ce proclamă Evanghelia vor fi numiţi bigoţi şi fanatici. O cultură în care persecutarea creştinilor va fi nu doar permisă, ci şi încurajată. Şi tot ce se va întâmpla va fi rezultatul „noii toleranţe".

„Cum e posibil aşa ceva?" aţi putea întreba. „Cum poate ceva numit 'toleranţă' să creeze ostilitate? Cum ar putea 'toleranţa' să facă din mine, din copiii mei şi din biserica la care merg victime? Cum ar putea o idee ce pare atât de bine intenţionată să dea naştere la oprimare şi persecuţie?"

Următorul capitol va dezvălui adevărata faţă a toleranţei.

2 DOUĂ TIPURI DE TOLERANŢĂ

Începând cu evreii vorbitori de idiş, până la chinezii vorbitori ai dialectului mandarin, pe continentul nord-american, în timpul secolului al XIX-lea, au sosit un număr impresionant de imigranţi. Mulţi dintre cei care veneau vorbeau foarte prost engleza sau deloc, în timp ce mai toţi bătrânii se agăţau cu încăpăţânare de limba lor maternă. Dar copiii din familiile de imigranţi învăţau engleza în foarte scurt timp, la şcoală, în parcurile de joacă şi în cartier.

Drept urmare, multe familii s-au confruntat cu o dilemă nouă în procesul de adaptare la viaţa în aşa-numita Lume Nouă: copiii începeau să vorbească o altă limbă decât părinţii, situaţie care crea uneori confuzie, stres, neînţelegeri sau resentimente.

O situaţie asemănătoare există şi astăzi. Mulţi părinţi nu realizează că odraslele lor vorbesc o altă limbă. Într-o oarecare măsură, lucrurile au stat întotdeauna aşa; argoul şi felul de a vorbi al tinerilor a derutat pe mulţi părinţi din multe generaţii ce s-au succedat, din zilele lui Mark Twain şi chiar înainte de el. Dar diferenţele actuale de limbă între părinte şi copil sunt drastic diferite şi mult mai periculoase decât vocabularul pestriţ al tinerilor. Cele două limbi s-ar putea să *sune* asemănător, însă cuvintele pe care le rostesc copiii nu mai *înseamnă* întotdeauna acelaşi lucru ca atunci când le folosesc mama şi tata. S-ar putea să nu realizezi încă, dar situaţia despre care vorbesc există poate chiar şi în casa *ta*, între membrii familiei *tale*. Povestea care urmează ilustrează tocmai acest fapt.

TATĂL MEU, BIGOTUL

Uşa cu sită se trânti cu zgomot. „Ceau, mami!" strigă Matt, un adolescent de şaisprezece ani, îndreptându-se drept spre un dulap din bucătărie. „Mor de foame".

Nancy zâmbi. „Cum ţi-a mers azi?" întrebă ea.

Matt dădu uşor din umeri în timp ce apucă tava cu prăjituri. „Destul de bine", răspunse el. „Acelaşi lucru ca-ntotdeauna". Cu câteva prăjituri în mână se pregătea se iasă din bucătărie. „Tre' să-nvăţ câte ceva", zise peste umăr. „Mâine dau un test important".

„Da?" se arătă interesată Nancy. „La ce materie?"

„Ştiinţe umane", răspunse el întorcându-se spre ea. „În ultimele zile am discutat despre toleranţă şi azi dimineaţă domnul Johnson ne-a anunţat că mâine dăm un test din ce am învăţat despre subiectul ăsta".

„Toleranţă... frumos", spuse ea, întorcându-se spre chiuveta plină cu vase. „Dacă ai nevoie de ajutor, ştii unde mă găseşti".

Sâmbăta care a urmat, Nancy şi soţul ei, Chuck, i-au dat lui Matt sarcina de a curăţa curtea. În timp ce tundeau gazonul, strângeau frunzele uscate şi le puneau în saci, vecinul Jim se opri în dreptul lor.

„Când terminaţi cu lucrul, Matt, poţi să treci şi pe la mine. Am şi eu un gazon ce trebuie tuns şi curăţat", spuse Jim zâmbind şi arătând înspre curtea lui.

Toţi râseră copios. Matt dădu din cap. „Nu, mulţumesc", spuse. „O curte mi-e destul!"

„Vorbesc serios, Chuck", zise Jim, „crezi că ai putea să îmi împrumuţi luni maşina de tuns gazonul? Am liber şi cred că mă apuc de lucru în curte".

„Sigur, nici o problemă. Dar cum de ai liber tocmai luni?"

„E Ziua Homosexualilor", explică Jim. „Toţi primim liber".

„Sigur, glumeşti! Nu lucraţi doar pentru că se organizează o paradă a homosexualilor?"

„Ştii cum e, conducerea e destul de sensibilă când vine vorba de lucruri din astea. Bineînţeles, nu mă priveşte direct pe mine", adăugă foarte prompt Jim, „da' sigur mă bucur să fiu liber".

Chuck clătina încet capul în semn de dezaprobare. „Nu pot să cred. Începi să te întrebi încotro se-ndreaptă lumea asta".

„Vezi-ţi de treabă şi dă-le pace; aşa zic eu", spuse Jim.

Chuck îşi ridică mâinile. „O, să nu mă înţelegi greşit, nu am nimic personal cu ei. Atâta tot că nu vreau să impună celorlalţi din societate stilul lor de viaţă, cu panglicile lor roz, parade şi toată povestea cu drepturile homosexualilor..."

„Da", spuse Jim, „dar te-ai gândit vreodată că dacă s-ar găsi mai mulţi oameni care să îi accepte aşa cum sunt, poate nu ar mai fi nevoiţi să facă presiuni şi să insiste atât de mult?"

„Auzi, stai puţin", se grăbi Chuck să lămurească opinia lui. „Nu am spus că nu îi pot accepta ca oameni. Pur şi simplu nu sunt de acord cu stilul de viaţă pe care îl au. Homosexualitatea este greşită. Cum am putea, Doamne Isuse Hristoase, să sărbătorim aşa ceva?"

„Dar stilul lor de viaţă, la urma urmei, îi reprezintă pe ei înşişi", îl contrazise Jim. „Vor doar să fie ei înşişi, fără ca oamenii să îi judece şi să-i condamne". Se opri şi afişă un zâmbet. „Dar, revenind, aş putea veni ceva mai încolo să iau maşina de tuns gazonul?"

Chuck zâmbi şi el şi dădu aprobator din cap. „Desigur".

„Mulţumesc", spuse Jim, întorcându-se să plece. „Atunci ne vedem mai târziu".

De cum Jim ajunse la casa lui, Chuck observă că e fixat de Matt.

„Tată, nu-mi vine să cred!" spuse Matt, privind uimit şi mustrător, cu ochii pe jumătate strânşi.

„Ce?" răspunse Chuck. „Ce vrei să spui?"

„Ştii, tu întotdeauna ne spui despre felul în care trebuie să fim o mărturie pentru oamenii din jurul nostru, despre felul în care trebuie să dăm un exemplu sănătos a ceea ce înseamnă să fii un creştin, şi-apoi vorbeşti aşa cu vecinul tău?"

Chuck era stupefiat. „Nu înţeleg despre ce vorbeşti! Am spus doar că..."

„Ai spus doar că", îl întrerupse Matt, „oamenii nu au dreptul să trăiască şi să creadă în ceea ce vor. Dar nu e tocmai asta învăţătura cea mai importantă a creştinismului? Cum să îi iubeşti şi să îi accepţi pe oameni aşa cum sunt? Nu asta e Regula de Aur – să te porţi cu alţii aşa cum ai vrea ca ei să se poarte cu tine? Pentru că dacă eşti de acord cu mine, atunci trebuie să te porţi cu oamenii în acelaşi fel".

Chuck era bulversat. Băiatul lui nu îi mai vorbise nici odată în felul acesta. „Sigur că trebuie să respect oamenii", spuse. „Şi fac asta. Dar asta nu înseamnă că trebuie să fiu de acord cu convingerile lor şi să le încuviinţez felul de viaţă. Observi diferenţa?"

„Diferenţă?" întrebă suspicios Matt. „Chiar există o diferenţă? Poţi într-adevăr spune că accepţi şi respecţi o persoană în timp ce pui eticheta 'greşit' peste convingerile ei şi spui că viaţa ei e imorală? Tati, gândeşte-te o secundă. Pur şi simplu nu are sens. Cum poţi să te numeşti creştin şi să fii atât de intolerant? Nu ne învaţă Biblia să nu fim aşa?"

„Matt, nu înţelegi", continuă Chuck. „A vorbi despre stilul vieţii unor oameni în termenii Scripturii nu înseamnă intoleranţă. M-ai auzit în alte dăţi spunând: 'Urăşte păcatul, dar iubeşte-l pe păcătos.'

De fapt asta încerc să îţi spun şi ţie".

Matt nu împărtăşea deloc gândurile lui Chuck. „Ce făţarnic eşti, tată. Eşti atât de sigur pe tine, gata să judeci. Parcă eşti unu' dintre fariseii din Biblie care îl înfuriau pe Isus. Dacă stilul de viaţă sau convingerile cuiva nu sunt identice cu alte tale, întotdeauna tu ai dreptate şi ei sunt îngropaţi în greşeală. Dacă asta nu e intoleranţă, atunci ce e?"

Îndreptându-se spre mama sa, care rămase literalmente cu gura căscată, Matt exclamă: „Nu pot să cred: tatăl meu, bigot". Apoi zvârli grebla cât colo şi se năpusti în casă.

UN SINGUR CUVÂNT, DOUĂ ÎNŢELESURI

Care a fost cauza şocului avut de Chuck şi a furiei lui Matt după conversaţia cu vecinul? Exact asta: Chuck şi Matt foloseau acelaşi cuvânt pentru a exprima două idei complet diferite. Din acest motiv, majoritatea părinţilor, profesorilor şi pastorilor creştini sunt marcaţi categoric de o imposibilitate de a comunica sau a-şi înţelege copiii, colegii, guvernul, şcoala, societatea, atunci când aceştia folosesc cuvântul *toleranţă*. Iar ceea ce urmează nu e doar confuzie; multor tineri provenind din familii creştine sănătoase, ca în cazul lui Matt – şi chiar al persoanelor adulte – li se subminează, chiar spulberă credinţa în singurul Dumnezeu adevărat.

Toleranţa tradiţională

Aşa cum am amintit în capitolul 1, doctrina curentă despre „noua toleranţă" trece mult dincolo de definiţia tradiţională a cuvântului.

Dicţionarul *Webster* defineşte verbul *a tolera* astfel: „a recunoaşte şi a respecta, [credinţele, opiniile şi practicile altora etc.] fără a le împărtăşi" şi „a îndura şi a suporta [ceva sau pe cineva pe care nu îl agreezi în mod special]".[1] Această atitudine este, în definitiv, ceea ce Pavel descrie în 1 Corinteni 13:6, atunci când spune că „dragostea îndură totul".

Biblia spune: „dacă este cu putinţă, atât cât atârnă de voi, trăiţi în pace cu toţi oamenii" (Romani 12.18). Suntem îndemnaţi să ne primim unii pe alţii, aşa cum ne-a primit pe noi Hristos, spre slava lui Dumnezeu (Romani 15:7).

Cuvântul lui Dumnezeu vorbeşte cât se poate de clar despre felul în care creştinii trebuie să se poarte unii faţă de alţii şi faţă de cei care nu le împărtăşesc credinţa:

Să vă purtaţi într-un chip vrednic de chemarea pe care aţi primit-o, cu toată smerenia şi blândeţea, cu îndelungă răbdare; îngăduiţi-vă unii pe alţii în dragoste. (Efeseni 4:2)

Fiţi buni unii cu alţii, miloşi, şi iertaţi-vă unul pe altul, cum v-a iertat şi Dumnezeu pe voi în Hristos. (Efeseni 4:32)

Îngăduiţi-vă unii pe alţii şi, dacă unul are pricină să se plângă de altul, iertaţi-vă unul pe altul. Cum v-a iertat Hristos, aşa iertaţi-vă şi voi. (Coloseni 3:13)

Aşadar, cât avem prilej, să facem bine la toţi, şi mai ales fraţilor în credinţă. (Galateni 6:10)

Toleranţa tradiţională este perfect compatibilă cu asemenea porunci scripturale, deoarece semnificaţia tradiţională a *toleranţei* a fost:

- A respecta şi a proteja drepturile fundamentale ale celorlalţi, chiar şi ale acelora cu care nu eşti de acord şi ale acelora care sunt diferiţi de tine. Într-un sens pasiv, toleranţa tradiţională înseamnă: „fiecare are dreptul la propria opinie". Pe de altă parte, în sens activ, toleranţa tradiţională a fost cea care le-a permis creştinilor (şi altora) să lupte pentru abolirea sclaviei în America secolului al XIX-lea, să-i adăpostească pe evrei, ferindu-i de mânia naziştilor lui Hitler. De asemenea, datorită toleranţei tradiţionale creştinii au fost printre liderii mişcărilor timpurii pentru drepturile omului în Statele Unite şi în alte colţuri ale lumii.
- A învăţa şi a asculta de la cei care au alte perspective, altă educaţie şi care provin din culturi diferite. Un tânăr creştin care participă cu respect la bar mitzvah-ul[2] unui coleg dă dovadă de toleranţă tradiţională, la fel un occidental care îşi scoate încălţămintea atunci când intră într-o casă de japonezi sau un licean care ascultă cu deferenţă cum un student din străinătate îşi descrie ţara natală, cultura şi religia.
- A trăi în pace cu ceilalţi, în ciuda diferenţelor. Biblia ne îndeamnă să urmărim pacea cu toţii (Evrei 12:14). Oamenii lui Dumnezeu sunt chemaţi să caute pacea şi să alerge după ea (Psalmii 34:14), să promoveze pacea (Proverbe 12:20), să fie împăciuitori (Matei

5:9) şi să urmărească pacea (1 Petru 3:11). Şi aceasta nu înseamnă că principiile sfinte trebuie sacrificate în scopul obţinerii păcii, dar atât cât atârnă de noi trebuie să trăim în pace cu toţi oamenii (Romani 12:18).

- A-i accepta pe alţii, indiferent de rasă, crez, naţionalitate sau sex. La urma urmei, Isus (evreu fiind) a vorbit respectuos şi dezinvolt cu o femeie samariteancă,[3] a luat masa împreună cu perceptorii de taxe[4] şi chiar a atins leproşi[5] (toate tabu-urile cele mai severe pentru bărbaţii evrei din vremea aceea). Când a fost abordat de o femeie cananeancă (Cananiţii, care se închinau lui Baal, Dagon şi altor zei erau vrăjmaşii de demult ai evreilor,), Isus i-a poruncit să creadă în El pentru ca fiica ei să fie vindecată.[6] Toleranţa tradiţională afişează această acceptare plină de dragoste a oamenilor ca persoane individuale (chiar şi atunci când convingerile şi comportamentul lor nu sunt acceptate).

Toleranţa tradiţională respectă, preţuieşte şi acceptă persoana, fără ca aceasta să însemne *necesarmente* acordul ori aderarea la convingerile sau comportamentul ei. Toleranţa tradiţională distinge între ceea ce o persoană crede sau face şi persoana însăşi. Dar definiţia actuală – conceptul pe care copiii noştri îl învaţă în şcoli şi prin mass-media – este în mod covârşitor diferită.

Noua toleranţă

Aş îndrăzni să spun că în 80% din situaţiile în care auzi cuvântul *toleranţă* în afara bisericii – folosit de învăţători, crainici, oficialităţi, activişti, vedete, poate chiar şi de copiii tăi – nu se referă aproape *nici o dată* la toleranţa tradiţională, ci la ceea ce numim *noua toleranţă*.

Aceasta s-ar putea să *sune* asemănător cu toleranţa tradiţională, dar este la *kilometri distanţă* ca semnificaţie. După cum Stanley J. Grenz subliniază în cartea *a Primer to Postmodernism* (O introducere în postmodernism, n.tr.), această nouă toleranţă se bazează pe convingerea nescripturală că „adevărul este relativ în funcţie de comunitatea în care o persoană este integrată. Şi, de vreme ce există multe comunităţi umane, există, în mod necesar, multe adevăruri diferite".[7]

Aşa cum explică Don Closson din cadrul Probe Ministries: „Din moment ce există mai multe descrieri ale unei singure realităţi, nici o descriere nu poate fi adevărată la modul absolut... De vreme ce

adevărul este exprimat prin limbaj, iar limbajul este un construct uman, toate adevărurile sunt creaţii umane".[8]

Aici e punctul în care se cere atenţie maximă, pentru că este foarte important să înţelegem efectele acestui raţionament nescriptural. Dacă adevărul este în întregime creat de oameni, iar toţi oamenii sunt „egali prin creaţie" (după cum notează Declaraţia de Independenţă), atunci care este următorul pas logic? Acesta: toate „adevărurile" sunt egale.

Fernando Savater, un filozof spaniol, scrie în cartea sa recentă *El Mito Nacionalista* următoarele:

> Toleranţa... doctrina la modă astăzi, spune că toate opiniile sunt egale. Fiecare vine cu punctul lui de vedere, care trebuie respectat sau elogiat. Aceasta înseamnă că nu există nici o modalitate raţională de a distinge între punctele de vedere.[9]

Sau, aşa cum Thomas A. Helmbock, vicepreşedintele executiv al organizaţiei studenţeşti naţionale Lambda Chi Alpha, explică:

> „Definiţia noii... toleranţe este aceea că valorile, convingerile, stilul de viaţă şi percepţia asupra adevărului sunt toate egale... Nu există nici o ierarhie a adevărului. Convingerile tale şi convingerile mele sunt egale, iar întregul adevăr este relativ".[10]

Aţi prins ideea? Noua toleranţă este definită drept perspectiva potrivit căreia toate valorile, convingerile, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu caracter de adevăr sunt egale. Folosind cuvintele decanului Facultăţii de Educaţie a Universităţii Boston, Edwin J. Delattre, noua toleranţă implică „ridicarea tuturor valorilor şi a convingerilor la [un statut care reclamă] respect egal".[11]

Chiar şi tribunalele americane au girat această definiţie a noii toleranţe, declarând (în cuvintele judecătorului Danny Boggs de la Curtea de Apel a celui de-Al Şaselea Circuit) atât că „adepţii oricăror credinţe merită drepturi egale ca şi cetăţeni", cât şi că „toate credinţele sunt la fel de valide ca religii".[12]

În contrast cu toleranţa tradiţională, care susţine că fiecare, în mod egal, are dreptul să creadă sau să afirme ceea ce consideră că este adevărat, noua toleranţă – aşa cum copiii noştri sunt învăţaţi să

creadă – spune că ceea ce fiecare persoană crede sau afirmă *este* în aceeaşi măsură corect, în aceeaşi măsură valid. Astfel că, persoanele nu numai că au un drept egal de a crede ce vor, dar înseşi convingerile lor sunt egale. Toate valorile sunt egale. Toate stilurile de viaţă sunt egale. Toate afirmaţiile cu pretenţie de adevăr sunt egale.

Dar valorile, convingerile, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţie de adevăr *nu sunt* egale. După cum Edwin J. Delattre, scriind pentru Institutul Joseph & Edna, afirmă:

> [Toate valorile, convingerile, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţie de adevăr] nu sunt demne de a fi respectate în sine, fără a se ţine seama de... conţinut...Valorile Ku Klux Klan-ului nu merită respect; nici ale oricărui alt grup cu pretenţii de supremaţie dată de rasă, sex sau etnie. Nici faţă de valorile şi convingerile din spatele structurilor de crimă organizată din Statele Unite nu avem de ce să manifestăm respect. Nu datorăm respect nici oricăror alţi nenumăraţi indivizi şi grupări care, cu toţii ştim, vânează cu ambiţie puterea şi se folosesc de ea, fără a lua în seamă principiile morale.[13]

Biblia afirmă răspicat că valorile, convingerile, stilurile de viaţă şi afirmaţiile despre adevăr şi cu caracter de adevăr *nu* sunt toate adevărate. Ea ne învaţă că Dumnezeul Bibliei este singurul Dumnezeu adevărat (Ieremia 10:10), că toate cuvintele Sale sunt adevărate (Psalmii 119:160), şi că dacă ceva nu este bine *înaintea Domnului*, cu siguranţă este greşit (Deuteronom 6:18). Aceasta nu este doar perspectiva culturii iudaice, a culturii creştine sau a celei occidentale; acesta este adevărul aşa cum este el revelat în Cuvântul Său de Însuşi Dumnezeu, stăpânitor peste toate culturile.

VEZI-ŢI DE TREABĂ ŞI DĂ-LE PACE

O mamă îngrijorată mi-a trimis un scurt mesaj după ce ţinusem o conferinţă despre noua toleranţă în zona în care locuia dumneaei. Scria următoarele:

> Recent am fost la o nuntă în Dallas, unde majoritatea invitaţilor aveau în jur de 20 de ani. Şi vreau să vă spun

că eu am trăit exact ceea ce dumneavoastră aţi explicat dimineaţă, folosind termenul *toleranţă*...

Toţi tinerii de acolo erau... persoane agreabile, bine educate, care [nu doar că] aveau slujbe grozave ce le asigurau un viitor nemaipomenit, dar... erau şi foarte prietenoşi, calzi şi iubitori.

I-am spus fetei mele: „Vreau să fii sinceră cu mine, fiindcă observ un lucru aici. Văd că tinerii aceştia sunt minunaţi, plăcuţi, buni, inteligenţi, au o direcţie în viaţă şi totuşi, sunt băieţi şi fete care trăiesc împreună [deşi nu sunt căsătoriţi!] şi care nici nu se gândesc la ce înseamnă asta. Nu sunt tulburaţi defel... Care e explicaţia?"

Fata mea are 24 de ani şi ceea ce mi-a spus m-a şocat. Mi-a zis: „Mami, tu nu înţelegi. Generaţia mea e diferită de a ta. Generaţia mea e mai tolerantă. Noi spunem: 'Lasă-i pe oameni să trăiască aşa cum vor.' Noi decidem pentru noi înşine ce e greşit şi ce nu. Îi lăsăm pe ceilalţi în pace".[14]

Asemenea perspective nu sunt excepţii în vremea de azi, chiar şi între tinerii care îşi spun creştini. Un studiu aprofundat a relevat faptul că majoritatea copiilor (57%) din bisericile evanghelice sănătoase au început deja să creadă în învăţătura noii toleranţe: anume că ceea ce pentru o persoană e greşit nu e neapărat greşit şi pentru o alta.[15] Iar situaţia se înrăutăţeşte: cercetări recente arată că, în timp ce mai puţin de jumătate din pensionari cred că nu există „nici un standard etic imuabil al binelui şi răului", *aproape 4 din 5* persoane cuprinse între 18 şi 34 ani îmbrăţişează această idee nescripturală.[16] Este evident că noua toleranţă este acceptată din ce în ce mai mult de către tot mai multe generaţii de tineri. Iar, conform datelor statistice, dacă astăzi eşti părinte, s-ar prea putea ca şi copiii tăi să fie expuşi pericolului iminent al doctrinei noii toleranţe.

HIP URAAAAAA?

Însă impactul acestei doctrine periculoase nu se opreşte aici. De vreme ce noua toleranţă ne învaţă că toate convingerile, valorile, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt egale, nu poţi (nici tu, nici copiii tăi) doar să „îţi vezi de treabă şi să le dai pace". Nu e de ajuns să susţii dreptul unei persoane de a crede şi de

a stabili ce este corect. Nu e suficient a-i îngădui unei persoane să nu fie de acord cu ceea ce crezi sau faci tu.

Pentru a fi într-adevăr tolerant (potrivit noii toleranţe), trebuie să înţelegi şi să accepţi că perspectiva altei persoane este *la fel de legitimă ca a ta.* Pentru a fi tolerant cu adevărat (ni se spune), trebuie să îţi dai acordul, girul, trebuie să încuviinţezi sincer *convingerile şi comportamentul lor.*

Dar ce se întâmplă cu imaginea despre adevăr a copiilor tăi? Această doctrină subminează însăşi esenţa şi semnificaţia adevărului absolut. Atunci când copilul tău asimilează ideea că a-i accepta pe alţii care au alte convingeri şi comportamente înseamnă a considera acele convingeri şi stiluri de viaţă egale, noţiunea de adevăr absolut – până şi cea mai firavă idee că există un bine şi un rău obiectiv care este valabil pentru toţi oamenii, în orice epocă sau vreme, în orice loc de pe pământ – trebuie, în mod obligatoriu, azvârlită pe fereastră, ca să zic aşa. Dar orice persoană care încetează să creadă în adevărul absolut îşi va pierde „busola" morală şi capacitatea de a face diferenţa între bine şi rău. Iar copilul – sau adultul – care nu poate face această diferenţă va fi complet neputincios în a se opune ispitei şi în a alege binele.

Acest demers de a nivela toate convingerile şi comportamentele în ce priveşte validitatea şi valoarea lor devine tot mai clar dacă ascultăm atent ceea ce spun exponenţii noii toleranţe. De exemplu, Dr. James Banks, în cartea sa *An Introduction to Multicultural Education* (O introducere în educaţia multiculturală), scrie:

> Educaţia multiculturală este atotcuprinzătoare... Mulţi oameni sunt la periferia societăţii din cauza rasei lor, clasei sociale, sexului sau orientării lor sexuale. Educaţia multiculturală are de a face cu aducerea lor în centru, crearea unei singure naţiuni pentru mai mulţi oameni... Ca să facem acest lucru, trebuie să le validăm experienţele.[17]

Observaţi ce scoate la iveală acest comentariu al Dr. Banks? El vorbeşte despre aducerea oamenilor de la periferia societăţii înspre centru şi spune că felul în care aceasta se poate realiza este prin validarea experienţelor lor. Ceea ce el sugerează este că nu e de ajuns să acceptăm persoanele de la periferia societăţii; trebuie, pe deasupra, să validăm – adică să acceptăm, să permitem, să susţinem, să

considerăm legitime – experienţele lor. Asta înseamnă să le susţinem valorile, convingerile, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr, fie că acestea presupun homosexualitate, avort, misoginism sau alte comportamente care, pentru tine şi pentru mine, ar putea fi respingătoare.

În legislaţia privind Tezaurul Naţional pentru Ştiinţele Umaniste şi Arte, Congresul american a cuprins următoarea declaraţie:

> Artele şi ştiinţele umaniste reflectă înalta poziţie conferită de către poporul american moştenirii culturale bogate a naţiunii *şi dezvoltării respectului reciproc pentru convingerile şi valorile diferite ale tuturor persoanelor şi grupurilor* (caracterele cursive ne aparţin).[18]

Congresul, după cum se poate observa, nu încurajează doar respectul pentru persoanele ca atare, ci şi acela „pentru convingerile şi valorile diferite", un ideal care implicit sugerează susţinerea şi elogiul convingerilor şi valorilor reprobabile ale Ku Klux Klan-ului şi, în aceeaşi măsură, grupurilor demne de toată stima care promovează armonia şi reconcilierea rasială.

O politică recentă adoptată de către Regenţii Statului New York reflectă de asemenea insistenţa cu care noua toleranţă cere aprobarea şi susţinerea tuturor valorilor, convingerilor, stilurilor de viaţă şi afirmaţiilor cu pretenţii de adevăr:

> Fiecare student îşi va dezvolta abilitatea de a înţelege, de a respecta şi de a accepta oameni de alte rase, de alt sex, cu alte tradiţii culturale, cu o altă origine, cu o altă educaţie religioasă, politică, economică şi socială, *cu tot cu valorile, convingerile şi atitudinile lor.* (cursivele ne aparţin)[19]

Preşedintele Federaţiei Americane a Profesorilor, Albert Shanker, a obiectat vehement la această politică educaţională. A scris următoarele:

> Chiar vrem ca studenţii „să respecte şi să accepte valorile, convingerile şi atitudinile" altor oameni, indiferent cine sunt?

> Chiar vrem să respecte şi să accepte convingerile ce i-au animat pe liderii chinezi în masacrarea tinerilor protestatari din Piaţa Tienanmen? Şi cum rămâne cu valorile şi convingerile pe baza cărora Ayatollahul Komeini a pronunţat sentinţa de condamnare la moarte a lui Salman Rushdie...?
>
> Este abandonarea copiilor nedoriţi în mijlocul naturii, în braţele unei morţi sigure – o practică încă larg răspândită în unele ţări din Asia şi Africa – demnă de respect şi acceptare doar pentru că este parte integrantă a culturii cuiva? Dar circumcizia femeilor? Să respectăm oare faptul că în Filipine sau Thailanda copiii mici sunt siliţi să lucreze în condiţii de adevărată sclavie? Să privim cu respect convingerile şi acţiunile lui Hitler?[20]

Se pare că da. John Leo, scriind pentru *The Washington Times*, scoate la lumină bizarele rezultate ale unui sistem care nu doar că interzice critica, dar reclamă acceptare, acord, apreciere pentru toate valorile, convingerile, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţie de adevăr:

> Într-o activitate de predare de 30 de ani, profesorul Robert Simon nu a întâlnit nici o dată un student care să nege că Holocaustul a avut loc. Ceea ce observă din ce în ce mai des totuşi este ceva mult mai grav: studenţi care admit existenţa Holocaustului, dar nu sunt convinşi că uciderea a milioane de oameni este ceva greşit.
>
> Simon, profesor de filozofie la Colegiul Hamilton, spune că între 10% şi 20% dintre studenţii săi evită să emită judecăţi morale – în unele cazuri, chiar referitoare la Holocaust. În timp ce studenţii s-ar putea să fie scandalizaţi de ceea ce au făcut naziştii, dezacordul lor este exprimat ca simplă preferinţă sau înclinaţie personală, nu ca judecată morală. „Sigur că sunt oripilat de nazişti", i-a spus un student, „dar cine are dreptul să spună că au greşit în plan moral?"[21]

Noua toleranţă a creat un climat în care oamenii nu mai pot spune că uciderea sistematică a şase milioane de bărbaţi, femei şi copii este ceva greşit! Dar felul în care noua toleranţă reclamă acceptare şi

elogiu nu afectează doar modul tău şi al copiilor tăi de a gândi; impactul ei va fi resimţit în modul de viaţă al copiilor tăi.

De exemplu, în infama Programă Şcolară „Curcubeul", elaborată în şcolile newyorkeze, învăţătorii claselor întâi au fost instruiţi să fie sensibili la diferitele structuri familiale (în special cele în care e vorba de gay sau lesbiene) şi că „elevii trebuie învăţaţi să identifice aspectele pozitive ale fiecărui tip de cămin". John Leo, scriind pentru *U.S News & World Report*, a evidenţiat că asemenea scopuri educaţionale au contribuit la apariţia „unei noi etici care *cere să fie aprobată şi practicată*". (cursivele ne aparţin)[22]

Această obligaţie de a elogia şi de a susţine convingerile, valorile şi stilurile de viaţă ale altora a fost demonstrată de către un colegiu din Massachusetts, care i-a solicitat conducătorului unui club biblic să manifeste „deschidere" faţă de homosexualitate şi faţă de alte convingeri religioase, înainte ca acestuia să-i fie permisă organizarea unui club biblic în incinta campusului. Colegiul, în mod evident, nu a considerat că e de ajuns ca liderul unui club biblic să „îşi vadă de treabă şi să le dea pace"; pe deasupra, liderului i s-a cerut *încuviinţarea* comportamentelor şi convingerilor nebiblice.

TOTUL ORI NIMIC

Întocmai ca şi creaturile Borg, care nu-şi vor găsi odihna până când toţi inamicii nu sunt asimilaţi, exponenţii noii toleranţe nu se vor mulţumi să primească doar încuviinţare. Vor face presiuni asupra ta, asupra copiilor tăi, asupra bisericii şi comunităţii tale până când te vor determina să le *împărtăşeşti activ* viziunea.

De exemplu, Alianţa Homosexualilor şi a Lesbienelor din cadrul Universităţii Stanford promovează în fiecare primăvară o aşa-zisă zi a pantalonilor scurţi, zi în care oamenii sunt încurajaţi să poarte pantaloni scurţi pentru a-şi manifesta sprijinul pe care îl acordă homosexualilor şi scopurilor lor.[23] Evenimentul ar putea avea şi avantajul suplimentar de a-i cuprinde şi pe participanţii care poartă pantaloni scurţi în ziua aceea nu pentru că sprijină Alianţa Homosexualilor şi a Lesbienelor, ci pentru că, de fapt, *studenţii de la Stanford poartă pantaloni scurţi zilnic!*

În mod asemănător, un cămin studenţesc de la Universitatea Pennsylvania promovează Ziua Gay a Blugilor, zi în care oamenii sunt rugaţi „să îşi manifeste sprijinul faţă de drepturile civile ale homosexualilor, purtând blugi" în ziua respectivă. „Ţinând cont de

faptul că 80% din studenţii de astăzi poarte blugi în fiecare zi a anului", Richard Bernstein, autorul cărţii *Dictatorship of Virtue* (Dictatura virtuţii), se întreabă cum s-ar putea distinge susţinătorii „drepturilor civile pentru homosexuali" de cei care au purtat blugi în ziua respectivă doar pentru că aşa le era obiceiul. Şi exact aceasta este problema, deoarece scopul unor asemenea acţiuni este „să regizeze lucrurile în aşa fel încât varianta neparticipării într-o activitate politică să devină practic imposibilă".[24]

Luaţi în considerare cazul mai multor asistente medicale din statul Ohio, pe care superiorii lor au încercat să le oblige să participe la operaţii de avort, aşa-zis „terapeutice", în ciuda protestelor întemeiate religios ale asistentelor.[25] Mai există şi cazul studenţilor unui colegiu din California, care au fost numiţi „ignoranţi" şi daţi afară de la o oră de fizică pentru că şi-au afirmat convingerea că există dovezi ştiinţifice care să susţină Creaţia.[26] Un alt exemplu este legat de angajata unui spital din Texas care a fost obligată să se supună unei şedinţe de psihanaliză... din cauza „discursului religios" folosit într-un dialog cu unul dintre superiorii ei.[27]

Asemenea fapte dau pe faţă intenţiile noii toleranţe: nu simpla acceptare a persoanelor care sunt diferite sau care cred sau se comportă diferit, ci încuviinţarea, participarea şi implicarea în activităţile şi atitudinile lor.

Aşa cum sună şi refrenul creaturilor Borg: „Împotrivirea este zadarnică... *Veţi* fi asimilaţi!" Dar nu disperaţi. Există speranţă. Putem nu numai să înţelegem, dar şi să demascăm şi să contracarăm demersurile noii toleranţe. Putem nu numai să-i păzim pe copiii noştri de „asimilare", dar şi să le întipărim „o cale nespus mai bună", o cale prin care îi putem accepta pe oameni pentru ceea ce sunt ei, fără a compromite adevărul. După cum veţi observa în capitolele următoare, putem da o replică biblică, creştină culturii postmoderne.

3 PREŢUL TOLERANŢEI

Privirea domnului Johnson îi scruta pe studenţii prezenţi la cursul său de ştiinţe umaniste.

„Bine", le spuse. „Să revenim la problema toleranţei. Haideţi să încercăm o mică scenetă. Cine vrea să joace rolul unui ateu?"

Se ridicară mai multe mâini. „Kimberly", spuse el, fii tu ateul. Apoi, cine ia... *baha'i*? Ştie cineva dintre voi ceva despre religia *baha'i*?"

O singură mână se ridică în spatele clasei. „Fratele meu mai mare a dat pe la ei pentru o vreme", răspunse un tânăr înalt, cu părul blond, din ultimul rând.

Domnul Johnson dădu din cap. „Randy, *baha'i* deci. Bine, cine o să fie budistul?" se întoarse înspre Harold. „Nu tu ne-ai spus o dată că bunicii tăi sunt budişti?" Tânărul aprobă, după care domnul Johnson continuă să distribuie roluri.

„Hai să vedem. Avem pe cineva din religia iudaică?" Nici o reacţie. „Dar creştini avem?" Pe lângă alţi trei, şi Matt îşi ridică mâna.

„Bine, Matt, tu eşti creştinul. Cred că îi avem pe toţi. Haideţi să începem".

Cei patru aleşi merseră în faţa clasei în timp ce domnul Johnson le explica ce presupune rolul pe care urmau să îl joace. „Uitaţi cum facem", le-a spus. „Voi patru aţi fost aleşi să reprezentaţi grupul religios din care faceţi parte la o conferinţă pe tema toleranţei. De asemenea, prezenţi în cadrul conferinţei vor fi oameni cu diferite stiluri de viaţă. Toţi patru veţi fi aşezaţi la o masă când, la un moment dat, un domn se va aşeza lângă voi. Eu am să joc rolul acelui domn. „Aţi priceput?"

Au dat din cap aprobator şi şi-au ocupat locurile la o masă rotundă ce fusese pusă în faţă. Apoi domnul Johnson se aşeză lângă ei.

„Bună ziua", le spuse şi apoi se prezentă. „Mă numesc Fred Johnson. Nu sunt aici ca să reprezint vreo grupare religioasă. Mă

bucur să particip la această conferinţă în calitate de reprezentant al grupului de homosexuali şi lesbiene al oraşului. Aşteptăm ca această conferinţă să fie o adevărată rampă de lansare pentru noi, mai ales acum când încercăm să obţinem o ordonanţă a consiliului local. Ordonanţa aceea va opri discriminarea practicată de proprietarii de imobile care au refuzat până acum să dea cuplurilor de homosexuali locuinţe în chirie. Opoziţia susţine că o asemenea ordonanţă e inutilă din moment ce proprietarii închiriază frecvent locuinţe colegilor de cameră de acelaşi sex. La urma urmei, cine ar putea şti dacă sunt sau nu homosexuali? Dar nu asta contează. Ideea e că nu vrem să pretindem că suntem hetero doar ca să obţinem un apartament în chirie. Doar sunt mândru de cine sunt, voi nu?"

Toţi cei patru îl aprobară pe domnul Johnson. Apoi, acesta continuă. „Aşadar, spuneţi-mi ce credeţi? Voi fiind reprezentanţii unor religii cu puncte de vedere diferite, ce poziţie veţi lua faţă de noi? Credeţi că ar trebui să ne prefacem că suntem ruşinaţi de cine suntem şi să lăsăm un bigot intolerant să controleze cine poate şi cine nu poate sta în apartamentul lui?"

Kimberly se grăbi să răspundă. „Nici vorbă! La urma urmei, are cineva dreptul să dicteze cine are şi cine nu are voie să stea într-un anumit loc? Nu pretinde ţara asta că preţuieşte libertatea? Cel puţin aşa stăteau lucrurile atunci când a fost întemeiată – libertate tuturor, indiferent de ce credem sau facem. Atee fiind, cred că toţi avem drepturi egale să locuim oriunde vrem şi să trăim cum vrem". Întoarse privirea spre ceilalţi colegi. „Dacă aşa-zisul dumnezeu al unei alte persoane de la masa aceasta are altceva de spus în privinţa asta, aş fi chiar curioasă să ştiu ce şi de ce".

Harold sări. „Nu ştiu prea multe despre religia familiei mele", spuse. „Dar ştiu un singur lucru: budiştii sunt oameni gentili şi plini de bunătate, care nu sunt de acord cu violenţa sau ura. Aşa că, în nici într-un caz nu am putea să vă respingem doar pentru că aveţi un alt stil de viaţă. Nicidecum!" Îşi sublinie vorbele dând din cap a negaţie.

Randy se arătă de aceeaşi părere. „Şi eu cred acelaşi lucru. Religia *baha'i* promovează unitatea neamului omenesc. Asta înseamnă egalitate, nu? Toţi suntem egali – în felul în care arătăm, în felul în care trăim, în felul în care credem – în toate. Nimeni nu are dreptul să ne spună ce să credem, cum să trăim, pe cine să iubim, mai ales pe baza a ceea ce o anumită persoană sau un anumit grup numeşte rău şi bine".

Domnul Johnson zâmbi. „E încurajator să ştiu că am alături de mine astfel de oameni luminaţi şi iubitori. Tu însă, Matt, nu mi-ai spus cum vezi situaţia. Sunt sigur că tu, ca reprezentant al religiei creştine, ai o opinie".

Grupul îl fixa pe Matt, aşteptându-i răspunsul. Inspiră adânc. Ce putea spune?

Dar ce-ai spune *tu*? Ce-ar spune copiii tăi? Şi ce s-ar întâmpla dacă tu sau ei nu aţi fi de acord cu ceilalţi din grup?

Amintiţi-vă, scopul noii toleranţe nu este strict să obţină acceptarea persoanelor care sunt diferite sau cred şi se comportă altfel, ci forţarea celorlalţi să *fie de acord şi să participe la* activităţile şi atitudinile lor. Dar care e soarta celor ce refuză să danseze pe amăgitoarea melodie a noii toleranţe? Ce se întâmplă cu oamenii care nu acceptă să fie de acord cu practicile, învăţăturile şi stilurile de viaţă ale celorlalţi?

Foarte probabil, asemenea oameni (dacă eşti creştin, aici eşti inclus şi tu) vor fi etichetaţi drept bigoţi obtuzi, fanatici, extremişti şi şovini şi vor fi supuşi unui proces de umilire publică şi îndoctrinare. Luaţi spre exemplu cazul unui asistent de la Universitatea Cornell, un „catolic practicant", care a fost obligat să vizioneze filme pornografice cu acte sexuale între homosexuali şi lesbiene ca parte dintr-o sesiune de „instrucţie a sensibilităţii" în vederea orientării sexuale. Nu era vorba de un film cu bulinuţa roşie, după cum arăta tânărul respectiv; „filmul gay trebuia să aibă sute de bulinuţe roşii pe ecran". Nu numai că „sesiunea" de duminică a fost obligatorie, dar cursanţii au fost priviţi îndeaproape cu scopul identificării oricăror semne de repulsie care ar putea indica homofobia (care, foarte probabil, ar fi presupus şi mai multă „instrucţie" sau chiar concedierea).[1]

Asemenea oameni (aici sunt incluşi copiii tăi, dacă vor lua apărarea standardelor biblice ale adevărului şi moralităţii) ar putea ajunge să fie supuşi cenzurii şi pedepsiţi, ca şi băieţelul de *nouă ani* din statul Virginia care, în timpul unui curs de vară, a fost rugat să răspundă la întrebarea „ce faci când ţi-e frică?". Liderul discuţiei i-a spus băiatului că răspunsul lui – *„mă rog"* – era unul drăguţ, dar nepotrivit şi, prin urmare, nu putea fi inclus pe lista cu răspunsurile celorlalţi elevi.[2]

Unor asemenea oameni (aici sunt incluşi prietenii tăi şi membrii din biserica ta) li s-ar putea suspenda drepturile conferite de Primul Amendament din Constituţie în numele toleranţei; li s-ar putea interzice urmarea unei şcoli. Ar putea să-şi piardă bursele, slujbele,

ca şi câştigătoarea paradei Miss Illinois, căreia i-au fost reţinuţi banii de bursă pentru că era studentă la un colegiu *creştin*.[3]

Pe scurt, cei care refuză să participe la jocul noii toleranţe trebuie, de multe ori, să plătească un preţ imens. Aşa cum apostolul Petru avertiza: „De aceea ei se miră că nu alergaţi împreună cu ei la acelaşi potop de desfrâu, şi vă batjocoresc". (1 Petru 4:4).

„Dar e ridicol!" poate că vei protesta. „Cum ar putea asemenea nedreptate şi cruzime să fie puse în seama *toleranţei*? Cum se poate ca oameni care predică *toleranţa* să fie vinovaţi de o asemenea *intoleranţă*? e chiar ridicol! e discordant!"

Da şi nu. Asemenea discordanţe par total ilogice, nerezonabile... dacă nu învăţăm mai întâi câte ceva despre originile acestei periculoase „evanghelii" a toleranţei.

ÎNŢELEGEREA VREMURILOR

Tatăl meu obişnuia să spună că „o problemă bine exprimată e pe jumătate rezolvată". De aceea e atât de important să fii ca oamenii descrişi în 1 Cronici 12:32. Biblia spune că aceşti oameni din tribul lui Isahar „se pricepeau în înţelegerea vremurilor şi ştiau ce trebuia să facă Israel". Trebuie să înţelegem vremurile, climatul cultural în care trăim, pentru că doar atunci vom şti cu-adevărat cu ce ne confruntăm şi cum putem să reacţionăm eficient.

Apariţia noii toleranţe marchează dispariţia generală a teismului etic din cultura noastră.

Teismul etic e doar un termen pretenţios pentru convingerea că binele şi răul sunt categorii absolute, neschimbătoare şi că ele sunt stabilite (şi comunicate oamenilor) de către Dumnezeu. Această perspectivă asupra adevărului şi moralităţii a constituit, până în prezent, mare parte din temelia civilizaţiei occidentale, aşa cum este ea exprimată în Declaraţia de Independenţă a Americii: „Proclamăm acest adevăr de la sine înţeles că toţi oamenii au fost creaţi egali şi *înzestraţi de către Creator* cu anumite Drepturi inalienabile, printre care Viaţa, Libertatea şi căutarea Fericirii" (cursivele ne aparţin).

Ceea ce David F. Wells a scris despre profeţii Vechiului Testament şi despre apostolii Noului Testament a fost adevărat de-a lungul secolelor în gândirea şi cultura occidentală:

> Aveau o certitudine cu privire la existenţa, caracterul şi scopurile lui Dumnezeu – o certitudine cu privire

> la adevărurile Sale – ce pare că s-a umbrit în bătaia luminii puternice a lumii moderne. Nu aveau îndoieli că revelaţia lui Dumnezeu, ai cărei transmiţători şi custozi erau, era adevărată. Adevărată în sens absolut. Adevărată nu doar pentru ei; adevărată nu doar pentru vremea în care trăiau; nu parţial adevărată. Ceea ce era dat de la Dumnezeu era absolut, durabil şi universal adevărat.[4]

Această descriere, ca să îl parafrazez pe Walter Cronkite, este „felul în care au stat lucrurile", felul în care oamenii au gândit şi care s-au reflectat în cultura occidentală. Dar lucrurile stau astăzi altfel.

Modernismul este mişcarea care treptat a eclipsat teismul etic, începând cu perioada renascentistă (circa 1300-1600) şi continuând de-a lungul a altor trei perioade şi influenţe majore:

- Renaşterea a început în Italia în jurul anului 1300, iar pe parcursul următoarelor secole ea s-a răspândit în Europa, continuând până în secolul al XVII-lea. Renaşterea a însemnat mari realizări în literatură, cunoaştere, artă şi arhitectură; a marcat, de asemenea, o mutaţie majoră în gândire. În contrast cu Evul Mediu (în care principala temă a artei, literaturii şi filozofiei era glorificarea şi slujirea lui Dumnezeu), artiştii renascentişti şi gânditorii au elogiat omul şi abilităţile sale. Această orientare a dat naştere unei doctrine numite *umanism*, care sublinia demnitatea şi înzestrările umane şi care îl privea pe om ca fiind în centrul tuturor preocupărilor, ca stăpân al propriului destin, căpitan al propriului suflet – o viziune care a dus ulterior la o perspectivă nebiblică asupra omului şi a relaţiei cu Creatorul său. Pe măsură ce acest mod de gândire prindea tot mai mult teren, dependenţa oamenilor de Dumnezeu ca sursă a adevărului şi a moralităţii, a început să scadă.
- Iluminismul sau Epoca Raţiunii ţine de secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea. În timp ce gândirea renascentistă lăsa loc şi existenţei lui Dumnezeu, mulţi gânditori iluminişti (ca şi Voltaire şi Descartes), susţineau că, dacă într-adevăr a existat un Dumnezeu care a creat lumea, cu siguranţă El nu mai avea nici un contact cu ea – ceea ce însemna că oamenii trebuiau să se sprijine pe puterea raţiunii lor dacă voiau să descearnă adevărul; nu aveau de ce să aştepte ajutor din partea lui Dumnezeu. Standardele cu privire la bine şi rău nu se bazau pe natura şi caracterul lui Dumnezeu, erau produsele gândirii umane.

- Revoluţia Industrială s-a suprapus în mare parte peste perioada Iluministă, întinsă între secolul XVIII şi XIX. A fost o perioadă explozivă a productivităţii şi progresului uman. Invenţiile, inovaţiile şi îmbunătăţirile Erei Industriale au alimentat mai mult decât furnalele industriale; ele au înteţit focul încrederii omului în sine. Progresul pe care oamenii îl vedeau în jurul lor i-a încurajat să-şi pună speranţa şi să caute călăuzire în ei înşişi. Omul încetase să privească în sus (spre Dumnezeu); privea de acum în interior (înspre sine).
- Darwinismul. Furnalele Revoluţiei Industriale duduiau încă pe când teoriile lui Charles Darwin, un fost student la teologie, au adăugat gradele necesare pe scara Richter ca să creeze acel seism catastrofic început în Renaştere. Teoriile lui Darwin au prezentat alternativa la înţelegerea teistă a originii vieţii; Dumnezeu devenea „superfluu" în explicarea şi înţelegerea apariţiei lumii şi omului.[5]

Această schimbare în gândire a reuşit c timpul să îi convingă pe oameni că ei, nu Dumnezeu, erau arbitrii adevărului şi ai moralităţii. Realizările omeneşti l-au determinat pe om să devină arogant şi încrezător în propriile abilităţi de a face binele şi de a judeca răul, creând un mod de gândire numit modernism, în care lumea se privea prin lentilele ştiinţei. Modernii şi-au pus încrederea în „raţionalitate (abilitatea oamenilor de a-şi înţelege lumea), empirism (credinţa că se poate ajunge la cunoaştere doar prin simţuri) şi punerea în practică a raţionalităţii şi a empirismului prin ştiinţă şi tehnologie".[6] În ochii modernilor, orice adevăr care nu putea fi observat şi experimentat – de pildă, adevărul spiritual sau moral – era *relativ* (adică diferit de la persoană la persoană). În cuvintele lui Sherry se putea auzi ecoul gândirii moderniste atunci când aceasta i-a spus mamei sale (capitolul 1): „Pentru tine şi tata, faptul de a locui împreună înainte de căsătorie a fost şi rămâne ceva nepermis. Dar eu văd lucrurile alt fel. Asta încerc să te fac să înţelegi. Tu ai sistemul tău de valori şi eu îl am pe al meu. Faptul că nu sunt identice nu înseamnă că unul e cel bun şi corect, iar celălalt e greşit". Dar exact aşa cum teismul etic a fost înlăturat de modernism, modernismul însuşi a început să piardă teren în faţa unei alte filozofii.

Postmodernismul. „Între 1960 şi 1990", scria Stanley J. Grenz în cartea sa *a Primer to Postmodernism* (O introducere în postmodernism, n.tr.)[7], „postmodernismul a apărut ca un fenomen cultural", stimulat în multe privinţe de începutul erei informaţiei. Grenz sugerează că dacă fabrica este simbolul epocii industriale care a produs

modernismul, computerul este simbolul erei informaţiei, care merge în pas cu răspândirea postmodernismului.

Postmodernismul este un fenomen complex şi doctrinele lui individuale sunt uneori contradictorii. Totuşi, o rapidă trecere în revistă a principalelor idei postmoderniste ar putea arăta astfel:

- Adevărul nu există în sens obiectiv
- În loc să „descopere" adevărul într-o „metanaraţiune" – care este o poveste, relatare (Biblia, de exemplu) sau o ideologie (de exemplu, marxismul) ce oferă o viziune coerentă asupra filozofiei, artei, religiei şi ştiinţei – postmodernismul se caracterizează printr-o „neîncredere faţă de metanaraţiuni".[8] Cu alte cuvinte, postmodernismul respinge existenţa unei „relatări cuprinzătoare" care să explice o poveste individuală, locală, respinge orice Adevăr universal în raport cu care să se stabilească vreun „adevăr" particular.
- Adevărul – în ştiinţă, educaţie sau religie – este produsul unei anumite culturi sau comunităţi şi este „adevărat" doar *în* şi *pentru* acea cultură.
- Persoanele individuale sunt produsul culturii lor; individualitatea este o iluzie; identitatea este rezultatul factorilor culturali.
- Toată gândirea este un „construct social". Astfel încât ceea ce noi numim „adevăr" sunt doar „idei [arbitrare] pe care am fost condiţionaţi să le acceptăm de către societatea noastră, exact aşa cum alţii au fost condiţionaţi să accepte un set de idei total diferit".[9]
- De vreme ce fiinţele umane folosesc limbajul pentru a gândi sau comunica, iar cuvintele sunt etichete aleatorii pentru lucruri şi idei, nu avem nici o şansă să „evaluăm sau să criticăm ideile, faptele sau adevărurile pe care o limbă le transmite".[10]
- Orice sistem sau afirmaţie care pretinde să fie adevărată în sens obiectiv sau judecă nefavorabil valorile, convingerile, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr ale unei alte culturi reprezintă jocul puterii, efortul unei culturi de a domina o alta.

GHICI, GHICITOAREA MEA...

Ani la rând am fost complet bulversat să văd că, atunci când artistul Andres Serrano a expus un crucifix, un simbol creştin, atârnat într-un borcan plin cu urină, lucrarea lui a fost nu numai tolerată,

Tabelul 1. O prezentare comparată a teismului etic, modernismului şi postmodernismului

	Teism etic:	Modernism:	Postmodernism:
Adevăr	Adevărul le-a fost revelat oamenilor de către Dumnezeu	Adevărul poate fi stabilit cu ajutorul raţiunii şi argumentării logice	Adevărul nu există în mod obiectiv; el este produsul culturii unei persoane
Identitate umană	Oamenii sunt fiinţe deopotrivă spirituale şi materiale, create după chipul lui Dumnezeu, dar căzute din cauza păcatului.	Oamenii sunt fiinţe raţionale, nu spirituale, care îşi pot defini existenţa în funcţie de informaţia pe care simţurile le-o serveşte.	Oamenii sunt eminamente fiinţe sociale, rezultatul culturii şi mediului în care trăiesc.
Lume	Dumnezeu este Creatorul, Susţinătorul şi Conducătorul pământului, care le-a poruncit oamenilor să îl stăpânească şi ocrotească.	Oamenii pot şi ar trebui să se înstăpânească peste pământ şi să-i dezlege toate misterele	Viaţa pe pământ este fragilă, iar „modelul iluminist al cuceririi naturii de către oameni... trebuie rapid înlocuit cu o atitudine de cooperare cu pământul".[11]
Gândire şi limbaj	Raţiunea „poate să releve adevărul despre realitate, dar credinţa şi revelaţia sunt absolut necesare pe lângă aceasta".[12]	Pentru a primi răspunsuri şi a ajunge la înţelegerea vieţii şi lumii care îi înconjoară, oamenii ar trebui să se bazeze pe descoperirile raţionale prin intermediul metodelor ştiinţifice, respingând credinţa în supranatural.	Gândirea este un „construct social". Limbajul este arbitrar. Nu există nici un adevăr universal care să transceandă cultura.
Progres uman	Istoria omenirii nu progresează, îşi aşteaptă izbăvirea.	Progresul uman devine inevitabil dacă se apelează şi se întrebuinţează ştiinţa şi raţiunea.	Lucrurile nu evoluează spre sine; în plus, progresul este un concept occidental opresiv.

dar considerată o lucrare de artă şi recompensată de către Rezervele Naţionale pentru Arte.[13] Însă, dacă s-ar fi găsit cineva care să expună, tot într-un borcan cu urină, un simbol homosexual, gestul lui ar fi fost cu siguranţă considerat intolerant şi condamnat ca fiind o formă de ură.

Nu am explicaţii de ce Primăria oraşului Jersey din statul New Jersey poate să comemoreze Ramadanul, Anul Nou la hinduşi, Ziua Independenţei grecilor şi Ziua Arborării Steagului la dominicani (printre multe alte sărbători), însă (potrivit ACLU şi curţilor federale de apel), o iesle, cu ocazia Crăciunului, nu poate fi instalată.[14]

Nu am, de asemenea, explicaţii de ce unor angajaţi creştini care au cerut permisiunea să formeze un grup de rugăciune li s-a interzis în mod repetat acest lucru de către Administraţia Aviaţiei Federale (S.U.A), în timp ce grupurile de activişti homosexuali sunt nu numai tolerate de administraţie, dar chiar încurajate să-şi desfăşoare activitatea.[15]

Asemenea ostilitate faţă de creştinism este contrariantă, mai ales atunci când ea există în numele aşa-zisei *toleranţe*! Dar acum, că ştim principalele teze ale noii toleranţe, putem începe să înţelegem de ce creştinismul şi creştinii vor fi – ba chiar *trebuie* să fie – ţinta acesteia.

De exemplu, vă amintiţi de conversaţia lui Chuck cu vecinul său din capitolul 2? Cei doi oameni păreau că vorbesc două limbi diferite – de fapt, într-un fel aşa şi era, deoarece Chuck făcea referire la toleranţa tradiţională, în timp ce Jim era avocatul noii toleranţe. Atunci când Chuck a răspuns: „Nu am spus că nu îi pot accepta ca oameni. Pur şi simplu nu sunt de acord cu stilul de viaţă pe care îl au", el privea chestiunea homosexualităţii din perspectiva toleranţei tradiţionale. Dar abordarea aceea era intolerantă, după spusele lui Jim, deoarece „stilul lor de viaţă îi reprezintă, la urma urmei, pe *ei înşişi*". Acel schimb de replici între cei doi oameni scoate în evidenţă o premisă majoră a postmodernismului şi a noii toleranţe: Nu există nici o diferenţă între cine/ceea ce este o persoană şi convingerile, comportamentul, cultura sau stilul de viaţă a acelei persoane. Dacă ar fi să scriem acest lucru sub forma unei ecuaţii, ea ar arăta cam aşa:

Cine sunt = Ceea ce fac

Potrivit noii toleranţe, cine sunt este inseparabil de ceea ce fac, cred sau gândesc; identitatea mea este învelită în cultura şi conduita

mea. Prin urmare, orice dezacord ţi-ai exprima faţă de convingerile mele, nu faci altceva decât să-ţi manifeşti dispreţul faţă de *mine*! Dacă spui că am un comportament greşit, mă judeci *pe mine*! Dacă îmi critici cultura, mă critici *pe mine*! Dacă nu poţi să-mi accepţi stilul de viaţă, eşti intolerant faţă de *mine*! Omul politic francez Edgard Pisani spune:

> Intoleranţa... nu este doar absenţa unui sentiment al solidarităţii cu alţi oameni: intoleranţa este respingerea celorlalţi *pe baza a ceea ce sunt ei, a ceea ce fac ei, a ceea ce gândesc şi, în definitiv, pe baza simplului fapt că există.* (cursivele ne aparţin)[16]

Vedeţi ce spune el? Recunoaşte că nu poţi accepta şi respecta o persoană fără să fii de acord şi să susţii „ceea ce face" şi „ceea ce gândeşte".

Un învăţător a remarcat această atitudine în rândul elevilor săi:

> În ultimii ani le-am cerut elevilor mei să completeze chestionare... o întrebare dintr-un chestionar suna cam aşa: „Poate cineva să critice convingerile şi valorile unei persoane fără să critice persoana însăşi – fără să lovească în integritatea şi caracterul persoanei?" Invariabil, marea majoritate de elevi a răspuns „nu". În spaţiul alocat eventualelor comentarii, mulţi elevi au explicat de ce au spus „nu": *„Ceea ce cred nu poate fi separat de ceea ce sunt"; „A critica ceea ce e important pentru o persoană înseamnă a critica persoana însăşi".* (cursivele ne aparţin)[17]

Această atitudine a fost ilustrată recent de către pastorul unei biserici „care salută prezenţa homosexualilor" şi care a hirotonisit un diacon homosexual. Când comunitatea din care făcea parte a început să ia măsuri împotriva bisericii, pastorul a declarat, „Homosexualii şi lesbienele, cu căminele lor cu tot, sunt din nou răniţi să audă că Dumnezeu îi urăşte". Răspunzând clasicului îndemn de a iubi păcătosul, dar de a urî păcatul, pastorul a adăugat, „Ei aud acest îndemn întocmai cum o persoană de culoare aude 'Iubeşte-i sufletul, urăşte-i culoarea,' sau întocmai cum o femeie aude, 'Iubeşte femeia, dar urăşte categoria genului'"[18]

Înţelegeţi ce vroia să spună pastorul? El a pus semnul egalităţii între „ceea ce este o persoană" şi „ceea ce face o persoană". Nu admitea nici o distincţie între un homosexual şi comportamentul specific homosexual şi, drept urmare, a ajuns la concluzia că dacă nu eşti de acord cu stilul de viaţă al unei persoane, nu iubeşti *persoana aceea*.

Potrivit definiţiei toleranţei tradiţionale, o persoană poate să dezaprobe stilul de viaţă al unei persoane şi totuşi să o iubească, să o accepte ca fiind creată după chipul lui Dumnezeu, demnă de respect. Scriptura nu ne învaţă că fiinţa noastră se constituie exclusiv din ce facem; Biblia spune că „Dumnezeu l-a creat pe om după chipul şi asemănarea Sa... parte bărbătească şi parte femeiască i-a creat" (Geneza 1:27). A creat fiinţele umane ca indivizi făcuţi după chipul Său, cu mâinile Sale (Geneza 2:7), nu doar ca produse ale culturii şi comunităţii. Desigur, convingerile şi conduita pe care le avem se răsfrâng asupra noastră. Isaia scria: „Nelegiuirile voastre pun un zid de despărţire între voi şi Dumnezeul vostru" (Isaia 59:2), dar cuvintele lui arată că există o distincţie netă între cine suntem şi ceea ce facem (în cazul acesta, nelegiuirile noastre). Dar, slavă Domnului, că ceea ce facem *nu* e totuna cu ceea ce suntem, altfel Dumnezeu prin Hristos nu ar fi putut să despartă păcatele noastre de noi înşine şi să le arunce în marea uitării (Mica 7:18-19).

Dar din cauză că noua toleranţă porneşte de la premisa greşită că „ceea ce fac reprezintă esenţa persoanei mele", pentru a accepta şi respecta o persoană *trebuie să aprobi şi să fii de acord* cu convingerile, valorile şi stilul de viaţă ale acelei persoane. Iar atunci când nu faci aşa, vei fi considerat insensibil, intolerant şi bigot!

Aceasta este presupoziţia din spatele cuvintelor filozofului britanic R. M. Haire, care defineşte toleranţa ca „disponibilitatea de a respecta idealurile altor persoane ca şi cum ar fi ale tale".[19] Ideea de respect a lui Haire nu presupune o atitudine prin care spui: „Te iubesc, te respect, dar nu pot fi de acord cu idealurile tale"; ci, mai de grabă: „Idealurile tale sunt la fel de legitime ca ale mele", deoarece în vocabularul noii toleranţe respectul pe care îl manifeşti faţă de *mine* înseamnă că accepţi şi eşti de acord cu *idealurile mele*... deoarece „convingerile mele reprezintă ceea ce sunt eu". Cu alte cuvinte, dacă nu respecţi valorile, stilul meu de viaţă, convingerile, afirmaţiile pe care eu le consider adevărate la fel de mult cum le respecţi pe ale tale, atunci eşti intolerant fiindcă emiţi o judecată de valoare cu privire la convingerile mele... şi asta, potrivit învăţăturii noii toleranţe, este o judecată cu privire la mine ca persoană.

INTOLERANŢA FAŢĂ DE INTOLERANŢI

Într-o societate postmodernă – o societate care consideră că toate valorile, convingerile, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt la fel de legitime – singura virtute universală care mai poate exista este toleranţa. Iar dacă toleranţa este virtutea cardinală, absolutul absolut, există un singur rău: *intoleranţa*. Şi exact aceasta este atitudinea pe care o vedem la adepţii noii toleranţe.

Dr. Frederick W. Hill, un administrator de şcoală, a spus:

> „Misiunea şcolilor publice este să nu tolereze intoleranţele".[20]

Leslie Armour, profesor de filozofie la Universitatea Ottawa, a propus următoarea descriere:

> „Credem că un cetăţean virtuos este acela care tolerează totul în afară de intoleranţă".[21]

Dar oare ce înseamnă să fii „intolerant" în opinia acestor oameni? Potrivit „Declaraţiei Principiilor Toleranţei" elaborată de Naţiunile Unite,

> „Toleranţa... implică respingerea dogmatismului şi a absolutismului".[22]

Nu vi se pare ironic cum adepţii noii toleranţe sunt atât de dogmatici în privinţa dogmatismului şi atât de absolutişti în lupta împotriva absolutismului? Dar poate e un lucru normal, de vreme ce sunt atât de intoleranţi faţă de „intoleranţă", după cum scriitorul Ryszard Legutko formulează în eseul său, „The Trouble with Toleration" (Necazul cu toleranţa – n.tr.):

> Toţi cei care preţuiesc valoarea diversităţii trebuie să îi considere intoleranţi pe cei care fie şi numai că iau în discuţie posibilitatea supunerii pluralităţii de idealuri la un proces de selecţie şi organizare ierarhică.[23]

Cu alte cuvinte, orice persoană sau sistem care crede în mod dogmatic în orice – şi în special în adevărul absolut – este *prin*

definiţie vinovat de intoleranţă! Nici măcar nu trebuie să spui ceva; dacă nu respingi ideea că unele convingeri şi comportamente sunt corecte, iar altele sunt greşite, pentru toţi oamenii, în orice loc, în orice vreme, atunci *eşti intolerant... şi deci eşti demn de a fi tratat cu intoleranţă!* Dacă tu – copiii tăi sau biserica ta – „faceţi *orice* fel de afirmaţii negative cu privire la alte puncte de vedere",[24] *sunteţi* o ţintă sigură (cursivele ne aparţin).

De aceea, adepţilor noii toleranţe nu le vine greu să fie intoleranţi faţă de creştini, creştinism şi morala creştină – pentru că acestea pun probleme doctrinei lor în patru domenii capitale:

1. Adevărul biblic. Afirmaţiile cu pretenţii de adevăr şi poruncile Bibliei sunt considerate prea înguste dacă e să ne luăm după definiţia actuală a *toleranţei*. Credinţa creştinilor într-un „Dumnezeu al adevărului" (Isaia 65:16) şi în „Cartea adevărului" (Daniel 10:21) este intolerabilă pentru adepţii noii toleranţe, care consideră că a crede în adevărul absolut este ceva rău şi jignitor. Asemenea atitudini creează climatul ideal pentru incidente ca cel care urmează:

> În Manassas, Virginia, Audrey Pearson, de zece ani, începuse să-şi ia cu ea Biblia deoarece drumul spre şcoală cu autobuzul dura o oră, iar timpul trecea greu. Directorul i-a interzis să-şi mai aducă Biblia la şcoală...[25]

2. Isus şi crucea. Afirmaţiile lui Isus şi mesajul crucii sunt o ofensă la adresa definiţiei de astăzi a toleranţei. Isus a spus: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine" (Ioan 14:6). Noua toleranţă consideră că această afirmaţie este intolerabil de mărginită şi exclusivistă, facilitează explicarea unor situaţii contrastante cum a fost cea în care, recent, în oraşul San Jose, s-a ridicat o statuie a zeului aztec Quetzalcoatl în valoare de 500.000 de dolari[26], în timp ce la mai puţin de o sută cincizeci de kilometri distanţă, o cruce înaltă de 32m din parcul San Francisco urma să fie declarată neconstituţională şi planificată pentru demolare.[27]

O astfel de contradicţie evidentă este permisă, întrucât zeul aztec reprezintă o religie printre multe altele, în vreme ce crucea reprezintă afirmaţiile cu caracter exclusivist ale lui Isus şi este deci un simbol al intoleranţei (fapt care explică şi de ce crucifixul lui Andres Serrano atârnat într-un borcan cu urină, aşa cum s-a menţionat mai devreme, este considerat artă, în timp ce „tratarea" unui simbol homosexual în

aceeaşi manieră ar însemna intoleranţă... deoarece crucea stă ca un simbol al afirmaţiilor şi pretenţiilor exclusiviste şi intolerante ale lui Isus. Iar o asemenea „intoleranţă" trebuie contracarată cu intoleranţă).

3. Păcatul. Isus le-a spus ucenicilor Săi: „pe Mine [lumea] Mă urăşte, pentru că mărturisesc despre ea că lucrările ei sunt rele" (Ioan 7.7). Lucrurile nu s-au schimbat aşa de mult de-a lungul a douăzeci de secole. De aceea astăzi, potrivit noii toleranţe, simpla aluzie la faptul că „toţi au păcătuit" (Romani 3.23) şi că toţi au nevoie de un Mântuitor constituie o afirmaţie intolerabilă. Pentru că noua toleranţă se bazează pe convingerea că păcatul este (cel mult) un concept cultural, care nu se aplică în cazul tuturora. Acest lucru explică decizia Colegiului de Învăţători British Columbia (BCCT) de a refuza acreditarea Universităţii Trinity Western (TWU) şi de a-i obliga pe studenţii creştini să-şi obţină diplome la instituţii laice de învăţământ:

> Esenţial în luarea deciziei de către BCCT a fost un paragraf din contractul cu privire la standardele comunitare ale TWU. Contractul obligă studenţii să nu se implice în anumite activităţi, printre care „ocultism, păcate sexuale – sex premarital, adulter sau comportament homosexual".
>
> Potrivit cotidianului creştin *Christian Info* din Vancouver, în fruntea comisiei de acreditare montate împotriva Universităţii Trinity Western, a fost Annabelle Paxton, membră în consiliul colegiului. *Christian Info* a menţionat că Paxton, lesbiană declarată, „a obiectat la includerea într-o singură propoziţie a necinstei, ocultismului şi a comportamentului homosexual".
>
> Într-o scrisoare adresată TWU, BCCT şi-a exprimat convingerea că, „programa propusă urmează practici discriminatorii, care sunt contrare interesului şi politicii publice".[28]

În vocabularul noii toleranţe, o instituţie religioasă care etichetează comportamentul homosexual drept „păcat" este abuzivă prin judecăţile pe care le emite şi „discriminatorie" (pentru că operează cu premisa că stilurile de viaţă, convingerile şi comportamentele *nu* sunt egale) şi, prin urmare, reclamă represalii.

4. Misiunea Bisericii. Însăşi Biserica este o provocare intolerabilă pentru noua toleranţă. Isus le-a poruncit ucenicilor Lui să „se ducă şi să facă ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh" (Matei 28:19) – o misiune inacceptabilă pe care noua toleranţă o defineşte prompt drept un efort fanatic de a impune şi de a domina alte culturi şi alte puncte de vedere. Scott Scruggs, student la Universitatea Stanford relatează:

> [Recent], un decan al Universităţii Stanford a început să facă presiuni asupra grupurilor de creştini din campus ca aceştia să înceteze cu practica „prozelitismului". Ironia e că ceea ce l-a înfuriat pe decan nu a fost conţinutul mesajului, ci practica în sine de a împărtăşi acest mesaj. El crede că apropiindu-se de cineva cu Evanghelia, cel care face acest lucru porneşte cu presupoziţia că persoana căreia i se adresează are convingeri inferioare lui. O asemenea supoziţie este inacceptabilă, întrucât este intolerantă, părtinitoare, infatuată.[29]

Desigur, decanul nu considera că demersul lui de prozelitism prin care îi obliga pe studenţi să adere la perspectiva lui asupra toleranţei era unul intolerant sau părtinitor. Pentru că ceea ce făcea el era extirparea „răului" numit intoleranţă. Cu toate acestea, avertismentul său ilustrează felul în care creştinii au ajuns o ţintă pentru noua toleranţă, deoarece orice efort de a evangheliza – misiunea Bisericii – este o ofensă, întrucât presupune că Evanghelia creştină este „mai bună" sau „mai adevărată" decât oricare alte idei sau religii. Şi această perspectivă, evident, nu poate fi admisă de către cei care îmbrăţişează noua toleranţă.

De altfel, atât Brazilia cât şi Guatemala le-au interzis creştinilor să le prezinte indienilor indigeni Evanghelia – o poziţie sprijinită şi girată de Naţiunile Unite!

TEMPLUL TOLERANŢEI

Efectul a tot ceea ce a fost descris până aici este îndoit: în primul rând, în sens activ, noua toleranţă nu este altceva decât un crâncen duşman al lui Hristos, al creştinismului şi al creştinilor. James Wood scrie:

> Problema toleranţei a fost numită, în cuvintele lui Gustav Mensching, „una dintre cele mai mari şi mai importante provocări pentru lumea de astăzi". Măsura luată de Adunarea Generală a Naţiunilor Unite la 25 noiembrie 1981, de a adopta „Declaraţia de Eliminare a Tuturor Formelor de Intoleranţă şi Discriminare Bazată pe Religie sau Convingeri", deşi mult tergiversată, a însemnat un pas decisiv făcut de familia naţiunilor.[30]

„Eliminarea tuturor formelor de intoleranţă" de către „familia naţiunilor" ne va viza cu siguranţă pe noi, cei care răspândim mesajul adevărului universal. Noi, cei din familia lui Dumnezeu, vom fi din ce în ce mai des într-o stare de conflict cu „familia naţiunilor". Dar să ne surprindă aceasta? Isus a spus că lumea îl ura, şi am fost avertizaţi că vom fi şi noi urâţi. Câtă vreme continuăm să proclamăm acelaşi mesaj absolut, exclusivist pe care Hristos Însuşi l-a proclamat cât era încă pe pământ, ne putem aştepta să ne lovim de tot mai multe persecuţii şi „necazuri" (vezi Ioan 16:33), mai ales că noua toleranţă este din ce în ce mai acceptată. Şi aceasta explică de ce Don Argue, fost preşedinte al Asociaţiei Naţionale a Evanghelicilor, poate să afirme: „Un fapt tragic este că creştinii au devenit ţintele predilecte ale persecuţiei religioase în lumea de astăzi".

În al doilea rând, într-un sens mai pasiv, noua toleranţă funcţionează ca un templu idolatru, ca şi templul Gandhi Mandapan, în partea sudică a oraşului Madras din India:

> Încrustate în mai mulţi stâlpi sunt figuri sau simboluri ale diferitelor religii: un crucifix creştin, un Buddha meditând, un zeu hindus şi un crâmpei de caligrafie islamică din Coran. Şi pe un stâlp de la colţ se pot citi cuvintele lui Mahatma: „Demult am ajuns să înţeleg că toate religiile sunt adevărate şi că toate conţin, totuşi, unele erori şi că, în vreme ce eu am religia mea, sunt dator să le preţuiesc pe celelalte la fel de mult ca hinduismul".[31]

Cuvintele lui Gandhi ridică, bineînţeles, o problemă fatală[32]; esenţialul este însă că Templul Toleranţei, ca şi templul Gandhi Mandapan, adăposteşte toate religiile, oricare ar fi ele (în afară de cele care proclamă standarde absolute cu privire la adevăr şi

moralitate, ca şi creştinismul, iudaismul ortodox şi islamismul). Noua toleranţă se transformă într-un templu strălucitor al idolilor de forme şi mărimi diferite, care îi seduce pe copiii noştri în mod special, atrăgându-i într-un ciclu amăgitor şi periculos.

Primul pas în drumul spre acest Templu al Toleranţei este subminarea credinţei unei persoane în Dumnezeul cel viu, Dumnezeul lui Avraam, Isac şi Iacov. Aceasta se poate întâmpla în timp ce copilul tău este intimidat sau ridiculizat pentru credinţa sa, de pildă, ori persecutat că se roagă lui Dumnezeu sau îndoctrinat cu ideea că toate convingerile celorlalţi sunt egale cu ale lui. Puţin câte puţin, zi de zi, o credinţă odinioară puternică în Dumnezeu poate fi erodată.

O dată ce o persoană a fost determinată să se îndoiască în privinţa singurului Dumnezeu adevărat, ea pierde standardul binelui şi al răului, care este însuşi caracterul şi natura lui Dumnezeu. Dacă, de exemplu, copiii noştri încetează să creadă în Dumnezeul Scripturii, e foarte puţin probabil că ei se vor întoarce spre El (despre care au îndoieli) pentru a primi îndrumare morală. În loc să-şi cântărească acţiunile şi atitudinile în raport cu Dumnezeu şi revelaţia Sa, se vor întoarce înspre ei înşişi, ca să caute direcţie morală în forul lor interior. Şi, făcând aceasta, se vor împiedica de o idolatrie pernicioasă şi dominantă astăzi, o idolatrie ce-şi are rădăcinile în pământul străvechi al Edenului, în zorii timpului însuşi.

Atunci când Eva a cedat în faţa ispitei de a mânca din fructul interzis al pomului cunoştinţei binelui şi răului (Geneza 3), ea a luat o decizie importantă care a afectat neamul său generaţie după generaţie. Ştia că Dumnezeu stabilise deja – şi făcuse cunoscut – ceea ce era bine şi ceea era rău. El a spus: „Poţi să mănânci după plăcere din orice pom din grădină, dar din pomul cunoştinţei binelui şi răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreşit" (Geneza 2:16-17).

Dar Eva a decis că nu se putea mulţumi cu atât. Fiind ademenită de şarpe, ea a hotărât că nu Dumnezeu va fi cel care să-i spună ce este rău şi ce este bine; ea însăşi va hotărî acel lucru. Cel rău a pus la îndoială cuvintele lui Dumnezeu şi a ispitit-o cu promisiunea că „veţi fi ca Dumnezeu, cunoscând binele şi răul" (Geneza 3:5). Scriitorul şi apologetul creştin Ravi Zacharias remarcă faptul că, atunci când ea şi bărbatul ei „s-au îndoit de realitatea vocii Sale, înlocuind-o cu propria lor autoritate, au devenit, ei înşişi, măsura tuturor lucrurilor".[33] S-au instalat în locul lui Dumnezeu, însuşindu-şi ceea ce îi aparţinea doar Lui: puterea de a stabili ce este bine şi ce este rău.

Idolatria este cel de-al doilea pas în drumul spre Templul Toleranţei. Este vorba de o idolatrie care spune, de fapt, „Eu îmi voi fi propriul Dumnezeu. Eu voi stabili ce este greşit şi ce este corect, ce este adevărat şi ce este fals, ce este bine şi ce este rău". Este acelaşi fel de idolatrie care l-a dus la pierzare pe împăratul Babilonului (considerat de unii un fel de Satan), care a spus: „Mă voi sui în cer, îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu; voi şedea pe muntele adunării dumnezeilor, la capătul miazănoaptei; mă voi sui pe vârful norilor, voi fi ca Cel Prea Înalt" (Isaia 14:13-14).

O dată ce tu sau copiii tăi aţi fost ademeniţi până aici, următorul pas în drumul spre Templul Toleranţei – să faci ceea ce crezi tu că este bine – este aproape inevitabil. Pentru că, o dată ce ai înlocuit revelaţia lui Dumnezeu cu privire la bine şi rău cu un bine şi rău personalizate, făcute la comandă, este cât se poate de firesc să pui acest principiu în practică. Pe măsură ce credinţa unui copil – sau adult – este subminată, el începe să privească înlăuntrul său (nu spre Dumnezeu) pentru a primi direcţie morală şi, începând să facă ceea ce este bine în propriii săi ochi, pasul decisiv devine obligatoriu. Dacă e să învăţăm ceva din mărturia Bibliei – şi din propria experienţă – atunci vom recunoaşte că, atunci când începem să facem ceea ce credem noi că este bine, vom deveni vulnerabili în faţa unor învăţături periculoase cum ar fi cele ale New Age-ului şi în faţa comportamentelor distructive ca imoralitatea sexuală şi consumul de substanţe dăunătoare.

Astfel se încheie ciclul, fiindcă o persoană care se dedică unor convingeri şi practici păcătoase va începe să se simtă din ce în ce mai departe, străină chiar de Dumnezeu... iar erodarea treptată a credinţei care a declanşat ciclul va continua să se perpetueze.

Dar există un mod eficace, biblic, de a contracara această distructivă nouă toleranţă. Urmează să îl explorăm în detaliu. Dar mai întâi trebuie să pătrundem implicaţiile toleranţei şi tacticile ei insidioase.

4 IMPLICAŢIILE TOLERANŢEI

Ar putea ca simpla pomenire a numelui Isus să te condamne la închisoare?

Cu mai mulţi ani în urmă, judecătorul Samuel B. Kent de la Curtea Districtului de Sud al Texas-ului a dat o hotărâre potrivit căreia orice student care pomeneşte numele Isus în rugăciunea din cadrul festivităţii de absolvire va fi închis pentru şase luni!

Mai jos puteţi citi cuvintele judecătorului, aşa cum sunt ele consemnate în documentele tribunalului din 5 mai 1995:

> Să fiţi încredinţaţi că tribunalul va fi trimite un cadru care va participa la fiecare festivitate de absolvire. Dacă vreun student nesocoteşte această curte, va fi imediat arestat şi va sta în detenţie până la şase luni pentru sfidarea instanţei, în Închisoarea Galveston a judeţului. Dacă cineva crede că glumesc...[ori] dau dovadă de slăbiciune sau lipsă de fermitate în spiritul acelui compromis, ar face bine să-şi regândească poziţia. Oricine încalcă aceste ordine, nu glumesc, va dori mai bine să fi murit la vârsta copilăriei decât să aibă de-a face cu această curte.[1]

Cuvintele judecătorului ar putea să nu sune atât de şocant dacă ar fi fost rostite în fosta Uniune Sovietică sau într-o ţară cu un regim despotic, ca Irakul din vremea lui Saddam Hussein. Dar, vă veţi întreba, cum se poate întâmpla aşa ceva în Statele Unite ale Americii, „tărâmul libertăţii" şi ţara Primului Amendament?

Foarte simplu. Ameninţările judecătorului Kent sunt doar rezultatul logic ale noii toleranţe, ideologia agresivă care se înverşunează împotriva creştinismului şi ocroteşte idolatria. Fiind bazată pe ideea că toate afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt egale,

pentru că sunt create şi condiţionate cultural, noua toleranţă *trebuie* să facă mai mult decât să se opună oricărei proclamări a adevărului absolut: trebuie să o înăbuşe. Şi aceasta este explicaţia pentru felul în care numele lui Isus stârneşte atât de des reacţii vehemente din partea unor indivizi şi grupări paşnice, de altfel. Aşa cum profesorul John D. Woodbridge afirmă: „Pretenţiile lui Isus că El este calea, adevărul şi viaţa îi fac pe modernii *politically correct* să se revolte. Este erezia supremă".[2]

O asemenea represiune a creştinismului este doar una dintre ameninţătoarele implicaţii ale noii toleranţe.

DECESUL ADEVĂRULUI

America – desigur, aproape întreaga cultură occidentală – a fost cândva ghidată de adevărul neschimbător al lui Dumnezeu. În Scriptură, Dumnezeu a descoperit omenirii faptul că există anumite adevăruri absolute – şi valabile pentru toţi oamenii, indiferent de loc, indiferent de epocă. Crima şi adulterul sunt greşite pentru toţi oamenii (Exod 20:13-14). Furtul şi minciuna sunt greşite pentru toţi (Levitic 19:11). Bunătatea, mila (Efeseni 4:32) şi smerenia (Filipeni 2:1-11) sunt atitudini drepte pentru toţi oamenii.

Vreme de câteva milenii, legile noastre s-au croit după măsura lui Dumnezeu. Moralitatea noastră se judeca potrivit cu cerinţele Sale. Dar lucrurile s-au schimbat. Cu câteva excepţii, adoptăm standarde proprii şi privim moralitatea în funcţie de un concept mult mai elastic al adevărului, unul care sugerează faptul că nu există absoluturi – adevărul este în totalitate relativ şi subiectiv; binele şi răul diferă de la persoană la persoană, de la cultură la cultură.

O asemenea perspectivă se întâlneşte în aceste afirmaţii atât de des auzite:

- „Nimeni nu are dreptul să-mi spună ce-i corect şi ce nu!"
- „Eu nu pot să-ţi spun ce e bine şi ce e rău; trebuie să decizi de unul singur".
- „Nu e corect să impui cuiva principiile tale morale!"
- „Am dreptul să fac ce vreau, atâta vreme cât nu supăr pe cineva".
- „Trebuie să faci ceea ce crezi că e bine".
- „Or fi astea valorile pe care le-ai moştenit de la părinţii tăi, dar pe mine părinţii m-au învăţat alt fel".
- „Ştii ce?... asta-i părerea *ta*!"

Rezultatul? Nimic altceva decât decesul adevărului. Adevărul a încetat să existe ca realitate obiectivă în lumea noii toleranţe, ceea ce înseamnă că şi moralitatea a decedat. După cum regretatul scriitor Dr. Francis Schaeffer a scris:

> Dacă nu există nici un standard moral absolut, nimeni nu poate numi ceva, în mod categoric, ca fiind bun sau rău, greşit sau corect. Când vorbim despre absolut, avem în vedere acele lucruri care se aplică întotdeauna [tuturor oamenilor], vorbim despre adevăruri care furnizează un standard ultim ori fundamental. E nevoie de absolut pentru ca morala să existe, în aceeaşi măsură în care e nevoie de absolut dacă e să existe valori autentice. Dacă nu există un absolut ce transcende ideile omeneşti, nu există nici o instanţă supremă care să judece între indivizi şi grupuri ale căror principii morale sunt în conflict. Rămânem cu nimic mai mult decât cu opinii contradictorii.[3]

Şi dacă rămânem doar cu opinii contradictorii, ce drept ai să-i spui cuiva că opinia lui/ei e greşită? Întocmai la aceasta se referea filozoful spaniol Fernando Savater atunci când a spus: „Toate opiniile sunt egale şi nu există nici o metodă raţională de a discerne între ele".[4]

Şi astfel, noua toleranţă se insinuează în minţile noastre şi ale copiilor noştri, erodând temeliile adevărului pe care ne-au fost zidite credinţa şi moralitatea. În acest fel, rămânem vulnerabili în faţa trucurilor perfide ale lui Satan, care îi etichezează bigoţi intoleranţi fără dreptul de cuvânt, fanatici ce trebuie reduşi la tăcere dacă e ca progresul să continue, pe toţi cei care îndrăznesc să proclame un adevăr obiectiv şi standarde absolute.

DISPARIŢIA VIRTUŢII

- Curaj. Cinste. Integritate
- Reverenţă. Respect. Politeţe
- Modestie. Generozitate. Compasiune.

Dacă faci parte dintr-un grup în care majoritatea e alcătuită din creştini vei admite că vrei să fii cunoscut pe baza acestor calităţi. Şi dacă faci parte din majoritatea părinţilor, pastorilor sau profesorilor creştini, vrei cu ardoare ca aceste calităţi să fie imprimate şi în vieţile

copiilor tăi, bisericii tale sau elevilor/studenţilor tăi. Dar în vreme ce priveşti în jur, ţi-e frică de faptul că n-ai să reuşeşti să transmiţi celor care urmează după tine valori precum cinstea şi integritatea.

Ştii *de ce* pare atât de greu să transmiţi astăzi asemenea valori generaţiilor viitoare? Pentru că astfel de concepte sunt lipsite de conţinut într-o cultură dominată de noua toleranţă. Dacă toate convingerile, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt egale, *cum* şi *de ce* să elogiezi virtutea modestiei, de pildă? Cine poate decide dacă politeţea este mai bună, mai corectă decât obrăznicia, dacă temeritatea este mai lăudabilă decât laşitatea sau dacă adevărul este mai bun decât minciuna?

Acesta este unul din motivele pentru care, în 1993, în urma revoltei din partea central-sudică a oraşului Los Angeles (care s-a soldat cu victime în rândul mai multor comercianţi asiatici şi de culoare, cât şi a trecătorilor nevinovaţi) nu s-au auzit voci care să-şi strige unanim revolta la adresa nelegiuirii şi distrugerii, ci s-a făcut apel la o înţelegere tolerantă a comportamentului răsculaţilor. Într-o eră a noii toleranţe, ce autoritate morală mai poate să declare greşită o asemenea violenţă pur accidentală?

În vreme ce noua toleranţă dislocă din şcoli, guverne, societăţi şi biserici toate celelalte virtuţi, proclamarea valorilor creştine, biblice către generaţiile care vin va fi din ce în ce mai anevoioasă.

SFÂRŞITUL DREPTĂŢII

Zorii noii toleranţe nu semnalează doar decesul adevărului, ci şi sfârşitul dreptăţii. Asemenea adevărului, dreptatea era mai demult o virtute de căpătâi în cultura occidentală. Dar dreptatea şi noua toleranţă nu pot coexista, deoarece sunt concepte antitetice.

Don Closson de la Probe Ministries scria:

> În vreme ce [apărătorii noii toleranţe] fac sporadic referiri cu privire la dreptate, aceasta nu are cum să stea la temelia mişcării lor. Şi aceasta pentru simplul fapt că dreptatea nu poate exista fără adevăr. Când cineva spune că anumite acţiuni sau cuvinte [sunt ne-drepte], existenţa unei ordini morale [alta decât sinele] este implicit afirmată. Nedreptatea presupune că dreptatea există cu adevărat, dreptatea presupune că există legi morale, iar legile presupun existenţa unui legiuitor.[5]

Într-o societate dominată de noua toleranţă, dreptatea va fi tot mai umbrită de pretenţiile concurente ale diverselor grupuri de interes, începând cu ecologiştii, activiştii pentru drepturile omului şi sfârşind cu fermierii, homosexualii şi lesbienele, grupurile pro-avort şi promotorii industriei jocurilor de noroc. Factorul de decizie nu va mai fi conceptul de dreptate, ci o simplă problemă de „decibeli", perseverenţă şi intimidare: care grup poate să strige mai tare, să facă lobby mai insistent şi să inspire mai multă frică şi oroare. Cazurile din justiţie se vor soluţiona tot mai des pe baza opiniei publice. Liderii naţionali vor lua decizii bazându-se pe sondajele de opinie publică, nu pe lege sau etică, ajutaţi fiind de o media care, în loc de ştiri, difuzează impresiile şi afectele publice.

Drept urmare, dreptatea – etica ce a avut ca rezultat mişcarea de eliberare a sclavilor, dreptul de vot al femeilor şi frământările legate de drepturile civile ale generaţiilor trecute – va „trece în nefiinţă". Desigur, cuvântul va mai fi folosit, dar nu va mai însemna ceea ce este drept, just... ci ceea ce este mai popular sau mai pragmatic.

PIERDEREA CONVINGERILOR

G. K. Chesterton, autorul englez extrem de versatil care a influenţat puternic viaţa şi scrisul lui C. S. Lewis, a remarcat o dată că: „Toleranţa este virtutea omului fără convingeri". Afirmaţia sa relevă o altă implicaţie a noii toleranţe: pierderea convingerilor.

Dicţionarul defineşte *convingerea* ca fiind „părere(a) fermă asupra unui lucru". Dar dacă în mod sincer consider convingerile, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr ale tuturor ca fiind *egale* cu ale mele (chiar şi atunci când ele contrazic convingerile mele, stilul meu de viaţă şi afirmaţiile pe care eu le consider adevărate), nu mai am cum să fiu cu adevărat convins de propriile mele „convingeri". Noua toleranţă mă obligă să admit posibilitatea că şi eu, la fel ca vecinul de vizavi, pot greşi sau mă pot înşela. Dacă nu există nici un adevăr care este „mai adevărat" decât orice alt „adevăr", atunci nici un adevăr nu merită să fie apărat. Dacă nici un adevăr nu merită să fie apărat, nu mai e loc pentru convingeri.

Acest fapt a fost exemplificat într-o formă teribil de reală într-o recentă campanie politică din S.U.A., când un candidat a susţinut că, deşi personal nu era de acord cu avortul, avea de gând totuşi să apere „dreptul femeii de a alege". În ciuda abilităţii politice, poziţia sa a ilustrat lipsa de convingeri tipic postmodernă. Şi acea lipsă de

convingeri nu îl caracterizează strict pe politicianul acela, ci descrie starea generală a întregii culturi a acestei radicale noi toleranţe.

Noua toleranţă nu produce doar *zombi* morali din politicienii şi cărturarii de astăzi, dar creează o generaţie deopotrivă incapabilă şi dezinteresată să apere credinţa creştină şi să trăiască o viaţă ancorată în convingeri ferme.

PRIVATIZAREA CREDINŢEI

Stephen L. Carter a conceput sintagma „cultura necredinţei" pentru a descrie ostilitatea prevalentă în cultura occidentală faţă de exprimarea publică a credinţei personale. Jay Sekulow şi Keith Fournier, în cartea lor, *And Nothing but the Truth* (Adevărul şi numai adevărul, n.tr.), o descriu în termenii de „epurare religioasă", un ecou al epurării etnice practicate de sârbii bosniaci în teribilul conflict din Bosnia:

> Cei din spatele epurărilor religioase operează sub masca libertăţii civile şi a Constituţiei S.U.A., argumentând pe scena politică şi în tribunale că aşa-numita separare a Bisericii de Stat înseamnă eliminarea convingerilor, valorilor şi practicilor religioase de pe scena publică.
>
> Persoanele religioase pot discuta despre politică, morală şi probleme sociale în casele lor sau în lăcaşurile de cult, unde au dreptul să opteze pentru legile morale dictate de propriile lor conştiinţe. Dar dacă trec dincolo de aceste graniţe, păşind în primării, tribunale, şcoli publice sau, în definitiv, în orice spaţiu comunitar, ei devin delincvenţi, infractori intraţi într-o zonă nepermisă ce trebuie azvârliţi din nou în sfera privată, unde ideile lor nu vor afecta sau ameninţa să afecteze pe oricine altcineva, exceptându-i pe ei înşişi.[6]

Într-o cultură în care noua toleranţă domneşte, tu şi copiii tăi veţi fi constrânşi din ce în ce mai mult să nu vorbiţi despre credinţa voastră... ba chiar să vă simţiţi inferiori din pricina ei. De la tine şi copiii tăi se va aştepta să nu vă expuneţi „propria moralitate". Tu şi copiii tăi nu veţi face parte din jurii sau adunări publice din cauza opiniilor voastre care sunt influenţate de religie şi „marcate de prejudecată".[7]

Bineînţeles, ca să fim cinstiţi, trebuie să menţionăm că noua toleranţă nu caută să interzică toate mărturisirile de credinţă în spaţiul public. Cei fără convingeri cu privire la adevăr şi moralitate sunt încurajaţi să se exprime. Cei cu credinţe non-occidentale sunt adesea aclamaţi. De pildă, Dalai Lama, liderul spiritual al budismului tibetan, care a primit Premiul Nobel pentru pace în 1989, a fost întâmpinat cu căldură de toţi liderii politici de vârf ai ţărilor pe care le-a vizitat, inclusiv cei ai Statelor Unite. Şi, deşi studiile creştine sunt excluse din aria curiculară a universităţilor şi colegiilor laice, catedre de studii budiste se găsesc în multe din instituţiile de învăţământ superior.[8]

De ce există o astfel de diferenţă? Scopul noii toleranţe nu este să privatizeze (şi să transforme în ghetou) *toate* credinţele – ci doar pe acelea care proclamă credinţa în adevărul absolut – în primul rând creştinismul şi iudaismul ortodox.

TIRANIA INDIVIDULUI

Conflictul fierbea la foc mic pe măsură ce festivitatea de absolvire de la West High School din Salt Lake City, statul Utah, se apropia. Corul şcolii făcea repetiţii pentru festivitate. Două din piesele pe care intenţionau să le cânte – printre preferatele şcolii – conţineau referiri la „Dumnezeu" şi „Domnul".

O elevă însă s-a plâns de melodii, spunând că sunt „jignitoare" şi că îi „încalcă drepturile civile". Astfel că a dat şcoala în judecată, iar Curtea de Apel Federală din Denver a interzis corului şcolii să cânte piesele respective în cadrul festivităţii de absolvire.

Acel incident ilustrează ceea ce Chuck Colson numea „tirania individului – atunci când o persoană poate să suprime drepturile majorităţii". Colson continuă să explice:

> Dacă eleva ar fi cerut permisiunea să nu participe la festivitate, cu toţii am fi înţeles şi ne-am fi dat acordul. Ar fi putut să fie scutită, ca în cazul elevilor creştini care refuză să participe la orele de educaţie sexuală. Dar ea cerea mult mai mult: ca majoritatea să nu cânte piesele cu care ea nu era de acord.[9]

Sub egida noii toleranţe, societatea noastră a creat un nou drept civil: dreptul de a nu fi ofensat şi chiar de a nu fi nevoit să asculţi

afirmaţii cu pretenţii de adevăr care spun contrariul opiniei tale. Şi, aşa cum Colson spune mai departe, „O societate care se izolează de afirmaţii cu pretenţii de adevăr care spun contrariul inevitabil va ajunge la persecuţie şi tiranie".

În articolul său „The Politics of Separation", (Politica separării) William A. Henry al III-lea adaugă următoarea observaţie pătrunzătoare:

> [Apărătorii noii toleranţe] consideră că acuzaţia de hărţuire este, în esenţă, incontestabilă, indiferent de ceea ce s-a întâmplat, întrucât singura percepţie semnificativă asupra abuzului este cea a presupusei victime.[10]

Cu alte cuvinte, faptele sau justeţea unei situaţii nu sunt importante; contează doar dacă sentimentele unei persoane au fost rănite. Desigur, într-un asemenea climat, tu şi copiii tăi veţi putea fi învinuiţi de insensibilitate, intoleranţă, ba chiar mai mult – de „hărţuire religioasă", de exemplu – dacă, în cunoştinţă sau în necunoştinţă de cauză, încălcaţi dreptul unei persoane de a nu fi ofensată sau provocată.

DEZINTEGRAREA DREPTURILOR OMULUI

Calvin J. Camp, într-o scrisoare adresată cotidianului *USA Today*, a reacţionat virulent la o ştire care consemna semnarea unui pact nuclear cu China. Articolul menţiona că, deşi liderii celor două ţări semnaseră pactul, preşedintele american „s-a duelat" cu Jiang Zemin al Chinei pe chestiuni legate de drepturile omului. Camp a scris următoarele:

> Pare-se că desconsiderarea altor culturi şi trâmbiţarea superiorităţii noastre morale este o trăsătură specific americană.
>
> Abordarea chinezilor cu privire la drepturile omului nu este greşită: e pur şi simplu o abordare specific chineză. „Resorturile mistice ale memoriei" sunt diferite de ale noastre. Ei nu păstrează amintirea unui Jefferson sau Madison, în schimb nu îi uită pe dezlănţuiţii soldaţi englezi şi japonezi. Drept urmare, ei preţuiesc stabilitatea.

> Atunci când disidenţii periclitează această stabilitate, sunt trataţi într-o manieră chinezească. Ar fi reconfortant dacă liderii noştri ar ţine seama de aceasta....[11]

Observaţi ce spune de fapt autorul scrisorii? În această epocă a noii toleranţe, orice pledoarie pentru drepturile omului, în special la nivel internaţional, este considerată absurdă.

Când noua toleranţă întâlneşte valori culturale diferite, ceea ce rezultă este în general cunoscut sub denumirea de *multiculturalism*. Principala doctrină a multiculturalismului (aşa cum este el predat în reţeaua de învăţământ public) este că toate valorile culturale, convingerile, stilurile de viaţă precum şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt egale; nu există nici un standard după care o valoare culturală poate fi considerată „mai bună" sau „mai rea" decât cea dintr-o altă cultură. Dacă adevărul şi moralitatea sunt creaţii culturale ce nu pot fi înţelese (cu atât mai puţin comunicate) între culturi diferite, nu există nici o temelie pe baza căreia o persoană sau o naţiune să protesteze împotriva unor practici culturale odioase precum arderea văduvelor (arderea văduvelor încă în viaţă pe rugul funerar al soţilor lor) sau avortul obligatoriu şi infanticidul ce rezultă în urma nemiloaselor legi de reproducere din China. Dacă susţii sau chiar sugerezi o părere diferită eşti considerat „împotriva multiculturalismului" sau intolerant.

Într-adevăr, o ziaristă feministă, într-un editorial îndelung dezbătut din 1992 despre clitoridectomie (mutilarea organelor genitale ale tinerelor din multe ţări islamice, în care clitorisul este extirpat, de multe ori fără anestezie, pentru ca femeia să nu aibă parte de plăcere sexuală şi astfel, posibilitatea promiscuităţii sexuale şi a adulterului să fie eliminată), a subliniat întocmai acest fapt. Ziarista Andrea Park a scris că, deşi detesta oprimarea femeilor şi ar fi dorit să condamne practica, nu putea apela la nici un standard pe baza căruia să emită judecăţi despre alte culturi:

> Cum pot să lupt împotriva unei culturi pe care n-am încercat să o înţeleg? Oare e relevant că eu, o străină, aş putea să consider obiceiul ca fiind un exemplu de cruzime? Oricât de greu mi-ar fi să recunosc, răspunsul ar trebui să fie nu.[12]

Loial principiilor şi idealurilor noii toleranţe, editorialul lui Park a fost dangătul ce prevestea moartea drepturilor omului. Dacă toate

convingerile, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt determinate cultural şi la fel de legitime, Park şi cultura din care face parte nu au dreptul să apere drepturile omului ale celor care trăiesc în alte culturi. Nici tu, nici copiii tăi nu aveţi acest drept.

SUPREMAŢIA SENTIMENTULUI

O altă implicaţie a noii toleranţe este că sentimentele au început să ia locul faptelor în luarea deciziilor şi stabilirea verdictelor. Emoţiile au înlocuit raţiunea, iar stilul se ridică deasupra substanţei. În eseul său „The Trouble with Toleration", Ryszard Legutko scrie:

> Suntem martorii declinului filozofiei tari, construite în jurul unor valori obiective, ierarhice, deasupra naturii umane şi ai triumfului unei retorici esenţialmente slabe: criteriile coexistenţei sociale, adaptabile şi maleabile, au început să joace un rol mai important decât criteriul suprauman al adevărului.[13]

Ce spune el de fapt? Că sentimentele au devenit mai importante decât faptele – o situaţie exemplificată de obiceiul deosebit de răspândit de a înlocui termenul „Cred (mă *gândesc*)..." cu „*Simt* că..." în fraze ca şi: „Simt că şcolile noastre fac o treabă foarte bună" şi „Simt că ceea ce o persoană face în intimitatea propriei sale case e treaba lui şi numai a lui".

James David Barber, profesor de ştiinţe politice la Universitatea Duke, frazează astfel:

> Cred că asistăm la mult „impresionism" – detestarea raţiunii în favoarea emoţiei.[14]

În vreme ce sentimentele domnesc în societatea noastră în locul ideilor, bărbaţi şi femei vor crede din ce în ce mai mult în absurdităţi („Dacă aşa *simt*, cum să fie greşit?"), iar dezacordul va fi interzis („Cum poţi să nu fii de acord cu ceea ce *simt*?").

SLĂVIREA NATURII

Filozoful german Martin Heidegger a luat în discuţie presupoziţia că omenirea are un statut aparte faţă de natură. El a susţinut că

fiinţele umane nu sunt de fapt diferite de alte obiecte sau fiinţe din natură.

Aşa cum Gene Edward Veith remarcă în cartea sa *Postmodern Times* (Vremuri postmoderne, n.tr.), ideile lui Heidegger au rodit în climatul de astăzi al noii toleranţe:

> În vreme ce modernismul a urmărit controlul uman asupra naturii, postmodernismul slăveşte natura în detrimentul oamenilor. În timp ce iubirea naturii şi preocuparea pentru mediu sunt lăudabile, mulţi ecologişti cad în extreme anti-umane. David Brown, fost lider al Clubului Sierra, consideră că distrugerea vieţii umane nu este cu nimic mai tragică decât distrugerea sălbăticiei. „În vreme ce moartea în război a tinerilor este regretabilă", spune el, „ea nu este cu nimic mai gravă decât afectarea munţilor şi a sălbăticiei de către oameni". Activistul Pentti Linkola din Partidul Verde Finlandez... merge atât de departe încât declară că are mai multă simpatie pentru speciile de insecte periclitate decât pentru copiii care mor de foame în Africa.[15]
>
> Extremismul ecologic a dat naştere mişcării pentru drepturile animalelor. *Într-o lume fără absoluturi, nu există nici o bază pentru a spune că oamenii sunt mai buni decât orice alte specie...* După Ingrid Newkirk, preşedintele Asociaţiei „Oamenii pentru tratarea etică a animalelor", „un şobolan e un porc, e un câine, e un băiat"[16]. Ideea ei este că un copil nu este în sine mai bun şi nu ar trebui să beneficieze de privilegii superioare faţă de un câine, un porc sau un şobolan[17].

Într-o lume şi într-o epocă în care „totul este egal", fiinţele umane – chiar şi copiii – nu au de ce să se aştepte la mai multă consideraţie decât animalele, pădurile sau insectele. Ba chiar s-ar putea să primească mai puţin.

CĂDEREA ÎN EXTREM

O canadiancă de şaptesprezece ani pe numele ei Onis Cartier a decis într-o zi să-şi plimbe câinele pe o stradă din centrul oraşului Ottawa. Era însoţită de soţul ei, Cory. Nimic neobişnuit până aici

– atâta doar, că nu purta nici un fel de îmbrăcăminte de la talie în sus. După ce aproape că a dat peste cap tot traficul rutier, Onis a explicat că n-a mai avut răbdare să aştepte votul consiliului municipal în chestiunea legată de femeile care vor să iasă *topless* în public.

„Am decis să ies aşa, pentru că în sfârşit am avut curajul", a spus Onis. „Le arăt celorlalte femei că se poate, aşa că mă întreb de ce nu îndrăznesc şi ele?"

Şi are dreptate – cel puţin din punct de vedere legal. În urma verdictului unei Curţi de Apel din Ontario, începând cu decembrie 1996, femeilor din Canada li s-a permis să-şi arate sânii în public. Acel vot aşteptat al consiliului municipal la care se referea Onis avea în vedere dreptul unei femei de a fi „topless în bazinele de înot municipale şi plajele publice". Verdictul anterior dat de acea Curte de Apel a rezultat în urma unei acuzaţii de indecenţă adusă unei alte canadience, Gwen Jacobs, care a primit o amendă pentru o plimbare făcută cu sânii dezveliţi în iulie 1991. Curtea de Apel a scos-o de sub acuzaţie.[18]

De neconceput? Poate ieri, dar nu astăzi. Aceasta este doar o altă implicaţie a noii toleranţe. Dacă toate convingerile, comportamentele, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr trebuie tolerate ca fiind la fel de legitime, atunci chiar şi cele mai revoltătoare şi exagerate pretenţii trebuie tratate în aceeaşi manieră ca oricare altele. Această, cădere în extrem este ilustrată cu claritate de o declaraţie recentă a segmentului Utah a Organizaţiei Naţionale a Femeilor (NOW), care propunea poligamia ca soluţie pentru problemele legate de mamele care lucrează.

„Pare o idee foarte bună pentru femeile profesioniste, care îşi pot continua carierele în timp ce acasă ştiu că au pe cineva care să le îngrijească copiii. Aceasta rezolvă problema căminelor de zi", a declarat Lucy Mallon, vice-preşedinta a NOW, segmentul Utah. Ellen George, Secretar de Stat pentru NOW-Utah, a adăugat că: „Aceasta nu trebuie privită ca o pledoarie agresivă pentru poligamie, dar poate în cazul unora, soluţia aceasta ar putea funcţiona. Şi astfel, creşterea copiilor poate fi făcută mai uşor de către cele care încearcă să se împartă între carieră şi maternitate".[19]

Alan Keyes, fost ambasador la Naţiunile Unite, a afirmat cu privire la declaraţia NOW privind poligamia următoarele: „Am ştiut că asta urma... Dacă acceptăm poziţia liberală faţă de căsătoriile homosexuale... rămânem fără nici un argument ori temei pentru

a respinge poligamia. Am cedat... şi acum suntem martorii acestui fapt".[20]

Într-adevăr, aşa este. Gândiţi-vă la cazul a doi băieţi, unul de cinci ani, altul de opt, care au fost prinşi într-o cumplită luptă pentru custodie. Mama lor creştină a trăit experienţa divorţului atunci când soţul ei şi-a exprimat dorinţa să aibă o intervenţie chirurgicală de „schimbare a sexului". Cu alte cuvinte, vroia să fie operat şi să devină „femeie" ca să trăiască împreună cu o altă femeie ca şi „lesbiană" practicantă. Dorea să obţină şi custodia pentru băieţi. Tatăl îşi făcuse deja operaţia şi trăia cu un bărbat care îşi schimbase şi el sexul, plus încă unul care doar „purta haine de femei" până ca procesul de obţinere a custodiei să înceapă (însă trio-ul nu a durat prea mult. Tatăl copiilor s-a căsătorit în cele din urmă cu partenerul său „lesbian").

Fondul de Apărare al Alianţei (The Alliance Defense Fund), auzind despre acest caz, a sărit în ajutorul mamei şi a reuşit să oprească procesul prin care tatălui şi partenerului cu care trăia li se dădeau custodia băieţilor. Situaţia nu s-a rezolvat însă, deoarece cazul a fost preluat de Curtea de Apel a statului, *care a inversat decizia tribunalului şi l-a favorizat pe tată!*[21]

Poate fi ceva mai bizar? Din păcate, da, pot şi vor exista situaţii mai bizare dacă noua toleranţă continuă fără restricţii.

În mod tragic, acestea sunt doar câteva din implicaţiile noii toleranţe. În vreme ce această periculoasă mişcare continuă să se extindă, tu, copiii tăi şi biserica ta veţi fi azvârliţi în vârtejul unei furtuni culturale care ar putea să spulbere temelia credinţei şi a moralităţii tale şi a celor ce-ţi sunt dragi, lăsându-vă „în aer".

Dar există lucruri pe care le putem face pentru a opri cursul noii toleranţe. Ba chiar e posibil să-l schimbăm şi să „biruim răul prin bine" (Romani 12:21). Dar pentru a face aceasta, trebuie mai întâi să înţelegem tacticile noii toleranţe.

5 TACTICILE TOLERANŢEI

George Orwell, autorul englez, pe numele său adevărat Eric Blair, a zugrăvit în cartea sa, *1984,* o imagine sumbră a viitorului societăţii umane. Cartea descrie viaţa într-o Anglie totalitară (în carte sub numele de Aerobaza Unu) condusă de Fratele cel Mare, un lider omniprezent nevăzut, dar care observă şi ascultă totul. Societatea totalitară a lui Orwell se distingea prin „Nouvorbă" şi „Dublugândit".

Nouvorba (engl. *Newspeak* – n.tr.) constituia limba în care multe cuvinte erau înlocuite cu altele, acceptabile din punct de vedere politic: Ministerul Păcii coordona războiul continuu între cele trei supernaţiuni ale lumii care supravieţuiseră în timp.[1] Ministerul Iubirii administra campania de opresiune dusă de poliţia secretă (Poliţia Gândirii – n trad.). Ministerul Abundenţei era ocupat cu treburile economice, iar Ministerul Adevărului disemina propaganda şi revizuia istoria. Dublugândit (engl. *Doublethink* – n trad.) a fost termenul conceput de Orwell pentru a descrie ecuaţia ideilor contradictorii ale Fratelui cel Mare: „Război înseamnă Pace, Libertate înseamnă Sclavie, Ignoranţă înseamnă Tărie".

Poate componenta cea mai notorie a viziunii orwelliene este totuşi seria de consecinţe atroce ale acelor „crimegândite", prin care se înţelegea orice eşec sau refuz de a gândi idei acceptabile sau de a vorbi cuvinte aprobate. Cei care erau găsiţi vinovaţi de „crimăgândit" erau cenzuraţi, ridiculizaţi, torturaţi, reduşi la tăcere... prin moarte, dacă era necesar.

Din fericire, anul 1984 a venit şi a trecut, iar viziunea lui Orwell nu s-a împlinit. Guvernele lumii nu au fuzionat pentru a forma trei supernaţiuni antagonice. Anglia nu a fost asimilată de Oceania totalitară. „Tele-ecranele" cu dublă transmisie nu au fost instalate în fiecare casă pentru a transmite propagandă şi pentru a spiona vieţile private ale oamenilor.

Dar alte aspecte din *1984* s-au împlinit. Nu au fost create sau adoptate de vreun guvern central totalitar, ci s-au răspândit în cultura noastră, în societate, în casele şi bisericile noastre ca rezultat al unei filozofii – şi anume a postmodernismului şi a noii toleranţe.

Nu încercăm să sugerăm că la mijloc ar fi vreo conspiraţie umană, un scenariu mondial urmat de oficialităţi guvernamentale, mari magnaţi financiari, persoane din media sau educatori. Da, unii dintre aceştia s-ar putea să fie conştienţi de influenţa distructivă a noii toleranţe, dar continuă să o propage în mod intenţionat şi răuvoitor. Însă majoritatea celor care răspândesc Nouvorba şi Dublugânditul noii toleranţe – cei care întocmesc legi şi politici, reporterii de ştiri, educatorii şi susţinătorii diferitelor cauze – fac asta fără ca măcar să realizeze. Printre aceştia se numără gospodinele lipsite de suspiciuni/dileme, şeful trupei de cercetaşi, şoferul de autobuz şi agentul de vânzări. Conceptul în sine devine „instituţionalizat", acceptat de majoritate din cauza influenţelor şi expunerilor constante. Luaţi aminte la cuvintele-cheie: *lipsite de suspiciuni/dileme*. În general, mulţi dintre cei care răspândesc noua toleranţă sunt oameni sinceri, care pur şi simplu încearcă să se descurce într-o societate în care adevărul obiectiv, cognoscibil a murit (aşa cum se poate citi în capitolul 3); au fost înşelaţi şi nici măcar nu ştiu asta, pentru că *înşelaţii nu ştiu că au fost înşelaţi*. Nu le pasă că sunt victimele unei filozofii periculoase.

Dar, în ciuda faptului că răspândirea noii toleranţe nu face parte dintr-o conspiraţie umană, un maestru conspirator stă numaidecât în spatele scenei, mutând pionii, ca un nemaipomenit jucător de şah, pentru ca scopurile sale să fie realizate. El este, bineînţeles, adversarul nostru, „dumnezeul veacului acestuia"[2] şi „tatăl tuturor minciunilor".[3] El cunoaşte adevărul Cuvântului lui Dumnezeu şi puterea Evangheliei[4], astfel că a trudit, pas cu pas, să submineze credinţa creştină, să oprească răspândirea ei şi să înalţe idolii postmodernismului. Şi, aşa cum vom putea observa, tacticile toleranţei sunt la fel de diabolice precum este tot ceea ce a imaginat Orwell.

DUBLUGÂNDIT ŞI NOUA TOLERANŢĂ

Mai ţineţi minte lumea fantastică din „Alice în Ţara Minunilor" şi „Alice în Ţara Oglinzilor"? Un aspect din „ţara minunilor" e foarte asemănător cu lumea noii toleranţe.

„Acum îţi voi da ceva în care să crezi", spuse Regina.

„Am doar o sută unu ani, cinci luni şi o zi".

„Nu pot să cred *asta*!" spuse Alice.

„Nu poţi?" întrebă Regina pe un ton milos. „Încearcă încă o dată: inspiră adânc şi închide-ţi ochii".

Alice râse. „N-are rost să încerc", spuse. „Nimeni *nu poate* crede în lucruri imposibile!"

„Îndrăznesc să-ţi spun că nu ai exersat îndeajuns", zise Regina. „Când eram de vârsta ta, în fiecare zi exersam o jumătate de oră. Ba uneori reuşeam să cred în chiar şase lucruri imposibile până la micul dejun".

Una dintre cele mai elementare tactici ale toleranţei este să insiste asupra faptului că a crede în imposibilităţi este permis – o tactică ce, ne aminteşte, dându-ne fiori, de romanul *1984* al lui Orwell, în care protagonistul, George Winston, a fost torturat până când a jurat că doi plus doi fac cinci... şi a ajuns să creadă asta! Toleranţa de astăzi realizează un lucru asemănător cu minţile tinerilor şi ale bătrânilor lăsându-i să creadă că o astfel de „gândire a imposibilităţilor" este ceva extrem de modern şi de intelectual.

De pildă, hinduismul învaţă că atunci când un suflet moare, el se reîncarnează într-o altă formă; islamul (printre alte religii) crede că sufletele petrec veşnicia în iad sau în rai. Aplicând acum logica elementară – legea non-contradicţiei – ştim că două idei contradictorii nu pot fi simultan adevărate. Dar noua toleranţă îşi trage seva din gândirea postmodernă, care afirmă, printre altele, că logica şi gândirea lineară sunt occidentale şi, prin urmare, opresive. Deci nu numai că e posibil să crezi în două (sau mai multe) lucruri contradictorii, ci *e chiar necesar*!

Aşadar, în lumea noii toleranţe, toate ideile despre soarta sufletului după moarte *sunt la fel de adevărate,* aşa cum sunt toate religiile, toate „orientările sexuale", toate valorile, convingerile..., chiar dacă ele între ele se contrazic. (Sigur că, toate religiile, convingerile, valorile etc. care proclamă existenţa adevărului obiectiv fac excepţie).

O astfel de gândire dublă funcţionează de minune pentru apărătorii noii toleranţe, fiindcă astfel Templul Tolerării se transformă într-un *mall* virtual al convingerilor şi comportamentelor idolatre, infinit mai ispititor pentru copiii tăi şi poate chiar pentru tine.

NOUVORBA ŞI NOUA TOLERANŢĂ

Se pare că susţinătorii noii toleranţe au împrumutat conceptul de Nouvorbă din cartea lui Orwell. Aşa cum am discutat în capitolul 2, o premisă fundamentală a noii toleranţe este caracteristică acestui nou limbaj: în mod eronat pune semnul egalităţii între *persoană* şi *atitudinile, acţiunile* ei; se afirmă că fiinţele umane nu numai că sunt create egale, dar şi că toate convingerile, comportamentele, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt egale. În consecinţă, cuvântului *toleranţă* i se dă o nouă definiţie, prin care acesta denumeşte nu doar acceptarea unei persoane diferite de tine, ci şi acordul, aprobarea şi chiar participarea la convingerile, comportamentul şi stilul de viaţă al acelei persoane.

Punerea unor astfel de semne de egalitate eronate este una dintre principalele tactici ale noii toleranţe.

Dezacord = fobie

Una dintre strategiile orwelliene ale noii toleranţe este etichetarea negativă a oricăror obiecţii sau dezacorduri ca „fobii".

Debra J. Saunders, scriind pentru *The San Francisco Chronicle*, relatează reacţia unui tată „de modă veche" ce a protestat faţă de conţinutul orelor de educaţie sexuală urmate de fiul său la şcoală.

„Când m-am plâns că fiul meu este prea tânăr ca să înţeleagă homosexualitatea", spunea tatăl, „imediat m-au etichetat ca 'homofob'. Nu au vrut să mă asculte; m-au făcut în fel şi chip".[5]

Tratamentul încasat de tatăl băiatului scoate la lumină o tactică esenţială a noii toleranţe. Din nefericire, dacă tu, copiii tăi sau biserica ta îndrăznesc să nu fie de acord sau să obiecteze la agenda noii toleranţe, rezultatul va fi, cel mai probabil, etichetarea şi înşiruirea de apelative; toate acestea din partea oamenilor care se laudă că preţuiesc toleranţa.

Nonconformism = ură

Dr. Jim Aist, profesor de patologie botanică de la Universitatea Cornell din Ithaca, statul New York, a fost acuzat de „hărţuire sexuală, discriminare şi abuz de putere". Studenţii au organizat împotriva lui un protest de şase ore. Şeful de catedră şi decanul facultăţii în care preda au înaintat plângeri împotriva lui. A fost obligat să răspundă în faţa acuzaţiilor fără ca măcar să ştie care erau acestea. În decursul a doi ani, a îndurat severitatea a zece investigaţii.

A fost obligat să se confrunte cu presa care îl bombarda cu acuzaţii.[6]

Ce crimă săvârşise Dr. Aist? Afişase în campus mesaje prin care oferea „Ajutor Homosexualilor". Pliantele ofereau – gratis pentru studenţi şi corpul profesoral al facultăţii – informaţii ştiinţifice minuţios documentate despre cauza homosexualităţii şi îndrumare pentru homosexualii care doreau să renunţe la acel stil de viaţă.

Activiştii gay s-au plâns că „afişele lui Aist şi încurajările adresate lesbienelor, homosexualilor, bisexualilor şi trans-sexualilor de a se pocăi şi de a-şi pune în ordine viaţa agravează alarmant stima de sine scăzută şi depresiile pe care [homosexualii] sunt obligaţi să le îndure". Grupul DASH (Măsuri Ferme Pentru Stoparea Homofobiei) l-a acuzat pe Aist de „crearea unui mediu ostil" şi de încurajarea violenţei împotriva homosexualilor (interesant de specificat faptul că materialul de cercetare la care Dr. Aist lucrase nu fusese solicitat de vreun student sau cadru didactic; ura îndreptată împotriva lui Aist nu s-a bazat pe substanţa cercetării sale, ci pe capitalul de emoţie negativă pe care oponenţii săi au reuşit să-l creeze).

Atunci când Organizaţia „Campus Crusade for Christ" a lansat o campanie asemănătoare de afişe şi anunţuri la ziar numită „Every Student's Choice" (Opţiunea fiecărui student), prin care erau prezentate cazurile unor homosexuali care găsiseră în biserică acceptare şi eliberare de stilul lor de viaţă, mai multe ziare au refuzat să publice anunţurile, iar un grup ce aparţinea de Universitatea Virginia a afişat un banner prin care se făcea o comparaţie între Organizaţia „Campus Crusade for Christ" şi KKK (Ku Klux Klan) pe care era scris: „Cruzimea, Ura şi Incorectitudinea nu sunt valori creştine!"

Această tactică de etichetare a oricăror perspective contrare prin cuvinte ca *ostilitate, ură, cruzime* şi *bigotism* s-a dovedit în repetate rânduri eficace pentru susţinătorii noii toleranţe.

Convingere = Fanatism

Una dintre consecinţele inevitabile ale noii toleranţe este pierderea convingerilor (vezi capitolul 4). Dacă nici un „adevăr" nu e mai adevărat decât orice alt „adevăr", atunci nici un adevăr nu mai merită să fie apărat. Dacă nu merită să aperi nici un adevăr, nu mai există loc pentru convingeri – mai ales convingeri religioase (şi, în special, convingeri creştine).

Drept urmare, cei care au fost amăgiţi de noua toleranţă, evident,

vor privi persoanele care au convingeri cu suspiciune sau dispreţ. Debra J. Saunders, ziaristă pentru *The San Francisco Chronicle*, a citat observaţiile unei mame privind experienţa copiilor ei în şcolile publice: „Profesorii copiilor mei spun că vor să-i determine pe elevi să gândească ei înşişi, dar atunci când copiii mei spun că ar trebui să asculte de Dumnezeu sau părinţi sunt ridiculizaţi. Ce fel de diversitate mai poţi avea când copiii tăi sunt constrânşi să gândească în acelaşi fel?"[7]

Dar o asemenea reacţie faţă de convingerile religioase este singurul rezultat posibil al unui sistem filozofic care susţine că toate afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt egale... în afară de afirmaţiile care spun că *nu* toate afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt egale!

În climatul de astăzi al noii toleranţe, dacă tu şi cei dragi ai tăi afişaţi convingeri creştine solide, veţi fi priviţi ca fanatici, indiferent dacă vă percepeţi sau nu aşa, deoarece, în Nouvorba noii toleranţe, convingerile ţin de fanatism, întrucât convingerile presupun superioritatea unei idei (susţinută cu fervoare) faţă de toate celelalte, ceea ce este contrar doctrinei „tot şi toate sunt egale" a noii toleranţe.

Crezurile creştine / Rugăciunile / Simbolurile sunt discriminatorii

Un alt aspect fundamental al Nouvorbei noii toleranţe este numirea crezurilor creştine, a rugăciunilor, a simbolurilor şi a altor mijloace asemănătoare de exprimare a credinţei drept discriminatorii.

De exemplu, organizaţia locală a InterVarsity Christian Fellowship din campusul Universităţii Carleton (Ottawa) a fost exclusă din uniunea studenţilor şi privată de sprijin financiar şi acces la facilităţile şcolii. Pe ce motiv? Pentru că IVCF le cerea membrilor ei să semneze mărturisirea de credinţă a IVCF. Uniunea studenţilor a replicat că o asemenea cerinţă încalcă o prevedere prin care studenţilor li se garantează liberul acces în toate cluburile din campus. Cu alte cuvinte, pretenţia unui club *creştin* de a le cere membrilor să adere la un crez creştin este discriminatorie.[8]

Mai există şi exemplul episcopului Knox, un director de şcoală din Jackson, statul Mississippi. Organizaţia elevilor din şcoala lui Knox a votat ca în fiecare dimineaţă, prin sistemul radio al şcolii, să se difuzeze o rugăciune. Knox a consimţit şi a permis citirea următoarei rugăciuni non-sectare: „Atotputernicule Dumnezeu, te rog binecuvântează-ne în această zi părinţii, profesorii şi întreaga ţară". Când s-a răspândit vestea că şcoala permite o astfel de practică, ACLU a protestat vehement. Knox a fost demis.[9] Bineînţeles, mai

există şi multe cazuri în care brazi de Crăciun amplasaţi în zone publice, decoruri cu ieslea şi alte simboluri creştine sunt interzise. Într-un decembrie, părinţii unor elevi au fost chemaţi „să vină la şcoală şi să prezinte în faţa clasei Kwanzaa — practicile religioase de sărbătoare specifice credinţei budiste şi musulmane, precum şi tradiţiile şi practicile sărbătorii evreieşti Hanukkah". Atunci când un părinte a încercat să vorbească despre semnificaţia adevărată a Crăciunului, folosind ca suport vizual un decor convenţional cu ieslea din Betleem, prezentarea lui a fost prompt interzisă.[10]

Într-o societate dominată de doctrina noii toleranţe, orice recunoaştere sau referire la crezurile creştine, rugăciuni sau simboluri este catalogată ca încercare a culturii „dominante" (în cazul acesta, creştinismul) de a crea discriminări, în defavoarea altor credinţe şi culturi. Ca să nu mai vorbim despre faptul că, aşa cum remarca un comentator, trăim vremuri în care creştinismul este adesea victima „singurei forme de bigotism ce pare a fi acceptată în zilele noastre – bigotismul împotriva.... creştinilor".[11] Asemenea bigotism împotriva creştinilor şi a credinţei creştine nu este numai acceptabil, ci chiar lăudabil, întrucât în Nouvorba noii toleranţe, crezurile creştine, rugăciunile şi simbolurile sunt o formă ameninţătoare de discriminare, de vreme ce fiecare dintre ele, în parte, trimite către pretenţiile unice ale lui Isus.

Segregare selectivă = dreptate

În anii '50 şi '60, mişcarea pentru drepturile civile din Statele Unite a declarat război segregaţiei. În acea vreme, multe restaurante, toalete, şcoli – chiar şi cişmele – erau destinate folosirii exclusive „de către albi". Statul Oklahoma a impus folosirea cabinelor de telefon în funcţie de culoare: o cabină „doar pentru Albi" şi o alta „doar pentru Negri". Statul Arkansas a folosit mese de joc separate, în funcţie de culoarea jucătorilor. Multe tribunale foloseau Biblii diferite, în funcţie de cei care trebuiau să jure. În urma mişcării pentru drepturile civile, asemenea practici reprobabile au fost desfiinţate.

Campanii similare s-au dus împotriva segregării castelor din India şi au desfiinţat apartheidul ce exista în Africa de Sud până la începutul anilor '90. Dar, în mod ironic, unul dintre rezultatele noii toleranţe este noul val de segregări şi scindări etnice şi culturale.

De pildă, recent, Universitatea din Pennsylvania a finanţat un anuar al „negrilor", „chiar dacă doar 6% dintre studenţi sunt negri,

în vreme ce toţi ceilalţi au apărut în anuarul obişnuit al şcolii. Vassar, Dartmouth şi Universitatea din Illinois au permis ca organizarea festivităţilor şi activităţilor legate de momentul absolvirii să se facă separat pentru studenţii aparţinând grupurilor minoritare. California State University din Sacramento a înfiinţat un „colegiu în colegiu" oficial, special pentru negri.[12] Asociaţia International Black Buyers and Manufacturers Expo and Conference, „cuprinzând mai mult de 1 000 de firme deţinute de negri", a informat de curând marile firme americane Hallmark Cards şi Giant Food că produsele specifice sărbătorii Kwanzaa (sărbătoare legată de tradiţia africană, fixată la sfârşitul lunii decembrie) vor urma să fie produse şi comercializate numai de către negri.[13]

Un incident asemănător s-a petrecut când galezul Jonathan Pryce şi Filipino Lea Salonga au fost distribuiţi în rolurile principale în filmul muzical *Miss Saigon*, de pe Broadway. „Actorii asiatici au protestat împotriva faptului că un actor alb urma să joace rolul unui codoş vietnamez sordid care încearcă să emigreze în Statele Unite".[14] Până la sfârşitul anului, producătorii au oferit rolul unei alte persoane, care să corespundă din punct de vedere etnic: actorul chinezo-filipinez Francis Ruivivar.

Poate cea mai dramatică ilustrare a ecuaţiei „segregare selectivă = dreptate" se consumă la ora actuală în Quebec, Canada, unde forţa de segregare politică a Quebecului Francez de restul ţării a căpătat un avânt considerabil. Charles Krauthammer notează:

> Încrâncenarea cu care Canada Franceză înaintează spre amputarea secularei confederaţii cu Canada Engleză este extrem de revelatoare în privinţa naivei noastre încrederi în forţa şi frumuseţea multiculturalismului... Este dovada vie a infirmării noţiunii călduţe şi confortabile de armonie şi forţă multiculturală, o noţiune izvorâtă mai mult din speranţă decât din istorie. Cine se uită la Canada ar putea să se întrebe dacă naiva şi încrezătoarea celebrare tipic americană a diversităţii culturale – cu accentul masiv pe drepturile grupurilor şi mai puţin pe drepturile individului, cu ridicarea istoriei sectare deasupra istoriei americane, cu favorizarea culturii etnice în detrimentul culturii comune – nu cumva ne împinge pe un drum fără întoarcere.[15]

În lumea noii toleranţe, discriminarea selectivă şi segregarea nu sunt doar legitime, ci şi lăudabile... *dacă* discriminarea sau segregarea favorizează un grup „minoritar" în detrimentul aşa-numitei culturi dominante. În S.U.A. şi Canada, desigur, această „cultură dominantă" este pe rând identificată cu albii, populaţia masculină, populaţia vorbitoare de limbă engleză şi populaţia creştină. Firește, cine stabileşte care cultură este dominantă şi care nu, rămâne o problemă neclară. De asemenea, nici nu se pune problema dacă aşa-zisa dominanţă poate fi demonstrată obiectiv, pentru că, în viziunea postmodernă, *adevărul* nu există; există şi contează doar forţa de a câştiga o dispută sau de a promova o ideologie sau alta.[16]

Construind asemenea ecuaţii false, noua toleranţă creează un nou vocabular pentru o societate care înalţă idealurile postmoderne şi suprimă idealurile creştinismului de virtute, convingeri sănătoase, libertate şi dreptate pentru toţi. Şi făcând aceasta, drepturile şi convingerile noastre sunt ameninţate serios.

CRIMĂGÂNDIT ŞI NOUA TOLERANŢĂ

În Oceania lui Orwell, neînţelegerile şi dezacordurile erau numite „crimegândit" şi pedepsite sever. Era noii toleranţe a adus o abordare a dezacordurilor terifiant de asemănătoare cu cea orwelliană. De pildă, în ultimii treizeci de ani, am vorbit în faţa a milioane de elevi de liceu şi studenţi despre Isus Hristos şi despre dovezile istorice în sprijinul vieţii şi a învierii Sale. Am fost de multe ori şicanat la începutul turneelor şi conferinţelor mele. De multe ori nu eram deranjat, pentru că cei care mă şicanau reacţionau la conţinutul mesajului meu, strigând „Dovedeşte!" şi „Nu te cred", lucru care îmi oferea posibilitatea de a-mi susţine afirmaţiile cu dovezi.

Însă, în ultimii ani am putut observa o schimbare neliniştitoare. Astăzi, în loc să reacţioneze la conţinutul mesajului meu, detractorii mei îmi spun de fiecare dată: „Cum îndrăzneşti să afirmi aşa ceva?", „Eşti intolerant!", „Ce? Crezi că deţii monopolul adevărului?" şi „Cine te îndreptăţeşte să emiţi o judecată morală cu privire la stilul de viaţă al altcuiva?" Chestiunea în cauză nu mai este veridicitatea mesajului, ci dreptul de a-l proclama... deoarece orice mesaj care atacă noua toleranţă – implicit sau explicit – este un „crimăgândit"!

Şi, întocmai ca în viziunea lui Orwell, una dintre tacticile noii toleranţe este să răspundă unor asemenea „crimegândit" prin

persecuţie şi pedeapsă. De exemplu, în ianuarie 1994, Curtea Supremă a Statelor Unite a dat verdictul că o lege federală din 1970 privind tulburarea liniştii publice (Rezoluţia] cketeer Influenced and Corrupt Organizations, cunoscută şi ca RICO) se aplică nu doar în cazul crimei organizate, ci şi în cazul grupurilor de protest împotriva avortului, precum Operation Rescue. RICO nu a fost aplicată atât de frecvent şi intens — dacă a fost totuşi aplicată — în cazul altor protestatari, ca sindicatele, organizaţiile pentru drepturile animalelor, ecologiştii sau activiştii homosexuali. Frank Jamison, profesor de drept la Universitatea din Denver şi fost judecător al districtului Colorado, a făcut următoarea remarcă: „Dacă aş fi un protestatar împotriva avortului şi aş şti că am câte ceva de protejat – casa mea, de pildă – m-aş gândi de două ori" înainte de a intra în Operation Rescue.[17] Protestatarii împotriva avortului pare-se că au un alt statut, cel mai probabil din cauza perspectivelor şi ideile lor „incorecte politic".

Forest M. Mims al III-lea, un scriitor independent, se pare că a ajuns şi el să se facă vinovat de „crimăgândit". Mims primise din partea unui redactor de la *Scientific America* oferta de a fi autorul rubricii „The Amateur Scientist". Atunci când publicaţia i-a plătit zborul până în New York ca să-l intervieveze oficial, redactorul a observat numele mai multor reviste creştine în CV-ul său.

„Acolo m-a oprit", îşi aminteşte Mims, care este diacon şi învăţător în programul de Şcoală biblică al bisericii „First Baptist" din Segum, Texas. „M-a întrebat: 'Eşti de acord cu teoria darwinistă a evoluţiei?'" Am răspuns 'nu', iar restul întâlnirii a luat foarte repede o turnură defavorabilă". După aceasta, Mims a fost mirat să vadă în ce direcţie s-au dus întrebările: „Eşti un creştin fundamentalist?", „Crezi în sacralitatea vieţii?"[18]

Mims era fără îndoială vinovat. De ce? Vinovat pentru deţinere de convingeri „greşite". Şi absenţa unor convingeri „corecte". Pentru asemenea crimegândit, revista *Scientific American* l-a trimis pe Mims să-şi facă bagajele şi n-a mai fost numit autorul celei mai celebre rubrici a revistei. La urma urmei, unele lucruri pur şi simplu nu pot fi tolerate, nu-i aşa?

Strategiile şi tacticile noii toleranţe – încurajarea „Dublugânditului", utilizarea „Nouvorbei" şi eradicarea „Crimelorgândit" – trimit nu doar la romanul *1984* al lui Orwell, ci constituie şi un pericol real şi foarte actual pentru oricine – aici sunteţi incluşi tu şi familia ta – care nu se înclină în faţa învăţăturilor postmodernismului.

Răspunzând întrebărilor legate de experienţa sa cu *Scientific American*, Mims a lansat următoarea avertizare: „Până acum am tot încercat să întorc celălalt obraz, dar la un moment dat trebuie să... opresc asemenea discriminări, până lucrurile nu se agravează. Dacă creştinii nu acţionează acum, tu s-ar putea să fii următorul care nu primeşte o slujbă".[19]

Creştinii trebuie să acţioneze acum. Dacă nu acţionăm, libertăţile noastre vor fi din ce în ce mai îngrădite, credinţa copiilor noştri va fi tot mai subminată, cultura se va prăbuşi pretutindeni în jurul nostru, iar bisericile noastre vor fi distruse dinlăuntru.

Însă pentru ca acţiunile noastre de a dezamorsa bomba noii toleranţe şi de a proteja credinţa să aibă eficacitate, trebuie să facem mai mult decât să apărăm drepturile noastre civile şi religioase. Avem nevoie de mult mai mult. Avem nevoie de ceva mult mai bun. Avem nevoie de o strategie, de un plan. Avem nevoie de o replică pozitivă care nu ne va apăra doar, ci va contribui la înaintarea Împărăţiei Cerurilor.

6 O CALE NESPUS MAI BUNĂ

Am văzut sceneta de mai multe ori în tabere şi ieşiri cu grupurile de tineri. Unui actor nevinovat, ce nu e înştiinţat în prealabil, i se dă rolul principal şi i se dau instrucţiuni. Când vine momentul scenetei, actorul intră în scenă târându-se pe podea, gâfâind şi strigând, „Apă! Apă!". Are limba scoasă şi continuă să strige cu o voce răguşită, „Apă! Apă!" Se mai târăşte câţiva centimetri după care îşi declamă replica pe un ton dramatic: „Apă! Apă!"

În cele din urmă, un alt actor apare pe scenă şi printr-o mişcare ce îi ia prin surprindere atât pe cel ţintuit pe podea cât şi pe spectatori, aruncă o găleată plină cu apă în faţa actorului.

Bineînţeles, scena e comică, poate uşor sadică.

Dar de ce e punctul culminant al scenetei atât de şocant şi de amuzant? Pentru că la cererea insistentă a actorului, care ar putea fi a unei persoane ce se târăşte prin deşert, răspunsul este neaşteptat şi ineficace. Cerând „Apă! Apă!", actorul cerea, de fapt, *să bea*. Dar răspunsul, chiar dacă pe moment aduce o oarecare împrospătare atât pentru cel care aruncă găleata, cât şi pentru cel care o primeşte, nu ajută cu nimic.

În mod asemănător, de cele mai multe ori, creştinii au răspuns noii toleranţe în moduri care, chiar dacă poate au adus o oarecare împrospătare de moment, s-au dovedit dureros de inadecvate. Reacţiile noastre au mers de la capitulare: încercarea de „a corecta" căile [noastre], de a ne mula convingerile pe modernitate ca ele să devină mai acceptabile"[1] — până la conflict: încercarea de a recâştiga prin mijloace politice consensul creştin pierdut în ţările şi culturile occidentale. Dar nici una dintre reacţiile acestea extreme – nici numitorul comun al compromisului – nu sunt eficiente şi adecvate.

Aşadar, dacă nici capitularea, nici compromisul, nici conflictul nu sunt răspunsurile potrivite, atunci care *e*? Cum să *facem* ca să ne opunem unei mişcări culturale ce ameninţă să submineze credinţa

copiilor noştri şi să erodeze convingerile lor cu privire la bine şi rău? Cum să *facem* ca să stăm pe poziţie ca Daniel, apărând adevărul şi virtutea chiar cu preţul ridiculizării şi al persecuţiei? Care este reacţia creştină eficientă la o cultură îmbătată în doctrina postmodernă a noii toleranţe?

Un alt evreu, la confruntarea sa cu o cultură anti-creştină care l-a persecutat şi care, în cele din urmă, l-a omorât, a spus odată că există „o cale nespus mai bună" (1 Corinteni 12:31). Calea iubirii.

CHIPUL DRAGOSTEI

S-ar putea să-mi spui: „O, frate, asta-i tot ce poţi să-mi oferi?"

S-ar putea să sune simplist. La urma urmei, noua toleranţă este o doctrină complexă şi o mişcare răspândită ce a dat naştere la o cultură încrâncenată împotriva creştinismului şi a creştinilor. Nu e momentul să fluierăm veseli "All we need is love" („Doar de dragoste avem nevoie" – refren dintr-un celebru cântec al trupei Beatles, n.tr.).

Dar ceea ce propun eu nu e deloc simplist, pentru că dragostea despre care vreau să vorbesc e la kilometri distanţă de simulacrul siropos numit tot „dragoste" în vocabularul popular de astăzi. De fapt, cred că motivul pentru care noua toleranţă a luat amploare în cultura noastră – şi motivul pentru care, până astăzi, Biserica a oferit un mesaj atât de vlăguit – este faptul că am eşuat în a înţelege cum arată dragostea adevărată. Imaginea iubirii adevărate, cea creştină, a devenit neclară şi nedefinită în minţile noastre şi în mintea lumii. Drept urmare, dacă totuşi vrem să răspundem eficient noii toleranţe, trebuie să redescoperim *cum arată dragostea creştină* – ce este, ce face şi ce nu face ea.

Am ţinut o prelegere intitulată „Love Makes It Right" (Dragostea îndreaptă lucrurile) la mii şi mii de tineri şi adulţi pretutindeni în lume. În timpul prelegerii m-am oprit la un moment dat, cum fac de obicei, şi am cerut audienţei să-mi dea o definiţie concisă a *dragostei*. Unii au încercat, dar până astăzi nu am primit o definiţie clară a dragostei, una care să mă mulţumească.

La un moment dat am cerut unei audienţe de patru mii de creştini să scrie pe o bucată de hârtie definiţia *dragostei*. Hârtiile urmau mai apoi să fie strânse. Din patru mii de oameni, doar *şapte* au reuşit să noteze o definiţie biblică, solidă a *dragostei*.

Ce vreau să spun cu aceasta? Dacă nu ştim foarte clar ce anume este dragostea, *cum vom putea* să o practicăm?

Da, credem că ştim ce este dragostea. Ştim că trebuie să-i iubim pe Dumnezeu şi pe semenii noştri. *Dar cum arată dragostea adevărată? Ce face, de fapt, dragostea?* Cum se manifestă dragostea într-o cultură dominată de noua toleranţă? Să însemne oare ignorarea convingerilor, valorilor, stilurilor de viaţă diferite ale altor oameni? Înseamnă oare să fii de acord şi să accepţi ceea ce fac alţii? Înseamnă oare să iei parte la lucruri pe care Dumnezeu le-a numit păcătoase?

Cred că răspunsurile la asemenea întrebări sunt cuprinse în mai multe pasaje cunoscute din Biblie. Problema şi eşecul nostru în a preveni şi a răspunde în mod adecvat noii toleranţe nu au de a face cu faptul că dragostea creştină nu se aplică situaţiilor moderne în care ne aflăm, ci cu faptul că nu am înţeles pe deplin ce este dragostea. Şi pentru că nu ştim ce este dragostea, nu avem cum să „o practicăm".

Iubiţi aşa cum v-a iubit Hristos

Apostolul Pavel, evreul din Asia pe care l-am amintit mai devreme, i-a îndemnat pe creştini astfel:

> *Urmaţi deci pilda lui Dumnezeu ca nişte copii preaiubiţi. Trăiţi în dragoste, după cum şi Hristos ne-a iubit. (Efeseni 5:1-2)*

Pavel ne îndeamnă să trăim în dragoste, să iubim aşa cum ne-a iubit Hristos. De ce? Pentru că Isus este Dumnezeul Întrupat, iar Dumnezeu este dragoste (1 Ioan 4:8). Dacă vrei să afli ce este dragostea adevărată, priveşte-l îndelung şi cu mare atenţie pe Isus Hristos.

Acest lucru este de-o importanţă capitală pentru noi, cei care trăim în era noii toleranţe, deoarece, aşa cum am arătat mai devreme, noua toleranţă pune semnul egalităţii între „cine sunt" şi „ce fac", şi ajunge la presupoziţia că orice neînţelegere, dezacord sau critică a *acţiunilor unei persoane* este o manifestare a intoleranţei faţă de *persoana însăşi*. Noua toleranţă spune deci că acceptarea în dragoste înseamnă încuviinţarea chiar participarea la convingerile, comportamentul, afirmaţiile cu pretenţii de adevăr şi stilul de viaţă ale acelei persoane.

Dar Hristos nu a iubit în felul acesta. El niciodată nu a ignorat convingerile greşite ale altora; le-a spus fariseilor: „Vă rătăciţi! Pentru că nu cunoaşteţi nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu".[2] Nu a permis şi nu a fost de acord cu comportamentele păcătoase. Femeii adulterine i-a spus: „Du-te şi să nu mai păcătuieşti"[3] Nu a luat

parte la practici cu care nu era de acord; Biblia ne spune că El a fost „ispitit ca şi noi, dar fără păcat".[4] Ne-a iubit „pe când eram noi încă păcătoşi"[5] şi „s-a dat pe Sine pentru noi".[6]

Asta înseamnă să iubeşti aşa cum ne-a iubit Isus. În primul rând, trebuie să realizezi că nu e numai posibil, e absolut *esenţial* să faci diferenţa între persoană şi ce face persoana aceea. O fiinţă umană este mai mult – infinit mai mult – decât produsul culturii sale sau suma convingerilor şi comportamentelor ei. Pentru a iubi aşa cum ne-a iubit Hristos trebuie să recunoaştem, să ne reamintim şi să ne raportăm la fiecare persoană ca la

1. O fiinţă umană creată după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. În cartea sa, *In the Grip of Grace* (Îmbrăţişat de har, n.tr.), Max Lucado scrie următoarele:

> Unul dintre cele mai grozave cadouri pe care le-am primit vreodată a fost o minge de fotbal (fotbal american, n.tr.) semnată de treizeci de coordonatori de joc profesionişti. Mingea în sine nu avea nimic deosebit. Din câte ştiu, a fost cumpărată dintr-un magazin cu articole sportive cu preţ redus. Semnăturile de pe suprafaţa ei fac din această minge un unicat.
>
> La fel stau lucrurile şi cu noi. În schema naturii, *homo sapiens* nu este unic. Nu suntem singurele creaturi cu carne, păr, sânge şi inimă. Ceea ce ne distinge şi ne face deosebiţi nu e trupul nostru, ci autograful lui Dumnezeu semnat pe vieţile noastre. Suntem operele Lui de artă. Suntem creaţi după chipul Său ca să facem fapte bune. Avem importanţă, nu prin ceea ce facem, ci prin Cel căruia îi aparţinem.[7]

Fiecare persoană din lume – măcelar, brutar, fabricant de sfeşnice, african, american, european, asiatic, bărbat, femeie, tânăr, bătrân, hindus, musulman, catolic, protestant, criminal sau tâlhar, pastor sau membru în cor, bogat, sărac, cerşetor, hoţ – este o lucrare de artă infinit de valoroasă, semnată de Însuşi Dumnezeu.

2. O persoană pentru care a murit Hristos. Cu mai mulţi ani în urmă, în timpul adolescenţei, Bob, coautorul acestei cărţi, a participat la o „licitaţie-picnic". Fiecare fată din grup pregătise un coş cu mâncare pentru două persoane. Doar organizatorul licitaţiei ştia cui aparţinea fiecare coş în parte. Băieţii au putut să liciteze pentru

coşuri, după care li s-a dat voie să mănânce împreună cu cea care pregătise coşul de picnic.

Printr-o investigare atentă, Bob a reuşit să afle care coş era pregătit de fata pe care o curta (şi care, mai târziu, a devenit soţia lui). Câţiva dintre prietenii lui l-au urmărit şi atunci când Bob a început să liciteze pentru coşul cu pricina, au licitat şi ei un preţ şi mai mare! Au presupus (corect, după cum s-a dovedit) că Bob ştie care coş e pregătit de prietena sa şi deci oricine oferea un preţ mai bun urma să mănânce împreună cu frumoasa fată care îl pregătise! Cunoşteau adevărata valoarea a coşului de picnic pentru că Bob le arătase cât de mult îl preţuia el.

În mod asemănător, putem cunoaşte valoarea reală a semenilor noştri, cu care împărtăşim destinul omenesc, privind cât de mult îi preţuieşte Dumnezeu, ce şi-a arătat imensa Lui dragoste, trimiţându-l pe Hristos să ne răscumpere cu preţul vieţii Sale (Romani 5:8). Acest gest suprem de iubire ar trebui să dea naştere înlăuntrul nostru unei revărsări de dragoste, respect şi acceptare faţă de semenii noştri. Cunoaştem valoarea reală a fiecărui om, fie el bărbat, femeie, sau copil – indiferent care le sunt greşelile sau defectele, convingerile sau comportamentul, păcatele sau neajunsurile – pentru că Dumnezeu ne-a dezvăluit ce valoare au în ochii Lui, trimiţându-şi pe singurul Fiu să moară în chinuri, pentru ca ei să fie mântuiţi.

A-i iubi pe alţii aşa cum i-a iubit Hristos înseamnă a realiza şi a recunoaşte valoarea lor intrinsecă şi infinită ca fiinţe umane, *independent de convingerile, comportamentele lor, stilurile de viaţă sau afirmaţiile lor cu pretenţii de adevăr.* Indiferent dacă o persoană trăieşte o viaţă virtuoasă sau plină de vicii, persoana aceea rămâne definitiv o lucrare de artă a lui Dumnezeu în care este imprimat chipul Lui, un suflet nepreţuit pentru care a murit Hristos. Indiferent cum arată, indiferent ce crede, indiferent ce face, indiferent care îi este stilul de viaţă, fiecare persoană are o valoare nemăsurată. Şi dacă vom iubi aşa cum Hristos ne-a iubit pe noi, îi vom accepta şi respecta pe ceilalţi pe baza acestui fapt.

Dar ca să aflăm cum arată dragostea creştină adevărată trebuie să facem mai mult de atât.

Iubeşte-l pe aproapele tău ca pe tine însuţi

Un cărturar al legii lui Moise l-a întrebat o dată pe Isus: „Care este cea mai importantă poruncă din Lege?" Isus i-a răspuns: „Să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul

tău, şi cu tot cugetul tău. Aceasta este cea dintâi, şi cea mai mare poruncă" (Matei 22:36-38).

Prima poruncă pe care Isus o citează se află în Deuteronom capitolul 6. Moise le-a spus tuturora: „Ascultă, Israele! Domnul, Dumnezeul nostru, este singurul Domn. Să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău şi cu toată puterea ta" (Deuteronom 6:4-5). Isus declara că cea mai mare poruncă era aceea de a-l pune pe Dumnezeu pe primul loc în viaţa noastră ca singurul Dumnezeu adevărat şi a-l iubi într-un mod total.

Creştinii secolului al XX-lea au reuşit într-o oarecare măsură să propovăduiască acest mesaj culturii noii toleranţe. Proclamăm cu mândrie: „Ascultă, cultură a noii toleranţe! Domnul este Dumnezeul nostru! Domnul este singurul, unicul adevăr absolut!" Măcar dacă această cultură relativistă ar auzi glasul proclamării noastre şi ar ajunge la cunoştinţa singurului Dumnezeu adevărat...

Dar observaţi că Isus a continuat. Răspunsul dat liderilor religioşi din vremea aceea nu era complet încă. După ce a citat Deuteronom 6:4-5, le-a spus: „Iar a doua, asemenea ei, este: 'Să-l iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi.' În aceste două porunci se cuprinde toată Legea şi Proorocii" (Matei 22:39-40). Aici e rădăcina neînţelegerii sensului real al dragostei şi eşecul nostru de a răspunde în mod adecvat provocării noii toleranţe. Dar tot aici putem descoperi puterea de a neutraliza impactul acestei ideologii şi de a lăsa o puternică amprentă creştină pe cultura aceasta.

Ce înseamnă să-ţi iubeşti aproapele ca pe tine însuţi? Am putea să răspundem: „a-i pune pe alţii pe primul loc" sau „a le face oamenilor ceea ce vrei ca ei să-ţi facă ţie". Şi sunt chiar sigur că înseamnă şi asta. Şi totuşi, înseamnă mult mai mult de atât. Am descoperit o definiţie concisă a iubirii creştine care m-a ajutat foarte mult să înţeleg cum trebuie să îi iubesc pe alţii ca pe mine însumi. Definiţia sună astfel într-o formulare elementară: *„Iubirea creştină înseamnă a considera sănătatea, fericirea şi creşterea spirituală ale altcuiva ca fiind la fel de importante ca şi ale tale.*

Cuvintele apostolului Pavel în Efeseni ne descoperă şi mai mult din felul în care această definiţie a iubirii hristice poate fi aplicată în trăirea de zi cu zi. De fapt, ceea ce am spus în acest capitol nu este decât o reflectare a cuvintelor lui Pavel din Efeseni 5.

Mai întâi, Pavel le vorbeşte bărbaţilor: „iubiţi-vă nevestele cum a iubit şi Hristos Biserica şi S-a dat pe Sine pentru ea" (v. 25). Pavel a definit dragostea adevărată ca fiind *întocmai ca dragostea* cu care

Hristos a iubit, o dragoste a sacrificiului, a renunţării, o dragoste care dovedea că El preţuia atât de mult Biserica încât a fost gata să moară pentru ea.

Apoi Pavel continuă: „Tot aşa trebuie să-şi iubească şi bărbaţii nevestele, ca pe trupurile lor. Cine îşi iubeşte nevasta, se iubeşte pe sine însuşi" (v. 28). Aceasta este porunca cea mare la care se referea Isus în capitolul 22 din Evanghelia după Matei, aplicată specific în relaţia de căsnicie. Următorul verset explică în cel fel se poate trăi după porunca lui Isus de a-i iubi pe alţii aşa cum ne iubim pe noi înşine: „Nimeni nu şi-a urât vreodată trupul lui, ci *îl hrăneşte*, *îl îngrijeşte* cu drag, ca şi Hristos Biserica" (v. 29).

A iubi înseamnă, aşadar, a hrăni şi a îngriji. Şi *acesta* ce înseamnă?

Ei bine, *a hrăni* înseamnă a creşte până la faza maturităţii. Înseamnă a fi preocupat de sănătatea şi vitalitatea persoanei în toate dimensiunile vieţii ei: mentală, fizică, spirituală şi relaţională. Cu alte cuvinte, dacă iubeşti o persoană ca pe tine însuţi, o vei hrăni, o vei ajuta să crească în înţelepciune, în statură şi să fie tot mai plăcută înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor (Luca 2:52). De aceea, a iubi o persoană înseamnă a încerca să *porţi de grijă* de tot ceea ce este necesar pentru ca aceasta să dobândească fericire, sănătate şi creştere spirituală.

A îngriji nu are nimic de a face cu a „admira" sau a „adora". Celălalt cuvânt folosit de Pavel pentru a descrie ceea ce înseamnă a iubi pe cineva ca pe tine însuţi, înseamnă a proteja pe cineva în faţa stihiilor. Imaginaţi-vă un cuib cu pui de vultur pe un vârf de munte, în aer liber. O furtună cumplită stă să înceapă. Vulturul se năpusteşte asupra cuibului şi îşi întinde aripile lungi peste puişorii lui ca să-i păzească de ploaia nebună şi vântul tăios. Aceasta este o imagine a ceea ce înseamnă să îngrijeşti acea persoană, să o *protejezi* de pericol: fizic, spiritual sau emoţional.

Majoritatea dintre noi suntem destul de motivaţi să ne hrănim (să ne purtăm de grijă) şi să ne îngrijim (protejăm) pe noi înşine. Ne îmbrăcăm gros când ne e frig şi ne facem vânt când ne e cald. Ne ferim dacă cineva încearcă să ne lovească şi virăm brusc dacă o maşină e pe punctul să intre în noi. Ne hrănim trupurile şi minţile. Îl sunăm pe dentist dacă ne doare o măsea şi deschidem dulăpiorul cu medicamente dacă ne ia o durere de cap. Unii dintre noi ne mai punem şi centura de siguranţă ca să nu fim răniţi mortal în caz de accident şi ne monitorizăm greutatea şi caloriile pentru a ne menţine

sănătoşi. Pe scurt, în general ne păzim de lucruri care ar putea să ne rănească. Căutăm lucrurile care ne sunt de folos şi ne fac plăcere. Dar Efeseni 5:28-29 ne descoperă că iubirea creştină înseamnă a redirecţiona eforturile care erau până acum spre binele şi plăcerea noastră înspre alţii – semenii noştri. Iubirea creştină caută în mod dinamic binele unei alte persoane (1 Corinteni 13:6-7). Iubirea creştină va face tot posibilul ca persoanei respective să-i meargă bine şi să fie pe deplin protejată.

Acest concept sănătos de dragoste hristică, reală, ne arată de ce, în discuţia cu Chuck (capitolul 2), atitudinea lui Jim era greşită.

„Vezi-ţi de treabă şi dă-le pace!", a spus Jim, referindu-se la homosexualitate. Dar această remarcă de viaţă nu arată dragoste, ci indiferenţă. Ar putea un soţ iubitor să rămână indiferent în timp ce soţia lui se îneacă din cauza unei bucăţi de carne pe care a înghiţit-o greşit? Ar putea o mamă iubitoare să-şi lase copilul să pună mâna pe o sobă încinsă? Ar putea un prieten iubitor să stea în siguranţă pe mal, în timp ce prietenul lui se scufundă deznădăjduit în larg?

Nu, nici vorbă. Pentru că aşa ceva nu ar fi dragoste. Dacă iubim cu adevărat o persoană, vom căuta să o protejăm, să o îngrijim, exact aşa cum am face dacă ar fi vorba de noi înşine. Aşadar, iubirea creştină nu e iubire, în definitiv, dacă nu include preocuparea şi grija faţă de convingerile păcătoase, comportamentele şi stilurile de viaţă autodistructive, deoarece, aşa cum spunea şi Max Lucado, „neascultarea de Dumnezeu duce negreşit la spulberarea sinelui".[8] Iubirea hristică nu se mulţumeşte cu deviza „urăşte păcatul, dar iubeşte-l pe păcătos"; iubirea hristică face tot posibilul ca suferinţa şi durerea, care întotdeauna însoţesc neascultarea, să nici nu apară în viaţa unei persoane.

Astfel că, dragostea miloasă, care face tot posibilul să asigure şi să protejeze sănătatea, fericirea şi maturitatea altei persoane, nu poate să accepte şi să acţioneze pe baza ideii culturale că, „dacă mă iubeşti, atunci fii de acord cu comportamentul meu!". Pentru că dragostea reală – adevărata iubire – suferă gândindu-se la rezultatele inevitabile ale unui comportament greşit.

DRAGOSTEA ÎN PERICOL!

Noua toleranţă este fals zugrăvită în cultura contemporană ca fiind cel mai iubitor mod de a trăi. În minţile oamenilor, ea este asociată cu bunătatea, pacea, cooperarea, acceptarea, înţelegerea şi chiar cu

iubirea. A legitima convingerile sau comportamentul cuiva, ni se spune, este cel mai iubitor lucru pe care îl poţi face.

Dar o astfel de „toleranţă" este departe de a fi dragoste. Sunt convins că creştinii au nevoie nu doar de o imagine înnoită a felului în care arată şi se manifestă dragostea adevărată, ci şi de o înţelegere profundă a ceea ce dragostea *nu face*.

Dragostea nu ignoră adevărul

Venind dinspre Iudea şi mergând către Galilea, Isus s-a oprit în dreptul unei fântâni să se odihnească, în timp ce ucenicii s-au dus într-un sat apropiat ca să cumpere câte ceva de mâncare.

În timp ce stătea lângă fântână, de El s-a apropiat o femeie... samariteancă. Nu doar că era considerat scandalos ca un bărbat evreu să stea de vorbă cu o femeie în public – alta decât soţia sa sau o rudă apropiată –, ci mai mult, evreii îi evitau pe samariteni. Cu toate acestea, Isus s-a adresat femeii – un gest de îndoită dragoste din partea Sa.

Observaţi însă că El nu a ignorat adevărul despre condiţia femeii, ci i-a vorbit blând *şi* direct, referindu-se la viaţa ei nu ca la „un stil alternativ de viaţă", ci ca la un stil păcătos de viaţă care îi distrugea sănătatea, fericirea şi viaţa spirituală:

> *„Du-te" i-a zis Isus „de cheamă pe bărbatul tău, şi vino aici". Femeia I-a răspuns: „N-am bărbat". Isus i-a zis: „Bine ai zis că n-ai bărbat pentru că cinci bărbaţi ai avut; şi acela, pe care-l ai acum, nu-ţi este bărbat. Aici ai spus adevărul". „Doamne", I-a zis femeia, „văd că eşti prooroc. Părinţii noştri s-au închinat pe muntele acesta; şi voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie să se închine oamenii". „Femeie", i-a zis Isus, „crede-mă că vine ceasul când nu vă veţi închina Tatălui nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim. Voi vă închinaţi la ce nu cunoaşteţi; noi ne închinăm la ce cunoaştem, căci mântuirea vine de la Iudei. Dar vine ceasul, şi acum a şi venit, când închinătorii adevăraţi se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr; fiindcă astfel de închinători doreşte şi Tatăl. Dumnezeu este Duh; şi cine se închină Lui, trebuie să I se închine în duh şi în adevăr". „Ştiu", i-a zis femeia, „că are să vină Mesia, (căruia I se zise Hristos); când va veni El, are să ne*

spună toate lucrurile". Isus i-a zis: „Eu, cel care vorbesc cu tine, Sunt Acela".[9]

Ar fi fost ignorarea condiţiei reale a femeii o dovadă de dragoste din partea lui Isus? Ar fi trebuit să îi legitimeze „opţiunea pentru stilul ei de viaţă"? a procedat nepotrivit încercând să îi arate femeii greşelile din viaţa ei?

Sigur că nu! Ceea ce a făcut Isus a demonstrat iubire. Nu a ignorat adevărul, ci cu sensibilitate a ajutat-o pe samariteancă să-şi conştientizeze condiţia şi, făcând aceasta, i l-a prezentat pe Mesia (şi, împreună cu El, o nouă viaţă).

S-a spus de multe ori că nu ura este antonimul real al iubirii, ci indiferenţa. Dacă *iubeşti* pe cineva, nu poţi rămâne indiferent faţă de dependenţa de droguri a persoanei pe care o iubeşti, nu-i aşa? Nu vei ignora subiectul implicării acelei persoane într-o sectă periculoasă, nu-i aşa? Nu-i aşa că nu vei trece cu vederea practicile sexuale distrugătoare sau starea sufletului ei? Dacă iubeşti pe cineva, nu te vei purta cu indiferenţă faţă de convingerile sau comportamentele periculoase, doar ca să nu o jigneşti. Noua toleranţă însă, reclamă tocmai acest fel de indiferenţă.

Toleranţa spune: „Trebuie să fii de acord cu mine". Dragostea răspunde: „Nu, trebuie să fac ceva mai greu; am să-ţi spun adevărul, fiindcă sunt convins că adevărul te va face liber".

Toleranţa spune: „Trebuie să fii de acord şi să accepţi ce fac". Dragostea răspunde: „Nu, trebuie să fac ceva mai greu; am să te iubesc, chiar dacă purtarea ta mă jigneşte".

Toleranţa spune: „Trebuie să mă laşi să merg pe drumul ales de mine". Dragostea răspunde: „Nu, trebuie să fac ceva şi mai greu; am să te implor să alegi drumul cel bun, pentru că merită să îmi asum riscul".

Toleranţa caută să nu ofenseze; dragostea îşi asumă riscuri. Toleranţa este indiferentă; dragostea este dinamică. Toleranţa nu costă nimic; dragostea costă absolut totul.

Din nou, Isus ne arată în chip desăvârşit adevăratul portret al dragostei creştine, care este uneori opusul toleranţei. Dragostea a fost cea care l-a determinat să moară în chinuri cumplite pe cruce. Departe de a fi indiferent faţă de „opţiunea unui anumit stil de viaţă" al celorlalţi, El a plătit preţul acelor „opţiuni" cu propria viaţă. Şi, plin de iubire, a netezit calea, pentru ca toţi să „meargă şi să nu mai păcătuiască" (Ioan 8:11).

Dragostea nu condamnă

Un alt lucru pe care dragostea nu îl face niciodată este acesta: dragostea nu condamnă. Nu va face o persoană să se simtă condamnată, ci va oferi speranţa iertării şi restaurării.

Isus a fost Cel care a avut într-adevăr dreptul să condamne păcătoşii. El a fost singurul desăvârşit, fără păcat. Dar „Dumnezeu nu l-a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să fie mântuită prin El" (Ioan 3:17). Vă mai amintiţi de întâlnirea dintre El şi femeia prinsă în adulter?

> *Cărturarii şi Fariseii I-au adus o femeie prinsă în preacurvie. Au pus-o în mijlocul norodului şi i-au zis lui Isus: „Învăţătorule, femeia aceasta a fost prinsă chiar când săvârşea preacurvia. Moise, în Lege, ne-a poruncit să ucidem cu pietre pe astfel de femei: Tu deci ce zici?" Spuneau lucrul acesta ca să-L ispitească şi să-L poată învinui. Dar Isus S-a plecat în jos, şi scria cu degetul pe pământ. Fiindcă ei nu încetau să-L întrebe, El S-a ridicat în sus, şi le-a zis: „Cine dintre voi este fără păcat, să arunce cel dintâi cu piatra în ea". Apoi S-a plecat iarăşi, şi scria cu degetul pe pământ. Când au auzit ei cuvintele acestea, s-au simţit mustraţi de cugetul lor, şi au ieşit afară, unul câte unul, începând de la cei mai bătrâni, până la cei din urmă. Şi Isus a rămas singur cu femeia, care stătea în mijloc. Atunci S-a ridicat în sus şi, când n-a mai văzut pe nimeni decât pe femeie, Isus i-a zis: „Femeie, unde Sunt pârâşii tăi? Nimeni nu te-a osândit?" „Nimeni, Doamne" I-a răspuns ea. Şi Isus i-a zis: „Nici Eu nu te osândesc. Du-te, şi să nu mai păcătuieşti".*[10]

Observaţi că Isus a făcut diferenţa între femeie şi comportamentul ei. Şi, fără să ignore păcatul ei (poruncindu-i să nu mai păcătuiască), i-a arătat dragoste şi milă, nu condamnare („Nici Eu nu te osândesc").

Aşa arată dragostea adevărată. John Stott, scriind pe marginea capitolului 2 (v. 1-2) din Romani, în cartea sa *Romani: God's Good News for the World* (Romani: Vestea cea bună a lui Dumnezeu către lume), avertizează cu privire la faptul că creştinii nu au voie să „îşi suspende facultăţile critice sau să abandoneze orice fel de obiecţie,

acuzându-i pe alţii de lipsă de legitimitate; [ni se interzice, pe de altă parte, să] îi judecăm şi să îi condamnăm pe alţii (fiind oameni, nici nu avem acest drept), cu atât mai mult cu cât nu suntem în stare să ne condamnăm pe noi înşine".[11]

Tocmai această abordare trebuie să o recâştigăm dacă dorim cu adevărat să iubim aşa cum iubeşte Isus. Trebuie ca, în mod conştient şi consecvent să distingem între *persoană* şi *convingerile, comportamentul, stilul de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr ale persoanei*. Trebuie să manifestăm iubire şi acceptare hristică, *chiar şi atunci când* nu suntem de acord cu convingerile acelei persoane sau detestăm comportamentul ei. De asemenea, nu avem voie să ignorăm adevărul despre condiţia acelei persoane, *nici* să o condamnăm. Această distincţie ne permite să păstrăm echilibrul între trăirea în dragoste şi apărarea adevărului într-o atitudine smerită.

Trăirea impetuoasă în dragoste

„Tu eşti fratele meu sau sora mea în Hristos. Meriţi acceptare, dragoste şi respect, pentru că eşti o fiinţă de o valoare inestimabilă, creată după chipul lui Dumnezeu – eşti un suflet nepreţuit pentru care a murit Hristos".

Apărarea adevărului într-o atitudine smerită

„Pentru că te iubesc, îţi voi arăta, într-o atitudine smerită, adevărul cu privire la orice lucru care îţi pune în pericol fericirea, sănătatea şi bunăstarea spirituală".

Observaţi că sugerez să avem o trăire *impetuoasă* în dragoste dar şi să apărăm adevărul într-o atitudine *smerită*. E foarte important ca ambele abordări să fie ţinute în echilibru. Trebuie să fim impetuoşi în manifestarea iubirii, pentru că iubirea este cea mai mare poruncă; iubirea este cauza cea mai înaltă, „arma secretă" cu care putem cuceri inimile oamenilor pentru Domnul Isus Hristos. În acelaşi timp, trebuie, pe de altă parte, să nu abandonăm apărarea adevărului.

Nu cu mult timp în urmă, un student care scria pentru revista unui colegiu a apărat în articolul său cauza homosexuală scriind:

> Nu îmi este greu să-mi imaginez cum ar fi să cred că homosexualitatea este ceva greşit din punct de vedere

> moral (asta mă face o persoană tolerantă). Dar cred că e moralmente greşit să discriminezi oamenii în funcţie de persoana cu care aleg să se căsătorească...
>
> Vă rog nu-mi trimiteţi scrisori de ură, citând versetele „anti-gay" pe care le cunoaşteţi atât de bine – Isus a pus iubirea mai presus de orice. De fapt, singurul lucru pe care-l cer de la cei care... nu sunt de acord cu un stil de viaţă homosexual este să-i lase pe oameni să-şi stabilească ei înşişi care le sunt valorile.[12]

Se poate vorbi foarte mult despre apelul autorului la „toleranţă", însă afirmaţia că „Isus a pus iubirea mai presus de orice" s-ar putea să fie extrem de revelatoare. Da, Isus i-a învăţat pe oameni să iubească, *dar nici o dată într-un mod în care adevărul să fie sacrificat...* pentru că dragostea adevărată nu poate să ignore adevărul. Cuvântul Său ne învaţă că trebuie să iubim în adevăr (2 Ioan 1:1) *şi* să fim „credincioşi adevărului, în dragoste" (Efeseni 4:15).

Cred, de asemenea, că este esenţial să căutăm şi să protejăm adevărul într-o atitudine smerită, pentru că în noi înşine nu avem autoritatea de a judeca ce este bine şi ce este rău. Noi, prin noi înşine, nu putem stabili adevărul; putem doar smeriţi să îndreptăm atenţia înspre ceea ce Dumnezeu are de spus într-o situaţie sau alta. Dacă e să fim sinceri, nu ştim mai nimic despre adevăr, dar, într-o atitudine de smerenie şi blândeţe, le putem reaminti altora că Dumnezeu *ştie* absolut totul.

Faptul că creştinii au eşuat de prea multe ori să răspundă în felul acesta persoanelor cu convingeri nebiblice sau cu comportamente imorale constituie o problemă serioasă. De prea multe ori am renunţat prea repede la adevăratul răspuns hristic, plin de iubire şi milă, preferând să condamnăm comportamentul şi convingerile oamenilor. În loc să-i iubim pe cei care cred sau se comportă alt fel decât noi şi să arătăm spre adevăr într-o atitudine smerită, am preferat să fim zgârciţi în a ne arăta dragostea şi acceptarea, dar aroganţi în a prezenta adevărul, ca şi cum *noi*, nu Dumnezeu, am avea autoritatea să-i judecăm pe cei din afara Bisericii (1 Corinteni 5:12-13). Însă, aşa cum scria Geevarghese Mar Osthatios:

> La urma urmei, Duhul Sfânt este agentul care convinge lumea de realitatea păcatului, neprihănirii şi a judecăţii. Noi suntem chemaţi să fim *martori* ai lui Hristos cel crucificat şi înviat, nu *judecători* peste oameni.[13]

Bun, dar cum se pot traduce toate acestea în practică? Cum trebuie să se întâmple lucrurile în lumea reală? Din nou, Isus este modelul desăvârşit. De pildă, gândiţi-vă la relatarea lui Luca a întâlnirii dintre Zacheu şi Isus, din Luca 19:1-10:

> *Isus a intrat în Ierihon, şi trecea prin cetate. Şi un om bogat numit Zacheu, mai marele vameşilor, căuta să vadă care este Isus, dar nu putea din pricina norodului, căci era mic de statură. A alergat înainte şi s-a suit într-un dud ca să-L vadă, pentru că pe drumul acela avea să treacă. Isus, când a ajuns la locul acela, Şi-a ridicat ochii în sus, şi i-a zis: „Zachee, dă-te jos degrabă, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta". Zacheu s-a dat jos în grabă, şi L-a primit cu bucurie. Când au văzut lucrul acesta, toţi cârteau şi ziceau: „A intrat să găzduiască la un om păcătos! Dar Zacheu a stat înaintea Domnului, şi I-a zis: „Iată, Doamne, jumătate din avuţia mea o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, îi dau înapoi împătrit". Isus i-a zis: „Astăzi a intrat mântuirea în casa aceasta, căci şi el este fiul lui Avraam. Pentru că Fiul omului a venit să caute şi să mântuiască ce era pierdut".*

Ştim că Zacheu era un păcătos. Îşi trăise viaţa în lăcomie şi furându-i în mod sistematic pe oameni, dar Scriptura nu precizează că Isus ar fi folosit cuvinte de critică prin care să îl condamne. Bineînţeles, ar fi putut să o facă. Isus era Dumnezeul întrupat. Ar fi putut să arate mustrător înspre om şi trăirea lui. Dar nu avem nici o menţiune că aşa s-au întâmplat lucrurile.

Observaţi ce a făcut Isus. I-a spus: „Zachee, dă-te jos degrabă, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta". A exprimat acceptare şi dragoste anunţându-l că vroia să ia masa cu el, vameşul.

Observaţi, de asemenea, cum a răspuns Zacheu la acceptarea manifestată de Isus (faţă de el ca şi persoană, nu faţă de comportamentul lui). Zacheu însuşi a ridicat problema păcatelor sale: „Iată, Doamne, jumătate din avuţia mea o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, îi dau înapoi împătrit".

Vedeţi, Isus n-a arătat condamnare. Nici nu a fost nevoit să facă asta. Comportarea sa a fost cea care l-a condamnat – fără îndoială un fapt stimulat de prezenţa Singurului fără păcat. Şi, confruntat cu

prezenţa lui Isus, Zacheu şi-a recunoscut păcatul, s-a pocăit şi a jurat să repare pagubele făcute.

Desigur, e la fel de important să observăm că, atunci când Zacheu şi-a mărturisit păcatul, Isus nu l-a contrazis. Nu i-a spus: „O, nu-ţi fă griji, Zachee; ştiu că ai avut cele mai bune intenţii". Nu a ridicat din umeri, spunând: „măi, Zachee, cine sunt eu să-ţi spun că ceea ce ai făcut e greşit?" Nu, Isus i-a spus: „Astăzi a intrat mântuirea în casa aceasta". Isus s-a bucurat să vadă că Zacheu şi-a recunoscut păcatul şi s-a pocăit de el.

Dragostea nu va neglija nevoile oamenilor

Isus a fost considerat un prieten al păcătoşilor. A manifestat acceptare, mâncând împreună cu ei. A manifestat grijă, vindecându-le infirmităţile. A manifestat interes, acordându-le din timpul Său. Le-a atras atenţia şi s-a făcut ascultat pentru că a privit dincolo de păcatul lor, căutând să răspundă nevoilor pe care le aveau. Dr. David Ferguson, în extraordinara sa cartea, *The Great Commandment Principle* (Principiul Celei Mai Mari Porunci), ne ajută să înţelegem acest lucru esenţial:

> Ce s-a întâmplat, de fapt, în timpul întâlnirii lui Isus cu Zacheu? Parafrazând un vechi şlagăr, Isus a privit dincolo de vina sa, căutând să răspundă nevoii lui. Şi când dragostea lui Hristos l-a atins pe Zacheu exact acolo unde avea cea mai mare nevoie de ea, dragostea a fost cea care l-a adus pe păcătos la punctul în care să-şi mărturisească păcatele, îndreptând astfel lucrurile. Cu alte cuvinte, dragostea lui Hristos s-a adresat celei mai profunde nevoi a omului, iar Zacheu a reacţionat la acea dragoste confruntându-se cu greşelile din viaţa sa.
>
> Dacă Isus doar l-ar fi mustrat pe Zacheu pentru comportamentul său păcătos, când acesta era încă în pom, şi ar fi mers mai departe, oare s-ar fi ajuns la acelaşi rezultat? Probabil că nu. Cu siguranţă, Zacheu fusese des apostrofat de liderii religioşi ai vremii, care nu aveau de gând să se întineze asociindu-se cu el. Isus, pe de altă parte, a observat atât nevoile vameşului cât şi necinstea lui. Ca toţi oamenii, Zacheu avea nevoie de atenţie, acceptare, respect etc., dar căuta să împlinească aceste nevoi într-un mod păcătos. Zacheu a fost gata să

> accepte adevărul despre căile lui păcătoase doar datorită faptului că a putut experimenta acceptarea dragostei lui Hristos.[14]

Aceasta este „calea nespus mai bună" la care sunt chemaţi creştinii — modul în care putem să intrăm în relaţie cu o lume plină de nevoi, oferind dragoste şi acceptare.

Hristos cel viu ne imploră să intrăm în relaţii cu alţii – chiar şi cu cei ale căror convingeri şi comportamente ne par respingătoare – şi, aşa cum a procedat El în cazul lui Zacheu, să întindem înspre ei mâna dragostei şi a acceptării Sale. *Prezenţa lui Hristos* în relaţia cu el a fost cea care l-a pus pe Zacheu faţă în faţă cu păcatul său şi care i-a transformat viaţa. În mod asemănător, Domnul vrea ca fiecare dintre noi să stabilim relaţii de dragoste reală şi acceptare cu toţi cei care nu îl cunosc pe El, „pentru că Fiul omului a venit să caute şi să mântuiască ce era pierdut" (Luca 19:10).

CÂMP DE MISIUNE, NU DE RĂZBOI!

De prea multă vreme, principala metodă creştină de a-i câştiga pe cei din afara Bisericii a fost de a-i invita la biserică. Şi asta nu e ceva rău în sine. Ba chiar au fost mulţi care au dobândit mântuirea în urma unei simple invitaţii. Dar cred cu toată convingerea că Dumnezeu vrea să demolăm zidurile „ghetourilor noastre creştine" şi să mergem înspre cei cu convingeri, comportamente, stiluri de viaţă necreştine. Să-i invităm în casele noastre, să luăm masa împreună cu ei, să facem sport împreună cu ei, să-i îngrijim în vreme de boală, şi astfel să îi aducem în prezenţa lui Hristos, prin Duhul Sfânt, care este viu în noi.

Abordarea pe care o propun nu anulează discuţiile profunde de la om la om; aceasta rămâne o metodă extrem de importantă. Nici nu vreau prin aceasta să înlocuiesc propovăduirea adevărului; întreaga viaţă mi-am dedicat-o proclamării adevărului către lume. Metoda pe care o sugerez completează „evanghelizarea activă" şi este o platformă de pe care adevărul poate fi rostit cu şi mai mult impact.

Profesorul John D. Woodbridge a făcut următoarea sugestie:

> Trebuie să ne amintim că slujim unui Dumnezeu Trinitar care iubeşte păcătoşii: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu".

> Acest verset arhicunoscut (Ioan 3:16) prezintă manifestarea minunată a dragostei mântuitoare a lui Dumnezeu. Putem înlocui „lumea" cu tâlharii, homosexualii, adulterinii, umaniştii laici, baronii capitalişti, politicienii care susţin războaiele. Dumnezeu chiar îi iubeşte pe aceşti oameni. I-a iubit atât de mult încât l-a dat pe singurul Lui Fiu pentru ei. Şi noi trebuie să îi iubim, chiar dacă ştim că păcatul într-adevăr îl întristează pe Dumnezeu (Psalmul 5:6-7; 7:11; Maleahi 1:3)...
>
> Dacă am privi lumea cu ochii Domnului, ochi blânzi şi plin de milă, nu ne-am mai grăbi să creăm artificial tensiunea unui război cultural „noi împotriva lor". Mai mult de atât, am înceta să privim cartierul sau şcoala la care mergem ca pe nişte câmpuri de luptă ale „războiului cultural", ci ca pe un câmp de misiune. Casele şi bisericile noastre nu au de ce să fie buncăre militare, ci refugii primitoare sub semnul „Bine aţi venit!" afişat la intrare.[15]

Noua toleranţă cere ca oamenii să accepte că toate convingerile şi comportamentele sunt la fel de legitime, demne de aprobare, chiar demne să fie preluate şi implementate; adevărata dragoste creştină, însă, va merge mult mai departe. Va încerca să depisteze nevoile relaţionale în spatele convingerilor sau comportamentelor unei persoane, întocmai cum Isus a privit dincolo de vina lui Zacheu şi a identificat nevoia sa (lucru pe care Domnul l-a făcut în cazul fiecăruia dintre noi). De prea multe ori, noi, creştinii tindem să inventariem doar nevoile spirituale ale oamenilor; „Au nevoie de Isus", spunem noi. Dar multe „convingeri greşite" şi „comportamente păcătoase" sunt oglindiri ale unor suferinţe relaţionale sau emoţionale mult mai adânci. Da, fiecare păcătos are nevoie de Mântuitor. Nouă însă nu ni se permite să neglijăm nevoile relaţionale adânci cărora trebuie să ne adresăm în viaţa unui necreştin, înainte chiar ca acea persoană să reacţioneze, să răspundă dragostei şi harului lui Hristos.

De exemplu, cu mai mulţi ani în urmă, am acceptat să vorbesc în aer liber unui public format din liceeni, la un liceu din Pheonix, Arizona. Stăteam pe o piatră mare şi le vorbeam elevilor, în timp ce un grup de rockeri punkişti, cu creste stridente, fluorescent colorate, purtând lanţuri lungi şi zăngănitoare, s-a apropiat la vreo şapte metri de mine. Unii dintre profesori şi elevi priveau insistent grupul extrem

de pestriţ, aşteptându-se de la ei să perturbe în vreun fel întâlnirea. Dar eu am continuat să vorbesc, fără să fiu întrerupt. Imediat după ce mi-am terminat prelegerea şi am coborât de pe piatră, cel care părea a fi liderul grupului, îmbrăcat ciudat, s-a grăbit să se posteze în faţa mea la mai puţin de un metru. Mulţimea era de-acum înmărmurită şi cinci sute de perechi de ochi erau parcă împlântate în mine şi tânărul din faţa mea.

Însă cei mai mulţi nu aveau cum să vadă lacrimile care curgeau şiroaie pe obrajii tânărului punkist şi să audă cum îmi cerea să îl îmbrăţişez. Un val de şoapte şi murmure a străbătut mulţimea în timp ce l-am cuprins pe tânăr într-o îmbrăţişare şi l-am lăsat să plângă pe umărul meu. Îmbrăţişarea a durat aproape un minut – o foarte lungă îmbrăţişare pentru un rocker punkist! În cele din urmă, şi-a tras mâinile şi, printre lacrimi, mi-a spus: „Tatăl meu nu m-a îmbrăţişat niciodată, nici nu mi-a spus că mă iubeşte".

Şi eu întreb: avea tânărul acela nevoi spirituale? Avea nevoie de mântuirea lui Hristos? Absolut! Dar avea şi nevoi relaţionale. Plângea pentru că avea nevoie de dragoste şi acceptare, iar hainele neconvenţionale şi întreaga sa înfăţişare stridentă erau toate un strigăt după atenţie şi afecţiune. Şi pentru că am reuşit să demonstrez acceptare şi să arăt că îmi pasă, tânărul mi-a dat voie să îi împărtăşesc dragostea lui Dumnezeu prezentă în Hristos şi a acceptat să îşi predea viaţa în mâna lui Isus.

Dacă vrem să contracarăm expansiunea noii toleranţe trebuie să identificăm nevoile relaţionale care îi împing pe tinerii de astăzi să se îmbrace bizar şi epatant; trebuie să înţelegem nevoile care stau în spatele demersurilor homosexualilor din oraşele noastre de a cere acceptare şi susţinere; trebuie să ne concentrăm atenţia pe nevoia care le motivează pe militantele feministe să susţină şi să apere dreptul la avort; trebuie să oferim un răspuns la nevoile tinerilor care resping valorile noastre şi care „îşi văd de viaţa lor".

Sunt ferm convins că dacă cei ce-şi spun creştini încep să fie mai prietenoşi chiar şi faţă de cei mai înverşunaţi militanţi homosexuali, chiar şi faţă de persoanele pro-avort neclintite în demersurile lor sau chiar şi faţă de cei mai abrutizaţi criminali, răspunzând nevoilor relaţionale pe care oamenii aceştia le au, atracţia exercitată de noua toleranţă va păli drastic în lumina puternică a dragostei creştine autentice.

Sunt ferm convins că dacă elevii şi studenţii creştini vor face un efort în plus manifestând bunăvoinţă faţă de profesorii care se opun

credinţei lor, farmecul noii toleranţe va părea atât de superficial în comparaţie cu puterea adevăratei iubiri creştine.

Sunt ferm convins că, atâta vreme cât creştinii fixează standardul reconcilierii şi unităţii rasiale, aşa cum se întâmpla mai demult, noua toleranţă se va pierde în umbra adevăratei dragoste creştine.

Sunt ferm convins că, pe măsură ce creştinii luminează chiar şi cele mai întunecate şi obscure colţuri ale convingerilor şi comportamentelor umane, folosind lumina dragostei lui Hristos – construind relaţii şi răspunzând celor mai adânci nevoi relaţionale ale acelora aflaţi sub stăpânirea păcatului – *noi, copiii noştri* şi *bisericile noastre* nu doar că vom fi protejaţi de ameninţările noii toleranţe, dar vom „străluci ca nişte lumini" în mijlocul „unui neam ticălos şi stricat" (Filipeni 2:15).

7 TOLERANŢĂ ŞI EDUCAŢIE

Fiul meu Sean era în ultimul an de liceu când l-am întrebat: „Fiule, în doisprezece ani de şcoală, ai fost învăţat că există vreun adevăr absolut?"

„Sigur", mi-a răspuns.

Cu o privire mirată, l-am întrebat mai departe: „Ce adevăr absolut ai învăţat la şcoală, fiule?"

A ridicat din umeri şi mi-a spus: „Toleranţa!"

Trebuie să recunosc că atunci am fost surprins. Astăzi nu mai sunt. În urmă cu mai bine de o generaţie, şcolile se axau pe studiul limbii şi literaturii engleze, pe istorie, matematică şi ştiinţă; astăzi, unul din scopurile principale ale cadrelor didactice – la toate nivelurile de învăţământ – este să predea şi să promoveze noua toleranţă. Următoarea întâmplare ilustrează tocmai acest fapt:

> Shawna era lângă uşă, cu bagajul făcut, gata să plece cu prietena ei Terilyn.
>
> „Când te întorci de la, cum îi zice..., conferinţa asta la care mergi cu Terilyn?" o întrebă mama în timp ce îşi dădea cu mâna prin păr.
>
> „Conferinţa durează trei zile", răspunse Shawna. „Ne întoarcem duminică pe la şase".
>
> „Şi totuşi, ce-i cu conferinţa asta?"
>
> Shawna îi spusese din timp despre conferinţă, dar fără să îi dea detalii. Dacă mama ei ar fi ştiut totul, ar fi intrat în panică şi ar fi interzis definitiv plecarea. „Conferinţa Fetelor Lidere – Hotelul Hilton în San Francisco", i-a zis. „Terilyn spune că asta mă ajută să ajung în consiliul elevilor de la Liceul Reagan. Consilierul care supraveghează activitatea consiliului elevilor merge împreună cu zece fete de la Reagan, iar

Terilyn m-a luat şi pe mine".

Tot ce spusese era perfect adevărat. Ceea ce lăsase deoparte era faptul că o parte importantă din programul conferinţei avea să fie centrată în jurul toleranţei.

După ce, a doua zi, s-au cazat la Hilton, în centrul oraşului, Shawna şi Terilyn au mers să mănânce o pizza cu consilierul Liceului Reagan, Lisa Carmona. În timp ce discutau temele de dezbatere ale conferinţei, una dintre eleve a afirmat că uneori nu îi era tocmai clar la ce se referă oamenii când vorbesc despre toleranţă. Nu era întotdeauna lămurită ce înseamnă toleranţa.

„Toleranţa este cea mai importantă virtute", o edifică zâmbind domnişoara Carmona. „E cea mai importantă virtute pentru că în acest fel se recunosc şi se subliniază drepturile şi valorile personale ale tuturor culturilor şi oamenilor. Dar de multe ori e înţeleasă greşit, pentru că fundamentaliştii din cultura noastră au definit-o nepotrivit".

Domnişoara Carmona învârti cu degetele sale manichiurate paiul în paharul cu suc şi adăugă: „Virtutea toleranţei se bazează pe faptul că toţi suntem egali în valoare. Nici unul dintre cei care stăm la masa asta nu e mai bun decât celălalt, nu-i aşa?" Şi fetele i-au dat dreptate. „Aşa e, suntem diferiţi unii de ceilalţi în multe feluri, dar avem aceeaşi valoare. Şi dacă toate culturile şi toţi oamenii au aceeaşi valoare, atunci toate stilurile de viaţă sunt egale. A tolera înseamnă a accepta şi a respecta convingerile şi opţiunile de viaţă ale altor persoane".

Shawna îşi înclina şi ea capul în semn de aprobare. Presimţea că mama – şi poate chiar pastorul – nu ar fi de acord cu cele spuse de domnişoara Carmona, dar ea nu găsea nimic în neregulă cu ideile acelea; doar domnişoara Carmona era profesoară... Era clar că ştie despre ce vorbeşte.[1]

Experienţa fictivă a lui Shawna, preluată din romanul *Vote of Intolerance*, este aproape identică cu ceea ce copiii noştri întâlnesc în şcolile pe care le frecventează – de la clasele primare până la studiile post-universitare. Mesajul noii toleranţe are un efect teribil de

dăunător pentru sistemul de învăţământ şi, mult mai important, pentru copiii noştri. Pot fi identificate şase domenii principale în care influenţa negativă e vizibilă. Noua toleranţă înăbuşă realizările academice, devalorizează conţinutul educaţional, rescrie istoria, ignoră faptele reale, restricţionează libertatea şi contestă drepturile de părinte. În afară de varianta izolării totale, cum putem să reacţionăm la influenţa noii toleranţe asupra sistemului educaţional? Cum putem să diminuăm efectele negative ale noii toleranţe asupra copiilor noştri şi educaţiei lor?

În primul rând, trebuie să urmăm acea cale „nespus mai bună" în orice situaţie a vieţii. Ştim cu toţii că toţi cei care-şi spun creştini ar trebui să fie „sarea pământului" şi „lumina lumii" (Matei 5:13,14). O reacţie izvorâtă din dragoste nu implică în mod obligatoriu compromisul sau capitularea în faţa societăţii când vine vorba de binele copiilor noştri. O reacţie izvorâtă din dragoste nu are, de asemenea, nimic de a face cu un „război sfânt" împotriva sistemului educaţional. Un creştin care are cunoştinţe solide, care răspândeşte dragoste hristică, poate să se opună culturii contemporane într-un mod eficient, fiind „înţelept ca şerpii şi fără răutate ca porumbeii" (Matei 10:16).

TEMA MAJORĂ A CURICULEI MODERNE

„Toţi trăim în aceeaşi lume. Cu toate că suntem diferiţi în ceea ce priveşte opţiunile politice, rasă, economie, abilităţi, cultură şi limbaj – toţi trăim în aceeaşi lume. A fi tolerant înseamnă a celebra diferenţele şi a ne bucura de ceea ce avem în comun".[2]

Acesta este preambulul site-ului revistei *Teaching tolerance* (Predând toleranţa), o publicaţie gratuită pentru toţi profesorii şi administratorii de şcoli, oferită de Centrul Southern Poverty Law. „Toleranţa poate fi predată", scrie redactorul Sara Bullard, „nu doar discutată. Profesorii au descoperit o mulţime de tehnici care funcţionează. Suntem gata să vi le facem cunoscute... Toleranţa este o idee universal relevantă ce îşi găseşte loc în fiecare secţiune a ariei curiculare. Aici veţi putea citi despre profesori şi elevi care lucrează împreună cu scopul îmbunătăţirii relaţiilor rasiale, dezvoltării respectului pentru diversitatea religioasă şi pentru diferenţele în materie de abilităţi, cu scopul înlăturării homofobiei şi a tratării preferenţiale pe bază de sex, cu scopul de a lupta împotriva urii şi de a consolida comunitatea din clasele de studiu".[3]

Încercaţi să înţelegeţi importanţa afirmaţiilor lui Bullard. „Toleranţa... *îşi găseşte loc în fiecare secţiune a ariei curiculare".* Practic, aceasta înseamnă că noua toleranţă ar trebui inclusă în materia orelor de istorie, desen, chiar şi a orelor de matematică! De fapt, Consiliul Naţional al Studiilor Sociale (NCSS), în aria curiculară din 1992 („Curriculum Guidelines for Multicultural Education") susţine că „educaţia multiculturalismului [noua toleranţă aplicată în cazul mai multor culturi]... implică mai mult decât pur şi simplu schimbarea ariilor curiculare şi a manualelor de studiu. Aceasta implică modificări ale întregului sistem, modificări care afectează toate dimensiunile şcolii".[4] Acest scop de a preda toleranţa pretutindeni este prezent şi în universităţi. După Kenneth S. Stern, „predarea principiului diversităţii ar trebui să fie un obiectiv educaţional care să satureze întreg campusul".[5] Iar Stephan Bates, scriind pentru *The American Enterprise*, rezumă problema în următoarele cuvinte care ne dau fiori:

> Foarte probabil, toleranţa este tema majoră a ariei curiculare moderne. Autorii unui studiu recent asupra liceelor americane au tras concluzia că „tolerarea diversităţii este adezivul moral fără de care şcolile nu ar sta închegate". Un studiu asupra manualelor de istorie a Americii a relevat faptul că tolerarea este prezentată ca fiind „singura 'idee religioasă' care merită să fie amintită".[6]

Noua toleranţă nu este doar considerată a fi singura idee „religioasă" care merită să fie amintită, ci se pare că e singura virtute pe care unii ar include-o în ariile curiculare moderne. Gândiţi-vă la următoarea declaraţie dată de şeful regionalei New Hampshire a Asociaţiei Naţionale a Educaţiei, în cadrul unui forum educaţional, lui George W. Fellendorf, preşedintele Coaliţiei Creştine New Hampshire şi specialist în pedagogie:

> Dacă la şcoală vin copii cu valori diferite de cele pe care le învaţă acolo, profesorii ar trebui să-i încurajeze să renunţe la lecţiile şi valorile părinţilor lor.[7]

Înspăimântător, nu? Însă exact asta *trebuie* să se întâmple şi *se întâmplă* în această epocă a noii toleranţe la toate nivelurile de

învăţământ: primar, gimnazial, liceal, universitar şi post-universitar. În Statele Unite, Canada şi alte ţări occidentale, multe cărţi şi cursuri sunt revizuite pentru ca şcolile să devină mai „inclusive", mai „diverse", mai „sensibile", mai „neutre faţă de sex", mai „anti-rasiste", mai „atente la infirmităţi". Unele schimbări sunt pozitive. E bine ca elevii şi studenţii să înveţe şi despre Sequoya (inventatorul alfabetului cherokee), Martin Luther King Jr. şi Gandhi, nu doar despre Shakespeare, George Washington şi Napoleon. E bine ca şi noi să cunoaştem muzica, literatura, teatrul şi obiceiurile altor culturi neglijate până în prezent.

Şi totuşi, din nefericire, agenda noii toleranţe ţinteşte mult mai în profunzime – şi e mult mai tenebroasă. Noua toleranţă face mult mai mult decât să le înfăţişeze pur şi simplu elevilor şi studenţilor alte culturi. Chiar şi la nivelul şcolilor primare şi gimnaziale, susţinătorii noii toleranţe sunt vizibil implicaţi într-o campanie de îndoctrinare, care este cât se poate de vizibilă şi de periculoasă în cel puţin şase domenii.

Respectul de sine cu preţul sacrificării realizărilor

Aşa cum am afirmat mai devreme, noua toleranţă nu doar că susţine egalitatea tuturor culturilor, ci stabileşte o legătură extrem de strânsă între identitatea unei persoane şi cultura în care persoana aceea este integrată. Prin urmare, o tratare „tolerantă" a studenţilor presupune educarea şi tratarea lor deliberată ca membri aparţinând unui anumit grup rasial, etnic, religios sau de orientare sexuală. Doar atunci, se spune, îşi vor dezvolta acel respect de sine necesar realizărilor academice.

În realitate însă, în şcoli dominate de noua toleranţă, dezvoltarea stimei de sine eclipsează de multe ori realizările academice. Adevăratele realizări sunt adesea sacrificate în numele protejării stimei de sine a elevilor/studenţilor. De exemplu, Richard Bernstein, în cartea sa *Dictatorship of Virtue: Multiculturalism and the Battle for America's Future* (Dictatura virtuţii: Multiculturalismul şi bătălia pentru viitorul Americii, n.tr.), consemnează desfăşurarea unui seminar ţinut de un consultant multiculturalist:

> McIntosh [consultantul] începe cu o poveste. Se afla de curând în Roxbury, spune ea, referindu-se la cartierul din Boston foarte sărac şi populat mai mult cu negri, unde privea o fetiţă de culoare ce se frământa cu

> o foaie pe care erau scrise 24 de adunări cu 3 factori, de exemplu 2+4+3.
>
> „Încerca să rezolve exerciţiile", spuse McIntosh. „Alternativa era să greşească rezultatele". Dar fetiţa nu înţelegea cum se face calculul matematic; a greşit prima problemă şi apoi le-a greşit pe toate... „Aşa că aceasta e o situaţie tipică din lumea de tipul câştigi-sau-pierzi în care copilul n-avea nici o şansă să se simtă bine în raport cu tema pe care trebuia să o rezolve".[8]

Bernstein descrie mai departe sugestiile pe care consultantul le-a făcut pentru ca eleva „să se simtă bine în raport cu tema pe care trebuia să o rezolve", dar constată că McIntosh *nu a sugerat nici o soluţie privitoare la problema incapacităţii fetiţei de a aduna* şi, se pare, a evitat să adauge faptul că stima de sine a elevei ar putea fi îmbunătăţită prin studiu şi rezultate!

Lynn Cheney, fost preşedinte al Fondului Naţional pentru Ştiinţe Umaniste în perioada preşedinţiei lui Reagan şi Bush, scrie:

> Educaţia are de a face cu urmărirea şi obţinerea adevărului, iar una dintre caracteristicile [noii toleranţe] este transformarea educaţiei în complet altceva – de pildă, într-o metodă prin care încercăm să-i facem pe oameni să se simtă bine şi să aibă o bună stimă de sine... Educaţia nu are ca obiectiv principal stima de sine. Educaţia are de a face cu abilitatea de a căuta şi de a opera cu dovezi, cu abilitatea de a evalua informaţia şi de a gestiona opinii contradictorii. [9]

Această caracteristică a noii toleranţe trebuie să ne preocupe pe toţi, indiferent de culoarea pielii noastre. Prea mulţi dintre copiii şi tinerii noştri, care înseamnă atât de mult pentru noi (de toate culorile, rasele şi religiile), nici nu învaţă, nici nu au realizări, pentru că sistemul educaţional transformă mulţi profesori în asistenţi sociali al căror obiectiv nu este educaţia, ci cum să-l ajute pe elev/student să „se simtă bine în raport cu tema".

Însă creştinii *pot* schimba lucrurile, mai ales dacă depunem tot efortul să:

- Interogăm cu blândeţe presupoziţia că identitatea unei persoane

este inseparabilă de cultura ei. Trebuie să promovăm o stimă de sine bazată pe Scriptură; şi anume, pornind de la premisa că bărbaţii, femeile, copiii trebuie să fie respectaţi – şi trebuie să se respecte pe sine – nu pentru că aparţin unui grup rasial, etnic sau de o anumită orientare sexuală, ci pentru că sunt lucrarea unică şi minunată a lui Dumnezeu (Psalm 139:13-14).

- Iubim şi acceptăm oamenii (de toate culorile, rasele şi religiile) *indiferent* de ce fac, pentru că ceea ce ei sunt *nu este totuna* cu ceea ce fac. Trebuie să îi ajutăm pe elevi/studenţi să se simtă acceptaţi şi iubiţi indiferent dacă vin acasă cu nota 10 sau 5, dar în acelaşi timp să-i încurajăm să depună şi mai mult efort în pregătire şi învăţare.
- Apărăm dreptul *fiecărui* copil de a învăţa. Trebuie să pretindem cu tact ariilor curiculare care nu îi pregătesc pe elevi – indiferent de rasă sau religie – să demonstreze competenţă în contextul unei economii mondiale din ce în ce mai competitive.

Stil cu preţul sacrificării substanţei

Păşiţi pe coridoarele celor mai multe şcoli primare şi gimnaziale din Statele Unite şi Canada şi, mai mult ca sigur, veţi întâlni o mulţime caleidoscopică de postere, afişe şi alte asemenea suporturi vizuale pe care se pot citi titluri mari: „Momente cruciale în istoria negrilor", „Femei amerindiene în matematică", „Colţul Păcii" care îi cinsteşte pe pacificatorii Mahatma Gandhi, Martin Luther King Jr. şi Chief Joseph al Nez Percé-ului. În vremea de astăzi, elevii învaţă despre culturi până acum neglijate, de exemplu, culturile Ashanti şi Yoruba din Africa şi culturile Zuni şi Ojibwa din America de Nord. În Queens, New York, elevii de origine asiatică fac parte din clase bilingve *împotriva voinţei părinţilor*, care ar prefera ca aceştia să înveţe limba engleză, ca elevii non-asiatici.[10]

Din păcate însă, acest „bufet suedez multicultural" al educaţiei de stat nu creşte întotdeauna cunoştinţele elevului/studentului; se întâmplă şi să le scadă. La urma urmei, există un număr atât de mare de ore zilnice de şcoală, iar multe dintre materii nu sunt alese datorită valorii sau utilităţii lor, ci pentru că ţin de o anumită cultură sau de alta. În consecinţă, figuri importante precum William Shakespeare şi George Washington sunt adesea spre coada listei, alături de alte evenimente importante precum învingerea armadei spaniole şi inventarea avionului, alături de mari documente istorice ca Magna Carta şi Constituţia S.U.A.

Bernstein relatează o conversaţie pe care a avut-o cu o profesoară ce preda la clasele a V-a şi a VI-a, în timpul căreia a întrebat-o ce i-a învăţat pe elevi despre George Washington. „Le-am spus că a fost primul preşedinte", a răspuns ea, „că a fost un proprietar de sclavi, că era bogat – nu le-am spus prea multe".[11]

Drept urmare, mulţi dintre copiii şi tinerii noştri primesc vaste cunoştinţe multiculturale, dar, în acelaşi timp, potrivit spuselor activistului pentru educaţie Candace de Russy, „competenţele elementare, care prezentau pentru noi valori indiscutabile, sunt supuse unui proces fără precedent. Astăzi avem studenţi de facultate care absolvă ca analfabeţi culturali – şi unii ca analfabeţi pur sânge. Avem absolvenţi care nu ştiu să stăpânească engleza".[12] Această discrepanţă nu îi preocupă pe mulţi pedagogi „toleranţi", pentru că în lumea noii toleranţe, conţinutul educaţional nu e la fel de important ca nevoia studenţilor de a se simţi bine aşa cum sunt şi de a învăţa despre stiluri alternative de viaţă.

Pe noi însă, trebuie să ne preocupe înlocuirea conţinutului, substanţei, cu stilul. Putem schimba lucrurile, în special dacă preocuparea noastră se manifestă astfel:

- Părinţilor, nu uitaţi că *voi*, nu învăţătorii, profesorii, nu directorii de şcoli, nu consiliul şcolii sau şcoala însăşi, sunteţi responsabili pentru educaţia copiilor voştri. Urmăriţi cu atenţie ce anume sunt învăţaţi; răsfoiţi manualele lor; participaţi aleatoriu la o oră; mergeţi împreună cu ei într-o excursie cu şcoala. Exprimaţi orice fel de îngrijorare într-un mod blând, dar ferm, şi faceţi un efort suplimentar să manifestaţi apreciere atunci când şcoala sau învăţătorul/profesorul sunt sensibili faţă de drepturile pe care le aveţi ca şi părinţi.
- În acelaşi spirit, nu aşteptaţi ca şcoala să-i prezinte copilului dumneavoastră conţinutul, substanţa educaţiei. Întrebaţi-vă copiii când luaţi masa ce ştiu despre George Washington *şi* despre George Washington Carver, despre Martin Luther *şi* despre Martin Luther King Jr.
- Dacă vă stă în putinţă, oferiţi ajutor învăţătorilor/profesorilor în domeniile din educaţia copiilor voştri care sunt importante pentru voi. De pildă, dacă manualul de istorie pe care copilul dumneavoastră îl studiază accentuează doar vinovăţia ţării noastre pentru promovarea sclaviei, oferiţi-vă să predaţi o oră sau două în care să-i amintiţi pe toţi cei care au luptat pentru abolirea sclaviei

(de pildă, William Wilberforce din Imperiul Britanic şi Frederick Douglas din S.U.A.).

Propagandă cu preţul sacrificării istoriei

Un alt efect deosebit de periculos al noii toleranţe, vizibil astăzi în şcolile şi universităţile de stat, este înlocuirea sistematică a istoriei cu propaganda. Doi istorici de la Universitatea Pennsylvania nu se sfiesc să declare că:

> „Toţi scriem un fel de propagandă... În loc să credem că scrierile noastre au valoarea absolută de adevăr, trebuie mai degrabă să credem în poziţia morală şi politică pe care o adoptăm în scriere... Istoricii trebuie să evalueze un argument pe baza capacităţii lui de persuasiune, pe baza utilităţii şi sincerităţii lui politice".[13]

Cu alte cuvinte, mulţi dintre cei care scriu astăzi istoria nu mai simt nici un fel obligaţie să fie exacţi în consemnările lor, preferând persuasiunea politică. Nu-şi mai pun întrebarea „scriu eu adevărul?", ci „scriu ceva util din punct de vedere politic?". Aşa cum Gene Edward Veith formulează: „De vreme ce nu există adevăr obiectiv, istoria poate fi rescrisă potrivit cu nevoile unui anumit grup... Adevărul nu trebuie să fie un obstacol în calea împlinirii acelor nevoi".[14] Şi, într-adevăr, o bună parte din aşa-numita istorie şi cultură promovată de susţinătorii noii toleranţe trădează patru intenţii majore:

(1) Punerea în paranteze a Occidentului
(2) Romanţarea culturilor non-occidentale, non-tradiţionale, non-albe
(3) Nivelarea, egalizarea valorilor culturale
(4) Suprimarea criticii la adresa culturilor non-occidentale, non-tradiţionale, non-albe[15]

„Studenţii la ştiinţe umaniste", notează Dinesh D'Souza, scriitor şi cercetător la American Enterprise Institute, „inclusiv cei din şcoli care fac parte din Liga Ivy[16], mai mult ca sigur vor fi expuşi unui proces de spălare a creierului, care dezavuează vehement modelul de învăţământ occidental şi care promovează o ideologie neo-marxistă – toate acestea în numele multiculturalismului. Chiar şi studenţii

care optează pentru ştiinţe exacte... vor fi aproape sigur asaltaţi de perspective anti-occidentale şi anti-capitaliste asupra lumii".[17] D'Souza nu e nicidecum singurul savant care vorbeşte în aceşti termeni; chiar şi istoricul marxist Eugene Genovese a recunoscut (cu regret) faptul că, în şcolile de astăzi, „educaţia a fost înlocuită cu îndoctrinarea".[18]

Bernstein exemplifică acest lucru citând fragmente dintr-un curs intitulat „World in Crisis" (O lume în criză) predat la Liceul Brookline, într-un cartier de elită din Boston. Cursul se concentra asupra a trei zone de criză: Nordul Irlandei, Orientul Mijlociu şi Vietnam. Bernstein comentează:

> Alegerea [celor trei zone de criză] ca singurele zone studiate în cadrul cursului e cel puţin curioasă. Dacă profesorii sunt chiar interesaţi să descrie o lume în criză, de ce nu s-a ales Uniunea Sovietică prezentă în Afghanistan sau în Cehoslovacia anului 1968? De ce nu Războiul Rece, Iranul lui Khomeini, problema fundamentalismului islamic sau a războaielor civile din Liban sau din Burundi? De ce nu dizolvarea Uniunii Sovietice?
>
> „Studiul crizei din Irlanda de Nord i-a scos ca răufăcători pe britanici; America a reieşit drept o naţiune ticăloasă în secţiunea legată de Indochina, iar capitolul despre Orientul Mijlociu lăsa să se înţeleagă că la mijloc era o problemă sinistră de oprimare a palestinienilor de către coloniştii europeni", [a consemnat Sandra Stotsky, un părinte care a studiat cursul]... „După ce vor termina de studiat cursul, studenţii vor fi fost deja implicit încurajaţi să-i identifice ca persecutorii săracilor şi ai popoarelor de culoare pe toţi protestanţii, americanii, britanicii, pe alţi europeni şi evrei albi, iar ţările cu cele mai dezvoltate democraţii din lume, Mare Britanie, America şi Israel, vor fi privite ca cele mai opresive naţiuni ale lumii".[19]

Această agendă de lucru nu se mărgineşte la colegii şi universităţi. Succesul ei devine vizibil în lumina comentariului făcut de un profesor la clasa a V-a şi consemnat de Richard Bernstein: „Sentimentul predominant în clasa mea este unul de antipatie faţă de creştini şi

albi, pentru că elevii au văzut ce lucruri s-au făcut în numele creştinismului şi ce s-a întâmplat cu indienii şi africanii din pricina albilor".[20] Evenimente marcante din istoria Bisericii, a Statelor Unite şi a altor naţiuni occidentale trebuie asumate şi în acelaşi timp condamnate, dar strict Inchiziţia Spaniolă, războaiele indiene ale Americii şi comerţul cu sclavi nu compun imaginea totală a istoriei Bisericii şi a Americii. Cu toate acestea, multor studenţi nu li se prezintă o altfel de imagine, una completă. De ce? Pentru că suntem în epoca noii toleranţe, ce produce în cantităţi industriale puternice sentimente anti-creştine şi anti-americane, determinându-l pe Albert Shanker, reprezentat al Federaţiei Americane a Profesorilor, să facă următorul comentariu: „Nu există nici o altă naţiune în lume care îi învaţă pe elevi şi studenţi o istorie naţională care să stârnească în ei sentimente negative faţă de propria lor ţară – America e într-adevăr pe primul loc la acest capitol!"[21]

Această înlocuire a istoriei cu propaganda poate totuşi să înceteze, doar dacă ne propunem să facem următoarele lucruri, mânaţi de dragoste:

- Să încurajăm aprecierea sinceră a altor culturi, şi asta nu pentru că toate obiceiurile culturale sunt egale (chiar dacă toate culturile încorporează atât aspecte pozitive, cât şi negative), ci pentru că toate culturile demonstrează unitatea condiţiei umane (suntem cu toţii păcătoşi ce avem nevoie de puterea mântuitoare a lui Dumnezeu) şi aprobarea automată a virtuţii şi dezavuarea viciului... nu doar în alte culturi, ci chiar şi în cultura noastră. Indiferent de culoarea pielii tale sau de grupul etnic din care faci parte, descoperă povestirile însufleţitoare ale lui Booker T. Washington şi Sojourner Truth, experienţele tragice ale lui Chief Jospeh din tribul Nez Percé şi ale kurzilor din Irakul condus de Saddam Hussein, delicatele peisaje *shan-shui* din China antică şi realizările arhitecturale ale culturilor mayaşă şi aztecă. Condamnă sclavia sec. al XIX-lea din America la fel ca pe cea din Sudanul de astăzi.

  Profită de orice ocazie să treci peste bariere rasiale şi culturale, demonstrând spiritul lui Hristos, „care a trecut de bariere religioase, etnice, de sex, pentru a vindeca şi învăţa".[22] Nu ezita să te închini cu creştinii proveniţi din alte medii rasiale, etnice sau culturale decât tine. „Dacă într-adevăr există bariere culturale între mai multe grupări etnice", scrie Peter Tze Ming Ng de la Universitatea

Chineză din Hong Kong, „Biserica are sarcina de a demonstra că Hristos a dărâmat asemenea ziduri despărţitoare".[23]

- Fii atent să nu cazi în capcana de a privi Biserica creştină ca pe o instituţie a albilor sau a occidentalilor, aşa cum Peter Tze Ming Ng subliniază:

> Creştinii cred că Hristos a fost crucificat, a murit şi mai apoi a înviat pentru fiecare persoană din fiecare cultură şi rasă. Dacă într-adevăr credem că Hristos este Mântuitor pentru toată omenirea, atunci trebuie să afirmăm că Hristos este Mântuitor pentru asiatici, africani, hispanici şi amerindieni. Ei nu sunt doar nişte creştini periferici, ci aparţin de aceeaşi familie a lui Dumnezeu. Epistola către Galateni este extrem de relevantă în acest sens pentru creştinii de astăzi. Pavel spune: „Toţi sunteţi fii ai lui Dumnezeu, prin credinţa în Hristos Isus. Toţi care aţi fost botezaţi pentru Hristos, v-aţi îmbrăcat cu Hristos. Nu mai este nici Iudeu, nici Grec; nu mai este nici rob nici slobod; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toţi sunteţi una în Hristos Isus".[24]

Profită de fiecare ocazie ca să-ţi aminteşti şi să-i ajuţi pe alţii să-şi amintească faptul că:

> Adevărata Biserică este – şi a fost din totdeauna – multiculturală... Dumnezeu a fost cel care a conceput-o multiculturală şi aceasta a fost intenţia Lui de la bun început...
>
> Când ne gândim la Biserică, nu avem voie să ne imaginăm oameni ca şi noi, ci oameni de toate culorile, formele şi vârstele posibile; bărbaţi şi femei care vorbesc limbi diferite, au alte obiceiuri, ţin la tradiţii diferite, dar se închină unuia şi aceluiaşi Domn.[25]

Aceasta trebuie să fie imaginea noastră despre Biserică. Trebuie să îi ajutăm pe învăţători/profesori să vadă această realitate.

- Ajută-i pe alţii să înţeleagă că fiecare dintre noi suntem responsabili pentru păcatele noastre (Deuteronom 24:16, Ezechiel 18:20); putem învăţa din greşelile generaţiilor trecute, putem chiar să schimbăm

înspre bine efectul lor, dar nu-i putem noi curăţa sau ispăşi pe ei. Suntem responsabili pentru propriile fapte rele. Aici însă este şi mesajul pe care chiar şi susţinătorii noii toleranţe (incluzând învăţători, profesori, directori, decani) trebuie să-l audă: „Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească de orice nelegiuire" (1 Ioan 1:9).

Ficţiune cu preţul sacrificării istoriei

Pe lângă faptul că include o propagandă duşmănoasă faţă de creştinism, faţă de cultura şi civilizaţia occidentală, romanţând propaganda favorabilă altor culturi, noua toleranţă *inventează* cu bună ştiinţă o propagandă cu scopul încuviinţării şi sprijinirii acelor culturi „neglijate". Acest lucru devine evident în declaraţia plină de patos a studentului William King de la Universitatea Stanford, preşedintele Uniunii Studenţilor Negri:

> În vechiul sistem, spunea el, „n-am fost nici o dată învăţat... că Socrate, Herodot, Pitagora şi Solon au studiat în Egipt şi că mare parte din cunoştinţele lor de astronomie, geometrie, medicină şi arhitectură şi le-au însuşit într-o civilizaţie africană din jurul Egiptului. [Nici o dată nu mi s-a spus] că Jurământul lui Hipocrate îl recunoaşte ca „părinte al medicinii" pentru greci pe Imhotep, un faraon egiptean negru, pe care grecii îl numeau Esculap... Nici o dată nu am fost informat că maurii din Spania 'închişi la culoare şi cu părul lânos' au conservat, dezvoltat şi reintrodus înţelepciunea clasică a grecilor, care a dus ulterior la apariţia 'Renaşterii'... Am citit Biblia fără să ştiu că Sf. Augustin era negru ca şi mine, că Cele Zece Porunci sunt copii aproape perfecte ale celor 147 de Mărturisiri Negative ale iniţiaţilor egipteni... Nu am fost informat că înfrângerea lui Napoleon din Haiti de către Toussain L'Ouverture a influenţat nemijlocit Revoluţia Franceză sau că indienii Iroquis din America funcţionau într-o democraţie reprezentativă, care a devenit ulterior un model pentru sistemul american".[26]

„Această declaraţie", spune D'Souza", „a stârnit aplauze furtunoase şi a fost extrem de citată. Singura problemă e că mare parte din ea

conţine neadevăruri. Nu există nici o dovadă că Socrate, Pitagora, Herodot şi Solon şi-ar fi făcut studiile în Egipt, chiar dacă Herodot a călătorit până acolo. Sfântul Augustin s-a născut în Nordul Africii, dar culoarea pielii lui rămâne necunoscută. Şi oricum, nu avea cum să fie menţionat în Biblie, întrucât el s-a născut la 350 de ani după Hristos. Examinând, la cererea mea, discursul lui King, Bernard Lewis, expert în culturile islamice şi ale Orientului Mijlociu de la Universitatea Princeton, l-a descris ca fiind 'câteva fărâme de adevăr printre mormane de nonsensuri.'"[27]

Asemenea declaraţii dubioase[28] ar putea fi, însă, valul viitorului în educaţia de stat. Afirmaţiile lui Dr. Leonard Jeffries, şeful catedrei de studii africano-americane de la Colegiul Oraşului New York, se înscriu în aceeaşi linie. El menţionează „descoperirile" ce au relevat faptul că nivelul concentraţiei de melanină determină superioritatea intelectuală a negrilor, predispoziţia genetică la agresivitate şi josnicie a caucazienilor („oamenii gheţii") şi faptul că SIDA a fost creată ca parte dintr-o conspiraţie a albilor de a-i extermina pe negri.[29]

Asemenea afirmaţii sunt la fel de inconsistente ca şi cele potrivit cărora moştenirile culturale europene şi occidentale sunt depozitarele *a tot* ceea este bun şi demn de luat în considerare din cultură. Nu! o asemenea afirmaţie trebuie contrazisă cu toată fermitatea. Există destule elemente din moştenirile culturale ale negrilor, asiaticilor, hispanicilor şi ale amerindienilor care trebuie învăţate şi admirate de elevi şi studenţi, indiferent de rasă. Scriitorul D. Jackson, vorbind despre educaţia afrocentrică pe care o dă într-o şcoală din California, are perfectă dreptate să susţină că *inventarea* istoriei este o trădare, nu o apărare a mândriei negrilor. „Trebuie să încetăm a ne mai minţi pe noi şi pe copiii noştri, scornind un fals CV rasial", spune el. „Chiar ne este aşa de ruşine de istoria noastră, încât începem să punem realizările altora în contul nostru?"[30]

Poate cel mai tulburător aspect este, totuşi, faptul că natura suspectă a acestor afirmaţii şi pretenţii de veridicitate nu înseamnă absolut nimic pentru susţinătorii noii toleranţe şi cei ai multiculturalismului, pentru că ceea ce contează pentru ei nu este adevărul, ci puterea. Dacă propagarea „unui fals CV rasial" ajută în vreun fel la canalizarea puterii dinspre aşa-zisa cultură dominantă (cultura albilor, cea creştină, cea europeană) înspre o altă cultură, propagarea (spun ei) este oportună şi trebuie să continue... în numele toleranţei.

Creştinii, însă, nu trebuie să trateze cu uşurinţă asemenea tactici. Avem de fapt un mesaj plin de speranţă pentru cei care sunt tentaţi să sacrifice faptele reale în numele ficţiunii din climatul noii toleranţe:

- Caută ca în situaţii ca cele descrise mai sus să preţuieşti şi să aperi adevărul, nu puterea; faptele reale, nu ficţiunea; documentarea riguroasă, nu speculaţia. Învaţă-i pe copiii tăi să facă acelaşi lucru. Învaţă să întrebi respectuos: „Îmi poţi spune cum ai ajuns să cunoşti lucrul acesta?", „Unde ai învăţat lucrul acesta?", „Ai dovezi în sprijinul afirmaţiilor tale?"
- Caută să-ţi lărgeşti cât mai mult posibil cercul de prieteni şi de cunoscuţi. E mult mai uşor să umbli pe acea „cale nespus mai bună" în probleme extrem de delicate (rasă, putere, politică, de pildă), atunci când ai posibilitatea de a auzi părerea altora direct de la sursă. Aceasta te va ajuta să „cauţi să înţelegi, înainte de a fi tu însuţi înţeles".

„Corectitudine politică" cu preţul sacrificării libertăţii

Nu cu mult timp în urmă am ţinut o prelegere în Fishnet, statul Virginia, la un festival de muzică. Opt studenţi au venit după prezentarea mea ca să îmi aducă dovezi în sprijinul celor spuse de mine despre sistemul educaţional. „Noi trăim şi experimentăm toate lucrurile pe care le-aţi spus. La universitatea noastră, dacă te faci vinovat de intoleranţă eşti obligat să participi la un curs de 'sensibilitate culturală' pentru a putea absolvi". Un alt student a completat: „Sunt trup şi suflet pentru Isus, dar vă spun că anul acesta a fost cel mai dificil din viaţa mea. Sunt consilier pentru viitorii studenţi rezidenţi şi anul trecut am fost obligat să particip la o conferinţă de două zile pe tema toleranţei. Erau acolo homosexuali, lesbiene, pedofili faţă de care, ni s-a spus, trebuie să arătăm toleranţă şi acceptare. Ne-au spus, de asemenea, că trebuie să stabilim noi înşine ce este rău şi ce este bine pentru noi. Nimeni altcineva n-are dreptul să facă asta în locul tău şi nimănui nu îi este permis să-şi impună valorile. Trebuie să le permitem celorlalţi să-şi exercite dreptul de a stabili pentru ei înşişi ce este rău şi ce este bine şi să trăiască nestingheriţi în funcţie de aceasta. Fiecare sesiune era deschisă cu fraza: 'Nu încerca să schimbi pe cineva. Dacă totuşi încerci, vei fi concediat şi fapta ta va fi menţionată în dosarul tău.' Credeţi-mă, am ajuns la punctul în care îmi este frică să mai pomenesc numele Isus Hristos chiar şi în

intimitatea camerei mele; orice acuzaţie că aş încerca să convertesc pe cineva mi-ar aduce o mulţime de probleme".

Asemenea încălcări ale libertăţii individuale sunt obişnuite chiar şi pentru şcoli primare şi gimnaziale, unde rugăciunea şi pomenirea numelui Isus Hristos sunt considerate inadmisibile – chiar infracţiuni penale. Următoarele cazuri ilustrează această realitate:

- Unui băiat de 11 ani i s-a interzis să recite o poezie la şcoală, pentru că poezia conţinea numele Isus.
- Unei eleve din Pennsylvania i s-a spus că e nepotrivit să scrie pe cutia cu mâncare, „Isus te iubeşte!".
- Unor elevi de liceu din Texas li s-a interzis promovarea clubului biblic de după terminarea orelor, pentru că afişele şi fluturaşii conţineau numele lui Dumnezeu şi Isus.[31]

Ţineţi minte! Asemenea lucruri se întâmplă şi sunt permise pentru că Hristos şi creştinismul presupun o perspectivă intolerantă, absolutistă, dogmatică pentru susţinătorii noii toleranţe. Drept urmare, orice intoleranţă manifestată faţă de creştini este considerată bună şi oportună.

Mai mult de atât, determinarea promotorilor noii toleranţe de a-i persecuta pe cei care nu le fac jocul este cel mai vizibilă în sfera educaţiei. De pildă, Departamentul „Residential Living" de la Universitatea din Pennsylvania a elaborat o avertizare scrisă adresată tuturor studenţilor (studii post-universitare), cadrelor didactice şi celorlalţi angajaţi care locuiesc în cămine:

> [Avertizarea] le spune nu doar să se comporte corespunzător, ci în cazul în care sunt „percepuţi" că manifestă atitudini incorecte, sunt vinovaţi *ipso facto* de „o atitudine de intoleranţă"...
>
> „Dacă cineva *te percepe* ca pe un rasist, sexist, heterosexist, etnocentrist, ca pe o persoană cu prejudecăţi faţă de alte religii decât a ta sau intolerant faţă de cei cu disabilităţi, trebuie să fii dispus să-ţi schimbi acel comportament", cuprinde avertizarea". (cursivele ne aparţin)[32]

Unele universităţi, ca şi cea din Michigan şi Connecticut, au încercat să adopte un foarte agresiv „cod al vorbirii", prin care se

intenţiona eradicarea unor lucruri ca şi „râs inoportun la adresa unei persoane, glume necuviincioase, bileţele sau apeluri telefonice anonime şi excluderile făţişe din conversaţii ale unor studenţi".[33]

În ziua de astăzi, „intoleranţa" este privită de către unii ca ceva atât de rău, încât suprimarea dreptului la liberă exprimare (simpla menţionare a numelui Isus) devine justificată şi este aplicată chiar şi la felul în care râzi sau excluzi o persoană dintr-o conversaţie.

Aşadar, cum arată „calea nespus mai bună" a iubirii hristice, într-un sistem educaţional care sacrifică libertăţi fundamentale în numele noii toleranţe? Cu siguranţă va include (dar nu se va limita la) următoarele:

- În primul rând, „vorbirea voastră să fie totdeauna cu har, dreasă cu sare" (Coloseni 4:6). Nici un cuvânt stricat să nu vă iasă din gură, ci vorbiţi adevărul cu credincioşie, *în dragoste* (Efeseni 4:29, 4:15). Asigură-te că, dacă eşti persecutat sau libertăţile îţi sunt încălcate, aceasta se datorează virtuţii... nu comportării rele din partea ta.
- Fructifică la maxim fiecare ocazie pe care o ai să manifeşti dragoste şi acceptare faţă de ceilalţi, mai ales atunci când trebuie să stai ferm apărând adevărul. Învaţă-i şi pe copiii tăi acest lucru. De exemplu, dacă un învăţător sau profesor spune că „homosexualii sunt şi ei oameni, aşa că nu avem voie să condamnăm homosexualitatea", „calea nespus mai bună" poate fi arătată ridicând mâna şi, înainte de a dezbate comportamentul homosexual, care este, fără îndoială, greşit, spunând: „Sunt de acord că homosexualii au o valoare fără margini în ochii lui Dumnezeu, ca şi noi, de altfel".
- Cunoaşte drepturile pe care le ai tu, copiii tăi şi alţi elevi/studenţi. De exemplu, Jay Sekulow şi Keith Fournier, în cartea lor, *And Nothing But the Truth* (Adevărul şi numai adevărul), menţionează că următoarele drepturi sunt protejate de Constituţia S.U.A., după cum au arătat recent deciziile Curţii Supreme:
- Cluburile biblice şi organizaţiile religioase au dreptul să-şi facă reclamă în campusuri. Sistemele de adresare publică, panouri informative, revista şcolii şi orice alte forme de propagare pe care le poate folosi orice club sau organizaţie pot fi folosite şi de către tine.
- Grupurile religioase înfiinţate de studenţi/elevi sunt protejate. Studenţii îşi pot forma grupuri prin care să răspândească mesajul Evangheliei în campus. Şcoala are obligaţia de a le da voie

studenţilor/elevilor să-şi stabilească întâlniri şi să participe la ele.

- Curtea Supremă a Statelor Unite a specificat faptul că şcolile nu au voie să trateze cluburile biblice sau organizaţiile religioase în mod diferit de orice alt club din afara ariei curiculare. Au dreptul să fie tratate ca orice altă organizaţie. Conducerea şcolii trebuie să ofere acelaşi timp de întâlnire ca celorlalte grupuri şi aceeaşi libertate de a răspândi mesajul specific grupului ca în cazul oricărui alt grup sau organizaţie.
- Nu ţi se poate interzice purtarea tricourilor cu inscripţii creştine sau de orice alt fel. Acest drept este apărat de Primul Amendament. Studenţilor/elevilor nu li se poate interzice aducerea unei Biblii în campus, în incinta şcolii sau în sălile de clasă. Studentul trebuie doar să păstreze regulile de disciplină ale şcolii.
- Ai dreptul să-ţi împărtăşeşti credinţa în liceul sau facultatea din care faci parte. Conducerea liceului nu are dreptul să cenzureze limbajul elevului doar sub motivul că acesta este de natură religioasă. Elevii/studenţii au dreptul să împartă broşuri, pliante sau orice fel de material în care îşi exprimă punctul de vedere. În cazul Mergens,[34] opinia Curţii a lămurit că dreptul unui elev/student de a vorbi despre credinţa lui nu intră în conflict cu alte drepturi pe care elevii/studenţii le au.
- Drepturile tale rămân aceleaşi, în clasă, în cantină, pe terenul de sport. Nimeni nu-ţi poate interzice să te rogi în tăcere oriunde vrei... Când elevii/studenţii se strâng în timpul lor liber, li se garantează... drepturile fundamentale, inclusiv rugăciunea în grup.[35]

Autoritate guvernamentală cu preţul sacrificării drepturilor de părinte

În sistemul educaţional din Statele Unite se poate observa un paradox deosebit de straniu. Asistentele medicale din cadrul şcolii nu pot să-i dea unui elev o aspirină fără ca mai întâi să primească permisiunea părinţilor, pe când angajaţii dispensarului şcolii au tot dreptul să distribuie prezervative, fără să aibă obligaţia de a-i anunţa sau a cere permisiunea părinţilor. În mod asemănător, profesorii le trimit părinţilor fişe detaliate de autorizare (cuprinzând informaţii medicale în caz de urgenţă) în vederea unei banale excursii la grădina zoologică, pe când, în unele state, minorele pot face avort fără cunoştinţa sau permisiunea părinţilor.

Ca rezultat direct al influenţei ideilor postmoderne, dreptul părinţilor de a-şi îndruma şi influenţa copiii este în mod sistematic

subminat şi călcat în picioare. Citiţi ce spune Paul Kurtz, autointitulat „umanist" şi profesor de filozofie la Universitatea de Stat New York:

> Părinţii nu au nici un drept să-i forţeze pe copii să accepte religia lor şi să îi ţină departe de alte puncte de vedere. Un părinte protestant fundamentalist, unul evreu ortodox, unul romano-catolic sau unul musulman nu are nici un drept să se aştepte ca Statul să-i sprijine concepţia îngustă despre educaţie, mai ales dacă ţinem cont că toţi facem parte din aceeaşi cultură mai vastă a lumii.[36]

Robert Holland, scriind despre aşa-numita *Magaziner Commision* instituită de către Centrul Naţional de Educaţie şi Economie, enumeră o serie de obiective pe care şcolile ar trebui să le aibă, după care adaugă: „Absolut remarcabil rămâne faptul că părinţii nu sunt menţionaţi nici măcar o dată în acest stufos document. Mai degrabă, raportul a cerut şcolilor să promoveze în minţile copiilor atitudini dorite de elitele guvernamentale şi industriale".[37]

Din ce în ce mai des, agenda educaţională din şcolile de astăzi reflectă mentalitatea Magistratului Statului Massachusetts, Paul Liacobs, care a emis hotărârea potrivit căreia şcolile de stat – inclusiv ciclul gimnazial — au voie să distribuie prezervative elevilor, în ciuda obiecţiilor părinţilor, şi a adăugat că „părinţii nu au nici un drept să croiască programele şcolare ale şcolilor de stat după preferinţele lor religioase sau morale".[38]

Educaţia în şcolile de stat din Occident devine din ce în ce mai încrâncenată împotriva părinţilor, şi în special împotriva celor care încearcă să aibă un cuvânt de spus în legătură cu ceea ce învaţă copiii lor. Însă creştinii, indiferent de ce ar spune Paul Kurtz, nu numai că au dreptul, ci şi responsabilitatea de a influenţa şi supraveghea educaţia copiilor lor. De altfel, Cuvântul lui Dumnezeu subliniază faptul că educaţia nu trebuie să se limiteze la orele de clasă, ci trebuie să fie un proces ghidat de către părinţi — proces care să se desfăşoare în fiecare situaţie de viaţă (Deuteronom 6:6-9).

În plus, creştinii trebuie să fie atenţi ca:

- Să menţină un dialog de largă deschidere. Înainte ca prima generaţie de după al Doilea Război mondial să pătrundă în mediul academic, majoritatea copiilor fuseseră educaţi în şcoli mici de cartier, adesea

conduse de membrii familiilor și de către vecini, iar programa școlară reflecta spiritul și orientările comunității. Însă, când primul val al celor care au făcut parte din explozia demografică a început clasa întâi, cererea bruscă de învățători și spațiu de învățare a schimbat aspectul educației. Elevii au fost grupați ca într-o turmă și împinși în ceea ce H. Stephen și Jane Nelsen numesc „fabrici de educație"[39] – școli regionale mamut, cu clase mari, cu profesori care nu îi cunoșteau nici pe copii, nici pe părinții acestora. Drept urmare, o structură ce mai demult întărea demersul părinților de a le imprima copiilor valorile tradiționale, acum nici nu mai era în stare să identifice acele valori, nicidecum să le mai apere.

Problema este că puțini dintre noi ne-am ajustat comportamentul pentru a face față schimbării ce a intervenit. Noi înșine ne trimitem copiii să fie învățați de către *oameni pe care noi nu îi cunoaștem.*

Străduiți-vă să vă *adaptați* la realitatea acestei schimbări, construind relații puternice cu învățătorii, profesorii, directorii copiilor voștri, cu membrii consiliului profesoral președinții asociației de părinți. *Participați* la zilele porților deschise. *Cereți* adresele de e-mail ale profesorilor/învățătorilor copiilor voștri. E important să depistăm care profesori împărtășesc valorile noastre și care nu – și aceasta nu ca să ne descotorosim de indivizii cu o gândire eronată, ci ca să îi înțelegem mai bine și, atunci când e nevoie, să-i protejăm pe copii de ideile și influența lor.

- *Găsiți* momente în care să *manifestați* amabilitate și apreciere față de învățători/profesori și administratori. *Propuneți-vă* să faceți cel puțin două gesturi frumoase pentru fiecare obiecție sau critică pe care sunteți nevoiți să o formulați la adresa unei persoane din conducerea școlii.
- *Căutați* să *fiți* informați și *consultați* în privința educației copiilor voștri. *Reacționați* prompt la orice fel de măsură ce subminează rolul *vostru* primordial în educația copiilor.

După cum *puteți* observa, dacă e să ne opunem culturii noii toleranțe trebuie să fim temeinic informați. Va trebui poate să contracarați și să contrabalansați lucrurile pe care copiii *voștri* le învață la școală, oferindu-le o perspectivă biblică. Dar în vreme ce le *întipăriți* copiilor o dragoste adâncă pentru singurul Dumnezeu adevărat și pentru cei care îi înconjoară, nu *uitați* că *voi* și familiile *voastre puteți* „să străluciți ca niște lumini" „în mijlocul unui neam ticălos și stricat" (Filipeni 2:15).

8 TOLERANŢĂ ŞI GUVERNARE

În aceste vremuri dominate de noua toleranţă, creştinii ar face bine să ţină minte următoarele lucruri cu privire la Fondatorul credinţei noastre:

- Încă de la naştere a fost considerat un pericol politic (Matei 2:16-18);
- El şi primii Săi ucenici făceau parte dintr-o minoritate frecvent asuprită de o putere colonială;
- A fost executat de către Stat (Matei 27:27-31).

Secole la rând, lumea a fost chemată să calce pe urmele lui Isus. Au existat mulţi martiri, multe persoane aruncate în închisori, mulţi oameni persecutaţi şi discriminaţi. Au fost mulţi care au intrat în conflict cu Statul pentru că, aşa cum spune Philip Yancey, „au înţeles că credinţa lor nu era o chestiune privată, devoţională, ci una care afectează societatea întreagă, justiţia, moralitatea în genere, sănătatea şi, în definitiv, bunăstarea omenirii".[1]

În secolele trecute, creştinii din Canada, America şi alte naţiuni occidentale au fost în general scutiţi de asemenea situaţii, bucurându-se de libertate generală. Dar personal, cred că, într-o mare măsură, acel climat începe să dispară. Reflectaţi asupra cuvintelor lui Alan Keyes, fost ambasador la Naţiunile Unite, în timpul preşedinţiei lui Ronald Reagan:

> Unde există cei mai mulţi creştini persecutaţi din lume? Îi găsim oare în China, acolo unde, în ciuda tuturor vicisitudinilor, flacăra arde puternic... şi continuă să răspândească lumină proaspătă, făcând loc adevărului dumnezeiesc? Îi găsim oare în Sudan? Mă îndoiesc. Pentru că toţi acei conducători ce au crezut

că pot înăbuşi flacăra adevărului prin diferite forme de brutalitate fizică – în toţi aceşti.... două mii de ani – s-au înşelat amarnic, deoarece adevărul nu poate fi oprit!

...Cea mai acerbă persecuţie a creştinilor o întâlnesc în sălile de clasă ale şcolilor de stat, acolo unde nu trupul este biciuit, ci sufletul. O întâlnesc în minciunile cu care tinerii noştri sunt intoxicaţi, mereu şi mereu, cum că perversitatea sexuală şi promiscuitatea sunt normalitatea vremurilor. Văd persecuţia în emisiunile de la televizor, pe ecranele cinematografelor, o persecuţie prin care *nu trupul este desfigurat, ci adevărul care ne modelează sufletul*. Văd persecuţie în inimile şi casele acestei naţiuni. Părinţii ale căror obligaţii şi drepturi de a-şi creşte şi a-şi proteja copiii sunt zilnic călcate în picioare de *o structură de autoritate guvernamentală care, deşi funcţionează pe baza separării Bisericii de Stat, se pare că încearcă din răsputeri să elimine judecata morală şi credinţa din vieţile noastre.*

...Văd persecuţie în clinici, unde asasinii care fac avorturi decimează zilnic prunci nevinovaţi, nenăscuţi. Operaţiile lor nu spulberă definitiv doar viaţa fizică a unui bebeluş, ci şi inima, sufletul moral al unei naţiuni întregi. Aceasta numesc eu persecuţie. (cursivele ne aparţin)[2]

Consensul creştin care mai demult guverna viaţa publică şi privată din Statele Unite, Canada şi alte ţări occidentale s-a şubrezit atât de mult, încât astăzi nu mai trăim într-o societate post-creştină, ci într-una anti-creştină, o societate în care credinţa este dată la o parte, ridiculizată, o societate în care creştinii sunt consideraţi dubioşi, iar motivaţiile şi comportamentele lor sunt amendate. Drept urmare, creştinii sunt confruntaţi cu imensa provocare de a trăi în două împărăţii ireconciliabile.

POVESTEA A DOUĂ ÎMPĂRĂŢII

Într-una din numeroasele ocazii în care au încercat să-l prindă în capcană, fariseii l-au întrebat pe Isus dacă trebuie sau nu să-şi plătească taxele datorate Cezarului. Arătându-le imaginea imperatorului şi inscripţiile de pe moneda romană, El le-a răspuns: „Daţi Cezarului ce

este al Cezarului şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!" (Matei 22:21). Înţelepciunea răspunsului Său i-a uimit şi i-a lăsat fără replică.

Cred că unul dintre motivele pentru care fariseii au fost uimiţi este că Isus, ca-ntotdeauna, a privit mult dincolo de problema de suprafaţă, mergând la miezul problemei. Şi miezul problemei era atunci, ca şi astăzi, ca-ntotdeauna, cum poate un creştin să trăiască victorios în două împărăţii? Fiindcă tocmai aceasta ni se cere. Isus a amintit în rugăciunea sa de Mare Preot din Ioan 17 că ucenicii Săi sunt „*în* lume" (vs. 11, cursivele ne aparţin), dar „nu *din* lume" (vs. 14, cursivele ne aparţin). Cu alte cuvinte, trăim într-o împărăţie guvernată de cel rău, „stăpânitorul lumii acesteia" (Ioan 12:31), dar „cetăţenia noastră este în ceruri" (Filipeni 3:20). Ca şi creştini, ne distingem printr-o dublă cetăţenie. Suntem pentru o vreme cetăţenii ţării în care trăim, care este parte a împărăţiei celui rău, şi suntem în permanenţă cetăţeni ai cerului — Împărăţia lui Dumnezeu.

Două împărăţii diferite. Două standarde diferite. În multe cazuri, cele două standarde sunt suficient de asemănătoare ca trăirea în ambele împărăţii să nu creeze probleme. În alte cazuri, însă, cele două standarde sunt într-un conflict ireconciliabil, iar noi suntem prinşi la mijloc. Ce facem atunci?

Majoritatea creştinilor gândesc la fel şi spun că standardele lui Dumnezeu nu pot fi compromise în nici o împrejurare. Dar ce înseamnă aceasta de fapt? Când şi unde tragem linia?

Romani 13:1 afirmă răspicat: „Oricine să fie supus stăpânirilor celor mai înalte; căci nu este stăpânire care să nu vină de la Dumnezeu. Şi stăpânirile care sunt, au fost rânduite de Dumnezeu". În alte parte însă, apostolul Petru spune că „trebuie să ascultăm mai mult de Dumnezeu decât de oameni!" (Fapte 5:29).

Aceste două versete ne învaţă să fim cetăţeni care respectă legea ţării în care trăim *atâta vreme cât legea ţării nu intră în conflict cu legea superioară a lui Dumnezeu*. De pildă, trebuie să ne oprim când vedem semnul „STOP", trebuie să circulăm cu viteza regulamentară, trebuie să ne plătim taxele. Dar dacă legea ţării ne obligă să facem ceva ce Cuvântul lui Dumnezeu interzice sau condamnă – de pildă interzicerea Evangheliei pentru că este un mesaj „intolerant", care proclamă absoluturi morale şi adevăruri obiective – trebuie în mod paşnic să nu ne supunem unei legi omeneşti, inferioare, pentru a rămâne loiali legii superioare a lui Dumnezeu. Dacă eşuăm să facem această distincţie – şi să continuăm în această abordare – facem o greşeală cumplită.

Suntem „în lume", dar nu „aparţinem lumii". Dar, în termeni practici, *ce înseamnă aceasta*? Iată o întrebare bună la care creştinii au dat felurite răspunsuri cu mai mult sau mai puţin succes:

- **Separaţionişţii:** aceştia doresc un Stat complet nereligios, cu o foarte precisă linie de demarcaţie între religia tradiţională şi sfera civică.
- **Separaţionişţii pluralişti:** cei care fac parte din această categorie apără ideea unui „Stat neutru", în vreme ce sunt de acord ca valorile religioase să pătrundă şi să influenţeze politicile guvernamentale, atâta vreme cât politicile sunt considerate „chestiuni publice".
- **Separaţionişţii instituţionali:** Ţelul acestor oameni este un „Stat teocentric" cu un guvern care să-şi menţină o „neutralitate binevoitoare" faţă de religia şi valorile iudeo-creştine.
- **Non-preferenţialişţii:** Cei care subscriu acestui ideal cred că guvernul, deşi în sine este non-confesional, continuă să se arate preocupat de „păstrarea şi dezvoltarea credinţei" în interesul publicului şi ca un fundament pentru moralitate.
- **Restauraţionişţii:** Acest grup susţine o activitate dinamică pentru a restaura creştinismul şi pentru a-i reda demnitatea statutului pe care îl avea la începuturile Statelor Unite; vor să vadă că ţara lor devine din nou o „naţiune creştină".[3]

Deşi există unele diferenţe de opinie între grupurile enumerate mai sus, majoritatea creştinilor se încadrează într-una din aceste categorii. Scopul nostru nu este să promovăm sau să condamnăm vreo poziţie enunţată. Însă, ca şi creştini cu dublă cetăţenie, ar trebui să fim cetăţeni exemplari, ţinând minte că cea mai extraordinară şi durabilă victorie nu a fost obţinută în Washtington D.C, în Ottawa sau în orice altă capitală a lumii, ci pe crucea de la Calvar. Acesta este motivul real pentru care Dumnezeu ne-a făcut cetăţeni ai două împărăţii: pentru a exersa „slujba împăcării" care ne-a fost dată de către Hristos (2 Corinteni 5:18). Şi putem face aceasta trăind şi proclamând Evanghelia iubirii şi a adevărului.

PUNCTE DE APRINDERE

În fizică, punctul de aprindere este temperatura la care vaporii (cei de benzină, de pildă) se aprind în aer atunci când sunt expuşi unei flăcări. Tot aşa, tu, copiii tăi, biserica ta veţi întâlni în climatul

cultural de astăzi astfel de puncte critice de aprindere. Ce ar trebuie să facă deci creştinii atunci când politica guvernamentală se uneşte cu noua toleranţă iar rezultatul este un compozit extrem de inflamabil? Cum arată iubirea creştină autentică în asemenea situaţii? Şi ce înseamnă a trăi iubind impetuos, rămânând însă smerit apărând adevărul? Acestea sunt întrebările la care vom căuta să răspundem privind cum noua toleranţă afectează chestiunile legate de Biserică şi Stat, viaţă şi moarte, căsătorie şi sexualitate.

Biserică şi Stat

Pentru că doctrina lui Isus Hristos este un afront adus noii toleranţe (care afirmă că toate convingerile, comportamentele şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt egale), guvernul este în repetate rânduri solicitat de către apărătorii noii toleranţe (care nu de puţine ori sunt prezenţi şi influenţi *în* guvern) să elimine ideile creştine din şcoli, oraşe, state şi judeţe.

De exemplu, gândiţi-vă la punctul de aprindere manifestat în nord-estul statului Alabama, în oraşul Gadsden. În 1980, Roy Moore a meşteşugit două table de lemn pe care a pirogravat cele zece porunci. A agăţat tablele în casa lui şi mai apoi în biroul său. În 1992, când a devenit judecător de district, şi-a agăţat tablele în sala de tribunal în care judeca şi şi-a făcut un obicei de a-şi începe procesele cu o rugăciune.

Uniunea Libertăţilor Civile din America (ACLU) şi Asociaţa Freethought din statul Alabama l-a dat în judecată, pe motiv că tablele şi rugăciunea de deschidere încălcau constituţia Statelor Unite şi a statului Alabama. În faza iniţială, un judecător din Montgomery a stabilit că Moore avea dreptul să păstreze tablele, dar trebuia să înceteze cu rugăciunile. În ianuarie 1998, Curtea Supremă din Alabama a anulat procesul, afirmând că părţile care îl intentaseră nu aveau temei pentru aceasta, de vreme ce între ele şi judecător nu era absolut nici un dezacord legal. Un purtător de cuvânt al ACLU a făcut publică dorinţa asociaţiei ca cineva „care este afectat de practicile religioase ale lui Moore să facă o plângere legală".[4]

În mod asemănător, ACLU din Columbus, Ohio, a cerut ca un tribunal federal să interzică afişarea motto-ului statului – adoptat în 1959 – pe frontispiciul clădirii administraţiei statului. Care era motto-ul ofensator? „Cu Dumnezeu totul este posibil". Avocaţii ACLU au argumentat că citatul ar „ofensa membrii minorităţilor religioase şi ar constitui o promovare neconstituţională a religiei".[5]

Dar tribunalele nu sunt singurul mijloc de persecuţie şi pedepsire a ideilor religioase nepopulare. Un studiu recent supravegheat de Bruce Bates, fost director de emisie a National Religious Broadcasters, a scos la iveală faptul că radioul şi televiziunile religioase au şanse de şapte ori mai mari decât corespondenţii lor laici să fie supuşi unei „revizii contabile" a Fiscului. Bates spune că, în opinia lui, ramura executivă „foloseşte Fiscul ca să vâneze... anumite organizaţii religioase şi conducerile lor".[6]

Asemenea atacuri nu se petrec doar în Statele Unite. În 1992, ofiţeri din cadrul guvernului canadian au confiscat echipamente de transmisie de la mai multe televiziuni creştine cu program de transmisie non-stop, una dintre ele fiind condusă de o biserică din Medicine Hat, Alberta. Motivul demersului? Staţiile funcţionau ilegal. Şi acest lucru era adevărat într-o oarecare măsură, pentru că nu aveau licenţă de emisie. Era absolut imposibil ca o televiziune integral creştină să obţină o astfel de licenţă de la Comisia Radio/Televiziune şi de Telecomunicaţii a Canadei (CRT). CRT permitea staţii de radio 100% muzică, televiziuni 100% filme, dar nu televiziuni şi radiouri 100% creştine. A fost nevoie de un proces ca CRT să le acorde staţiilor creştine de radio şi televiziune licenţă de emisie. Atunci când, în 14 octombrie 1994, CRT şi-a schimbat în mod favorabil politica, Gerard Renald Guay de la Centrul Canadian pentru Lege şi Justiţie a exclamat: „Suntem nemaipomenit de fericiţi să ştim că, în sfârşit, după aproape 70 de ani, staţiile creştine vor primi autorizaţie de funcţionare în Canada".[7]

Da, cazul acela a avut un sfârşit fericit. Altele nu au un sfârşit atât de încurajator. Trebuie amintit cazul unui profesor din Colorado care-şi citea Biblia în timpul pauzelor, şi căruia i s-a interzis să şi-o lase pe birou.[8] Un alt incident s-a petrecut în clădirea Congresului American, Capitoliul, atunci când un grup de turişti s-a oprit să se roage. Aceştia au fost întrerupţi şi avertizaţi că orice rugăciune ostentativă va fi considerată o „manifestaţie" care va fi urmată de evacuarea clădirii, o amendă de până la 500 de dolari şi şase luni de închisoare.[9]

Dacă tu sau copiii tăi nu aţi dat peste astfel de împotriviri, vă puteţi considera norocoşi. Dar fiţi pregătiţi pentru că militanţii noii toleranţe nu vor mai aştepta mult până îţi vor contesta stilul de viaţă, convingerile, comportamentul şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr în care crezi.

Ce ar trebui să faci, deci? Cum poţi să răspunzi acestor atacuri în spiritul iubirii hristice?

- Mai întâi, nu uita — creştinii par să aibă cea mai mare eficienţă în a capacita Guvernul să se implice la nivel local în probleme privitoare la Biserică şi Stat, viaţă şi moarte, căsnicie şi familie. Cred că explicaţia constă parţial în faptul că suntem mult mai eficienţi atunci când intrăm în *relaţie* atât cu aliaţii, cât şi cu adversarii noştri. Prin urmare, este esenţial să legăm relaţii temeinice *la toate nivelurile* – cu membri din consiliile şcolilor, cu membri din consiliile municipale şi judeţene, cu primari, prefecţi, deputaţi, senatori şi mai ales cu politicieni şi activişti care se opun cauzelor noastre. Sunt convins că dacă liderii din guvern şi activiştii politici ar cunoaşte mai mulţi creştini – şi ar fi şi ei, la rândul lor, cunoscuţi de către creştini – acest fapt ar avea un efect profund nu doar în vremea de-acum, dar şi în vremurile viitoare.

  De exemplu, Tom Minnery, vicepreşedinte al departamentului de politici publice a Organizaţiei *Focus on the Family*, participa la un forum de discuţii la Universitatea din Colorado, acolo unde, în timpul conferinţei o femeie s-a ridicat şi s-a prezentat ca fiind liderul unei organizaţii naţionale a persoanelor homosexuale şi lesbiene. Cuvintele care au urmat l-au mirat pe Tom:

  > A spus că înainte de conferinţă a vizitat sediul central al Organizaţiei *Focus on the Family*. A zis că, în timpul vizitei ei, a simţit o dragoste sinceră din partea angajaţilor şi că apreciază efortul nostru... Nu a fost deloc mânioasă, aşa cum m-aş fi aşteptat din partea ei. *Întâlnindu-i pe oamenii noştri* nu a mai putut să ne numească „inamicul", nici să creadă că aşa ne referim noi la ea. (cursivele ne aparţin)[10]

  Aceasta-i ideea! În vreme ce cultivăm relaţii armonioase – în special cu cei care nu ne agreează şi nu sunt de acord cu noi – barierele care ne despart pot fi mult mai uşor trecute.
- Dacă ne numim creştini şi credem în Cuvântul lui Dumnezeu trebuie să ascultăm de mesajul din 1 Timotei 2:1-2, care ne îndeamnă: „faceţi rugăciuni, cereri, mijlociri, mulţumiri pentru toţi oamenii, pentru împăraţi şi pentru toţi cei ce sunt înălţaţi în dregătorii, ca să putem duce astfel o viaţă paşnică şi liniştită, cu toată evlavia şi cu toată cinstea". E mult mai uşor să te porţi cu dragoste faţă de o persoană pentru care te rogi.

- Cred că trebuie să fim „înţelepţi ca şerpii şi fără răutate ca porumbeii" (Matei 10:16), căutând să cunoaştem cât mai mult despre mediul politic în care trăim pentru a „înţelege vremurile", în timp ce învăţăm totul despre standardele şi cerinţele lui Dumnezeu aşa cum sunt ele descrise în Scriptură. Cum putem fi buni cetăţeni ai lumii ori ai cerului dacă nu avem înţelepciunea să aflăm ce se aşteaptă de la noi? Din experienţa mea îndrăznesc să trag concluzia că majoritatea creştinilor care se luptă cu atâta determinare pentru ca cele zece porunci să fie predate în sălile de clasă nici măcar nu ştiu să le enumere. Aceasta cu siguranţă nu e înţelepciune!
- *Alegeţi-vă* bătăliile cu înţelepciune. S-ar putea să fie o mie şi o sută de lucruri care se petrec în şcoala ta, în comunitatea ta care te înfurie şi îţi încalcă principiile. Dar nu poţi să reacţionezi la fiecare chestiune care apare. Foarte curând te-ai epuiza, atât pe tine, cât şi resursele pe care le ai. De asemenea, mai mult ca sigur ţi-ai crea o reputaţie care ar putea să-ţi zădărnicească eforturile viitoare. Reacţionează şi ia poziţie faţă de atacurile frontale asupra credinţei tale sau în cazul încălcării flagrante a decenţei morale, dar nu-ţi imagina că trebuie să protestezi faţă de *orice* iniţiativă/demers/proiect care nu sprijină cauza lui Hristos.
- Creează o coaliţie. Numărul sporeşte influenţa. Găseşte alte persoane care sunt de acord cu tine şi cooperează cu ei. Căutaţi consensul în privinţa chestiunilor în care trebui să vă implicaţi, căutând soluţii cu calm şi o logică atentă. O coaliţie a persoanelor preocupate de bunăstarea morală şi etică a unei comunităţi poate fi o forţă remarcabilă în slujba binelui.
- *Căutaţi să înţelegeţi* motivaţia ascunsă ce stă dincolo de chestiunea pe care o *sprijiniţi* sau o atacaţi. Când alegi o problematică şi ai în spatele tău o coaliţie solidă, fii pregătit să răspunzi de ce o anumită poziţie e greşită – şi care este alternativa corectă. Biblia ne cere să-l sfinţim în inimile noastre pe Hristos ca Domn şi să fim întotdeauna gata să răspundem oricui ne va cere socoteală de nădejdea care este în noi, dar cu blândeţe şi teamă (1 Petru 3:15).

Sugerez două niveluri de pregătire: (1) fii pregătit să îţi aperi poziţia folosind argumente morale şi etice; (2) examinează-ţi convingerile personale. Întrucât trăim într-o societate pluralistă, poţi avea un rol mai eficient în reconstrucţia şi restaurarea valorilor

comunitare promovând viguros valorile şi prezentându-ţi credinţa cu blândeţe. Apelează la bunul simţ elementar arătând cum judecata sănătoasă este nesocotită şi mai puţin la doctrină atunci când te adresezi unei şcoli sau unei comisii guvernamentale. Asta nu înseamnă că oamenii nu ar trebui să înţeleagă, în cele din urmă, că principiile pe care tu le aperi sunt înrădăcinate în caracterul lui Dumnezeu şi domnia lui Isus Hristos. Dar trebuie să dăm ascultare îndemnului biblic care spune: „vorbirea voastră să fie totdeauna cu har, dreasă cu sare, ca să ştiţi cum trebuie să răspundeţi fiecăruia" (Coloseni 4:6).

Viaţă şi moarte

Al doilea punct critic de ardere în care noua toleranţă se strecoară în guvernele de astăzi este în chestiunile legate de viaţă şi moarte. Ştim deja că noua toleranţă le permite tuturora să creadă sau să afirme orice. Singurele excepţii fac, desigur, cei ale căror convingeri lovesc în premisa fundamentală a postmodernismului potrivit căreia toate afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt egale. Şi tocmai în acest punct, în chestiunile legate de viaţă şi de moarte, guvernele dominate de noua toleranţă trebuie să înlăture opoziţia creştină.

De pildă, nesupunerea civilă şi protestul paşnic au fost elemente distinctive ale dinamicii politice din Statele Unite încă din vremea lui Washington şi Jefferson. Ele sunt şi astăzi prezente în viaţa publică. În cursul unui singur ciclu de ştiri dintr-o zi, oricine poate să citească sau să audă despre o manifestaţie paşnică anti-SIDA care se desfăşoară în faţa clădirii unei instituţii a Statului, despre protestatari care boicotează un magazin cu articole din blană, despre studenţi care protestează împotriva metodelor şi criteriilor mai mult sau mai puţin preferenţiale de admitere sau împotriva politicilor de acordare a sprijinului financiar, despre staruri de film care formează baricade umane în faţa buldozerelor în efortul de a proteja mediul, ori despre imigranţi ilegali ce protestează împotriva regulamentelor care îi afectează nefavorabil. Uneori, protestatarii sunt arestaţi, judecaţi şi amendaţi. Dar cel mai sever sancţionaţi sunt cei care îndrăznesc să întrerupă „maşinăria morţii"[11] din industria avorturilor.

În 1989, Centrul Feminist pentru Sănătatea Femeilor a dat în judecată cinci demonstranţi pro-life pentru că blocau intrarea în clinica din Sacramento, acuzându-i că au agresat pacienţii şi angajaţii clinicii. În 1991, judecătorul James Long de la Curtea Superioară din

Sacramento i-a obligat pe cei cinci demonstranţi să plătească taxele de judecată datorate de clinică în valoare de aproximativ 100.000 de dolari. În 1993, Curtea de Apel a Statului a confirmat decizia. Când Curtea Supremă a Statului a respins cazul, inculpaţii au făcut apel la Curtea Supremă a Statelor Unite, susţinând că cei 100.000 de dolari au constituit practic o amendă pentru simpla exersare a drepturilor specificate în Primul Amendament, întrucât nu existau dovezi că ar fi fost violenţi. Fără să ofere vreo explicaţie, curtea a lăsat sentinţa neschimbată.[12]

În aceeaşi perioadă, Curtea Supremă a respins apelul pe baza libertăţii de expresie a şase protestatari anti-avort care fuseseră arestaţi pentru că au manifestat prea aproape de casa unui doctor specialist în avorturi, a refuzat să dea curs unei contestaţii cu privire la restricţiile extrem de severe puse protestelor împotriva clinicilor de avort şi a respins apelul făcut de militanţii în favoarea dreptului la viaţă judecaţi ca şi *vandali* pe baza statutului RICO, o lege din 1970 îndreptată împotriva crimei organizate.

De ce le impun tribunalele limite severe şi îi penalizează pe protestatarii împotriva avortului în vreme ce pe alţii îi tratează într-o cu totul altă manieră? Pentru că cei împotriva avortului sunt o provocare pentru noua toleranţă – doctrina ce se propagă în departamentele juridice, legislative şi executive ale guvernului. Cei care se opun avortului nu fac aceasta doar pentru că, *în opinia lor,* este ceva greşit. Nu, ei susţin că omorârea bebeluşilor, în pântec sau afară din pântec, (sau a celor „parţial" născuţi, ca în cazul „avortului-naştere-parţială") este în mod categoric greşită. Şi pentru că această premisă fundamentală a demersului lor este ireconciliabilă cu noua toleranţă, mulţi guvernanţi (nu doar din guvernul american) îi privesc diferit de cei care protestează împotriva omorârii puilor de focă sau a defrişării pădurilor. Acest fapt explică de ce Papa Ioan Paul al II-lea i-a înfuriat atât de tare pe mulţi din guvernul francez prin faptul că a vizitat mormântul unui vechi prieten, Jerome Lejeune, un genetician militant în favoarea vieţii ce a murit în 1994. Liderii Partidului Socialist au dezavuat acţiunea Papei, susţinând că aceasta ar putea să fie o încurajare pentru cei erau împotriva avortului, pentru cei care purtau „marca *intoleranţei*".[13]

Acelaşi tratament îi aşteaptă pe cei care încearcă să promoveze perspective biblice asupra altor chestiuni cu privire la viaţă şi moarte, precum suicidul asistat şi euthanasia. De exemplu, Mişcarea azilelor, o alternativă la suicidul asistat şi euthanasie care îşi propune să ofere

sprijin şi îngrijire pentru cei cu boli terminale, a fost recent ţinta unor atacuri. Organele de control ale guvernului au început să investigheze facilităţile azilelor oferite în cazul în care un doctor autorizat certifică faptul că pacientul mai are cel mult şase luni de viaţă. Deşi 85-90% dintre pacienţi mor în acest interval,[14] se pare că pentru Departamentul Sănătăţii şi Serviciilor umane al Statelor Unite, acest procentaj nu e suficient. Departamentul a lansat Operaţiunea Restore Trust care să cerceteze organizaţia şi să depisteze orice formă de fraudă. În ciuda faptului că demersul a scos poate la iveală anumite fraude, unele persoane din această mişcare s-au văzut vizate nu din cauza practicilor frauduloase, ci pentru că preţuiau prea mult viaţa şi protejarea ei.

Michele Evans, o asistentă dintr-un azil, scriind pentru *Los Angeles Times*, a pus întrebarea: „Care este mesajul transmis atunci când [Jack Kevorkian care, până în 1998, ajutase cel puţin şaptezeci şi şase de oameni[15] să se sinucidă] apare în mod regulat pe prima pagină a ziarelor", în vreme ce azilele primesc atenţie din partea presei „doar atunci când guvernul decide că îi ţinem pe unii oameni prea mult în viaţă?"[16]

Mesajul, dacă mi se permite să fiu atât de îndrăzneţ, este că noua toleranţă a devenit regulă în ziua de astăzi. Deci cum arată acea „cale nespus mai bună" a iubirii hristice în contextul chestiunilor legate de viaţă şi de moarte?

- Nu *uitaţi* să *trăiţi* iubind *impetuos*, în timp ce îi *îndreptaţi cu umilinţă* pe oameni spre adevăr. Din nefericire, multe femei aleg calea avortului pentru că necreştinii sunt cei care plâng alături de ele atunci când află despre o sarcină nedorită, sau pentru că creştinii din preajma lor care le sunt aproape le acuză şi le condamnă în loc să creeze un climat de iertare şi reconciliere. Prea mulţi pacienţi ce suferă cumplit aleg suicidul asistat pentru că duc lipsa mângâierii şi grijii autentice pe care creştinii ar trebui să le ofere. Eficienţa de a îndrepta oamenii înspre adevăr va spori pe măsură ce implicarea în astfel de activităţi, ca şi consilierea în crizele de sarcină sau ajutorul dat în azile, va creşte.
- Încearcă să ţii minte că, în ultimă instanţă, susţinătorii noii toleranţe nu luptă împotriva ta, ci împotriva adevărului însuşi. Nu pe tine te resping, ci Adevărul – pe Isus Însuşi. Nu urî sau dispreţui adversarii adevărului. Caută să simţi cu ei, iubindu-i ca fraţii, cu milă, cu smerenie (1 Petru 3:8), ştiind că „sunt pe

calea pierzării, pentru că n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiţi" (2 Tesaloniceni 2:10).

- Nu uita niciodată nevoile profunde ale tuturor celor implicaţi în chestiunea dezbătută. Bebeluşul nenăscut este o fiinţă umană creată după chipul lui Dumnezeu, un suflet preţios pe care El îl iubeşte; la fel e şi mama care se gândeşte să răpească viaţa copilului ei. Arată iubire hristică amândurora, făcând tot ce îţi stă în putinţă să protejezi viaţa micuţului, dar răspunzând nevoilor mamei – chiar dacă aceasta implică sacrificiu. De exemplu, fă-ţi timp pentru a sta lângă ea şi a o ajuta să se pregătească pentru naştere, angajează-te să cumperi hăinuţe copilului, oferă sprijin în demersurile pentru adopţie etc. De asemenea, nu subaprecia suferinţa celor care sunt bolnavi într-o fază terminală şi îşi cheamă eliberarea şi nu-i mângâia cu platitudini. Sprijină alternativele creştine la euthanasie şi suicid asistat cu timpul de care dispui şi cu orice fel de resurse.

Căsătorie şi sexualitate

Într-o vreme în care guvernarea este dominată de noua toleranţă, al treilea punct de ardere pentru cei cu o gândire şi trăire biblică este mulţimea chestiunilor legate de căsătorie şi sexualitate. Câteva exemple vor fi utile să vedem cum se îngemănează noua toleranţă cu guvernarea în acest subiect.

Două acte au fost emise în data de 15 iulie 1997, de către Comitetul Judiciar Senatorial al Californiei. AB 257 a declarat homosexualitatea ca fiind un „drept civil" oficial, la fel ca şi rasa şi naţionalitatea. De asemenea, în Actul de Angajare şi Cazare Justă (FEHA) era inserată sintagma *orientare sexuală*. AB 310 merge chiar mai departe, permiţându-le autorităţilor să cerceteze şi să urmărească în justiţie „bisericile, şcolile confesionale, organizaţiile misionare şi orice alte corporaţii creştine care discriminează". Actul le dădea anchetatorilor FEHA dreptul să cerceteze dosarele de închiriere a proprietarilor şi dosarele personale ale angajatorilor – inclusiv bisericile – „pentru a se stabili dacă au discriminat vreodată pe cineva". Aceste anchete se puteau organiza fără mandat de percheziţie, prin simpla formulare a unei plângeri. „Activiştii homosexuali aveau dreptul să concureze pentru posturi în biserici şi puteau să dea în judecată pentru discriminare dacă erau respinşi", a spus Art Croney, director executiv al Comitetului pe probleme de moralitate din Sacramento.[17]

La finele anului 1996, departamentul responsabil cu respectarea şi aplicarea legii din cadrul Serviciilor Poştale ale Statelor Unite

a elaborat un regulament de conduită prin care celor 4600 de inspectori şi ofiţeri de poliţie li se interzicea discriminarea homosexualilor, chiar şi în timpul lor liber. Noul regulament le cerea angajaţilor să semneze o anexă prin care să declare că vor respecta regulamentul. Un angajat a refuzat să semneze anexa pentru că el considera homosexualitatea un păcat. Un altul n-a vrut să semneze deoarece îi era frică să nu i se interzică prin aceasta să-şi exprime opinia contrară cu privire la căsătoriile între persoane de acelaşi sex şi la pastorii homosexuali din biserici.

Clauza referitoare la antidiscriminare a regulamentului specifica:

> Angajaţii acţionând pe baza unei învestiri oficiale nu vor autoriza direct sau indirect, nu vor permite sau nu vor participa la acte şi gesturi de discriminare pe bază de vârstă, sex, origine etnică, orientare sexuală, infirmitate fizică sau mentală, oricine ar fi – angajaţi sau nu. Întrucât suntem o agenţie prin care asigurăm aplicarea şi respectarea legii, conduita din timpul liber care demonstrează o inabilitate de a fi just, obiectiv şi nepărtinitor în relaţiile cu alţii nu va fi tolerată.[18]

În ciuda faptului că, la nivelul guvernului, toate departamentele, cu excepţia Pentagonului, au reguli care interzic discriminarea bazată pe orientare sexuală, Serviciile Poştale *sunt singurele care au un regulament ce se aplică şi în cazul timpului liber al angajaţilor săi.* Robert Maginnis, un analist de la Consiliul de Cercetare a Familiei, avertizează că politica dindărătul regulamentului sugerează ca „persoanele ce au convingeri morale ferme să nu caute să se angajeze în serviciile federale... Aceasta este cea mai vicioasă formă de discriminare inversă".[19]

Astfel de discriminări – şi, din ce în ce mai des, persecutări – faţă de cei care au convingeri biblice cu privire la chestiunile legate de căsătorie şi sexualitate vor fi la ordinea zilei într-un sistem guvernamental dominat de adepţii noii toleranţe.

Se pare că toate acestea confirmă cuvintele de avertizare ale lui Philip Yancey:

> Cu fiecare an ce trece, biserica din Statele Unite se apropie tot mai mult de situaţia cu care se confrunta Biserica Noului Testament: o minoritate trăind într-o

> societate pluralist-păgână. Creştinii din Sri Lanka, Tibet, Sudan şi Arabia Saudită au trăit ani la rând cu ostilitatea făţişă manifestată de guvernele lor. Dar în Statele Unite, o ţară cu o istorie atât de strâns înrudită cu credinţa, nu ne prea place. Şi ne întrebăm, ce să facem?[20]

Cum să reacţionăm într-o manieră hristică la politicile guvernamentale care subminează standardele biblice cu privire la căsătorie şi sexualitate şi care, în unele cazuri, îi aduce în faţa instanţei pe cei care apără asemenea standarde? Bineînţeles, e absolut imposibil să prescrii un răspuns standard la fiecare circumstanţă posibilă în care guvernul atentează la credinţa noastră sau ne atacă direct pe noi. Totuşi, câteva exemple ale modului în care putem răspunde ar putea fi utile:

- Nu *răspundeţi* cu aroganţă la aroganţă. De prea multe ori, noi, creştinii (poate pentru că deţinem adevărul care aduce libertate[21]) tindem să arătăm cu îndrăzneală înspre păcatele şi deficienţele altora, fără să privim măcar o dată la propriile noastre imperfecţiuni. E o provocare constantă, dar una care merită, să ştii cum să cultivi obiceiul de spune cu umilinţă: „recunosc, şi eu sunt un păcătos, nu le ştiu pe toate, dar lasă-mă să-ţi spun"...
- Opune-te principiilor, nu oamenilor. Sigur, oamenii *sunt* cei care exprimă şi promovează o gândire şi un comportament greşit, dar pentru a fi eficient, trebuie să ataci principiile imorale, nu oamenii înşişi. Rezumă-te la chestiunile care sunt în discuţie. Rămâi ferm şi apără-ţi principiile, dar nu ceda ispitei de a-ţi ataca adversarii.

  Chiar înainte de a le porunci creştinilor să fie gata de a da un răspuns despre nădejdea care este în ei (1 Petru 3:15), apostolul Petru ne-a îndemnat să fim cu aceleaşi gânduri, simţind cu alţii, iubind ca fraţii, miloşi, smeriţi, fără să întoarcem rău pentru rău, nici ocară pentru ocară, ci dimpotrivă să-i binecuvântăm pe oameni (1 Petru 3:8-9). Şi după ce încurajează un răspuns de apărare, Petru ne sfătuieşte să avem „un cuget curat; pentru ca cei ce bârfesc purtarea voastră bună în Hristos, să rămână de ruşine tocmai în lucrurile în care vă vorbesc de rău" (1 Petru 3:16).
- Apără căsătoria dintre un bărbat şi o femeie, instituită de Dumnezeu, folosind nu numai argumente biblice (Geneza 2:24), ci şi sociale, susţinând că familia este celula de bază a societăţii, în

mod demonstrabil o instituţie crucială în dezvoltarea şi sănătatea copiilor. Aceasta va însemna să te împotriveşti plin de convingere nu numai căsătoriilor homosexuale, dar şi bigamiei, poligamiei şi divorţului.

- În sfera aceasta de probleme, ca în oricare alta, păstrează-ţi atenţia trează şi depistează „dublugânditul" (noţiunea care spune că ideile contradictorii pot fi simultan adevărate) şi „nouvorba" (falsele ecuaţii ale noii toleranţe: „cine sunt = ce fac", „dezacord = fobie" etc.). Nu le permite celor care nu sunt de acord cu tine să-ţi eticheteze opoziţia drept discriminare sau fobie; împotriveşte-te cu bunătate şi fermitate tacticilor de etichetare.
- Caută să vezi diferenţa între homosexuali şi comportament tipic homosexual, între gay şi agenda lor. Fă efortul de a le arăta acceptare şi iubire persoanelor, chiar dacă dezaprobi comportamentul lor.
- Ripostează prin... iubire. Desigur că înclinaţia naturală este să răspunzi cu aceeaşi monedă. Dar nu uita că antidotul real la noua toleranţă este iubirea hristică autentică. Urmează exemplul ingenios al creştinilor din Ypsilanti, Michigan. Când o tipografie a refuzat politicos să publice materiale care promovau agenda homosexuală, activiştii gay au reacţionat extrem de virulent şi au planificat o demonstraţie în faţa respectivei tipografii. În ziua demonstraţiei, poliţia şi reporterii de ştiri au înconjurat zona, aşteptându-se la violenţă şi agresivitate. Apoi s-a întâmplat un lucru minunat. Aproximativ 150 de creştini au început să sosească „aducând cu ei mai mult de 1 000 de prăjituri, litri întregi de cafea proaspătă şi răcoritoare pe care aveau de gând să le ofere demonstranţilor homosexuali".[22] Atunci când mai puţin de 10 homosexuali au ajuns în faţa tipografiei, au fost întâmpinaţi de către creştinii care i-au servit şi au stat de vorbă cu ei. Situaţia potenţial explozivă a fost dezamorsată printr-o extraordinară revărsare de dragoste creştină.

9 TOLERANŢĂ ŞI SOCIETATE

Când furnalele fabricii de hârtie au început să fumege pentru prima oară, poluând aerul micului oraş din Michigan, locuitorii s-au arătat nemulţumiţi. Pulberea, spuneau ei, acoperea totul ca o pătură, iar mirosul înţepător era pretutindeni. Era în tapiseria din automobile, în case. Părea că până şi apa, mâncarea aveau mirosul acela respingător. Pătrunsese în fibrele hainelor lor. Le penetraseră până şi porii pielii.

Dar miasma era mirosul banilor – aşa le tot repetau mai-marii oraşului; duhoarea mizerabilă însemna slujbe pentru fiii, soţii lor, promisiunea unui viitor prosper şi sigur.

„Şi la urma urmei", ziceau ei, „te obişnuieşti".

Şi aşa s-a întâmplat. După două săptămâni mirosul nu mai era atât de supărător pentru locuitori. În câteva luni nici măcar nu-l mai simţeau. La un an sau doi după pornirea fabricii, doar comentariile străinilor ce veneau în oraş le mai aminteau, vag, de oribilul miros. Fumul mirositor suflat de furnalele fabricii se împânzise atât de mult încât devenise o obişnuinţă pentru cei care erau zilnic afectaţi de el.

Istoria şi soarta orăşelului este o parabolă a ideilor care au pătruns în societatea noastră şi care ne asaltează din toate părţile. Noua toleranţă se insinuează ireversibil în vieţile noastre prin intermediul imaginilor televizate şi versurilor melodiilor de astăzi. Fie că îţi dai seama, fie că nu, doctrina înşelătoare a noii toleranţe – şi idolatria ce o însoţeşte şi pe care o produce – este pretutindeni în jurul tău, infiltrându-se nu doar în mintea ta, dar şi în mintea şi gândirea copiilor tăi şi a celor dragi ţie. Şi dacă nu suntem alerţi şi vigilenţi, curând ea va trece neobservată de către cei care sunt cei mai periclitaţi de ea şi care nu vor mai putea opune rezistenţă.

ZONE-PERICOL

În acest capitol vom examina influenţa noii toleranţe în patru

domenii: artă şi literatură, divertisment, sănătate şi ştiinţă. Pe măsură ce facem aceasta, vom căuta să răspundem întrebării biblice: „Şi când se surpă temeliile, ce ar putea să mai facă cel neprihănit?" (Psalmii 11:3). Chiar aşa, ce *putem* face? Cum putem să răspundem influenţei crescânde a noii toleranţe în societatea noastră? Cum putem să ne protejăm copiii de pericolele ei?

Artă şi literatură

Cetăţeni de rând şi mulţi părinţi din ţările occidentale au rămas de multe ori cu gura căscată văzând ce a ajuns societatea să numească drept artă. Printre cele mai bizare exemple sunt proiectele finanţate de către Fondul Naţional pentru Arte (NEA). Expoziţiile „de artă" finanţate cu banii strânşi din taxe includ:

- O tânără ce urinează într-o toaletă
- Fotografia unui crucifix atârnat într-un borcan cu urină
- O movilă de excremente înaltă de un metru
- Sculptura dezmembrată a două femei implicate într-un act sexual.[1]

Cum poate cineva, *oricine*, să numească asemenea exponate drept „artă" şi să le finanţeze cu banii publici? Foarte simplu. Asemenea exponate sunt, în parte, rezultatul influenţei exercitate de ideologia numită noua toleranţă.

Gândiţi-vă în felul următor: Dacă toate convingerile, comportamentele, stilurile de viaţă şi afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt *egale*, nu există nici un standard pe baza căruia cineva ar putea spune că *Mona Lisa* este artă de o calitate mai bună decât fotografia lui Robert Mapplethorpe a unui act homoerotic. De fapt, simpla menţiune că o anumită pictură sau sculptură este o „capodoperă" este ofensatoare, scrie William A. Henry al III-lea, „deoarece se presupune că o idee, o cultură sau o fiinţă umană poate fi mai bună decât o alta".[2] Într-o societate dominată de noua toleranţă, orice încercare de a defini în mod obiectiv arta devine imposibilă; arta devine *ceea ce artistul – sau publicul – spune că este.*

O dinamică similară poate fi observată în sfera literaturii. A fost o dată ca niciodată o vreme în care oamenii, atunci când citeau o carte sau un articol, ştiau că era vorba de punctul de vedere al autorului. Acesta din urmă, indiferent dacă se exprima prost sau bine, încerca să semnifice ceva prin cuvintele sale, iar sarcina

cititorului era să înţeleagă şi să descifreze sensurile intenţionate de autor.

Astăzi, în mare parte din societatea noastră, atât în şcoli cât şi în universităţi, acest lucru a încetat să mai fie valabil. Jim Leffel explică:

> Pentru gânditorii postmoderni, cititorii... nu sunt învăţăcei ce stau sub autoritatea autorului sau a textului. Nu mai sunt exploratori în căutarea semnificaţiilor exprimate prin text de către autor. Cititorii sunt ridicaţi la un nivel de autoritate faţă de text... Intenţia autorului devine irelevantă... În acelaşi timp însă, nici cititorul nu este o autoritate, în sens obiectiv, definitiv. *Toate modurile de lecturare sunt la fel de legitime şi valabile* şi toţi cititorii sunt autorităţi pentru ei înşişi. (cursivele ne aparţin)[3]

Cu alte cuvinte, în societatea de astăzi, s-ar putea să citeşti *Jurnalul Annei Frank* şi să înţelegi că este vorba despre jurnalul unei fete evreice ce se ascunde de nazişti în timpul Holocaustului. Dacă eu, însă, citesc aceeaşi carte şi trag concluzia că e vorba de un manual de întreţinere, *aş avea dreptate... şi tu ai avea dreptate!* Pentru că, potrivit noii toleranţe, ceea ce Anna Frank a intenţionat să consemneze sau să comunice este irelevant; cartea înseamnă ce vreau eu sau tu să însemne. Afirmaţiile noastre, convingerile noastre sunt *la fel de legitime, la fel de valabile.*

Acest fapt este poate cel mai bine ilustrat de către recenta publicare a unei ediţii „inclusive" a Bibliei de către Oxford University Press. Kenneth Woodward, redactorul religios al revistei *Newsweek*, a făcut următoarele comentarii:

> Cititorii care până acum se gândeau la Biblie ca la o carte sexistă, rasistă, elitistă şi insensibilă faţă de cei cu deficienţe fizice, răsuflă uşuraţi. Noua „ediţie cu limbaj inclusivist" a Noului Testament şi a Psalmilor editat de Oxford University Press l-a scos basma curată pe Dumnezeu. În această versiune, Dumnezeu nu mai este „Tatăl", iar Isus nu mai este „Fiul". Titlul ierarhic de „Domn" este sancţionat ca fiind un mod arhaic de adresare a divinităţii. Dumnezeu (s-a renunţat la

> pronumele masculine cu referire la divinitate) nu mai conduce o „împărăţie" – aşa ne spun editorii – întrucât cuvântul are un „evident caracter androcentric şi patriarhal"... Chiar şi „mâna dreaptă" a lui Dumnezeu, în sens metaforic, a fost amputată din deferenţă faţă de mâna stângă. Iată câteva exemple:

- La începutul magistral al Evangheliei după Ioan, „slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl" devine „slava ca a singurului copil al unui părinte" (Ioan 1:14).
- Rugăciunea domnească începe astfel: „Tată-Mamă, sfinţească-se numele tău, vină dominionul tău" (Luca 11:2).
- Referirea la sine a lui Isus ca fiind singurul Fiu al lui Dumnezeu este generalizată astfel: „nimeni nu-l cunoaşte deplin pe copil, în afară de Tatăl-Mama; tot astfel, nimeni nu cunoaşte deplin pe Tatăl-Mama, în afară de Copil.." (Matei 11:27).
- Evitând alte formulări tradiţionale, sintagma „Fiul Omului" sună astfel: „Atunci se va vedea Cel care este Om venind pe nori cu mare putere şi cu slavă" (Marcu 13:26).

> Editorii nu pretind că Isus ar fi vorbit într-un limbaj neutru din punctul de vedere al categoriei genului. Dar e evident că ei aşa cred că ar fi trebuit să vorbească. Schimbările pe care ei le-au făcut nu sunt de ordin strict cosmetic. Ele reprezintă o reinterpretare fundamentală a mesajului Noului Testament – a ceea ce spune el şi a modului în care o spune.[4]

Fiind robi ai noii toleranţe, erudiţii englezi sunt convinşi că, schimbând cuvintele Bibliei, nu fac nici cea mai mică greşeală, pentru că Biblia, ca orice altă „operă literară" nu are un înţeles obiectiv. Ea semnifică orice vrea cititorul ei să însemne.

Şi ce poate face un creştin alarmat de toate acestea? Cum putem să răspundem noii toleranţe infiltrate în artă şi literatură? Următoarele sugestii şi îndemnuri ar putea fi considerate puncte de plecare:

- Insistaţi asupra ideii că arta adevărată (vizuală, muzicală sau literară) este cea care reflectă sau subliniază „tot ce este adevărat, tot ce este vrednic de cinste, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot ce este vrednic de primit" (Filipeni 4:8).

Arta deci trebuie să reflecte şi să înalţe (chiar şi într-un mod periferic) natura şi caracterul lui Dumnezeu. Anti-arta face tocmai contrariul, în vreme ce non-arta nu face nici una dintre cele două.

- Dacă ţi se sugerează că o carte (un film sau orice operă de artă) înseamnă ceea ce cititorul, ascultătorul sau privitorul vrea, punctaţi cu tact şi cu blândeţe ironia unei astfel de afirmaţii. De exemplu, un prieten de-al meu, profesor universitar, mi-a relatat felul în care a răspuns unor astfel de concepţii zâmbind călduros şi spunând: „Aha, deci ceea ce tu îmi spui este că Isus Hristos este Domnul!" Singurul mod în care ascultătorii ar putea să rămână în dialog ar fi să recunoască adevărul afirmaţiei sale. Dacă nu sunt de acord cu interpretarea lui, recunosc implicit că au intenţionat ca cele spuse de ei să fie înţelese într-un sens obiectiv şi deci îşi contrazic propriul argument.
- Ajută-ţi copiii să înţeleagă, cât mai devreme posibil, că *există semnificaţie în cuvinte*. Înţelesul s-ar putea câteodată să fie pus în cuvinte nepotrivite sau să fie înţeles greşit, dar dacă înţelesul ar lipsi din cuvinte *nu ar mai exista nici un rost* să scriem sau să vorbim! Poate că acest lucru era de ordinul evidentului pentru generaţiile trecute, dar astăzi lucrurile s-au schimbat.
- Ai grijă să nu cazi în capcana minciunii potrivit căreia din moment ce nu putem cunoaşte *tot* ceea ce scriitorul (sau artistul, în genere) a vrut să comunice, nu putem cunoaşte *nimic* din ceea ce a vrut el să transmită. Aceasta este o idee eronată pe care Dennis McCallum o respinge mai ales în cazul Bibliei:

> Dumnezeu a ales limbajul ca vehicul principal al revelaţiei Sale. Credem că, în *mod substanţial*, putem înţelege cu acurateţe intenţia revelaţiei lui Dumnezeu. Scopul hermeneuticii – ştiinţa interpretării – este să ne adecveze înţelegerea în funcţie de diferenţele de ordin cultural şi lingvistic faţă de timpul şi locul scrierii, pentru a pătrunde semnificaţia intenţionată de către autor. Această sarcină a fost în general îndeplinită.[5]

Divertisment

Zvonurile circulau încă dinaintea lansării spectacolului în 1994. Dar când s-a dus vestea că starul serialului vroia ca personajul ei să descopere că e lesbiană, rezultatul a fost o extraordinară frenezie mediatică. În aprilie 1997, când personajul actriţei Ellen Degeneres

din serialul *Ellen* şi-a mărturisit incidental orientarea ei homosexuală, folosindu-se de sistemul de amplificare a unui aeroport, povestea a devenit brusc cap de afiş. Devenită peste noapte cea mai titrată veste, actriţa s-a ales cu o grămadă de invitaţii la talk-show-uri, iar fotografia i-a apărut pe copertele mai multor reviste.

Agitaţia era, desigur, rezultatul „momentului istoric" ce se petrecea sub ochii tuturora. Pe bună dreptate, rezultatul deciziei actriţei „a făcut istorie". Ellen era primul star care recunoştea deschis, într-o emisiune televizată, că este lesbiană. Privind retrospectiv, filmul e mult mai puţin şocant şi revoluţionar decât părea la vremea apariţiei lui. De fapt, de la serialul gen *soap* al anilor '70, televiziunea, alimentată de noua toleranţă, a jucat un rol decisiv în promovarea şi acceptarea stilului de viaţă homosexual. Atât de substanţială a fost contribuţia televiziunii încât din februarie 1997, mai bine de 22 de personaje homosexuale au apărut pe ecranele televizoarelor, în diverse seriale, de la *Familia Simpson* până la *Melrose Place*.[6]

Vă întrebaţi poate de ce atâta reclamă şi „spaţiu de emisie" la televizor pentru homosexualitate? Cuvintele judecătorului Robert Bork sunt edificatoare:

> Scenariştii, producătorii, directorii executivi ai Hollywoodului ştiu că divertismentul de larg consum afectează comportamentul. Aceştia nu aruncă miliarde de dolari pe publicitate televizată doar în ideea că pot influenţa comportamentul, ci ei cred că substanţa programelor lor poate reforma societatea... Ei înţeleg că nici un program, luat individual, nu poate să schimbe în mod semnificativ atitudinile unei persoane, dar se bazează pe impactul cumulativ al mai multor ani de îndoctrinare prin televiziune.[7]

Industria divertismentului de astăzi nu promovează doar homosexualitatea într-un efort de *a reforma societatea* (din nou, nu sugerăm o conspiraţie umană; vezi capitolul 5). Producătorii, scriitorii, actorii şi toate persoanele din media, film şi industria muzicii sunt cei care produc, încorporează şi stimulează ideile şi idealurile noii toleranţe.

Filmele *JFK* şi *Nixon* ale regizorului Oliver Stone sunt exemple tipice ale doctrinei noii toleranţe atât de populare în societatea de astăzi. Se pare că Stone n-a simţit nevoia să fie fidel faptelor în

reprezentarea asasinării lui Kennedy şi a prăbuşirii lui Nixon, pentru că, deja ştim, faptele nu mai contează într-o societate ţinută sub autoritatea noii toleranţe. Viziunea lui Stone asupra „istoriei" nu este mai puţin legitimă decât cea a istoricilor care poate au petrecut ani buni cercetând şi înregistrând faptele.

Până şi consistenta tradiţie Disney a fost impregnată cu noua toleranţă. Adorabilele desene animate *Lion King* încorporează în tema centrală, „The Circle of Life" (n. trad – Ciclul vieţii) elemente de vrăjitorie, moniste[8] şi panteiste.[9] *Pocahontas* este povestea revizionistă a unui prinţese indiene, înaltă, frumoasă şi de spiţă nobilă ce se îndrăgosteşte de un tânăr alb (simbolul unei culturi corupte şi opresive).

Observaţi panteismul explicit din următoarele versuri ale celei mai celebre melodii din *Pocahontas*, „Colors of the Wind" (Culorile vântului, n.tr):

> Pământul care-l calci tu crezi că-ţi aparţine
> O-ntindere ne-nsufleţită pe care s-o numeşti a ta
> dar ştiu că fiecare pietricică, pom sau fiece fiinţă
> are un duh, un nume şi o viaţă a sa.[10]

Mai mult ca sigur că tu şi copiii tăi aţi respinge filozofia panteistă dacă vi s-ar prezenta într-un mod direct, explicit, nu-i aşa? Dar ce se întâmplă atunci când ea este camuflată în versurile unei melodii populare, cântate de un personaj animat pe un ecran lucios? Astfel, aşa cum spune profesorul David Wells: „Filmul şi televiziunea furnizează astăzi genurile de valori care altădată erau furnizate de familie".[11] Periculoasa doctrină a noii toleranţe se insinuează viclean în mintea ta, în mintea copiilor tăi, în societatea în care trăieşti. Dar nu e imposibil să te opui influenţei noii toleranţe; iată câteva sugestii:

- Părinţilor, nu uitaţi: *Voi* sunteţi responsabili să vă creşteţi copiii. Nu Hollywoodul, nu Madison Avenue şi nici magazinele de jucării. Indiferent cât de nemulţumiţi ar putea ei să fie, este responsabilitatea voastră să interziceţi o anumită jucărie, un anumit gen de muzică, un anumit film sau orice alte forme de divertisment care subminează sau compromit învăţăturile şi standardele creştine. Un tată, cunoscut de-al meu, i-a dat voie fiului său adolescent să-şi cumpere orice casetă sau CD, fără timbrul care cere supravegherea părinţilor, cu condiţia că tatăl va asculta (sau va citi versurile)

melodia înaintea băiatului. Dacă tatăl era de acord nu numai cu limbajul, dar şi cu subtilităţile mesajului transmis de muzica respectivă, totul era în bună regulă, iar muzica putea fi ascultată. Dacă nu, fiul trebuia să returneze caseta sau CD-ul. Într-o zi, tatăl şi fiul au returnat *trei casete* în mai puţin de o oră până să găsească o muzică acceptabilă! Tatăl îşi motiva decizia de fiecare dată şi chiar dacă, la început, băiatul n-a fost deloc încântat de cenzură, mai târziu a învăţat cum să filtreze şi mesajele pe care media le serveşte.

- Nu faceţi caz de problemă; contribuiţi la găsirea unei soluţii! Un prieten de-al meu lucrează în Hollywood. Într-o zi, în timp ce luam masa cu el, vorbeam despre tot răul şi toată mizeria din filme şi programele televiziunilor. La un moment dat, m-a oprit cu o atitudine rece. „Măcar o dată", zise el arătându-mi cu degetul, „aş dori ca acei creştini cărora nu le place ceea ce văd că vine de la Hollywood să ia atitudine şi să facă ceva concret..".. Cuvintele lui m-au mirat, dar nu la fel de mult ca şi întristarea şi povara care se citeau pe faţa lui. „Unde sunt regizorii, scenariştii şi producătorii creştini? Te asigur, nu sunt în Hollywood. Nici nu îţi închipui cât de singur mă simt ca şi creştin în industria asta". Apoi vocea îi deveni mai moale. „Dacă vrei cu-adevărat să lucrezi pe un câmp de misiune", spuse el, „vino la Hollywood".

  Cuvintele lui m-au redus la tăcere. Ceea ce spunea el era teribil de adevărat. Societatea nu se va schimba dacă doar o ponegrim. Ea are nevoie de creştini care sunt gata să intre relaţii cu creştini *şi* necreştini deja influenţaţi de noua toleranţă care domină societatea noastră.
- Deprindeţi-vă să citiţi, să priviţi, să ascultaţi cu o atitudine critică. Învăţaţi-i şi pe copiii voştri să facă asta. Învăţaţi să:
  - **Înţelegeţi:** Ce spune cartea/filmul/emisiunea/melodia?
  - **Analizaţi:** Sub ce formă este prezentat mesajul? Puteţi depista anumite influenţe, prejudecăţi dăunătoare? Este prezentat mesajul sub toate aspectele? Puteţi identifica agenda nevăzută (intenţii, scopuri) a autorului/reporterului/moderatorului/actorului? Cum este mesajul în raport cu adevărul Scripturii şi revelaţia lui Dumnezeu prin Hristos?
  - **Reacţionaţi:** Pe baza evaluării mele, trebuie să resping sau să accept mesajul?
- Ajutaţi-i pe copiii voştri să analizeze mesajele din media cu care sunt în mod frecvent bombardaţi. Uitaţi-vă la televizor împreună

cu copiii voştri. Întrerupeţi filmul *Pocahontas* ca să îi întrebaţi care este mesajul filmului. Atunci când emisiunile, serialele lor favorite le sunt întrerupte ajutaţi-i să *înţeleagă*, să *evalueze* şi să *reacţioneze* la ceea ce se uită.

- Fructificaţi orice ocazie în care vă puteţi folosi de mesagerii societăţii pentru a transmite mesaje biblice. De exemplu, versurile pseudospirituale ale multor melodii celebre pot fi de mare folos în prezentarea răspunsurilor biblice la nevoile spirituale ale oamenilor. Cunosc un tânăr care, din când în când, răspunde întrebării pline de patos a melodiei: *„Who will save your soul?"* (Cine îţi va mântui sufletul?, n.tr.), spunând: „cunosc pe cineva care mi-a mântuit sufletul, nu vrei să-l cunoşti şi tu?". O tânără s-a folosit de întrebarea din melodia lui Joan Osborne, „What if God was one of us?" (Dar dacă Dumnezeu a fost ca unul dintre noi?, n.tr.) pentru a le prezenta prietenilor ei mesajul mântuirii, citindu-le Filipeni 2:5-11. Şi chiar dacă Fiona Apple nu se referă la Dumnezeu atunci când cântă: „I need to be redeemed to the one I've sinned against" (Trebuie să fiu răscumpărată faţă de cel împotriva căruia am păcătuit, n.tr.) în melodia sa „Criminal", un creştin perspicace poate să folosească versul acesta ca punct de plecare în prezentarea faptului că toţi am păcătuit împotriva lui Dumnezeu şi că Isus Hristos este Răscumpărătorul nostru (Romani 3:23-26).

Sănătate şi medicină

Apărea pe coperta revistei *Time*. Era invitat la aproape toate talk-show-urile de dimineaţă. Toate ziarele au scris despre el. Cărţile lui sunt mereu în topurile celor mai vândute apariţii editoriale. Un CD audio cu piese muzicale şi meditaţii e semnat tot de el. Site-ul său are peste un milion de accesări lunar.

El este Dr. Andrew Weil, autorul cărţilor *Spontaneous Healing* şi *8 Weeks to Optimum Health*), cel mai de succes practician al „medicinei alternative" şi al „remediilor New Age", alături de Deepak Chopra (*Ageless Body, Timeless Mind)*, Marianne Williamson (*The Healing of America*) şi Bernie Siegel (*Peace, Love and Healing*).

Aceşti medici şi „terapiile" lor au mare trecere, făcând din sănătate şi medicină o industrie de 14 miliarde de dolari. Unele dintre ideile lor nu sunt chiar atât de neobişnuite: mănâncă mai puţină grăsime, spun ei; fă exerciţii fizice în mod regulat şi redu nivelul de stres. Dar indicaţiile nu se opresc aici. Chopra, de pildă, este un practician al

medicinei Ayurvedice, medicina tradiţională indiană, care nu presupune doar o dietă echilibrată plus suplimente nutritive naturale, ci şi învăţături hinduse (de exemplu, conceptul de *Prana*, „energia vitală" care ne străbate pe toţi) şi practici (*yagyas*, ceremonii religioase în care se cere ajutorul zeilor hinduşi).

În plus, în aceeaşi măsură în care meditaţia transcendentală a popularizat practicile hinduse în anii '70, practica „Therapeutic Touch" (Atingerea terapeutică, n.tr.) a răspândit misticismul oriental în sfera ştiinţei şi a medicinei:

> După cum spune Dolores Krieger, una din „expertele" în mişcarea sus-amintită: „Therapeutic Touch este o practică de vindecare ce se bazează pe folosirea conştientă a mâinilor în direcţionarea sau modelarea, în scopuri terapeutice, a anumitor energii umane non-fizice care activează corpul". În practică, vindecătorul trebuie să se „centreze" înainte de a practica Therapeutic Touch. Centrarea este „un act al căutării de sine, o pătrundere în interior cu scopul explorării adâncimilor sinelui".[12]

Terapiile alternative ale căror reprezentanţi sunt Weil, Chopra şi Krieger ş.a. includ, printre altele, hipnoză, meditaţie şi „canalizare", manipulare craniană şi „vindecare psihică". Multe dintre aceste metode de „vindecare" întrebuinţează tehnicile şi terminologia religiilor orientale, amintind de „orientarea spirituală"[13] şi conectarea la „o Putere Superioară"[14]. Însă puţini dintre ei se sprijină pe vreo dovadă empirică. Nemulţumirea doctorului Arnold Relman, fost redactor la *New England Journal of Medicine* şi profesor emerit la Harvard Medical School, referitoare la metodologia lui Andrew Weil, se aplică şi în cazul celorlalţi membri ai mişcării: „Weil vrea să credem că nu ai nevoie de o abordare ştiinţifică, nu ai de ce să ceri dovezi... Detest persoanele cu o educaţie superioară care exploatează elementele iraţionale din cultura noastră. Weil tocmai asta face".[15]

Putem înţelege cu uşurinţă frustrarea doctorului Relman, deoarece „medicina alternativă" a apărut, are succes şi popularitate în urma influenţei noii toleranţe şi a copilului ei vitreg, *multiculturalismul*. Dr. Donal O'Mathuna, scriind în *The Death of Truth* (Decesul adevărului, n.tr.), arată că reprezentanţii şi practicienii multor medicini alternative nu doar *exploatează* elementele iraţionale din cultura noastră, dar se şi *bazează* pe ele:

Apărătorii medicinei alternative folosesc metoda postmodernă pentru a dobândi acceptabilitatea perspectivelor lor. Ca să fiu mai exact, aceştia folosesc trei argumente postmoderne:

1. Aruncă îndoiala asupra descoperirilor din medicina biochimică, numind-o o excrescenţă a unei mentalităţi (moderniste) occidentale, materialiste, misogine şi glaciale.

2. Susţin că medicina alternativă este produsul „celor marginalizaţi" sau a culturii minoritare oprimate în Occident. Critica adusă medicinei alternative, susţin ei, este doar manifestarea puterii de către sistemul instituţional medical care face tot efortul să-şi menţină controlul asupra medicinei.

3. Încearcă să înlocuiască informaţia obiectivă, raţională, experimentală ca fundament, căutând să impună eficacitatea unei terapii cu un alt fundament: experienţa personală.[16]

Nimeni nu se îndoieşte de faptul că sistemul medical trebuie îmbunătăţit prin noi tratamente ce aşteaptă să fie descoperite, iar comunitatea medicală mai are încă de învăţat. Însă mare parte din medicina alternativă este periculoasă. E periculoasă nu doar prin faptul că amestecă spiritualismul oriental cu elemente ce ţin de judecata comună a oamenilor în ceea ce priveşte sănătatea, servindu-le doctorilor, asistentelor, pacienţilor o idolatrie travestită în medicină, dar şi prin faptul că viaţa acelor pacienţi care chiar au nevoie de un tratament sigur, cu rezultate dovedite, este în mare primejdie. Un pacient bolnav de ficat care refuză tratamentul convenţional, preferând laptele cu proprietăţile lui vindecătoare, ar putea fi ajutat. Dar în aceeaşi măsură ar putea să-şi facă mult rău... în numele noii toleranţe.

În sfera medicinei şi a sănătăţii, chiar dacă noua toleranţă e mai subtil deghizată, putem face mai mult decât să o reperăm. Putem să opunem rezistenţă influenţei perfide pe care o exercită. De exemplu:

- Fii atent la cuvinte sau fraze-cheie în discursurile despre sănătate şi medicină: *centrare, canalizare, Forţă Superioară, putere, spiritual, psihic*. Aceste cuvinte şi multe altele semnalează prezenţa filozofiei şi religiei orientale. Nu trebuie să respingi în bloc toate

formele de medicină „alternativă" (de exemplu, remedii pe bază de plante, tehnici de reducere a stresului etc.), dar nu accepta idolatria sau practicile oculte travestite în medicină.

- Nu te sfii să pui întrebări (învaţă-i şi pe copiii tăi să facă asta). Dacă medicul tău de familie sau vreun altul îţi recomandă tehnici sau remedii despre care nu ai mai auzit, cere mai multe informaţii despre eficienţa tehnicii/remediului (nu doar dovezi de factură anecdotică) şi nu ezita să ceri opinia unei alte persoane competente.
- Fii precaut şi depistează, atât în medicina convenţională, *cât şi* în cea alternativă, politicile insidioase ale puterii. Un tratament nu ar trebui considerat adecvat doar pentru că e de origine orientală, şi nu occidentală, nu doar pentru că e un exemplu de „îngrijire medicală feminină", în loc de „imperialism medical" masculin, ci pentru că este susţinut de informaţii temeinice şi verificabile, obţinute în urma celor mai avansate proceduri disponibile.
- Cere ca elementele şi conţinutul religios din medicină să fie identificate ca atare, nu pentru că religia ar fi incompatibilă cu ştiinţa (nici nu e), ci pentru că medicina nu trebuie să fie folosită ca un mijloc de propagare a religiilor orientale.[17]
- Nu te lăsa păcălit de ideea că „leacurile băbeşti" au dispărut o dată cu elixirurile vracilor. Potrivit unei statistici, 26,6% dintre americani au recurs, cel puţin o dată, la un tratament dubios.[18] În era noii toleranţe, mai mult ca oricând, cumpărătorul trebuie bine informat.

Ştiinţă

Nu numai că noua toleranţă a transformat sistemul sanitar, a revoluţionat industria divertismentului, a produs schimbări majore în artă, ci şi a afectat studiul şi practica ştiinţei.

De exemplu, cu câţiva ani în urmă, profesorul David Ayres de la Universitatea Baptistă din Dallas a prezentat anumite dovezi potrivit cărora diferenţele dintre bărbaţi şi femei îşi găsesc explicaţia în biologie şi genetică. Cercetarea lui, însă, le-a scandalizat pe feministele din campus, care preferă să creadă dogma feministă (indiferentă faţă de *orice* dovadă, ştiinţifică sau de altă natură, care să arate contrariul) potrivit căreia nu există nici o diferenţă între sexe, în afară de cele impuse de către cultură şi mediu.

Intimidată de feminişti, administraţia universităţii a îndreptat acuzaţiile înspre profesorul Ayres şi l-au desemnat pe decanul John

Jeffrey să ancheteze cazul. Jeffrey a refuzat, spunând că Ayres făcea o cercetare perfect academică şi că, prin tacticile universităţii, dreptul său de a-şi prezenta descoperirile era suprimat. Atât Jeffrey cât şi Ayres au fost daţi afară.[19]

Recent, un alt om de ştiinţă, Dean Kenyon, un biolog eminent din Facultatea de Biologie a Universităţii de stat San Francisco, s-a confruntat cu consecinţele noii toleranţe. Deşi fusese un darwinist convins, Kenyon îşi expunea de ceva vreme studenţii în anul întâi la ceea ce Chuck Colson numeşte „secretul biologiei pe care doar iniţiaţii îl cunosc: că modelul clasic, darwinian, de evoluţie e plin de contradicţii".[20]

Kenyon nu preda creaţionism; nici măcar nu încuraja respingerea evoluţionismului. Pur şi simplu releva tulburătorul tipar al insuficienţelor teoriei darwiniste. Dar se pare că ceea ce făcea era imposibil de acceptat de către „oamenii de ştiinţă" din cadrul universităţii. L-au acuzat că preda religie, nu ştiinţă şi l-au înlăturat temporar de la catedră. Când metoda n-a funcţionat (Comisia pentru libertate academică a şcolii, împreună cu un alt grup au apărat libertatea academică a lui Kenyon), colegii profesorului au încercat o altă stratagemă.

După cum spune Chuck Colson, membrii Facultăţii de Biologie s-au adunat şi „au votat 27 la 5 că evoluţia naturalistă este singura teorie admisibilă în biologie – şi că referirea la o cauză inteligentă ca explicaţie pentru originea vieţii este strict neştiinţifică".[21]

Colson exclamă: „Ce caricatură a ştiinţei adevărate. Cu o asemenea rezoluţie, remarcă sarcastic Paul Nelson, asistăm la naşterea unei noi metode în ştiinţă. De ce să finanţăm experimente costisitoare? Astăzi, singurele lucruri de care ai nevoie ca să faci ştiinţă sunt un stilou şi o bucată de hârtie".[22]

Poate sună simplist, dar scopul ştiinţei, în contextul noii toleranţe (în medicină, cât şi în istorie), nu sunt *faptele*, ci *puterea*. Putere plus experienţă. Lee Campbell, preşedintele Facultăţii de Ştiinţe Naturale a Colegiului Dominican din Ohio, scoate în evidenţă o afinitate crescândă între ştiinţă şi misticism:

> Oamenii de ştiinţă cu afinităţi mistice privesc cu ochi dezaprobatori ştiinţa tradiţională...Ei cred că se poate înfiinţa o ştiinţă mai luminată. Ştiinţa luminată, aşa cum este definită în general, este „inclusivă", „holistică" şi dătătoare de viaţă.[23]

Campbell continuă citându-l pe Fritjof Capra, „apologetul numărul unu al ştiinţei mistice postmoderne", din cartea lui Capra, *The Tao of Physics* (Tao al fizicii, n.tr.):

> Această carte îşi propune să cosmetizeze imaginea ştiinţei prezentând armonia fundamentală între spiritul înţelepciunii orientale şi ştiinţa occidentală. Cartea sugerează că fizica modernă trece mult dincolo de tehnologie şi că Tao sau calea fizicii poate fi o cale a inimii, un drum spre cunoaşterea spirituală şi realizarea de sine.[24]

Ştiinţă sau religie? Amândouă! e vorba de ştiinţă aservită noii toleranţe, care simultan – şi paradoxal – presupune o antipatie faţă de „religie" (dacă termenul semnifică perspective creştine tradiţionale; Creaţia, de pildă) dar şi înglobarea „spiritualităţii" (deşi numai cea de sorginte orientală, monistă şi panteistă, cu toate variaţiile aferente). De asemenea, e vorba de o „ştiinţă" ce, în mod progresiv, neagă raţionalitatea şi obiectivitatea (stâlpii de rezistenţă ai descoperirii ştiinţifice), făcând loc conceptelor non-occidentale, precum intuiţia şi „realizarea de sine".

Dar ce putem face? Nu putem spera, oameni rezonabili ce suntem, să parăm influenţa atâtor persoane din comunitatea ştiinţifică, nu-i aşa? N-avem cum să anulăm pagubele ce s-au făcut până astăzi, nu-i aşa?

Poate că nu. Dar nu asta contează. Cuvintele împăratului David, în Psalmul 11:3, sunt la fel de relevante astăzi ca şi atunci când au fost scrise: „Şi când se surpă temeliile, ce ar putea să mai facă cel neprihănit?" Dacă citim continuarea psalmului după ce întrebarea este lansată, descoperim răspunsul: Când temeliile se surpă, *Domnul îşi are scaunul de domnie în ceruri*. Ce poate face cel neprihănit? *Poate să înainteze pe calea neprihănirii, privind faţa Lui.*

Cum putem face asta? Permiteţi-mi să vă ofer câteva puncte de plecare în problema relaţiei dintre noua toleranţe şi ştiinţă:

- Identifică nevoile relaţionale şi emoţionale ce fac ca noua toleranţă să fie atât de atractivă pentru cei care o propagă *şi* pentru cei care cad victime doctrinei ei. Identifică, de asemenea, nevoile relaţionale şi emoţionale pe care noua toleranţă le creează sau le agravează. Una dintre aceste nevoi este surprinsă în cartea lui

Dennis McCallum, *The Death of Truth* (Moartea adevărului, n.tr.):

> În esenţa ei, cultura postmodernă este nespus de însingurată. Atunci când oamenii aderă la valorile găunoase de „respect" şi „tolerare" în locul dragostei sacrificiale a slujitorului, rezultatul este înstrăinarea interpersonală. Devin paralizaţi de ideea că ar putea spune lucruri „în afara graniţelor" permise, rămân încremeniţi ca nu cumva să se ofenseze reciproc prin opiniile pe care le ventilează, renunţând chiar şi la drepturile lor. Creştinii... pot zidi relaţii reale şi comunităţi pe care lumea laică pot doar să le invidieze. Mulţi postmodernişti au fost cuceriţi pentru Hristos după ce au privit un grup de creştini care împărtăşeau unii cu alţii dragostea lui Hristos.[25]

Singurătatea nu e nicidecum singurul rezultat al noii toleranţe, nu e nici singura motivaţie care îi determină pe oameni să caute răspunsuri şi soluţii în promisiunile goale pe care noua toleranţă le oferă. O nevoie acută de a se simţi acceptaţi este poate cea mai frecventă motivaţie, pe lângă dorinţa de a fi respectaţi şi aprobaţi. Dacă suntem în stare să detectăm nevoile care determină convingerile şi comportamentele altora, putem să răspundem cu o eficienţă sporită.

- Încurajează-i pe creştinii care activează în domeniul ştiinţific: ajută-i să facă faţă singurătăţii şi disperării ce pot apărea într-un domeniu atât de puternic pătruns de postmodernism şi ateism.
- Nu te lăsa intimidat. Ca om simplu, nu „de ştiinţă", s-ar putea să te simţi insuficient pregătit ca să discuţi influenţa noii toleranţe cu cei din domeniu. Nu uita însă că oamenii de ştiinţă sunt în primul rând oameni, care au acelaşi dileme morale, relaţionale şi spirituale ca şi tine.
- Ţine minte că postmodernismul, în ştiinţă, cade pradă aceleiaşi greşeli pe care o face în multe alte domenii: incoerenţa internă. Cu alte cuvinte, „se folosesc de observaţie şi inferenţă logică ca să ajungă la concluzia că observaţia şi inferenţa logică nu spun nimic. Argumentează circular şi îşi anulează propriile argumente. Folosindu-se de instrumentele ştiinţei, demonstrează că şi ei cred în utilitatea acestora".[26]

10 BISERICA ŞI TOLERANŢA

„Înainte de a repara ruinele societăţii noastre", scrie J.B. Cheaney, „creştinii ar face bine să privească zidurile Bisericii prăbuşindu-se şi să-şi readucă aminte de mandatul care ne-a fost încredinţat. Dumnezeu nu este prezent aici pentru noi; noi suntem pentru El. Când, prin harul Său, facem bine, binele pe care îl facem nu e de dragul binelui, ci pentru mărirea slavei Lui. Obiectivul nostru primordial nu este înfiinţarea unei societăţi morale, ci glorificarea lui Dumnezeu, cerându-i, prin rugăciune, ca loialitatea noastră faţă de El să se reflecte în cultura de care aparţinem".[1]

Am văzut în multiple exemple, cu lux de amănunt, felul în care noua toleranţă s-a infiltrat în educaţie, guvernare şi societate, în genere... creând un climat nesigur şi periculos. Dar devastatoarea doctrină a noii toleranţe a pătruns şi în Biserică. Şi ceea ce adversarul, vrăjmaşul nostru din vechime nu a reuşit să facă folosindu-se de foc şi foame, reuşeşte astăzi beneficiind de cooperarea bisericilor şi a celor ce le frecventează – marginalizarea şi subminarea Bisericii Însăşi!

Citiţi următoarele statistici:

- 57% dintre *tinerii care merg la biserică* nu cred în existenţa unui standard obiectiv al adevărului.[2]
- Aproape acelaşi număr de *persoane adulte*, creştini conservatori, care cred în Biblie – 53% – nu cred în existenţa unui adevăr absolut.[3]
- 84% dintre *studenţii creştini* din anul I nu pot nici să explice, nici să-şi apere convingerile într-un mod inteligent.[4]
- Două treimi din cei 70% dintre americanii care spun că e important să urmezi învăţătura Bibliei *resping absoluturile morale*.[5]

Barbarii nu sunt doar la poarta cetăţii; cum remarcase inteligent Pogo, personajul din benzile desenate: „Am întâlnit duşmanul şi... *noi suntem acela*!"

STEAGUL ALB AL CAPITULĂRII

Capitularea Bisericii creştine în faţa ideilor şi idealurilor noii toleranţe a început să devină serioasă şi continuă să fie un fenomen care se extinde înspăimântător de rapid pe cel puţin trei fronturi: în conducere, în seminarii şi în stranele bisericilor.

În ianuarie 1998, Episcopul Frank Tracy Griswold a fost învestit în funcţia de lider spiritual al Bisericii Episcopaliene care numără 2,4 milioane de membri, o confesiune extrem de divizată privitor la chestiunile legate de hirotonisirea homosexualilor practicanţi. În discursul său inaugural, Griswold, de şaizeci de ani, a remarcat faptul că tradiţia anglicană deţine „o capacitate unică pentru diversitate" şi că „există diferite dimensiuni ale adevărului".[6] Cuvintele lui Griswold nu sunt tocmai o încurajare pentru creştinii care se roagă şi nădăjduiesc într-o trezire a credinţei şi trăirii biblice în confesiunile religioase din care fac parte.

Steve Brown, un prieten de-al meu, pastor în Canada, a avut ocazia să-l asculte în cadrul unui seminar de apologetică pe decanul unei şcoli religioase de primă mână. Profesorul invitat relata trecerea sa de la predarea apologeticii evanghelice la ateism declarat sau (în „zilele bune") agnosticism. Steve descrie:

> De asemenea, ne-a împărtăşit... convingerea sa că *fiecare cultură îşi construieşte propria sa realitate sau adevăr*. Spunea că, exact aşa cum Moş Crăciun nu trebuie să fie real ca să aibă efect, tot aşa, diferitele religii sau convingeri sunt deopotrivă reale indiferent de fundamentul lor în adevăr sau fapt istoric.
>
> Când a urmat timpul pentru întrebări... l-am întrebat pe domnul profesor dacă crede în adevărul moral absolut. Deşi răspunsul a fost foarte lung şi alambicat, până la urmă răspunsul a fost „nu", iar el s-a reîntors la argumentul său iniţial potrivit căruia *„fiecare cultură îşi construieşte propria sa realitatea sau adevăr"*.
>
> Apoi l-am întrebat: „Dacă nu există adevăr absolut, asta înseamnă că ceea ce Hitler a făcut a fost corect în cultura lui, dar greşit în cultura noastră?" Decanul mi-a dat dreptate.[7] (cursivele ne aparţin)

Ce tragedie! În loc să-i înveţe pe alţii adevărul Scripturii, decanul unei şcoli religioase trăda prezenţa doctrinelor noii toleranţe.

Asemenea perspective nu se furişează doar în amvoanele de la care se proclamă Evanghelia, ele sunt pitite chiar şi în stranele bisericilor. Trei cercetători, scriind în revista *Theology Today* (Teologia astăzi, n.tr.), au identificat într-o confesiune creştină un fenomen în expansiune.[8] Aceştia prezintă într-un mod bine documentat prezenţa în generaţia exploziei demografice a unei atitudini generale, practic perfect asemănătoare cu noua toleranţă aşa cum se manifestă ea în afara spaţiului eclesial, cu „accentul pe acceptarea diferenţelor, tolerarea incertitudinilor şi puternica favorizare a individualismului şi... luarea de poziţie în chestiuni de ordin social şi moral". Copiii acestei generaţii, relatează cercetătorii,

> ...s-au adecvat la multiplele, adesea contradictoriile mesaje culturale pe care le primesc în lumea aceasta: ei acceptă faptul că varietatea afirmaţiilor cu pretenţii de adevăr este inevitabilă.
>
> În vreme ce nu au dubii cu privire la propriile convingeri (după cum am văzut, aceştia sunt creştinii de rând), ezită totuşi să facă afirmaţii dogmatice în numele creştinismului. Puţini ar fi de acord că mântuirea este doar prin Isus Hristos sau că Acesta este singura sursă a adevărului absolut. Mai degrabă, ei continuă să afirme că tradiţiile celorlalte credinţe sunt pretendenţi egali la pătrunderea şi aflarea adevărului şi că ar fi nepotrivit pentru creştini să combată acele viziuni alternative... Mulţi... merg atât de departe încât spun că ar fi mulţumiţi dacă copiii lor ar adopta religii non-occidentale „câtă vreme sunt fericiţi" şi câtă vreme sunt cetăţeni cu o bună conduită morală.[9]

Dacă asemenea convingeri provin de pe băncile bisericilor, atunci Biserica este într-un pericol nemaipomenit de grav. În cuvintele lui Søren Kierkegaard: „Imediat ce Împărăţia lui Hristos se adecvează la lume, creştinismul e desfiinţat".[10]

Deşi o astfel de adecvare se petrece într-adevăr în multe domenii din biserică, adecvarea cea mai gravă, cea mai penetrantă şi cea mai periculoasă pentru tine şi pentru noi toţi poate fi întâlnită în trei domenii.

După Scripturi

Marcus J. Borg de la Universitatea de Stat din Oregon este unul dintre cei mai cunoscuţi eruditi ai Bibliei, specializat în problema istoricităţii lui Isus. El declară că este creştin, iar din păcate, perspectivele sale sunt răspândite şi familiare în multe segmente ale Bisericii. Despre Biblie el spune următoarele:

> Cred că Biblia este răspunsul unei dinamici culturale ample la experienţa cu Dumnezeu. Originea ei nu este supranaturală, ci umană... Adevărul creştinismului nu depinde de adevărul literal sau de infailibilitatea istorică a Bibliei. Ca să fiu mai specific, credem noi, creştinii, în învierea lui Isus pentru că avem mărturii infailibile de la martori oculari, cu alte cuvinte, credem pentru că naraţiunile din Evanghelii „dovedesc" că a existat într-adevăr o înviere? Unii creştini ar răspunde „da" şi am auzit mai multe predici de înviere care merg în direcţia aceasta. Dar... aş îndrăzni să spun că adevărul Învierii nu depinde de faptul că a existat sau nu un mormânt gol sau dacă s-a întâmplat ceva cu trupul lui Isus. Adevărul despre Înviere este că Isus a continuat să fie o realitate vie chiar şi după moartea sa...[11]

Profesorul Borg, de asemenea membru al infamului „Jesus Seminar"[12], nu poate fi considerat un creştin autentic. Însă perspectivele postmoderne pe care le propagă devin alarmant de populare în multe dintre bisericile evanghelice de astăzi. Următoarea relatare dovedeşte acest fapt:

> Săptămânalul studiu biblic începuse cu acea confortabilă previzibilitate. După tradiţionala plăcintă, membrii şi-au luat ceştile cu cafea şi s-au aşezat în locurile deja cunoscute. Charlie, liderul grupului, şi-a dres glasul în semn că sunt gata să înceapă. Cu aceeaşi necruţătoare regularitate, a pus întrebarea: „Buuuun, ce înţelegeţi voi din versetele astea?"
>
> Discuţia se desfăşura după un tipar obişnuit. Fiecare spunea ce înţelege el din verset şi, la final, grupul ajungea, invariabil, la săptămânalul consens – cel puţin în cazul versetelor simple. Şi totuşi, cu toţii ştiau ce

urmează; încă un conflict între Donnell şi Maria. Donnell era creştin de mai mulţi ani, autointitulat teologul de serviciu al grupului. Nu ştiu cum se făcea că întotdeauna găsea un subiect controversat pe care să se certe cu Maria, recent convertită, dar cu un entuziasm nemaipomenit pentru studierea Bibliei.

Imediat ce se ajungea la versetele problematice, scena era aceeaşi de fiecare dată. Pasajul stârnea interpretări contradictorii. Donnell se lupta vehement în apărarea interpretării fostului său pastor, o interpretare pe care mulţi o considerau forţată. Maria însă, poate datorită faptului că era mai tânără şi mai directă, nu îl cruţa pe Donnell. Deoarece nu cunoştea Biblia prea bine, raporta versetele dificile la experienţa ei ca şi creştină într-un mod în care interpretarea lui Donnell era contrazisă. Donnell nu se lăsa învins. Îşi dubla efortul şi continua.

Micul război se sfârşea de cele mai multe ori cu „soluţia" pe care Charlie, liderul, sau Betty, împăciuitorul de serviciu al grupului, le aducea. Unul dintre ei remarca plin de calm: „Vedeţi încă o dată că citirea Bibliei e o problemă de interpretare personală şi observaţi că un verset poate să însemne un anumit lucru pentru cineva şi un cu totul alt lucru pentru altcineva". Membrii grupului se despărţeau cu un vag sentiment al golului şi risipirii.[13]

Profesorul Walt Russell, autorul acestei relatări cuprinse în articolul său „What it Means to Me" (Ce înseamnă pentru mine, n.tr.) din revista creştină *Christianity Today*, demonstrează că asemenea abordări ale studiului biblic – frecvent întâlnite în multe biserici de astăzi – reflectă influenţa ideilor postmoderne în Biserică. „Înţelesul unui text", spune el, „nu se schimbă nici o dată. Scopul primordial [în studiul Bibliei] este să descoperim acel înţeles durabil. Pe de altă parte, *semnificaţia* acelui text, aşa cum o extrag eu şi ceilalţi, e ceva fluid şi foarte flexibil. Confundând aceste două aspecte ale procesului interpretativ, noi, evanghelicii, abordăm Biblia cu relativism interpretativ. Dacă înseamnă un lucru pentru tine şi un cu totul alt lucru pentru mine, am rămas fără nici o 'curte de apel'... pare-se că cititorului îi rămâne sarcina de a 'crea sens'".[14]

Orice abordare a Bibliei în care cititorului i se dă libertatea de a decide care este înţelesul textului, fără a i se „impune" idei exterioare (chiar dacă ar fi ideile lui Dumnezeu!), poate foarte uşor să fie „tolerantă", dar în acest fel, abordarea aceasta reduce Biblia la un simplu manual de autoperfecţionare, despuind Cuvântul lui Dumnezeu de autoritatea şi puterea lui, ameninţând înseşi temeliile Bisericii – şi ale credinţei.

Deci, cum putem să răspundem? Ce putem face ca să apărăm Cuvântul lui Dumnezeu de acest atac?

- În primul rând, examinează-ţi propria credinţă şi propriile practici. Recunoşti că Biblia este Cuvântul venit de la Dumnezeu? o *citeşti*? o studiezi? Dacă vrem să stăm fermi apărând integritatea Cuvântului lui Dumnezeu în Biserica Sa, *nimic nu poate înlocui adâncirea în cunoaşterea Bibliei* (Deuteronom 6:6).
- Atât în timpul tău personal de studiu, cât şi în grup, caută să faci diferenţa între *înţelesul* textului şi *semnificaţia*, aplicaţia textului. Întrebarea corectă nu este: „Ce înseamnă textul acesta *pentru mine*?", ci „Ce înseamnă el?" şi „Cum îl pot *aplica* în viaţa mea?
- Opune-te într-un mod politicos dar ferm deconstrucţiei Cuvântului lui Dumnezeu, care presupune o abordare a textului în care înţelesul lui este *decis*, nu *descoperit cu discernământ* de către cititor sau ascultător (2 Timotei 2:15; 2 Petru 1:20). Ia în calcul studierea regulilor de bază în interpretarea Bibliei ca o metodă de apărare împotriva deconstrucţionismului (cartea lui R.C. Sproul, *Knowing Scripture*, poate fi de mare folos în acest demers).
- Părinţilor, nu pasaţi Bisericii responsabilitatea educaţiei creştine! Dumnezeu a poruncit:

> *Şi poruncile acestea pe care ţi le dau astăzi, să le ai în inima ta. Să le întipăreşti în mintea copiilor tăi, şi să vorbeşti de ele când vei fi acasă, când vei pleca în călătorie, când te vei culca şi când te vei scula. Să le legi ca un semn de aducere aminte la mâini, şi să-ţi fie ca nişte fruntarii între ochi. Să le scrii pe uşiorii casei tale şi pe porţile tale. (Deuteronom 6.6-9)*

Învaţă-i pe copiii tăi să privească şi să preţuiască Biblia ca pe Cuvântul lui Dumnezeu. Învaţă-i cum să citească, în ce fel să studieze şi cum să aplice învăţătura în viaţa lor.

Dragoste, Sex şi Căsătorie

Bisericile creştine, confesiunile, atât cele istorice, cât şi cele evanghelice, sunt prinse într-o confruntare pro şi contra noii toleranţe în domeniile dragostei, sexului şi căsătoriei. Perspectivele creştinilor evanghelici asupra sexului premarital şi asupra concubinajului au devenit mult mai permisive. Şi chiar dacă Biserica, în ansamblul ei, dezaprobă divorţul (în timp ce, în mod lăudabil, devine mult mai sensibilă la victimele divorţurilor), declaraţia ei evită menţionarea divorţului intenţionat ca fiind un păcat. Atenţia se îndreaptă mai degrabă înspre ramificaţiile practice ale „familiilor dezbinate" – o abordare mult mai corectă politic. Dar cel mai pronunţat efect al noii toleranţe asupra Bisericii, şi nu numai, se observă în felul în care aceasta abordează comportamentul homosexual, căsătoriile homosexuale şi hirotonisirea homosexualilor practicanţi.

Două biserici din Carolina de Nord au devenit centrul unei controverse în 1992 din cadrul Convenţiei de Sud a baptiştilor, cea mai mare comunitate confesională din America, cu 15,2 milioane de membri. Biserica Baptistă Pullen Memorial din oraşul Raleigh şi-a dat binecuvântarea peste căsătoria a doi bărbaţi homosexuali; Biserica Baptistă Binkley Memorial din oraşul Chapel Hill a hirotonisit ca slujitor în biserică un homosexual declarat. Incidentele au determinat o revizuire a Constituţiei Convenţiei Baptiste de Sud, oferind comunităţii confesionale puterea de a exclude bisericile care acceptă homosexualitatea.

Reverendul Mahan Siler, pastorul Bisericii Baptiste Pullen Memorial, a declarat că regretă faptul că tocmai cultul de care aparţine nu e în stare să facă diferenţa între „comportamentul sexual ce implică exploatarea altor persoane şi comportamentul sexual dintr-o relaţie de dedicare şi dragoste. Cred că Biserica ar trebui să susţină relaţiile de dragoste şi dedicare".[15]

Alte culte au dat piept cu aceleaşi frământări. Agenda homosexuală şi-a făcut loc în cadrul Bisericii Episcopaliene şi Prezbiteriene din Statele Unite, obligându-i pe mulţi creştini să aleagă între a părăsi Biserica şi a rămâne în ea cu scopul de a o reforma din interior.

Chiar dacă United Methodist Church (Biserica Metodistă Unită, n.tr.), numărând 8,5 milioane de membri, şi-a reafirmat în mod oficial învăţătura tradiţională cu privire la sexualitate şi căsătorie, activiştii homosexuali continuă să câştige teren. Pastorul Jimmy Creech de la biserica numărând 1900 de membri First United Methodist din Omaha, Nebraska, a oficiat căsătoria dintre două

lesbiene (a fost ulterior suspendat pentru şaizeci de zile). Capelanul UMC al Universităţii Princeton, Sue Ann Morrow, a oficiat în cadrul campusului căsătoria a doi homosexuali, atei convinşi, şi a declarat public că are de gând să continue oficierea căsătoriilor între membri de acelaşi sex. Conform ultimului raport, episcopul nu luase nici un fel de măsuri administrative împotriva ei. Şi un nou grup de acţiune, CORNET (Covenant Relationships Network), duce o campanie de susţinere a căsniciilor între persoane de acelaşi sex în cadrul UMC-ului, cerându-le bisericilor şi clerului să-şi dea acordul şi binecuvântarea peste asemenea căsătorii, manifestând astfel „o formă esenţială a sprijinului pastoral".[16]

Şi chiar dacă Prea Sfinţitul George L. Carey, liderul spiritual al Bisericii Anglicane, numărând 70 de milioane de membri, a vorbit împotriva hirotonisirii homosexualilor, nu a făcut-o pe o bază biblică. A afirmat că homosexualii nu au voie să fie hirotonisiţi decât în cazul în care marea majoritate a membrilor îşi exprimă acordul în acest sens. „Luaţi aminte", a spus el, „ca nu cumva să luăm decizii pripite care vor duce la sciziunea Bisericii şi slăbirea influenţei ei".[17] Dezacordul lui Carey faţă de hirotonisirea homosexualilor s-a bazat, se pare, nu pe adevărul biblic, ci pe dorinţa de a evita sciziunea Bisericii.

În prezent, noua toleranţă este atât de dezlănţuită în Biserică, încât standardele biblice sunt pur şi simplu ignorate – sau chiar modificate – în favoarea unei abordări mai „tolerante"... una care caută să redefinească sexualitatea şi căsătoria în funcţie de standarde şi „susceptibilităţi" omeneşti. În timp, această abordare aşa-zis tolerantă e periculoasă pentru că te va obliga să accepţi comportamente şi stiluri de viaţă pe care Cuvântul lui Dumnezeu le numeşte fără ocolişuri drept „urâciuni" (Levitic 18:22; 20:13).

Dar în faţa acestor schimbări şi provocări se poate, totuşi, răspunde într-o manieră hristică. Trebuie să iubim impetuos şi să apărăm adevărul cu umilinţă. Următoarele sugestii pot fi de folos în acest proces:

- Caută voia lui Dumnezeu cu rugăciune şi răbdare. Chiar şi în interiorul Bisericii, reacţia multor creştini a fost de multe ori să se separe de cei cu intenţii evidente şi opinii discutabile. Am căutat să păstrăm puritatea Bisericii evitând seminarii, confesiuni, biserici, grupuri şi indivizi ce susţin idei nebiblice. În solniţă nu mai este sare. Dacă vrem să apărăm creştinismul biblic, poate că ar trebui să cultivăm relaţii trainice, sănătoase cu ambele tabere – chiar şi

cu cei din *tabăra greşită*! Ştiu, există un risc inerent. Sarea îşi poate pierde gustul devenind inutilă (Matei 5:13). Dar şi sarea care nu sărează e tot inutilă.

Recent, o biserică prezbiteriană din apropierea casei mele a trecut printr-o perioadă traumatică de frământări şi tranziţie. Unii dintre membrii şi liderii bisericii, îngrijoraţi de orientarea confesiunii lor în probleme legate de homosexualitate şi hirotonisirea homosexualilor, au părăsit biserica şi au pus bazele unei noi congregaţii religioase. Alţi membri preocupaţi de soarta bisericii au rămas şi au decis să fie apărătorii creştinismului biblic în cadrul confesiunii deja existente (fără ca să mai finanţeze anumite agenţii confesionale şi ignorând anumite directive ale bisericii).

Mă întristează să văd cum o biserică dinamică e dezbinată de forţele noii toleranţe ce acţionează în interiorul confesiunii. Am înţelegere pentru cei care au decis că este momentul să facă acel pas curajos şi să-şi părăsească confesiunea şi biserica pe care au iubit-o atâţia ani la rând. Sunt, de asemenea, inspirat de curajul celor care au rămas, deoarece am convingerea că relaţiile sunt vitale cauzei lui Hristos în lupta împotriva noii toleranţe care ameninţă să distrugă Biserica Sa.

- Nu uita că cei din interiorul Bisericii au aceleaşi nevoi ca şi cei din afară. Printre acestea se numără:
  - Nevoia de acceptare, de apartenenţă la un anumit grup ce susţine o anumită cauză
  - Nevoia de afecţiune, nevoia de a fi plăcut şi de a te simţi agreat
  - Nevoia de a fi încuviinţat, nevoia ca cineva să-ţi spună că ai un comportament bun
  - Nevoia de atenţie, nevoia de a fi remarcat
  - Nevoia de sprijin
  - Nevoia de respect

Adeseori, aceste nevoi şi multe altele îi motivează pe cei din Biserică să treacă de partea „toleranţei". Un profesor de seminar ar putea să submineze – cu voie sau fără voie – autoritatea şi inspiraţia Bibliei, mizând pe faptul că scrierile sale vor deveni mai populare în mediul academic. Sau un pastor ar putea lua o poziţie mai permisivă faţă de căsătoriile homosexuale într-un efort – cu voie sau fără voie – de a părea mai milos şi mai iubitor.

Asemenea răspunsuri ilegitime la nevoi legitime s-ar putea să nu fie tocmai scuzabile, dar dacă reuşim să identificăm nevoile ce determină un comportament anume, vom fi mult mai bine echipaţi să tratăm adevărata problemă, nu doar simptomele, care împreună duc la prăbuşirea zidurilor bisericii.

- Foloseşte fiecare ocazie pe care o ai pentru a demonstra că iubirea hristică autentică are de fiecare dată toate atuurile faţă de „toleranţă". Cu greu îl mai poţi eticheta drept homofob pe un creştin care-şi petrece sâmbetele stând în saloane, pe marginea paturilor homosexualilor bolnavi de SIDA. Cu greu mai poate fi acuzată de bigotism o biserică ai cărei membri trec de barierele rasiale şi se unesc ca să rezidească o biserică distrusă de un incendiator. Cu greu mai poate fi numită intolerantă o creştină ce manifestă acceptare faţă de o persoană radical diferită de ea.

Permiteţi-mi să ilustrez aceste lucruri relatând un incident petrecut în cadrul unei conferinţe la care am participat. Manifestarea se ţinea într-un centru special de conferinţe, suficient de încăpător să găzduiască mai multe grupuri şi conferinţe deodată. Tocmai când grupul nostru – Conferinţa Scriitorilor Creştini – a intrat în cantină pentru a servi prima cină, a sosit un alt grup: 50 sau 60 de adolescenţi dintr-o biserică ce se ocupa cu slujirea copiilor „alternativi", dintre care unii erau îmbrăcaţi strident şi care trăiseră pe străzi.

În şirul ce se formase, înaintea mea, era o doamnă căruntă ce venise la conferinţa scriitorilor. În faţa *ei* era o tânără de 18-19 ani, îmbrăcată neconformist, cu părul făcut ţepi şi colorat în mii de nuanţe.

Am privit curios cum doamna mai învârstă o examina pe tânără. La un moment dat, şi-a întins mâna şi a bătut-o uşor pe umăr. Am rămas înmărmurit. Femeia i se adresă tinerei cu un glas tremurător, dar limpede. „Îmi *place* cum îţi stă părul!" zise ea, zâmbind larg şi arătând înspre coafura fetei. Fata a zâmbit şi ea, după care cele două au înjghebat o conversaţie care a durat aproape tot timpul cât s-a servit masa.

Acea femeie a făcut mult mai mult decât să-şi tolereze partenerul de discuţie; a întâmpinat-o şi a mers înspre ea într-un mod iubitor. Nu ştiu dacă accepta vestimentaţia şi întregul *look* al fetei. Nu ştiu dacă a reuşit să identifice nevoia ei de atenţie. Dar se pare că a găsit ceva ce i-a plăcut, şi astfel, a descoperit modul în care să-i ofere fetei exact ceea ce avea nevoie. Reacţia prietenească (şi neaşteptată) a doamnei au atins o coardă sensibilă a fetei – şi a mea.

Copiii celor „cu puţin mai prejos decât Dumnezeu"[18]

Nu cu mult timp în urmă, Brett Hershey se întoarse acasă cu un prieten din echipa de baschet. Un prieten musulman. Brett şi părinţii lui sunt creştini. Frecventează o biserică evanghelică. Locuiesc într-o comunitate mică din centrul ţării şi sunt înconjuraţi de copii şi familii de altă coloratură religioasă, adepţi ai „noilor" spiritualităţi (misticismul oriental, mişcarea New Age şi multe altele).

Aceasta este una dintre cele mai profunde transformări în societatea occidentală din ultimii douăzeci de ani. Christine Wicker, scriind pentru *The Dallas Morning News*, spune că „ceea ce îi distinge pe adolescenţii americani contemporani de cei din generaţiile anterioare este faptul că experienţa lor cu oamenii de diferite credinţe religioase este mult mai bogată".[19]

Nu doar că trăim într-o societate mult mai pluralistă, dar, potrivit spuselor lui Don C. Richter directorul „Academiei Teologice" de vară pentru tineri din cadrul Universităţii Emory, „copiii de creştini sunt foarte neliniştiţi privitor la pretenţiile exclusiviste ale creştinismului, la ideea că Isus este calea şi lumina şi că 'nimeni nu vine la Tatăl decât prin mine'".[20]

Astfel de nelinişti pot fi întâlnite în întreaga Biserică, între toţi membrii ei, nu doar în cazul tinerilor. Unul dintre cele mai teribile efecte ale noii toleranţe asupra Bisericii de astăzi este respingerea „pretenţiilor exclusiviste ale creştinismului", lucru extrem de bine definit de profesorul J. Robert Nelson de la Colegiul Oberlin:

> Iată în ce rezidă unicitatea: Domnul Dumnezeul nostru este singurul Domn; şi acest unic Dumnezeu a străpuns şuvoiul istoriei umane într-un singur mod, printr-un singur om, într-un singur moment din timp, pentru binele tuturor oamenilor din toate timpurile. Acesta este nucleul profesiunii de credinţă a creştinismului.[21]

Există multe voci în interiorul Bisericii care cer ca această afirmaţie să fie respinsă, nu fiindcă ar exprima adevărul despre creştinism, ci pentru că, în mod necesar, aceasta afirmă implicit falsitatea oricăror altor doctrine (şi, desigur, aceasta este împotriva spiritului şi învăţăturii noii toleranţe). Misionarul Harold Netland spune că „exclusivismul creştinismului nu implică necesarmente negarea tuturor afirmaţiilor şi pretenţiilor exprimate de către alte tradiţii religioase. Însă ceea ce neagă este presupoziţia că învăţăturile altor

tradiţii pot fi adevărate chiar dacă sunt incompatibile cu cele ale Scripturii".[22]

Acest impas apare tocmai într-o societate pătrunsă de noua toleranţă. În cartea sa, *Christ's Lordship and Religious Pluralism* (Domnia lui Hristos şi pluralismul religios, n.tr.), W. Cantwell Smith declară:

> Exclusivismul face din tot mai mulţi creştini nişte persoane imorale. Dacă mintea dovedeşte că e adevărat, în timp ce inima vede viclenie şi ca pe ceva necreştin, n-ar trebui creştinii să-şi asculte inima? Poate că acesta este miezul dilemei noastre.[23]

Paul Knitter, în cartea sa, *No Other Name? (A Critical Survey of Christian Attitudes toward Other Religions)* (Nici un alt nume? o analiză critică a atitudinilor creştine faţă de alte religii, n.tr.), scrie:

> Declaraţia conservatoare potrivit căreia nu există revelaţie autentică, temeinică în afară de Hristos pur şi simplu nu poate rămâne în picioare în lumina credinţei, dedicării, iubirii şi păcii pe care creştinii le găsesc în învăţăturile, dar mai ales în adepţii altor religii.[24]

Bill Phipps, preşedinte a United Church of Canada (Biserica Unită din Canada, n.tr.), cea mai numeroasă congregaţie protestantă din Canada, a declarat de curând „că nu crede în Dumnezeirea lui Isus Hristos, nu crede că a înviat în trup sau că El este singura cale spre Dumnezeu". După ce cuvintele lui au provocat o profundă dezaprobare în cadrul congregaţiei, consiliul UCC format din cei 70 de membri (laici şi clerici) a remarcat că „declaraţia a fost într-un acord perfect cu viziunea Bisericii Unite".[25]

Observaţi ce se întâmplă? Voci *din interiorul Bisericii* le cer creştinilor să înceteze cu obstinata lor învăţătură că Isus este singurul în măsură să mântuiască, singurul în numele căruia trebuie să fim mântuiţi (Ioan 14:6; Fapte 4:12). Voci *din interiorul Bisericii* încearcă să ne convingă, pe noi şi pe copiii noştri, că de fapt creştinismul nu este cu nimic diferit, nu este mai adevărat, faţă de orice altă credinţă.

În vreme ce Biserica lui Hristos se adaptează lumii, cuvintele lui S ren Kierkegaard răsună ca un ecou ameninţător, anunţând efectul

unor asemenea compromisuri nelegiuite cu noua toleranţă: „Creştinismul e desfiinţat".[26]

Copiii tăi cresc într-o Biserică total diferită de cea în care ai crescut tu. După Richter, e mult mai probabil ca ei să spună: „De ce este Biblia mai demnă de crezare decât Bhagavad Gita sau decât Coranul?" Vor spune ceva de genul: „Am un prieten budist şi unul musulman şi amândoi sunt mult mai buni decât mine. Dacă ei nu merg în rai, atunci cu siguranţă nu merg nici eu". Noua toleranţă ce s-a furişat în Biserică le ameninţă siguranţa mântuirii, credinţa în Biblie şi, în definitiv, credinţa în Hristos ca fiind singura cale spre mântuire. Toleranţa din bisericile de astăzi s-ar putea chiar să îi îndemne să caute mântuire în altă parte... periclitându-le sufletele pe veşnicie.

Cum putem să ne opunem unor asemenea ameninţări? Ce putem face ca acest cântec de sirenă al noii toleranţe să nu ne atragă copiii, îndepărtându-i de credinţă? Eu cred că trebuie să începem realizând că sarcina de a reclădi zidurile prăbuşite ale Bisericii, în cuvintele lui J.B. Cheaney, nu este doar sarcina noastră. La urma urmei, e vorba de Biserica lui Hristos, şi el îşi va zidi Biserica (Matei 16:18). Dar exact aşa cum zidurile Bisericii s-au prăbuşit cărămidă cu cărămidă, tot aşa, noi putem juca un rol important în reclădirea lor... cărămidă cu cărămidă, luând aminte la următoarele:

- Ţine minte, aşa cum s-a spus în capitolul 7, că Biserica este *cea mai multiculturală instituţie* din lume. Conştientizarea acestui fapt ar trebui să ne îndemne la implementarea sugestiei lui Peter Tze Ming Ng de a „încuraja dezvoltarea programei şcolare, studiilor biblice şi materialele referitoare la închinare ce subliniază natura pluralistă a credinţei creştine".[27]
- Prezintă-le copiilor tăi conceptele elementare ale gândirii critice, precum legea non-contradicţiei (două afirmaţii contradictorii nu pot fi simultan adevărate, dar amândouă pot fi false) şi procesul în trei etape (înţelege, analizează, reacţionează) descris în capitolul 9.
- Observă infatuarea unei luări de poziţie de genul: „E arogant să afirmi unicitatea creştinismului". Persoana care presupune că exclusivismul creştin este inerent arogant şi condamnabil din punct de vedere moral nu e mai puţin arogantă decât cei pe care persoana respectivă îi acuză de aroganţă. O asemenea persoană face exact lucrul pe care îl condamnă la creştini – judecă atitudinile şi acţiunile altora!

- Nu încerca să-i ţii pe copiii tăi departe, izolaţi de alte religii; mai bine expune-i cu tact la religiile non-occidentale într-un mod în care ei înşişi vor distinge între ideile biblice şi cele nebiblice, între ceea ce e inofensiv şi ceea ce e periculos. Poţi face aceasta transformându-ţi căminul într-un loc primitor, sigur, în care ei îşi pot invita prietenii, chiar şi pe cei necreştini, ştiind că într-un asemenea context îţi poţi ajuta copiii să înţeleagă şi să analizeze ceea ce gândesc şi ceea ce cred prietenii lor. Asigură-te că le comunici tuturor – indiferent de credinţa vreunuia sau a altcuiva – că fiecare este creat după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, fiecare este un suflet de o inestimabilă valoare pentru care a murit Hristos.

  De exemplu, tatăl lui Brett Hershey, director la organizaţia Campus Crusade for Christ, nu numai că l-a acceptat pe prietenul musulman al fiului său, ci a şi stat de vorbă cu el, întrebându-l despre islam, în timp ce Brett privea şi asculta cu atenţie. După ce a înţeles credinţa băiatului, tatăl lui Brett i-a cerut permisiunea să-i explice învăţătura şi credinţa creştină. Abordarea sa nu numai că l-a adus pe Brett în contact cu învăţătura islamului, ci şi a creat contextul în care prietenul musulman a putut auzi ceva despre Hristos.
- Dacă unul dintre copiii tăi se arată interesat de una dintre religiile sau spiritualităţile necreştine, nu încerca să-i suprimi curiozitatea; mai degrabă caută să înţelegi ce îl atrage în direcţia aceea. Întreabă-te în sinea ta: *„Ce li se pare interesant sau fascinant? Încearcă oare să umple un gol lăuntric sau să-şi împlinească o nevoie?* Charles Strohmer, autorul cărţii *The Gospel and the New Spirituality,* (Evanghelia şi noua spiritualitate, n.tr.) scrie: „De prea multe ori, părinţii, în loc să înţeleagă curiozitatea copiilor lor, încearcă să o înăbuşe". E mult mai bine, spune el, să „analizezi motivele pentru care acea viziune sau tradiţie fascinează şi să cauţi adevărul ce poate răspunde minciunii. E mult mai bine să spui: 'Aha, eşti interesat de reîncarnare? Asta înseamnă că te preocupă viaţa de dincolo de moarte. Hai să discutăm.' Astfel, în loc să îl critici, vorbeşti despre ceea ce îl interesează pe copil sau pe tânăr".[28]
- Caută să ai duhul descris de Harold Netland, un misionar în Japonia, ce aparţine de Evangelical Free Church (Biserica Evanghelică Liberă, n.tr.):

> Exclusivismul creştinismului nu se poate lăuda cu o cunoaştere exhaustivă a lui Dumnezeu. Există o mare parte din Dumnezeu şi din univers necunoscute nouă. Şi, în cele din urmă, în exclusivism, dacă acesta este înţeles corespunzător, nu există loc pentru nici un fel de mândrie sau triumfalism arogant. Toţi suntem, în cel mai bun caz, nişte păcătoşi mântuiţi prin harul lui Dumnezeu. De asemenea, nu avem voie să uităm că adepţii altor tradiţii religioase sunt, ca şi noi, creaţi după chipul lui Dumnezeu, obiecte ale iubirii Sale infinite, inepuizabile. Smerenia şi respectul autentic ar trebui să caracterizeze relaţiile noastre cu cei de alte credinţe.[29]

- Nu cumva să crezi că trebuie să te opui şi să te războieşti cu *orice* face aluzie la „toleranţă" în cadrul bisericii. De pildă, în timp ce creştinii ar trebui să se protejeze de orice insinuare potrivit căreia toate culturile, toate practicile culturale şi toate afirmaţiile cu pretenţii de adevăr sunt la fel de valide, metodele non-occidentale folosite în închinare (cântatul în alte limbi decât engleza, folosirea instrumentelor non-occidentale etc.) şi în misiunea de evanghelizare a Bisericii pot fi foarte folositoare şi adecvate. Iar credincioşii americani trebuie să recunoască smeriţi că, deşi au multe de oferit altor culturi, mai au încă multe de învăţat de la acestea.
- Nu uita că Isus le-a răspuns criticilor Săi prin propria Sa viaţă pe care şi-a dat-o pe cruce, atât pentru ei cât şi pentru ucenici. Urmaşii Lui nu pot face un bine mai mare decât să-i iubească şi să-i binecuvânteze pe cei care se opun Bisericii şi Evangheliei (Proverbe 25:21-22; Romani 12:20).

11 STRĂLUCIND CA NIŞTE LUMINI

Când Joan l-a întâlnit pe Robert pentru prima oară, n-a fost deloc entuziasmată să lucreze cu el. Primele cuvinte rostite de Robert nu îmbunătăţiseră deloc situaţia.

„Vreau să ştii că detest oamenii ca tine", zise el.

Joan, o scriitoare profesionistă, era implicată într-un proiect fascinant şi plin de satisfacţii când a simţit că Dumnezeu îi cere să abandoneze ceea ce făcea şi să urmeze o altă cale. N-avea nici cea mai mică idee ce anume îi cere Dumnezeu să facă, dar după câteva eschivări şi împotriviri firave, a cedat.

Nu după mult timp, se trezi într-o dimineaţă cu cea mai limpede convingere că trebuie să scrie un roman în care să descrie dragostea şi harul lui Dumnezeu arătate unei familii creştine sfâşiate de vestea că unul dintre membrii ei este homosexual şi bolnav de SIDA, o boală mortală recent descoperită la acea dată.

De ce să scriu aşa ceva? se întrebă. *Nu cunosc pe nimeni care să aibă boala asta şi ca să fiu foarte sinceră, nici nu cred că aş vrea să cunosc pe cineva.*

În noaptea aceea citise în ziar scrisoarea unui anume Robert către redactorul-şef. Robert era un tânăr plin de furie, bolnav de SIDA şi pe cale să moară.

După ce a găsit numărul de telefon, Joan l-a sunat pe Robert. Simţindu-se uşor stingheră, i-a explicat că e creştină şi că Dumnezeu a îndemnat-o să scrie o carte despre SIDA. Avea nevoie de ajutor.

După un moment de tăcere, Robert îi răspunse: „Sigur", zise, „te ajut eu. Dar să ştii că fac asta doar pentru că vreau să mă asigur că scrii clar şi limpede adevărul despre boala asta. Şi încă un lucru: nu vreau să-mi ţii predici!"

Joan a fost de acord şi la scurt timp au luat masa împreună. Nici nu se aşezară bine că Robert începu conversaţia cu o replică plină de furie.

Uimită, Joan nu putea decât să se întrebe de ce se întâmplase aşa.

„Detest oamenii ca tine", îi zise Robert, „pentru că din vina voastră am SIDA – voi, perfecţii, neprihăniţii, sfinţii şi fanaticii religioşi, cu regulile voastre cu tot. Dacă n-aţi fi voi, noi, homosexualii, am putea să ne căsătorim ca oricare alţi oameni şi n-am mai fi nevoiţi să avem relaţii multiple şi să ne expunem riscului unor asemenea lucruri ca SIDA".

Înainte ca Joan să poată răspunde, Robert continuă să-şi desfăşoare lista cu plângeri la adresa lumii – în special la adresa creştinilor. Vorbirea lui era presărată cu înjurături şi vulgarităţi înmuiate în sarcasm şi înverşunare.

În vreme ce Joan stătea copleşită de discursul lui plin de dispreţ, începea să-şi pună întrebări cu privire la Dumnezeu. De ce îngăduia să fie ea victima acestui limbaj brutal? Ce lucru bun putea rezulta în urmai unei astfel de relaţii? Ce rost avea să scrie o carte despre SIDA? Nu putea altcineva să facă lucrul ăsta? Apoi, măcar se putea găsi o persoană mai agreabilă decât Robert cu care să colaboreze. Şi la un moment dat, Joan decise în sinea ei că va pune punct întâlnirii şi că-i va spune lui Robert că s-a răzgândit şi că nu mai are nevoie de ajutorul lui.

Şi Robert se opri subit – doar pentru o clipă. Privi dincolo de fereastră şi când îşi întoarse privirea înapoi spre Joan, mici firicele de lacrimi îi curgeau din ochii lui albăstrui. „Uneori", spuse el cu o voce aproape şoptită, „mă întreb dacă nu cumva aveţi dreptate..". Apoi îşi reluă discursul încrâncenat.

Pentru o fracţiune de secundă, Dumnezeu îi dăduse ocazia lui Joan să privească printr-o fisură minusculă mult dincolo de armura lui Robert. De asta avea nevoie Joan! Ţinându-şi promisiunea că nu îi ţine predici, Joan împreună cu Robert au demarat proiectul scrierii. Au lucrat multe luni la rând. Joan scria câte un capitol, întreţesând dragostea şi harul dumnezeisc, iar Robert îl citea, după care oferea sugestii şi obiecţii. Însă vulnerabilitatea pe care o întrezărise în timpul primei întâlniri, nu se mai repetă. Robert continuă să se arate ostil faţă de Dumnezeu şi creştini, deşi faţă de Joan doar arareori se purta nepoliticos.

Joan scria ultimul capitol al cărţii când Robert era deja pe patul de moarte şi abia mai reuşea să ridice paginile pe care Joan i le trimitea. Într-o zi o sună.

„Joan", o chemă respirând cu greu, „tu chiar crezi toată chestia cu Isus, toate chestiile cu dragoste, iertare, rai şi iad?"

„Da", şopti Joan. „Chiar cred, Robert!"

„Bine. Ai cinci minute să mă convingi că nu trebuie să mă sinucid şi să pun capăt chinului pe care-l trăiesc".

A fost nevoie de mai mult de cinci minute, dar înainte ca Joan să aşeze receptorul, mai târziu în decursul după-amiezei, Robert acceptă să rostească rugăciunea de pocăinţă a păcătosului. Tânărul care îi detestase pe creştini era acum unul dintre ei. La două săptămâni după aceea a murit. Ultimele sale cuvinte au fost: „Abia aştept să mă întorc acasă şi să-l văd pe Isus". Pianistul interpreta „Amazing Grace" (Măreţul har, n.tr.) în timpul serviciului de înmormântare, iar Joan stătea lângă mama lui Robert şi plângea. Plângea nu doar pentru că îi era dor de el, ci şi pentru că în timpul pe care îl petrecuseră împreună, învăţase mai mult despre dragoste şi har decât în toate predicile din biserică, de-a lungul anilor.

DĂRUIEŞTE-ŢI VIAŢA

Povestea lui Joan este adevărată. E, de asemenea, un bun exemplu al felului în care dragostea hristică autentică lucrează – chiar şi în vremurile noii toleranţe. Cred că la o astfel de dragoste dinamică se referea apostolul Pavel când le-a spus tesalonicenilor: „Ne-am arătat blânzi în mijlocul vostru, ca o doică ce-şi creşte cu drag copiii. Astfel, în dragostea noastră fierbinte pentru voi, *eram gata să vă dăm nu numai Evanghelia lui Dumnezeu, dar chiar şi viaţa noastră*, atât de scumpi ne ajunseserăţi"(1 Tesaloniceni 2:7-8 – cursivele ne aparţin).

Pavel şi ucenicii săi nu le dăruiseră doar Evanghelia lui Dumnezeu, ci *înseşi vieţile lor*. Dar ce înseamnă asta? Seamănă foarte mult cu ceea ce Hristos a făcut, după cum scrie Apostolul Ioan: „Şi Cuvântul s-a făcut trup şi a locuit printre noi plin de har şi de adevăr" (Ioan 1:14). Isus nu a trimis prin poştă Evanghelia. A făcut mai mult decât să predice. S-a făcut trup. S-a coborât la nivelul nostru. A trăit ca om. A trăit printre noi. A suferit împreună cu noi. A plâns împreună cu noi. A râs împreună cu noi. Şi-a dat viaţa pentru noi şi ne-a dăruit Însăşi viaţa Sa.

De vreme ce acest Hristos trăieşte în noi, avem împuternicirea şi resursele necesare pentru a face mult mai mult decât să predicăm Evanghelia folosindu-ne de prezentări logice şi de argumente convingătoare. Când însuşi Cuvântul Adevărului este sădit în vieţile noastre, putem să-l răspândim prin cuvinte, dar mai ales dăruindu-ne pe noi înşine în relaţii.

David Ferguson de la Intimate Life Ministries este un pionier în acest domeniu de învăţătură. Îi ajută pe liderii creştini să înţeleagă

cum să îşi dăruiască viaţa celor care îi înconjoară. În lucrarea sa, *Great Commandment Ministry Workbook*, (Ghid privitor la lucrarea Marii Trimiteri, n.tr.) el scrie:

> Atunci când Cuvântul viu este trăit, implementat în vieţile noastre şi când ne zidim toate relaţiile pe temelia lui, ceea ce facem de fapt este să ne dăruim propriile vieţi. Adevărul poate fi studiat şi prezentat în cea mai elocventă manieră şi totuşi să dea roade minime. Însă atunci când adevărul este interiorizat, transformat într-o epistolă vie şi astfel transmis mai departe, el este însoţit de autoritatea şi puterea lui Dumnezeu. Atunci, adevărul încetează să fie doar o compilaţie de idei şi gânduri luate dintr-o carte cu autoritate, ci Adevărul lui Dumnezeu propovăduit prin viaţa unui „slujitor smerit, prin puterea Duhului lui Dumnezeu".
>
> Când, cu dragoste şi smerenie, cu puterea cuvintelor din 2 Corinteni 1:3-4, te îngrijeşti de soţia ta, îl mângâi pe copilul tău, pe prietenul tău, le dăruieşti, de fapt, viaţa ta. Când, cu dragoste şi smerenie, prin puterea cuvintelor din 1 Corinteni 12:25, asculţi durerea unui prieten sau a unui străin, le dăruieşti, de fapt, viaţa ta. Când, cu dragoste şi smerenie, cu puterea cuvintelor din Galateni 6:2, îi ajuţi pe cei în nevoie, le dăruieşti, de fapt, propria ta viaţă.[1]

Prieteniile şi relaţiile nu sunt doar mijloace prin care ne atingem un scop – scopul de a prezenta Evanghelia. Când Cuvântul s-a făcut trup, adevărul, în persoana lui Isus Hristos, a devenit relaţional. Într-o bună măsură, trebuie să redefinim ce înseamnă a-l mărturisi pe Hristos. Trebuie să facem mai mult decât să înţelegem şi să predicăm adevărul ca pe o teorie sau un concept. Pentru a avea impact asupra oamenilor – şi chiar asupra copiilor noştri – în vremea noii toleranţe, trebuie să dăruim Evanghelia întrupată, trebuie să ne dăruim vieţile... întocmai ca şi Hristos.

O NOUĂ APOLOGETICĂ

Mi-am petrecut o mare parte a vieţii documentându-mă, căutând dovezi şi argumente în sprijinul credinţei. Am încercat să ascult de

îndemnul lui Petru de a fi întotdeauna gata să răspund oricui îmi va cere socoteală cu privire la nădejdea care este în mine (1 Petru 3:15). Dar din cauza răspândirii largi a noii toleranţe, am ajuns la concluzia că adevărul credinţei – şi dovezile care sprijină veridicitatea lui – devine tot mai mult o chestiune care nu prezintă interes pentru lumea de astăzi. Tot mai puţini oameni pun întrebări la care se poate răspunde cu o apologetică sprijinită cu dovezi. Şi totuşi, acele întrebări trebuie puse – şi trebuie să li se dea un răspuns. Dar în cultura noastră postmodern-relativistă, contează din ce în ce mai puţin „adevărul". Accentul cade pe „funcţionalitate".

Sunt convins că, în zilele de astăzi, majoritatea tinerilor ce devin creştini, vin la credinţă nu datorită faptului că e vorba de ceva credibil şi adevărat, ci fiindcă e lucrul cel mai bun pe care l-au auzit până în acel moment. Drept urmare, pot garanta că, imediat ce apare o filozofie de viaţă care pare mai bună, se vor îndepărta şi vor abandona credinţa.

Din cauza noii toleranţe, cultura de astăzi nu-şi mai pune problema credibilităţii Evangheliei, ci cea a relevanţei ei. Dacă vrem să cucerim pentru Hristos această lume plină de nevoi, trebuie să dovedim că El este deopotrivă *credibil pe baza dovezilor* şi *relevant din punct de vedere relaţional.* Asta înseamnă că trebuie să recurgem la o nouă apologetică; o nouă apărare a credinţei, una care să demonstreze credinţa ca fiind *credibilă* şi *relevantă.* Cred că dacă vrem să avem succes, trebuie să depunem efort în cel puţin cinci domenii:

1. Dezvoltă comunitatea

> *Vă dau o poruncă nouă: Să vă iubiţi unii pe alţii; cum v-am iubit Eu, aşa să vă iubiţi şi voi unii pe alţii. Prin aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi ucenicii Mei, dacă veţi avea dragoste unii pentru alţii". (Ioan 13:34-35)*

Nu cred că trebuie să vă amintesc faptul că trăim într-o lume subnutrită în materie de dragoste. Un studiu complex a relevat faptul că 80%-85% din populaţia adultă a Statelor Unite a crescut cu durerea şi traumele provocate de separarea părinţilor, de abuzurile sexuale, fizice sau de expunerea la comportamentul vicios din cadrul familiei.[2] În vreme ce o generaţie suferindă are nevoie să audă mesajul mântuirii prin Hristos, ea are, de asemenea, nevoie să audă şi să vadă adevărul Evangheliei aşa cum este el trăit într-o comunitate de oameni care

într-adevăr se iubesc unii pe alţii şi care ilustrează tiparul biblic al relaţiilor.

Comunitatea creştină autentică – ceea ce Noul Testament descrie prin termenul *koinonia* – este irezistibilă şi dezirabilă. Pe măsură ce copiii noştri şi lumea întreagă văd cum, plini de dragoste, ne dăruim vieţile unii altora – luând masa împreună, ajutându-ne unii pe alţii cu bunuri materiale, sprijinindu-ne şi încurajându-ne, rugându-ne împreună, plângând împreună, sărbătorind împreună – vor dori să ştie, „de unde atâta dragoste?" Atunci când suntem relevanţi din punct de vedere relaţional nu doar că avem şansa să le arătăm sursa dragostei, ci şi ocazia de a le prezenta dovezile că El este singurul şi unicul izvor al dragostei.

2. Arată compasiune

> *Ferice de cine are ca ajutor pe Dumnezeul lui Iacov, ferice de cine-şi pune nădejdea în Domnul, Dumnezeul său! El a făcut cerurile şi pământul, marea şi tot ce este în ea. El ţine credincioşia în veci. El face dreptate celor asupriţi; dă pâine celor flămânzi: Domnul izbăveşte pe prinşii de război; Domnul deschide ochii orbilor; Domnul îndreaptă pe cei încovoiaţi; Domnul iubeşte pe cei neprihăniţi. Domnul ocroteşte pe cei străini, sprijineşte pe orfan şi pe văduvă, dar răstoarnă calea celor răi. (Psalmul 146:5-9)*

Slujim „Tatălui Domnului nostru Isus Hristos, Părintele îndurărilor şi Dumnezeul oricărei mângâieri" (2 Corinteni 1:3), un Dumnezeu „plin de îndurare" (Psalmul 116:5). Când ne îngrijim de văduve, de orfani, de săraci şi de cei în nevoi, oglindim natura lui Dumnezeu şi devenim agenţi ai harului Său felurit (1 Petru 4:10).

De prea multe ori, din păcate, noi cei din Biserică ori nu ne-am asumat responsabilitatea de a-i sluji pe cei în nevoi, ori am încercat să o delegăm agenţiilor sociale sau programelor guvernamentale. Trebuie să privim şi să înţelegem adânc inima unui Dumnezeu plin de îndurare, „care ne mângâie în toate necazurile noastre, pentru ca, prin mângâierea cu care noi înşine suntem mângâiaţi de Dumnezeu, să putem mângâia pe cei ce se află în vreun necaz" (2 Corinteni 1:4).

Chiar şi o cultură dominată de noua toleranţă nu va putea să se împotrivească inimii pline de compasiune a unui credincios şi slujitor al singurului Dumnezeu adevărat. Mult mai des vom fi luaţi în seamă

dacă răspândim adevărul lui Dumnezeu slujind şi îngrijindu-ne de nevoile celor care ne înconjoară.

3. Protejează creaţia

> *Dumnezeu i-a binecuvântat şi Dumnezeu le-a zis: „Creşteţi, înmulţiţi-vă, umpleţi pământul şi supuneţi-l şi stăpâniţi peste peştii mării, peste păsările cerului şi peste orice vieţuitoare care se mişcă pe pământ". (Geneza 1:28)*
>
> *Domnul Dumnezeu a luat pe om şi l-a aşezat în grădina Edenului, ca s-o lucreze şi s-o păzească. (Geneza 2:15)*

Pare ciudat să sugerez că a fi preocupat de soarta creaţiei – şi anume, a mediului înconjurător – are de a face cu ilustrarea unei credinţe credibile, întemeiate pe dovezi şi relevantă din punct de vedere relaţional. Însă eu personal cred că acesta este un alt domeniu în care noi, creştinii, ne-am ignorat responsabilitatea sau nici nu am luat-o în serios.

Când Dumnezeu ne-a poruncit să stăpânim pământul, n-avea în vedere poluarea şi distrugerea lui. Minunile şi frumuseţile creaţiei Sale sunt un bun inestimabil *încredinţat nouă*. Acesta este un adevăr biblic care este pentru noi „o uşă în Domnul" (2 Corinteni 2:12), o oportunitate de slujire a celor din cultura noastră ce sunt preocupaţi de felul în care oamenii gestionează, prost sau eficace, planeta noastră. Atunci când suntem preocupaţi de creaţia lui Dumnezeu şi manifestăm respect faţă de ea, generaţia „ecologistă" începe să ne asculte şi să ia seama la învăţătura şi modul nostru de viaţă.

4. Arată ce înseamnă relaţii sănătoase de familie

> *Bărbaţilor, iubiţi-vă nevestele cum a iubit şi Hristos Biserica şi s-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfinţească, după ce a curăţit-o prin botezul cu apă prin Cuvânt, ca să înfăţişeze înaintea Lui această Biserică, slăvită, fără pată, fără zbârcitură sau altceva de felul acesta, ci Sfântă şi fără prihană. Tot aşa trebuie să-şi iubească şi bărbaţii nevestele, ca pe trupurile lor. Cine îşi iubeşte nevasta, se iubeşte pe sine însuşi. Căci nimeni nu şi-a urât vreodată trupul lui, ci îl hrăneşte, îl îngrijeşte*

cu drag, ca şi Hristos Biserica; pentru că noi suntem mădulare ale trupului Lui, carne din carnea Lui şi os din oasele Lui. De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mamă-sa, şi se va lipi de nevastă-sa, şi cei doi vor fi un singur trup". (Efeseni 5:25-31)

Relaţia de căsătorie, familia, sfinţite de Dumnezeu, sunt extraordinara expresie a unităţii şi unicităţii Sale. De fapt, dragostea lui Hristos, care l-a determinat să se jertfească pentru Biserică, este modelul desăvârşit şi tiparul căsniciei. Nu e de mirare că Dumnezeu vrea să folosească relaţia de căsătorie şi familia pentru a atrage oameni la El.

Toate studiile de astăzi arată că tinerii vor, mai mult ca orice, o viaţă fericită de familie. Propriul nostru studiu realizat în 1994 a relevat faptul că 85% dintre tinerii ce frecventează biserica au ales dintr-o listă de 15 condiţii ideale de viaţă dorinţa „unui partener de căsătorie pe viaţă".[3] Au ales aceasta înaintea „sănătăţii", a „relaţiei intime cu Dumnezeu" sau a unei „vieţi confortabile" etc.

Dacă vrem să îi influenţăm eficient pe ceilalţi – chiar şi pe copiii noştri – din cultura de astăzi, cred că Biserica trebuie să demonstreze atât credibilitatea, cât şi relevanţa credinţei creştine pentru crearea familiilor, căsniciilor sănătoase şi împlinitoare. În vreme ce relevanţa relaţională a Evangheliei este ilustrată prin căsniciile şi familiile noastre, dăm astfel „socoteală de nădejdea care este în noi" unei generaţii ce altfel nu ar realiza nevoia ei de Hristos.

5. Depune o mărturie personală convingătoare

Acum a venit mântuirea, puterea şi împărăţia Dumnezeului nostru, şi stăpânirea Hristosului Lui; pentru că pârâşul fraţilor noştri, care zi şi noapte îi pâra înaintea Dumnezeului nostru, a fost aruncat jos. Ei l-au biruit, prin sângele Mielului şi prin cuvântul mărturisirii lor, şi nu şi-au iubit viaţa chiar până la moarte. (Apocalipsa 12:10-11)

Noua toleranţă acordă mare importanţă experienţei personale. Întrebarea „e adevărat?" a fost înlocuită cu „o să meargă în cazul meu?"

Creştinii pot răspunde acestei situaţii postmoderne fructificând fiecare ocazie de a le mărturisi altora felul în care Evanghelia harului

ne-a schimbat viaţa. După 30 de ani de activitate în spaţiul public, am descoperit că în ultimii ani, mărturia mea personală despre dragostea şi iertarea lui Hristos a fost mai eficientă ca oricând.

Ca să ne dăruim propriile noastre vieţi lumii de astăzi împovărate de nevoi, trebuie să folosim mărturia personală, la fel de mult sau poate mai mult ca oricând altădată în istoria Bisericii.

RĂSPÂNDIND EVANGHELIA, CU DRAGOSTE, PRIN VIEŢILE NOASTRE

Răspândirea Evangheliei şi dăruirea propriilor noastre vieţi celor care ne înconjoară nu e o propoziţie de tipul ori/ori; nu ni se permite să alegem între cele două. Nici dăruirea propriei vieţi nu e o problemă de *înainte şi după*. Nu e ceva ce facem pentru atinge obiectivul real al evanghelizării personale. Când mă refer la dăruirea propriei vieţi, am în vedere iniţiativa de a răspândi adevărul cu privire la dragostea şi iertarea lui Dumnezeu *în contextul relaţiilor*.

Datoria noastră este să mergem şi să facem ucenici (Matei 28:19). Porunca este să facem ucenici, dar sesizaţi cum: pe măsură ce „mergem". Suntem chemaţi să răspândim Evanghelia şi propriile noastre vieţi tuturor celor pe care îi întâlnim în viaţa noastră.

Biserica relevantă – noi, cei care alcătuim Trupul lui Hristos – are marea şansă de a începe acest secol XXI răspândind mesajul lui Hristos şi dăruindu-ne propria viaţă. Cu cât mesajul lui Hristos este mai relevant din punct de vedere relaţional, cu atât Evanghelia va deveni şi mai atractivă pentru o lume în nevoi. Şi cu cât mesajul este mai atractiv şi mai relevant, cu atât şansele noastre de a demonstra că singurul Dumnezeu adevărat este credibil pe temeiul dovezilor sunt mai mari.

Sunt convins că, în această vreme a noii toleranţe, Dumnezeu îi cere Bisericii Sale să fie animată de o dragoste impetuoasă şi să apere adevărul cu umilinţă. Cred că El ne cheamă să arătăm adevărata faţă a dragostei autentice devenind noi înşine oameni care răspândesc un mesaj credibil pe temeiul dovezilor şi relevant din punct de vedere relaţional. Cred că, pentru a avea un bogat seceriş al sufletelor, El ne cere fiecăruia dintre noi să pornim în acest secol al XXI-lea lucrând conduşi şi împuterniciţi de Duhul Sfânt.

Hosanna Industries ilustrează exact ceea ce am încercat să spun. De curând, această organizaţie prezbiteriană a chemat 100 de voluntari, provenind din 12 state, ca să reconstruiască – într-o

săptămână – Biserica Baptistă Mark's Missionary, edificiul incendiat în care se strângea o congregaţie predominant afro-americană.[4]

Bisericile din Oxford, statul Ohio, exemplifică răspunsul vibrant şi creativ la chemarea lui Dumnezeu. O reprezentanţă auto din zonă s-a alăturat membrilor din mai multe biserici care se strânseseră sâmbăta în vederea unei activităţi interconfesionale şi inter-rasiale, schimbând uleiul şi bujiile la maşinile văduvelor şi ale mamelor rămase fără soţi. Grupurile care au participat nu au acceptat donaţiile care s-au făcut, motivând că fac ceea ce fac din dragoste creştină şi dorinţă de a sluji.

O femeie ce participa la o conferinţă de evanghelizare în Houston, Texas, a demonstrat ceea ce Dumnezeu are în plan cu Biserica Sa. Când, împreună cu alte persoane din grupul ei de „evanghelizare pe stradă", a mers într-un parc unde oamenii făceau jogging, poliţia i-a interceptat şi le-a cerut să părăsească parcul. Cei care fugeau, oricum, îi ignorau. În momentul în care se pregăteau să plece, femeia a avut o idee. A urcat în maşină şi a plecat rapid de-acolo. La foarte scurt timp s-a întors cu douăzeci de îngheţate. „Mă gândesc că nu există nici o lege care să interzică distribuirea de îngheţată fără permis sau licenţă". În mai puţin de 20 de minute, toate îngheţatele „se topiseră". Unii dintre cei care alergau s-au oprit ca să-şi mănânce îngheţata. Au întrebat nedumeriţi: „Ce fel de creştini fac aşa ceva?"[5]

Asemenea întrebări vor apărea în urma manifestării dragostei creştine autentice – dragoste cu care facem mai mult decât să răspândim Evanghelia, ne dăruim propriile vieţi celor care ne înconjoară. E vorba de o dragoste care presupune acceptarea persoanei, indiferent ce convingeri sau comportamente are. E vorba de o dragoste care caută să împlinească nevoi, să se ofere ca şi ajutor, să ocrotească sănătatea, fericirea şi creşterea spirituală a persoanei. E vorba de o dragoste care va rosti întotdeauna adevărul, însă nu va condamna şi nu va ignora nevoile reale ale persoanei.

Acest fel de dragoste îi motivează pe voluntarii creştini de la Voice of Calvary Ministries să renoveze 65 de case într-un cartier din Jackson, Mississippi (şi alte 35 de case într-un alt cartier!), oferind case de locuit la un preţ accesibil, cursuri pentru proprietarii de imobile, şi consiliere spirituală familiilor cu venituri foarte scăzute.[6]

Acest fel de dragoste a determinat-o pe Kim Davison să se implice în Love & Action, o lucrare de slujire a pacienţilor bolnavi de SIDA din Annapolis, statul Maryland. Kim, care fusese şi ea infectată cu virusul HIV, „a pus bazele unei campanii de colectare a ursuleţilor

de pluş pentru copiii şi adulţii cu HIV". După moartea sa, campania s-a numit „Kim's Teddy Bear Campaign" (Campania Ursuleţul de pluş al lui Kim, n.tr.).[7]

Acest fel de dragoste a motivat-o pe Pauline Hord, în vârstă de 90 de ani, să înveţe sute de deţinuţi în închisoare să citească.[8] Tot ea i-a încurajat pe Jim şi Terri Cooney să adopte şapte copii „curcubeu" – „africani, mexicani, caucazieni, cu origine necunoscută – dintre care mulţi au tulburări de comportament.[9]

Dacă reuşim împreună să iubim fierbinte în timp ce apărăm cu umilinţă adevărul, răspândind Evanghelia şi dăruindu-ne propriile noastre vieţi, nu numai că îi vom reduce la tăcere pe criticii răuvoitori ai credinţei şi pe cei care se opun moralităţii biblice, ci, prin puterea şi harul lui Dumnezeu, vom vedea înfăptuindu-se lucruri şi mai mari de atât. Întocmai cum Robert, ce îi detesta pe creştini, a devenit el însuşi un creştin, întocmai cum Saul, prigonitorul Bisericii, a devenit întemeietorul bisericilor, tot astfel, cu voia Domnului, unii dintre cei mai înverşunaţi inamici vor deveni prietenii lui Dumnezeu – fraţii şi surorile noastre în Hristos.

La urma urmei, singurul mod în care scapi definitiv de inamic este să ţi-l faci prieten. Dumnezeu tocmai aceasta a şi făcut. Biblia spune că, pe când eram vrăjmaşii Lui, „Dumnezeu, care ne-a împăcat cu El prin Isus Hristos, ne-a încredinţat slujba împăcării; adică Dumnezeu era în Hristos, împăcând lumea cu Sine, neţinându-le în socoteală păcatele lor, şi ne-a încredinţat nouă propovăduirea acestei împăcări. Noi, deci, suntem trimişi împuterniciţi ai lui Hristos; şi, ca şi cum Dumnezeu ar îndemna prin noi, vă rugăm fierbinte, în Numele lui Hristos: Împăcaţi-vă cu Dumnezeu!" (2 Corinteni 5:18-20)

Aşa cum Chuck Colson spunea: „Aceasta este apologetica noastră cea mai puternică – trăirea adevărului în dragoste"[10]. Domnul să ne ajute să răspundem chemării Sale şi să facem faţă provocării lor propuse de noile ideologii ale veacului.

> *Cei înţelepţi vor străluci ca strălucirea cerului, şi cei ce vor învăţa pe mulţi să umble în neprihănire vor străluci ca stelele, în veac şi în veci de veci. (Daniel 12:3)*

GLOSAR DE TERMENI

TEISM ETIC

O concepţie despre lume şi viaţă caracterizată de credinţa că binele şi răul sunt categorii absolute, imuabile, stabilite şi comunicate oamenilor de către Dumnezeu.

EXCLUSIVISM

Termen aplicat în special în cazul creştinilor; set de convingeri potrivit cărora Isus este singura cale spre mânturie; Biblia este revelarea de Sine a lui Dumnezeu – adevărată, autoritară şi definitivă; atunci când afirmaţiile şi pretenţiile Scripturii sunt incompatibile cu cele ale altor credinţe, acestea din urmă nu pot fi acceptate ca fiind adevărate.[11]

INCLUSIVISM

Concepţie potrivit căreia „nu există decât o singură religie adevărată prin intermediul căreia se poate obţine mântuirea... Dar Dumnezeu poate să impute mântuirea închinătorilor sinceri ai dumnezeilor falşi. Chiar dacă cei din alte religii refuză să adopte dieta religioasă optimă, Dumnezeu nu îi va lăsa să moară de foame".[12]

MODERNISM

O concepţie despre lume şi viaţă care pune accentul pe „raţionalitatea (abilitatea oamenilor de a-şi înţelege lumea), empirismul (se poate ajunge la cunoaştere doar prin simţuri) şi aplicarea raţionalităţii şi a empirismului în ştiinţă şi tehnologie".[13] Pentru un modernist, un adevăr care nu poate fi observat şi experimentat – de pildă, adevărul spiritual sau moral – este *relativ*, respectiv diferit de la persoană la persoană.

MULTICULTURALISM

Mişcare de promovare a cunoaşterii şi a acceptării culturilor diferite, pornind de la premisa că adevărul se stabileşte în funcţie de cultură. „Multiculturaliştii susţin că, de vreme ce există multiple descrieri ale realităţii, nu există o singură perspectivă sau viziune care poate fi adevărată în sens absolut... [Ei cred că] nici un adevăr nu transcende cultura, nu există nici o idee, nici un concept moral care să fie adevărat, valabil pentru toate persoanele şi toate grupurile culturale".[14]

NOUA TOLERANŢĂ

„Definiţia noii... toleranţe este aceea că valorile, convingerile, stilul de viaţă şi percepţia asupra adevărului sunt toate egale... Nu există nici o ierarhie a adevărului. Convingerile tale şi convingerile mele sunt egale, iar tot adevărul este relativ".[15]

CORECTITUDINE POLITICĂ

Comportament sau set de convingeri care sunt acceptate şi încuviinţate doar atunci când ele sunt măsurate după standardele noii toleranţe (postmodernism, multiculturalism şi universalism).

PLURALISM

O stare a societăţii ce rezultă atunci când aceasta încorporează multe religii, concepţii despre lume şi viaţă şi afirmaţii cu pretenţii de adevăr, dar fără să stabilească o ierarhie. De asemenea, folosit ca sinonim pentru *universalism*.

POSTMODERNISM

O concepţie despre lume şi viaţă potrivit căreia adevărul nu există în sens obiectiv. El este mai degrabă creat, decât descoperit. Postmoderniştii „cred că lucruri ca raţiunea, raţionalitatea şi încrederea în ştiinţă sunt prejudecăţi şi înclinaţii strict culturale".[16] Adevărul – în ştiinţă, în educaţie sau în religie – este creat de o cultură specifică şi există doar în acea cultură. Prin urmare, orice sistem sau afirmaţie care încearcă să comunice adevărul face parte jocul puterii – efortul unei culturi de a domina o alta.

UNIVERSALISM

O perspectivă asupra religiei care „spune (într-un sens pozitiv) că toate concepţiile despre lume şi viaţă pot fi căi întemeiate şi legitime spre mântuire, iar (contrariul, într-un sens negativ) exclusivismul este greşit".[17]

NOTE

Capitolul 1 O ameninţare crescândă

1. *Webster's New World Dictionary of English*, ediţia a 3-a, v. „tolerate".
2. Povestea lui Sherry şi a Monicăi e fictivă, dar se bazează pe mai multe experienţe reale familiare autorilor.
3. Comunicat de presă, Institutul Rutherford, 26 martie 1997.
4. Brigid McMenamin, "The PC Enforcers", *Forbes* (10 februarie 1997) p. 86.
5. Jay Sekulow şi Keith Fournier, *And Nothing but the Truth*, Thomas Nelson, Atlanta, 1996, p. 82.
6. Brannon Howse, "The People and Agenda of Multicultural Education", *Understanding the Times* (ianuarie 1997), p. 3.
7. Chuck Colson, "Facilitating Faith (Do We Need A Prayer Amendment?)", *BreakPoint*, 8 februarie 1995.
8. Experienţă personală legată de Steve Brown, cercetător pentru Josh McDowell Ministry.
9. "Christianity under Attack", The Rutherford Institute, www.rutherford.org/central.html.
10. "Christianity under Attack", The Rutherford Institute, www.rutherford.org/ne.html.
11. "Christianity under Attack", The Rutherford Institute, www.rutherford.org/ne.html, p. 4.
12. Dennis McCallum, "Are We Ready?", *The Death of Truth*, editor Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, p. 12.

Capitolul 2 Două tipuri de toleranţă

1. *Webster's New World Dictionary of English*, ediţia a 3-a, v. „tolerate".
2. N. trad. — după legea evreiească, un băiat este considerat „bar mitzvah" în momentul când împlineşte 13 ani şi primeşte statutul de adult ; în traducere liberă, cultural-relevantă, „bar mitzvah" = majorat (în context, petrecere de majorat).
3. Ioan 4:1-42

4. Luca 19:1-10
5. Matei 8:1-4
6. Matei 15:21-28
7. Stanley J. Grenz, *A Primer to Postmodernism*, Wm.B. Eerdmans, Grand Rapids, 1996, p. 14.
8. Don Closson, "Multiculturalism", *Probe Perspectives* (Richardson, Tex.: Probe Ministries, n.d.), p. 1.
9. Fernando Savater, *El Mito Nacionalista*, Alianza Editorial, Madrid, 1996), pp. 16-19.
10. Thomas A. Helmbock, "Insights on Tolerance", *Cross and Crescent* (publicaţia Fraternităţii Internaţionale Lambda Chi Alpha), vara 1996, p. 2.
11. Edwin J. Delattre, "Diversity, Ethics, and Education in America", *Ethics: Easier Said than Done,* Joseph & Edna Josephson Institute, pp. 48-51.
12. Stephen Bates, "Religious Diversity and the Schools", *The American Enterprise* 4, nr. 5 (septembrie/octombrie 1993), p. 18.
13. Edwin J. Delattre, "Diversity, Ethics and Education in America", p. 49.
14. Corespondenţă personală cu Josh McDowell.
15. Josh McDowell şi Bob Hostetler, *Right from Wrong*, Word Publishing, Dallas, 1994, p. 15.
16. "Flexible Ethics: It Depends", USA Snapshots, *USA Today*, 29 aprilie 1997.
17. Dr. James Banks, *An Introduction to Multicultural Education*, Allyn & Bacon, Boston, 1994.
18. Edwin J. Delattre, "Diversity, Ethics, and Education in America", pp. 48-51.
19. E. Calvin Beisner, "The Double-Edged Sword of Multiculturalism", *The Freeman* (martie 1994), p. 109.
20. Ibid., 109-10.
21. John Leo, *Washington Times*, citat în "That's Outrageous! (It's All Relative)", *Reader's Digest* 152, nr. 910 (februarie 1998), p. 75.
22. John Leo, "Heather Has a Message", *U.S. News & World Report* 113, nr. 7 (17 august 1992), p. 16.
23. David O. Sacks şi Peter A. Thiel, *The Diversity Myth*, Institutul Independent, Oakland, 1995, p. 176.
24. Richard Bernstein, *Dictatorship of Virtue: Multiculturalism and the Battle for America's Future*, Alfred A. Knopf, New York, 1994, p. 75.
25. "Christianity under Attack", The Rutherford Institute, www.rutherford.org/central.html, 3.
26. "Christianity under Attack", The Rutherford Institute, www.rutherford.org/west.html, 3.
27. "Christianity under Attack", The Rutherford Institute, www.rutherford.org/southw.html, 1.

Capitolul 3 Preţul toleranţei

1. Richard Bernstein, *Dictatorship of Virtue: Multiculturalism and the Battle for America's Future*, Alfred A. Knopf, New York, 1994, p. 90.
2. „Christianity under Attack", The Rutherford Intitute, www.rutherford.org/ne.html, p. 4.
3. „Christianity under Attack", The Rutherford Institute, www.rutherford.org/central.html, p. 1.
4. David F. Wells, *No Place for Truth*, Wm.B. Eerdmans, Grand Rapids, 1993, pp. 259-260.
5. Adaptare după *Right From Wrong* de Josh McDowell şi Bob Hostetler, Word, Dallas, 1994, pp. 29-31.
6. Dennis McCallum, „Are We Ready?" *The Death of Truth*, ed. Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, p. 13.
7. Stanley J. Grenz, *A Primer to Postmodernism*, Wm.B. Eerdmans, Grand Rapids, 1996, p. 17.
8. Jean-Francois Lyotard, *The Postmodern Condition: a Report on Knowledge*, trad. Geoff Bennington şi Brian Massumi, University of Minnesota Press, Minneapolis, 1984, p. xxiv.
9. Jim Leffel, „Our New Challenge: Postmodernism", *The Death of Truth*, ed. Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, p. 35.
10. Jim Leffel, „Our New Challenge: Postmodernism", *The Death of Truth*, ed. Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, p. 40.
11. Gene Edward Veith, *Postmodern Times*, Crossway, Wheaton, Il, 1994, p. 13.
12. Jim Leffel, „Our Old Challenge: Modernism", *The Death of Truth*, ed. Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, p. 21.
13. „Lucrarea de artă" „Piss Christ" sponsorizată de National Endowment for the Arts (NEA).
14. Tony Snow, „Christmas In Public Is No Crime", *The Cincinnati Enquirer,* 23 decembrie 1997.
15. Inside D.C., Gary L. Bauer, Family Research Council, „Bashers, Bombers and Bigots", *Washington Watch*, 26 martie 1996, p. 4.
16. Edgard Pisani, „Against Intolerance", *The Unesco Courier*, iunie 1992, 38.
17. Bruce B. Suttle, manuscris, „The Need for and Inevitability of Educational Intolerance".
18. Kim Sua Lia Perkes, „Baptist Group May Shun Austin Church", *The Austin American Statesman*, 10 februarie 1998.
19. Ryszard Legutko, „The Trouble with Toleration", *Partisan Review*, 61, nr. 4 (1994): p. 617.
20. Stephen Bates, „Religious Diversity and the Schools", *The American Enterprise* 4, nr. 5 (septembrie/octombrie 1993): p. 19.

21. Bob Harvey, „Wanted: Old Fashioned Virtue", *Montreal Gazette,* 19, februarie 1995.
22. „Declaration of Principles on Toleration", Întâlnirea Statelor Membre ale Organizaţiei Educaţionale, Ştiinţifice şi Culturale ale Naţiunilor Unite, Paris, la a 28-a sesiune a Conferinţei Generale, 25 octombrie – 16 noiembrie 1995.
23. Ryszard Legutko, „The Trouble with Toleration", p. 619.
24. Ryszard Legutko, „The Trouble with Toleration", p. 620.
25. Jay Sekulow şi Keith Fournier, *And Nothing but the Truth*, Thomas Nelson, Atlanta, 1996, p. 44. Auzind de restricţia directorului, familia fetiţei a făcut demersuri să anuleze restricţia, iar lui Audrey i-a fost garantată libertatea de a citi Biblia pe autobuz, mergând spre şcoală.
26. Brannon Howse, „The People and Agenda of Multicultural Education", *Understanding the Times*, ianuarie 1997, p. 3.
27. „California Cross Lamp Must Be Kept under a Bushel", *World*, 20 septembrie 1997, p. 19. Edilii oraşului au încropit un plan prin care o treime de acru din jurul crucii să fie vândut unui grup privat pentru 26.000 de dolari, iar astfel crucea să rămână în picioare. S-au stabilit restricţii, totuşi, în privinţa sistemului de iluminat al crucii în urma procesului intentat de reclamanţi – Uniunea Libertăţilor Civile Americane şi Congresul Evreu American.
28. „BC Teachers Withold Accreditation for TWU", *Faith Today*, septembrie-octombrie 1996, p. 51.
29. Scott Scruggs, „Truth or Tolerance", *Probe Perspectives*, Probe Ministries, Richardson, Texas: 1.
30. James E. Wood Jr., „Tolerance and Truth in Religion", *Journal of Church and State* 24, nr. 1, 1992, iarna.
31. J. Robert Nelson, „Tolerance, Bigotry, and the Christian Faith", *Religion in Life*, 33, nr. 4, 1964, toamna.
32. Religiile contradictorii nu pot fi toate adevărate (de exemplu, dacă afirmaţia creştinismului că „în nimeni altul nu este mântuire: căci nu este sub cer nici un alt Nume dat oamenilor, în care trebuie să fim mântuiţi" (Fapte 4:12) este adevărată, afirmaţiile contrare ale altor religii nu pot fi de asemenea adevărate).
33. Ravi Zacharias, *Deliver Us From Evil: Restoring the Soul in a Disintegrating Culture*, Word, Dallas, 1996, p. 66.

Capitolul 4 Implicaţiile toleranţei

1. Brannon Howse, „The People and Agenda of Multicultural Education", *Understanding the Times*, ianuarie 1997, p. 3.
2. John D. Woodbridge, „Culture War Casualties", *Christianity Today*, 6 martie 1995, p. 25.
3. Francis Schaeffer, *How Should We Then Live?*, Fleming H. Revell, Old Tappan, N.J, 1976, p. 145.

4. Fernando Savater, *El Mito Nacionalista*, Alianza Editorial, Madrid, 1996, pp. 16-19.
5. Don Closson, „Multiculturalism", *Probe Perspectives*, Probe Ministries, Richardson, Texas: 5.
6. Jay Sekulow şi Keith Fournier, *And Nothing but the Truth*, Thomas Nelson, Atlanta, 1996, pp. 45-46.
7. Ravi Zacharis, în cartea sa, *Deliver Us From Evil* (Mântuieşte-ne de cel rău): *Restoring the Soul in a Disintegrating Culture* (Restaurarea sufletului într-o cultură în descompunere), Word, Dallas, 1996, relatează un exemplu elocvent în această privinţă:

   Un exemplu marcant de respingere publică a ideilor religioase poate fi observat în cazul a două incidente istorice din oraşul Toronto, Canada. În 1880, primarul oraşului era William Howland. Platforma lui Howland în timpul campaniei era ghidată de preocuparea faţă de degradarea morală a oraşului. El s-a angajat să facă din acesta un oraş decent, curăţindu-l de anumite vicii publice şi negoţuri care se soldau cu victime. Oferta sa a fost acceptată şi Howland a reuşit să lase în urmă drept moştenire pentru Toronto un calificativ notabil, încă folosit şi astăzi: „Toronto the Good" (Toronto cel Bun). Ca o ironie cruntă, după aproape o jumătate de secol, o chestiune morală majoră a stârnit din nou o controversă între candidaţii la primăria oraşului. Cel care obţinuse primăria oraşului a fost asaltat de cereri ca să-şi reconsidere poziţia în chestiunea dezbătută. A rămas neclintit şi a îndurat presiunea ce se acumula în jurul lui, afirmând că majoritatea celor care erau neliniştiţi de poziţia sa erau persoane cu un tipar de gândire religios, care, a spus el, „au prejudecăţi cu privire la asemenea chestiuni" şi, prin urmare, n-avea de gând să primească sfatul lor.
8. Chuck Colson, „Underhanded Compliment: Christianity on Campus", *BreakPoint*, 8 martie 1993.
9. Chuck Colson, „Not to Remain Silent", *BreakPoint*, 15 iunie 1995.
10. William A. Henry al III-lea, „The Politics of Separation", *Time*, 1993, toamna, p. 75.
11. Calvin J. Camp, „Chinese Seek Stability", scrisoare publicată în *USA Today*, 5 noiembrie 1997.
12. Andrea Park, citată în *The Diversity Myth* de David O. Sacks şi Peter A. Thiel, The Independent Institute, Oakland, 1995, p. 32.
13. Ryszard Legutko, „The Trouble with Toleration", *Partisan Review*, 61, nr. 4 (1994): 616.
14. Citat în „The Politics of Separation" de către William A. Henry al III-lea, 75.
15. Simopekka Virkkula, „One Man's War", *Books from Finland*, 24, 1990, pp. 45-50.
16. Citat inclus în *The Body* de Charles Colson, Word, Dallas, 1992, p. 176.

17. Gene Edward Veith, *Postmodern Times*, Crossway, Wheaton, Ill, 1994, p. 75.
18. „Ottawa Woman Strolls Topless", *Toronto Star*, 11 mai 1997.
19. *Washington Times*, 1 septembrie 1997.
20. Transcriere, *Alan Keys Show Live*, 1 septembrie 1997.
21. „Tragedy, Stranger than Fiction", *Alliance Defense Fund Update*, 17, martie 1997.

Capitolul 5 Tacticile toleranţei

1. Oceania, Eurasia, Estasia.
2. 2 Corinteni 4:4
3. Ioan 8:44
4. Romani 1:16
5. Debra J. Saunders, „Diversity Training", *The San Francisco Chronicle*, 23 iunie 1996.
6. „Who Is Intolerant" *Campus Alert* 4, nr. 2, ianuarie 1996, p. 1.
7. Debra J. Saunders, „Diversity Training".
8. „CUSA Plays God", editorial în *The Charlatan*, Charleton University, Ottawa, Canada, 16 ianuarie 1997.
9. Chuck Colson, „The Six-Second Crime", *BreakPoint*, 9 februarie 1994.
10. Brannon Howse, „The People and Agenda", 1.
11. Midge Decter, scriind în *Commentary*. Citat de Daniel Levitas, în „A.D.L. and the Christian Right", *The Nation*, 19 iunie 1995, p. 882.
12. Dinesh D'Souza, „The Visigoths in Tweed", *Forbes* 147, nr. 7, 1 aprilie 1997, p. 84.
13. Mona Charen, „Kwanzaa Not All It's Cracked Up to Be', Hamilton Journal, 31 December 1997.
14. Michael Blowen, „Asian Actor Wins Role in 'Miss Saigon' ", *The Boston Globe*, 18 decembrie 1991.
15. Charles Krauthammer, „Quebec and the Death of Diversity", *Time*, 13 noiembrie 1995.
16. Vezi Capitolul 4, Dennis McCallum, *The Death of Truth*, pentru o explicaţie edificatoare a semnificaţiei puterii în gândirea şi gesticulaţia postmodernă.
17. Dawn Gibeau, „RICO Ruling Adds More Fire to Abortion Debate", *National Catholic Reporter*, 4 februarie 1994, p. 4.
18. „Evolution's Unbelievers Unwelcome in Science", Focus on the Family *Citizen*, 21 ianuarie 1991, p. 14.
19. „Evolution's Unbelievers Unwelcome in Science", Focus on the Family *Citizen*, 21 ianuarie 1991, p. 15.

Capitolul 6 O cale nespus mai bună

1. S.D. Gaede, *When Tolerance Is No Virtue*, InterVarsity, Downers Grove, Illinois, 1993, p. 47.

2. Matei 22:29
3. Ioan 8:11
4. Evrei 4:15
5. Romani 5:8
6. Efeseni 5:2
7. Max Lucado, *In the Grip of Grace*, Word, Dallas, 1996, pp. 30-31.
8. Max Lucado, *In the Grip of Grace*, Word, Dallas, 1996, p. 21
9. Ioan 4.16-26
10. Ioan 8:3-11
11. John Stott, *Romans: God's Good News for the World*, Inter Varsity, Downers Grove, Illinois, 1994, p. 82.
12. „Wretched Righ-Wing Refuse", *Furman University Daily*, 27 septembrie 1996, p. 9.
13. Geevarghese Mar Osthathios, „Conviction of Truth and Tolerance of Love", *International Review of Mission* 74, nr. 246, octombrie 1985: 496.
14. David Ferguson, *The Great Commandment Principle*, Tyndale House, Wheaton, Illinois, 1998.
15. John D. Woodridge, „Culture War Casualties", *Christianity Today*, 6 martie 1995, pp. 25-26.

Capitolul 7 Toleranţă şi educaţie

1. Preluare din *Vote of Intolerance* de Josh McDowell şi Ed Stewart, Tyndale House, Wheaton, Illinois, 1997, pp. 234-245.
2. Sara Bullard, *Teaching Tolerance Magazine*, 1998. www.splcenter.org/teachingtolerance/tt-1.html.
3. Sara Bullard, *Teaching Tolerance Magazine*, 1998. www.splcenter.org/teachingtolerance/tt-1.html.
4. „Curriculum Guidelines for Multicultural Education", *Social Education* 56, nr. 5, septembrie 1992, p. 277.
5. Kenneth S. Stern, „Battling Bigotry on Campus", *USA Today* 120, nr. 2562, martie 1992, p. 62.
6. Stephen Bates, „Religious Diversity and the Schools", *The American Enterprise* 4, nr. 5, septembrie/octombrie 1993, p. 18.
7. Dialog privat cu Josh McDowell, 7 aprilie 1998.
8. Richard Bernstein, *Dictatorship of Virtue: Multiculturalism and the Battle for America's Future*, Alfred A. Knopf, New York, 1994, p. 252.
9. Lynn V. Chenney, „Taking Steps to Build Support for Change", *Change* 25, nr. 1, ianurarie/februarie 1993, pp. 8-11.
10. Lynn V. Chenney, „Taking Steps to Build Support for Change", *Change* 25, nr. 1, ianurarie/februarie 1993, pp. 244, 181.
11. Richard Bernstein, *Dictatorship of Virtue*, p. 283.
12. Citat de John Zmirak în „Uncommon Ground" *Working at Home*,

iarna 1998, p. 90.

13. Ellen Somekawa şi Elizabeth A. Smith, „Theorizing the Writing of History or, I Can't Think Why It Should Be So Dull, for a Great Deal of It Must Be Invention", *Journal of Social History*, toamna 1998, p. 154.
14. Gene Edward Veith, *Postmodern Times*, Crossway, Wheaton, Illinois, 1994, p. 50.
15. Adaptare după John Leo, „History Standards Are Bunk", *U.S. News & World Report* 118, nr. 5, 6 februarie 1995, p. 23.
16. N. tr. – Ivy League – grupare a celor mai prestigioase universităţi din partea de nord-est a Statelor Unite, din care fac parte Universităţile Brown, Columbia, Cornell, Dartmouth, Harvard, Princeton, Yale, Universitatea din Pennsylvania.
17. Dinesh D'Souza, „The Visigoths in Tweed", *Forbes* 147, nr. 7, 1 aprilie 1997, p. 81.
18. Dinesh D'Souza, „The Visigoths in Tweed", *Forbes* 147, nr. 7, 1 aprilie 1997, p. 86.
19. Richard Bernstein, *Dictatorship of Virtue*, p. 263.
20. Richard Bernstein, *Dictatorship of Virtue*, p. 283.
21. John Leo, „History Standards Are Bunk", *U.S. News & World Report* 118, nr. 5, 6 februarie 1995, p. 23.
22. S.D. Gaede, *When Tolerance Is No Virtue*, InterVarsity, Downers Grove, Illinois, 1993, p. 63.
23. Peter Tze Ming Ng, „Toward a New Agenda for Religious Education in a Multicultural Society", *Religious Education* 88, nr. 4, toamna 1993, p. 591.
24. Galateni 3:26-28
25. Peter Tze Ming Ng, „Toward a New Agenda for Religious Education in a Multicultural Society", *Religious Education* 88, nr. 4, toamna 1993, p. 587.
26. Dinesh D'Souza, „The Visigoths in Tweed", p. 83.
27. Dinesh D'Souza, „The Visigoths in Tweed", p. 83.
28. Florence King, „The Goading of America", *Chronicles*, mai 1991 p. 26. John Leo de la *U.S. News & World Report* a chemat şapte egiptologi proeminenţi ca să le ceară opinia cu privire la teoria Egipteanului Negru propagată de savanţii afrocentrici, precum Martin Bernal de la Cornell, Asa G. Hilliard de la Georgia State şi Theophile J. Obenga de la Gabon. Toţi cei şapte au constatat că teoria „nu era adevărată", apoi au cerut să rămână anonimi; unul dintre ei a motivat că tranşarea oficială a problemei era fierbinte din punct de vedere politic.
29. Don Feder, „'Multiculturalism' Often Is Much like Reason", *Human Events*, 28 septembrie 1991, p. 787.
30. Richard Bernstein, *Dictatorship of Virtue*, p. 277.
31. Chuck Colson, „Facilitating Faith", *BreakPoint*, 8 februarie 1995.

32. Richard Bernstein, *Dictatorship of Virtue*, p. 65.
33. Paul Weyrich, „Politically Correct Fascism on Our Campuses", *New Dimensions: The Psychology Behind the News*, iunie 1991, p. 44.
34. *Westside Community Board of Education v. Mergens.*
35. Jay Sekulow şi Keith Fournier, *And Nothing But the Truth*, Thomas Nelson, Atlanta, 1996, pp. 84-85.
36. Paul Kurtz, *Toward a New Enlightenment*, Transaction, New Brunswick, N.J., 1994.
37. Robert Holland, „Outcome-Based Education: Dumbing Down America's Schools", *Family Policy* 6, nr. 5, ianuarie 1994, p. 6.
38. John Ellement, „State High Court OK's Falmouth Plan to Provide Condoms in Public Schools", *The Boston Globe*, 18 iulie 1995.
39. H. Stephen Glenn şi Jane Nelsen, *Raising Self-Reliant Children in a Self-Indulgent World*, Prima Publishing & Communications, Rocklin, California, 1989, p. 26-27.

Capitolul 8 Toleranţă şi guvernare

1. Philip Yancey, „A State of Ungrace", *Christianity Today*, 3 februarie 1997, p. 35.
2. Discursul ambasadorul Alan Keyes în faţa Coaliţiei Creştine, în cadrul Conferinţei „Calea spre Victorie", 13 septembrie 1997.
3. *Brigham Young University Law Review* 2, 1986, p. 371-404, citat de Richard V. Pierard în „As We See It", *The Reformed Journal* 38, nr. 5, mai 1988, pp. 2-3.
4. „Commandments, Prayer, Can Stay in Ala. Courtroom", *USA Today*, 26 ianuarie 1998.
5. „National News Briefs", *Christian Times* 3, nr. 9, 14 septembrie – 11 octombrie 1997, p. 16.
6. Edward E. Plowman, „Broadcasters Targeted", Religious Notes, *World*, 31 ianuarie 1998, p. 16.
7. Jay Sekulow şi Keith Fournier, *And Nothing but the Truth*, Thomas Nelson, Atlanta, 1996, pp. 21-22.
8. Jay Sekulow şi Keith Fournier, *And Nothing but the Truth*, Thomas Nelson, Atlanta, 1996, p. 54.
9. Edward E. Plowman, „Opening Eyes on Capitol Hill", *World*, 20 septembrie 1997, p. 20.
10. Tom Minnery, „Lessons in Love", Focus on the Family *Citizen* 11, nr. 6, 23 iunie 1997, p. 5.
11. Sintagma „maşinăria morţii" a fost folosită de către judecătorul Harry A. Blackmun de la Curtea Supremă a Statelor Unite, care, comentând un caz recent de aplicare a pedepsei cu moartea, a scris: „Începând cu această zi nu îmi voi mai bate capul cu maşinăria morţii. Simt o obligaţie morală şi intelectuală să recunosc că experimentul pedepsei cu moartea a eşuat". Din nefericire, dezavuarea morală şi intelectuală nu a schimbat cu nimic soarta celor 35 de

milioane de bebeluşi avortaţi de când îşi elaborase el decizia în cazul *Roe vs. Wade*.
12. Reynolds Holding, „Supreme Court Rejects Appeal by Sacramento Abortion Pickets", *The San Francisco Chronicle*, 28 noiembrie 1995.
13. „Who's Intolerant?" *World*, 6 septembrie 1997, p. 10.
14. Nicholas A. Christakis, et al, „Survival of Medicare Patients after Enrollment in Hospice Programs", *The New England Journal of Medicine*, 18 iulie 1996, p. 174.
15. „Dr. Jack Kevorkian", www.efn.org/~ergo/Kevorkian.html — pagină accesată în data de 27 ianuarie 1998. Această cifră se referă la numărul de cazuri înregistrate până în ianuarie 1998.
16. Michele Evans într-o scrisoare adresată unui redactor de la cotidianul *Los Angeles Times*, 21 martie 1997, citată de Matt Kaufman în „Hurry Up and Die", Focus on the Family *Citizen*, 28 iulie 1997, p. 12.
17. „Bills in State Senate Promote Homosexuality, Attack the Church", *Christian Times* 3, nr. 8, 10 august – 10-13 septembrie 1997, p. 1.
18. Brannon Howse, „The People and Agenda of Multicultural Education", *Understanding the Times*, ianuarie 1997.
19. Brannon Howse, „The People and Agenda of Multicultural Education", *Understanding the Times*, ianuarie 1997.
20. Philip Yancey, „A State of Ungrace", *Christianity Today*, 3 februarie 1997, pp. 34-35.
21. Ioan 8:31-32.
22. Deborah Mendenhall, „Homosexual Anger Met with Outpouring of Christian Love", Focus on the Family *Citizen* 11, nr. 6, 23 iunie 1997, p. 15.

Capitolul 9 Toleranţă şi societate

1. Phyllis Schafly, „Congress Promotes Decadence through NEA", *AFA Journal* (October 1993).
2. William A. Henry III, „The Politics of Separation", *Time* (toamna 1993), p. 75.
3. Jim Leffel, „Postmodern Impact: Literature", *The Death of Truth*, ed. Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, p. 20.
4. Kenneth L. Woodward, „Religion: God Gets the He-Ho", *Newsweek* 126, nr. 11, 11 septembrie 1995, p. 76.
5. Dennis McCallum, „Evangelical Imperatives", *The Death of Truth*, ed. Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, p. 256.
6. Potrivit revistei naţionale gay-lesbian, *Advocate,* citat de Bruce Handy în „Roll Over, Ward Cleaver", *Time,* 14 aprilie 1997, p. 80.
7. Robert Bork, *Slouching Towards Gomorrah*, Regan Books, New York, 1996, pp. 144-145.
8. Credinţa că „totul este unul", aşa cum este reflectată ea în cunoscuta melodie „The Circle of Life" (Ciclul vieţii, n.tr.).

9. Credinţa că Dumnezeu este în toate: animale, plante, pietre, râuri şi, desigur, în oameni.
10. „Colors of the Wind", muzică: Alan Menken, text: Stephen Schwartz, ©1995, Wonderland Music Company, Inc., şi Walt Disney Music Company.
11. David F. Wells, *No Place for Truth*, Wm.B. Eerdmans, Grand Rapids, 1993, p. 84.
12. Donald P.O'Mathuna, „Postmodern Impact: Health Care", *The Death of Truth*, ed. Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, p. 20. Citate din Dolores Krieger, *Accepting Your Power to Heal: The Personal Practice of Therapeutic Touch*, Bear & Company, Sante Fe, N. M, 1993, pp. 3-4, pp. 11-13, p. 17.
13. Stanley Kripper, prefaţă la *Accepting Your Power to Heal* de Dolores Krieger (xvi).
14. Janet Mentgen şi Mary Jo Trapp-Bullbrook, *Healing Touch, Level 1 Notebook*, Healing Touch, Lakewood, Colorado, 1994, p. 51.
15. Jeffrey Kluger, „Mr. Natural", *Time* 149, nr. 19, 12 mai 1997, p. 75.
16. Donald P.O'Mathuna, „Postmodern Impact: Health Care", pp. 63-64.
17. Aceasta este poziţia U.S. Equal Employment Opportunity Commision (EEOC) (n. trad. – Comisia pentru Oportunitatea Egală de Muncă din Statele Unite). Vezi EEOC *Notice* N-915:022, septembrie 1988.
18. William T. Jarvis, „Quackery: a National Scandal", *Clinical Chemistry*, 38 (1992): 1576.
19. Walter Williams, „Elite Nazis Have Taken Over Campuses", *Dallas Morning News*, 20 februarie 1993.
20. Chuck Colson, „Science by Decree: The Trials of Dean Kenyon", *BreakPoint*, 19 aprilie 1994.
21. Chuck Colson, „Science by Decree: The Trials of Dean Kenyon", *BreakPoint*, 19 aprilie 1994.
22. Chuck Colson, „Science by Decree: The Trials of Dean Kenyon", *BreakPoint*, 19 aprilie 1994.
23. Lee Campbell, „Postmodern Impact: Science", *The Death of Truth*, ed. Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, p. 190.
24. Fritjof Capra, *The Tao of Physics*, Shambhala, Boston, 1991, p. 25.
25. Dennis McCallum, „Practical Communication Ideas", *The Death of Truth*, ed. Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, pp. 267-268.
26. Lee Campbell, „Postmodern Impact: Science", *The Death of Truth*, ed. Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, p. 192.

Capitolul 10 Biserica şi toleranţa

1. J.B. Cleaney, „But Can It Save?" *World*, 20 septembrie 1997, p. 34.
2. Josh McDowell şi Bob Hostetler, *Right From Wrong*, Word, Dallas, 1994, p. 15.

3. George Barna, *What America Belives: An Annual Survey of Values and Religious Views in the United States,* Regal Books, Ventura, California, 1991, p. 85.
4. Ted Olsen, „Many College Students Do Not Probe Beliefs", *Christianity Today* 41, nr.2, 3 februarie 1997, p. 88.
5. Gallup Poll, *PRRC Emerging Trends*, Februarie 1992, p. 3.
6. „Nationline: New Bishop", *USA Today*, 12 ianuarie 1998.
7. Corespondenţă personală – Steve Brown, 2 iunie 1997.
8. Acest studiu, prezentat în *Theology Today* şi *Vanishing Boundaries: The Religion of Mainline Protestant Baby Boomers*, Westminster John Knox Press, Louisville, 1993, s-a concentrat pe 500 de persoane din generaţia exploziei demografice confirmate ca şi membrii de către 23 de biserici prezbiteriene din Statele Unite. Cercetătorii au considerat că studiul lor e reprezentativ pentru confesiunile majore (bisericile tradiţionale), şi mai puţin reprezentativ pentru confesiunile evanghelice.
9. Donals A. Luidens, Dean R. Hoge şi Benton Johnson, „The Emergence of Lay Liberalism among Baby Boomers", *Theology Today* 51, nr. 2, iulie 1994, p. 253.
10. Citat de Michael S. Horton, *Beyond Culture Wars*, Moody, Chicago, 1994, p. 37.
11. Marcus J. Borg, „Faith and Scholarship", *Bible Review*, august 1993, p. 9.
12. În 1985, acest grup compus din 74 de „eruditi" au publicat în *The Five Gospels: What Did Jesus Really Say?* (1993). Acest seminar afirma că maximum 20% din cuvintele atribuite de către Evanghelii lui Isus au fost de fapt (sau doar probabil) rostite de El. O excelentă demontare a teoriilor lansate de Jesus Seminar (Seminarul Isus) a fost făcută în cartea *Jesus under Fire* de Michael J. Wilkins şi J.P. Moreland, ed., Zondervan, Grand Rapids, 1995.
13. Walt Russell, „What It Means to Me", *Christianity Today*, 26 octombrie 1992, p. 30.
14. Walt Russell, „What It Means to Me", *Christianity Today*, 26 octombrie 1992, p. 31.
15. Gustav Niebuhr, „Southern Baptists Enact Curb on Homosexuality", *The Washington Post*, 16 iunie 1993.
16. Edward E. Plowman, „Methodist Rebels", *World*, 20 decembrie 1997, p. 18.
17. Larry B. Stammer, „Anglican Leader Visits L.A.", *The Los Angeles Times*, 25 mai 1996.
18. Psalmul 8:5 „L-ai făcut *cu puţin mai prejos decât Dumnezeu* şi l-ai încununat cu slavă şi cu cinste".
19. Christine Wicker, „On Religion: Youths' Questions Present Opportunity for Churches", *The Dallas Morning News*, 8 iulie 1995.

20. Christine Wicker, „On Religious: Youths' Questions Present Opportunity for Churches", *The Dallas Morning News*, 8 iulie 1995.
21. Robert J. Nelson, „Tolerance, Bigotry, and the Christian Faith", *Religion in Life* 33, nr. 4, toamna 1964.
22. Harold Netland, „Exclusivism, Tolerance, and Truth", *Evangelical Review of Theology* 12, nr. 3, iulie 1988, p. 258.
23. Wilfred Cantwell Smith, „An Attempt at Summation", în *Christ's Lordship and Religious Pluralism*, ed. Gerald H. Anderson şi Thomas F. Stransky, Books on Demand, Ann Arbor, Michigan, 1981, p. 202.
24. Paul Knitter, *No Other Name? a Critical Survey of Christian Attitudes toward the World Religions*, Orbis, Maryknoll, N.Y., 1985, p. 93.
25. Edward E. Plowman, Religion Briefs: „Canadian Rift", *World*, 20, decembrie 1997, p. 17.
26. Citat de Michael S. Horton în *Beyond Culture Wars*, Moody, Chicago, 1994, p. 37.
27. Peter Tze Ming Ng, „Toward a New Agenda for Religious Education in a Multicultural Society", *Religious Education* 88, nr. 4, toamna 1993, p. 589.
28. Charles Strohmer, interviu personal cu Bob Hostetler, 20 februarie 1997.
29. Harold Netland, „Exclusivim, Tolerance, and Truth", *Evangelical Review of Theology* 12, nr. 3, iulie 1988, p. 258.

Capitolul 11 Strălucind ca nişte lumini

1. *Great Commandment Ministry Workbook*, Intimacy, Austin Texas, 1998, p. 77.
2. *Marriage in America Report*, Institute for American Values, New York, 1995.
3. *Church Youth Survey*, Josh McDowell Ministry, Richardon, Texas, 1994.
4. „100 Things the Church is Doing Right", *Christianity Today*, 17 noimebrie 1997, p. 28.
5. Steve Sjogren, *Conspiracy of Kindness*, Servant, Ann Arbor, Michigan, pp. 20-21.
6. „100 Things the Church Is Doing Right", *Christianity Today*, 17 noiembrie 1997, p. 28.
7. „100 Things the Church Is Doing Right", *Christianity Today*, 17 noiembrie 1997, p. 29.
8. „100 Things the Church Is Doing Right", *Christianity Today*, 17 noiembrie 1997, p. 26.
9. „100 Things the Church Is Doing Right", *Christianity Today*, 17 noiembrie 1997, pp. 24-25.
10. Chuck Colson, World Shapers Conference, Toronto, Canada, 1996.

Glosar de termeni

1. Harold Netland, „Exclusivism, Tolerance, and Truth", *Evangelical Review of Theology* 12, nr. 3, iulie 1988, p. 258.
2. Gary S, Phillips, „Evangelical Pluralism: a Singular Problem", *Bibliotheca Sacra*, 151, aprilie-iunie 1994, p. 141.
3. Dennis McCallum, „Are We Ready?" *The Death of Truth*, ed. Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, p. 13.
4. Don Closson, „Multiculturalism", p. 1.
5. Thomas A. Helmbock, „Insights on Tolerance", *Cross and Crescent*, vara 1996, p. 2.
6. Jim Leffel, „Our Old Challenge: Modernism, *The Death of Truth*, ed. Dennis McCallum, Bethany House, Minneapolis, 1996, p. 20.
7. Gary W. Phillips, „Evangelical Pluralism: a Singular Problem", p. 141.

RESURSE RECOMANDATE

APOLOGETICĂ/POSTMODERNISM/TOLERANŢĂ

Anderson, Walter Truett, ed., *The Truth about Truth*, Putnam, New York, 1995.

Bennett, William J., *The De-Valuing of America*, Summit Books, New York, 1992.

Chamberlain, Paul, *Can We Be Good Without God?* InterVarsity, Downers Grove, Illinois, 1996.

Cox, Paul, înregistrările audio, Living in Babylon, *How to Make a Difference in a Post-Christian World*, Perspective Ministries, San Bernardino.

Evans, Tony, *Are Christians Destroying America?*, Moody, Chicago, 1996.

Gaede, S.D., *When Tolerance Is No Virtue*, InterVarsity, Downers Grove, Illinois, 1993.

Grenz, Stanley J., *A Primer to Postmodernism*, Wm.B. Eerdmans, Grand Rapids, 1996.

Horton, Michael S., *Beyond Cultrure Wars*, Moody, Chicago, 1994.

McCallum, Dennis, ed. *The Death of Truth.* Minneapolis: Bethany House, 1996.

McCallum, Dennis şi Jim Leffel, înregistrările audio, *The Death of Truth*, The Crossroads Project, Columbia, Ohio.

McDowell Josh şi Norman Geisler, *Love Is Always Right*, Word, Dallas, 1996

Middleton, J. Richard şi Brian J. Walsh, *Truth is Stranger Than It Used to Be*, InterVarsity, Downers Grove, Illinois, 1995.

Mouw, Richard J. *Distorted Truth*, Harper & Row, New York, 1989.

Newbigin Leslie, *The Gospel in a Pluralist Society*, Wm.B. Eerdmans,

Grand Rapids, 1989.
Phillips, Timothy R. şi Dennis L. Okholm, *Christian Apologetics in the Postmodern World*, InterVarsity, Downers Grove, Illinois, 1995.
Sekulow, Jay şi Keith Fournier, *And Nothing But the Truth*, Thomas Nelson, Atlanta, 1996.
Sire, James W., *Chris Chrisman Goes to College*, InterVarsity, Downers Grove, Illinois, 1993.
Sproul, R.C., înregistrări audio, *Truth*, Ligonier Ministries, Orlando, Florida.
Sproul R.C., înregistrare video, *Ultimate Issues: „Christ the Only Way"*, Ligonier Ministries, Orlando, Florida.
Veith, Gene Edward, *Postmodern Times*, Crossway, Wheaton, Illinois, 1994.
Watkins, William D., *The New Absolutes*, Bethany House, Minneapolis, 1996.
Zacharias, Ravi, *Deliver Us from Evil*, Word, Dallas, 1996.

MULTICULTURALISM

Bernstein, Richard, *Dictatorship of Virtue: Multiculturalism and the Battle for America's Future*, Alfred A. Knopf, New York, 1994.
D'Souza, Dinesh, *Illiberal Education*, Vintage Books, New York, 1992.
Sacks, David O. şi Peter A. Thiel, *The Diversity Myth*, The Independent Institute, Oakland, California, 1995.
Schlesinger, Arthur Jr., *The Disuniting America*, W.W. Norton & Co., New York, 1992.

CUPRINS

Mulţumiri 3

1 O ameninţare crescândă 5

2 Două tipuri de toleranţă 12

3 Preţul toleranţei 26

4 Implicaţiile toleranţei 44

5 Tacticile toleranţei 57

6 O cale nespus mai bună 68

7 Toleranţă şi educaţie 87

8 Toleranţă şi guvernare 107

9 Toleranţă şi societate 122

10 Biserica şi toleranţa 137

11 Strălucind ca nişte lumini 152

Glosar de termeni 163

Note 165

Resurse recomandate 179

best-seller

peste 35.000 de exemplare vândute

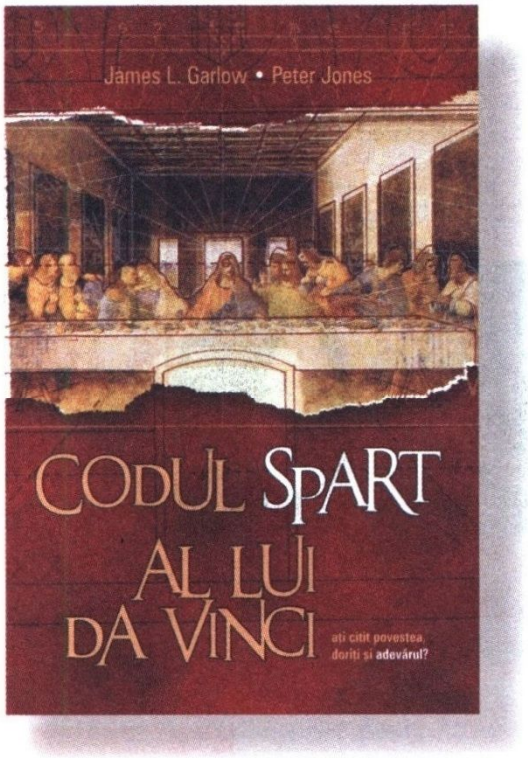

"Codul lui da Vinci", celebrul, de-acum, roman al lui Dan Brown, izbutește, după cum și-a propus, să se impună ca un adevărat model de eficiență americană. Vândut în milioane de exemplare, tradus în zeci de limbi, urmând, evident, să fie ecranizat în 2006 (fanii lui Tom Hanks să rămână pe recepție), romanul își datorează imensul succes unei pragmatice strategii de inspirație hollywoodiană. Știind să-și promoveze mesajul în maniera plină de suspans a unui film de acțiune, ilustrează, totodată, în mod strălucit ideea de showbiz: o gândire leneșă și bani, mulți bani.

Autorii "Codului **spart** al lui da Vinci" nu intră în luptă cu Dan Brown. Ar aduce, de altfel, cu o dispută teologică între C.S. Lewis și Harrison Ford, bunăoară. Conflictul se desfășoară în altă parte și e vechi de când lumea. Arsenalului de coduri, templieri, masoni, rituri sexuale, violențe, conspirații, corectitudini politice, zei și zeițe i se opune, cu un firesc dezarmant, "armătura lui Dumnezeu" despre care vorbește Pavel în Efeseni 6:11-17. Iar bătălia are loc tocmai pe teritoriul secret al Sfântului Graal. Cum? Nu știți unde se află Sfântul Graal? O știu foarte bine James L. Garlow și Peter Jones. "Spargeți", alături de ei, Codul lui... Brown și veți descoperi senzaționalul secret... al vieții de zi cu zi.

200 pag. 15/21 cm

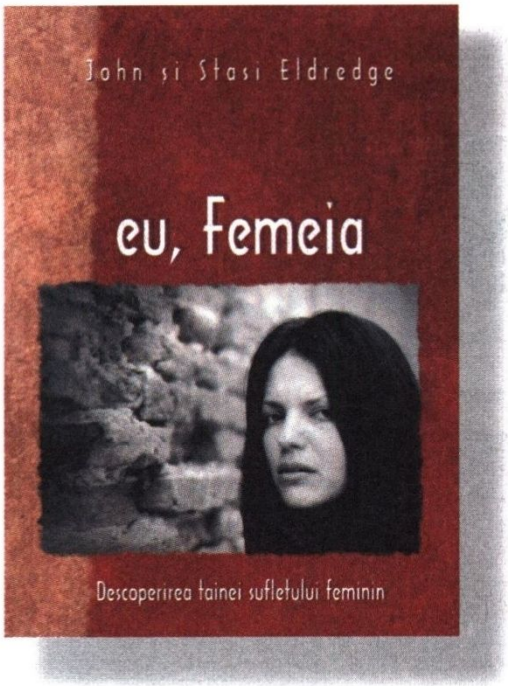

Aflată deja pe lista de *best-sellers* la New York Times, cartea aceasta este replica feminină la *eu, Bărbatul* (Wild at Heart). Orice femeie a fost cândva o fetiță, care poartă cu sine cele mai prețioase visuri. Tânjește după un rol principal în mare aventură romantică a vieții, vrea să fie Frumoasa din poveste pentru care se luptă Prințul. Deși sună naiv, aceste dorințe sunt mai mult decât o fantezie copilărească - poartă cu ele chiar secretul sufletului feminin.

din noutățile primăverii 2006

Zvonurile altei lumi... Le mai putem distinge oare în gălăgia care ne înconjoară? Philip Yancey spune: „Sunt și eu doar un om care încearcă să-și dea seama pe ce lume trăiește: iubesc, plâng, prietenii îmi mor, văd frumusețea din jur, într-un cuvânt, trăiesc. Și mă întreb dacă există cu adevărat un Dumnezeu și dacă acest fapt schimbă cu ceva lucrurile. Cartea de față se naște din această căutare a mea și este adresată celor aflați la graniță, celor care se mișcă între credință și necredință".

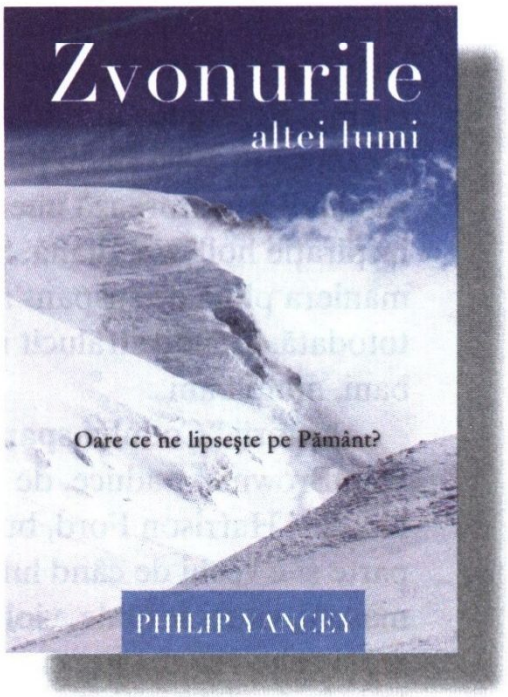

Puteți comanda aceste cărți scriindu-ne la:
Editura AQUA FORTE, Cluj-Napoca, C.P. 805 O.P.12
sau vizitând situl www.aquaforte.com (comenzi@aquaforte.com)
sau contactându-ne la tel. 0264.433263, 0744.524855, 0721.012177

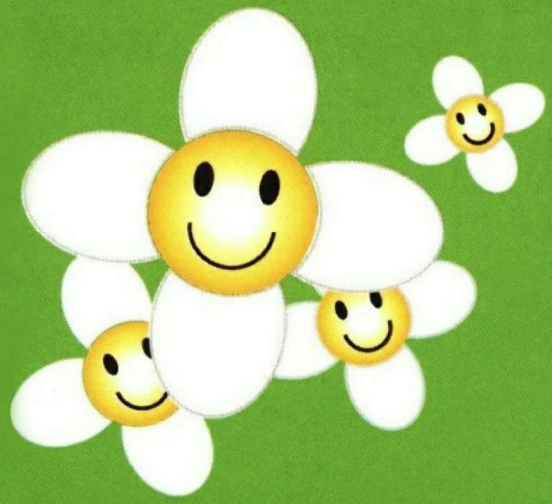

„Toleranța este virtutea omului fără convingeri."
(G.K. Chesterton - eseist și romancier englez)

Această carte are un ton aproape profetic. Și reprezintă deopotrivă un semnal de alarmă. De peste ocean se conturează tot mai clar o nouă ideologie, care ne invadează taman pe mult cântata axă Washington-Londra-București, respectiv US, UE și RO. Pe scurt, această ideologie, pe care o numim *noua toleranță,* ne propune să acceptăm că toate afirmațiile presupus adevărate sunt egale. Cu alte cuvinte, toate valorile, convingerile și afirmațiile cu pretenție de adevăr sunt la fel de legitime. Singura virtute universală care mai poate exista este *toleranța.* Păcatul capital e sinonim cu a fi *intolerant*. Ai păreri ferme și îndrăznești să ți le susții? Ești un pericol.

În virtutea acestei toleranțe de tip nou, Uniunea Europeană, spre care alergăm îmbujorați și cu respirația întretăiată de emoție, și-a măturat deja sub covor o grămadă de valori, printre care și întreaga ei moștenire creștină. Concepția despre lume caracterizată de faptul că binele și răul sunt categorii absolute, comunicate de către un Dumnezeu Atotputernic a devenit semn de fundamentalism, dacă nu chiar de scrânteală.

În lumea fără repere a *noii toleranțe*, nimeni nu mai poate decide dacă politețea e mai bună decât obrăznicia, curajul mai lăudabil decât lașitatea, sau adevărul mai prețios decât minciuna. În această vastă pușcărie fără haine vărgate și ziduri toți au dreptate, toți zâmbesc tâmp și mai ales, toți sunt liberi.

ISBN 973-7758-21-8

9 789737 758217

Editura AQUA FORTE